20240917011114

ÅRSREDOVISNING

för

NVBS Anläggning AB

Org.nr. 559084-0061

Styrelsen får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31

Innehåll **Sida**

- förvaltningsberättelse 2
- resultaträkning 4
- balansräkning 5
- förändringar i eget kapital 7
- noter 8
- underskrifter 13

Undertecknad styrelseledamot i NVBS Anläggning AB intygar härmed, dels att denna kopia av årsredovisningen överensstämmer med originalet, dels att resultat- och balansräkning fastställts på årsstämma den 5 september 2024. Stämman beslöt tillika godkänna styrelsens förslag beträffande den uppkomna förlusten.

Stockholm 2024-09-05

Robert Röder

ÅRSREDOVISNING

för

NVBS Anläggning AB

Org.nr. 559084-0061

Styrelsen får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2023-01-01 - 2023-12-31

Innehåll	**Sida**
- förvaltningsberättelse	2
- resultaträkning	4
- balansräkning	5
- förändringar i eget kapital	7
- noter	8
- underskrifter	13

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
4C35EBFE29ED416AAF8A34ED3D77BB7

NVBS Anläggning AB
Org.nr. 559084-0061

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, KSEK.

Allmänt om verksamhetern
Bolaget bedriver byggverksamhet inom mark- och anläggning samt därmed förenlig verksamhet.
Företagets säte är Stockholm

Flerårsjämförelse*

	2023	2022	2021	2020	2019
Nettoomsättning	24 763	62 607	100 403	231 811	99 895
Res. efter finansiella poster	-54 745	-21 816	-85 848	24 299	19 298
Balansomslutning	32 930	54 548	53 394	125 093	46 064
Soliditet (%)	-415,00	-150	-109	30,31	32,0

*Definitioner av nyckeltal, se not 12

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Rättelse av fel:

Under 2023 identifierades väsentliga redovisningsfel i NVBS Anläggning AB:s finansiella rapporter avseende 2021 och 2022. Bolaget har under denna tidsperiod redovisat intäkter i resultaträkning och upplupna intäkter i balansräkningen på ett felaktigt sätt.

Bolaget har för årsredovisningarna 2021 och 2022 redovisat tjänsteuppdrag och entreprenadavtal enligt princip för löpande räkning vilket innebär att intäkterna har periodiserats i takt med att kostnaderna uppstår. Vidare så periodiserades även kostnader som om de var förutbetalda samt att det vid utredning av felaktigheter noterades att fakturor avseende tidigare perioder kostnadsförts när fakturorna erhållits och inte i den period som kostnaden uppstod.

De aktuella entreprenadprojekten var mängdreglerade fastprisuppdrag med tillämpning av AB04. Avstämning med beställaren av levererade mängder skedde och fakturerades löpande. Utredningen av fel visade att det aldrig fanns några kontraktuella rättigheter som gav bolaget rätt att fakturera för belopp utöver mängdregleringen.

Det förekommer indikationer på att tidigare ledning ansåg att det fanns rättigheter att fakturera utöver avtalade mängder på grund av så kallade ÄTA arbeten. Utredningen visar att intäkter redovisats trots att något godkännande från beställaren aldrig erhållits. Det är således konstaterat att det var fel redan i tidigare perioder att redovisa dessa möjliga intäkter som en tillgång.

Konsekvenserna i de finansiella rapporterna har blivit att upplupna intäkter och förutbetalda kostnader har redovisats för högt samt att kostnaden redovisats för lågt och intäkterna för högt.

Utöver redovisade fel som rättats så har bolaget bedömt att bolaget redan 2021 hade ingått förlustkontrakt. Förlusterna har sedan uppstått för de aktuella projekten med väsentliga belopp under 2022 och 2023. Då väldokumenterade prognoser för projekten vid respektive bokslutstidpunkt saknas har det varit svåprt att bedöma värdet på dessa förlustkontrakt.

Resultateffekten av rättelser är -100 203 KSEK för 2021, och -14 118 KSEK för 2022 (se not 11 för ytterligare information).

Kontrollbalansräkning:

Till följd av de noterade felen i tidigare perioder konstaterades att mer än hälften av det registrerade aktiekapitalet var förbrukat. Styrelsen kallade därför till Kontrollstämma 1, vilken hölls per 2024-04-05, där det beslutades att hänföra beslutet om bolagets framtid till Kontrollstämma 2. Bolaget har fram till och med 2024-12-05 att genomföra Kontrollstämma 2.

Övriga väsentliga händelser:

Under slutet av 2023 har bolaget bytt styrelse och ledning. Daniel Skalin, David Skalin och Jonny Berg har lämnat styrelsen och Robert Röder och Stefan Jonsson är nya styrelseledamöter.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
2C35E8FE35CD416AA5A34ED83D77887

Förväntad framtida utveckling samt osäkerhet kring bolagets förmåga till fortsatt drift
Efter rättningar som beskrivits tidigare kunde konstateras att mer än hälften av det registrerade aktiekapitalet var förbrukat. Styrelsen kallade då till Kontrollstämma 1 där det beslutades att hänföra beslutet om bolagets framtid till Kontrollstämma 2. Bolagets framtida fortlevnad, och tillämpandet av fortlevnadsprincipen vid upprättandet av de finansiella rapporterna, är beroende av tillskott från moderbolaget för att återställa aktiekapitalett. Om inte detta sker, och om kontrollbanasräkningen fortsatt visar på ett förbrukat eget kapital vid kontrollstämma 2, kommer bolaget försättas i tvångslikvidation. Det finns i nuläget inga beslut tagna om tillskott från moderbolaget, eller några andra åtgärder som skulle kunna återställa aktiekapitalet, och därmed föreligger det väsentlig osäkerhet kring bolagets förmåga till fortsatt drift.

Finansiella risker
Bolaget exponeras löpande för prisrisker, kreditrisker, likviditetsrisker samt kassaflödesrisker, vilket gör att bolagets ledning och styrelse löpande sätter mål och följer upp uppkomsten av dessa risker för att kunna vidmakthålla god finansiell kontroll. Bolaget har under året fortsatt att implementerat förbättrade kontrollsystem för att löpande kunna kontrollera de finansiella riskerna i verksamheten. Bolaget påverkas även av gällande konjunkturläge som i förlängningen kan innebära justerade priser och marginaler.

Hållbarhetsupplysningar
NVBS Anläggning AB är ett dotterbolag till NVBS Rail AB org nr 559247-8316 och deltar i det hållbarhetsarbetet som bedrivs inom Expin-koncernen vad gäller miljöpåverkan och personalfrågor. Vårt miljö- och säkerhetsarbete är vår högsta prioritet där vi inom Expin-gruppen har en nollvision mot olyckor och incidenter och bedriver ett aktivt arbete för att kunna vara en attraktiv arbetsgivare och en förebild inom hållbar verksamhetsutövning.

Resultatdisposition (kronor)

Förslag till behandling av bolagets förlust

Till årsstämmans förfogande står	
balanserad förlust	-82 115 864
årets förlust	-55 291 877
	-137 407 741
Styrelsen föreslår att	
i ny räkning överföres	-137 407 741
	-137 407 741

Beträffande bolagets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande noter.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:

RESULTATRÄKNING

	Not	2023-01-01 2023-12-31	2022-01-01 2022-12-31
Rörelsens intäkter m.m.			
Nettoomsättning		24 763	62 606
Övriga rörelseintäkter		247	3 704
		25 010	66 310
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-49 919	-62 119
Övriga externa kostnader	4	-12 225	-10 105
Personalkostnader	2, 3	-12 394	-14 061
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-296	-361
Övriga rörelsekostnader		-2	-78
		-74 836	-86 724
Rörelseresultat		-49 826	-20 414
Resultat från finansiella poster			
Resultat från andelar i koncernföretag		2 040	1 224
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		6	3
Räntekostnader	5	-6 966	-2 546
Räntekostnader till koncernföretag		0	-84
		-4 920	-1 403
Resultat efter finansiella poster	6	-54 746	-21 817
Bokslutsdispositioner	7		
Återföring från periodiseringsfond		0	12 200
Lämnade koncernbidrag		0	-4 500
		0	7 700
Resultat före skatt		-54 746	-14 117
Skatt på årets resultat		-546	-119
Årets resultat		**-55 292**	**-14 236**

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
[illegible]

BALANSRÄKNING

	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner och andra tekniska anläggningar	7	0	589
Inventarier, verktyg och installationer	8	60	96
Summa materiella anläggningstillgångar		60	685
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	9	13	13
Summa finansiella anläggningstillgångar		13	13
Summa anläggningstillgångar		73	698
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		756	4 499
Fordringar hos koncernföretag		23 136	46 272
Aktuell skattefordran		92	705
Övriga fordringar		966	712
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		8 090	2 367
Summa kortfristiga fordringar		33 040	54 555
Summa omsättningstillgångar		33 040	54 555
SUMMA TILLGÅNGAR		**33 113**	**55 253**

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
9C35E9FE29CD416AAF9A34ED3D77BB7

NVBS Anläggning AB
Org.nr. 559084-0061

BALANSRÄKNING

	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		50	50
Summa bundet eget kapital		50	50
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		-82 116	-67 881
Årets resultat		-55 292	-14 235
Summa fritt eget kapital		-137 408	-82 116
Summa eget kapital		-137 358	-82 066
Långfristiga skulder	10, 11		
Skulder till kreditinstitut		0	188
Övriga skulder		0	298
Summa långfristiga skulder		0	486
Kortfristiga skulder	11		
Leverantörsskulder		7 770	15 945
Skulder till koncernföretag	10	152 148	101 477
Övriga skulder		5 278	3 074
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		5 275	16 337
Summa kortfristiga skulder		170 471	136 833
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		**33 113**	**55 253**

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:

NVBS Anläggning AB
Org.nr. 559084-0061

FÖRÄNDRINGAR I EGET KAPITAL

	Aktiekapital	Övrigt bundet eget kapital	Övrigt fritt eget kapital	Årets resultat	Summa fritt eget kapital
Belopp vid årets ingång	50	0	32 321	-117	32 204
Rättelse av fel avseende tidigare år (not 11)	0	0	-114 320		-114 320
Justerat ingående eget kapital	50	0	-81 999		-81 999
Resultatdisp. enl. beslut av årsstämma:			-117	117	0
Årets förlust				-55 292	-55 292
Belopp vid årets utgång	50	0	-82 116	-55 292	-137 408

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
3C35E9FE29D416AAF9A34ED3D77BB7

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning. (K3)

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inte annat anges nedan.
Rättelse av fel
Rättelse av fel har gjorts enligt kap K3 10:12, ett företag ska rätta ett väsentligt fel i den finansiella rapporten som avges närmast efter upptäckten av felet. Företaget har rättat felet genom att:
a) räkna om jämförelsetalen för föregående räkenskapsår, samt
b) räkna om ingående balans för tillgångar, skulder och eget kapital för 2022 års räkenskapsår

Materiella anläggningstillgångar
Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Avskrivningar
Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

	Antal år
Maskiner och andra tekniska anläggningar	5
Inventarier, verktyg och maskiner	5

Nedskrivning - materiella anläggningstillgångar
Vid varje balansdag bedöms om det finns någon indikation på att en tillgångs värde är lägre än dess redovisade värde. Om en sådan indikation finns, beräknas tillgångens återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet beräknas nuvärdet av de framtida kassaflöden som tillgången väntas ge upphov till i den löpande verksamheten samt när den avyttras eller utrangeras. Den diskonteringsränta som används är före skatt och återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de risker som avser tillgången. En tidigare nedskrivning återförs endast om de skäl som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet vid den senaste nedskrivningen har förändrats.

Leasing
Leasetagare
Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal.

Operationella leasingavtal
Leasingavgifterna enligt operationella leasingavtal, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll, redovisas som kostnad linjärt överleasingperioden.

Utländsk valuta
Monetära poster i utländsk valuta räknas om till balansdagens kurs. Icke-monetära poster räknas inte om utan redovisas till kursen vid anskaffningstillfället.

Valutakursdifferenser som uppkommer vid reglering eller omräkning av monetära poster redovisas i resultaträkningen det räkenskapsår de uppkommer.

Finansiella tillgångar och skulder
Finansiella tillgångar och skulder redovisas i enlighet med kapitel 11 (Finansiella instrumentvärderade utifrån anskaffningsvärdet) i BFNAR 2012:1.

Redovisning i och borttagande från balansräkningen
En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part i instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när den avtalsenliga rätten till kassaflödet från tillgången har upphört eller reglerats. Detsamma gäller när de risker och fördelar som är förknippade med innehavet i allt väsentligt överförts till annan part och företaget inte längre har kontroll över den finansiella tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när den avtalade förpliktelsen fullgjorts eller upphört.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:
9C35E9FE29DD410AAF9A34ED83D778B7

NOTER

Värdering av finansiella tillgångar
Finansiella tillgångar värderas vid första redovisningstillfället till anskaffningsvärde, inklusive eventuella transaktionsutgifter som är direkt hänförliga till förvärvet av tillgången.

Finansiella omsättningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen.

Kundfordringar och övriga fordringar som utgör omsättningstillgångar värderas individuellt till det belopp som beräknas inflyta.

Finansiella anläggningstillgångar värderas efter första redovisningstillfället till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar och med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Värdering av finansiella skulder
Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde. Utgifter som är direkt hänförliga till upptagande av lån korrigerar lånets anskaffningsvärde och periodiseras enligt effektivränte-metoden.

Skatt
Skatt på årets resultat i resultaträkningen består av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatteskuld redovisas för alla skattepliktiga temporära skillnader, dock särredovisas inte uppskjuten skatt hänförlig till obeskattade reserver eftersom obeskattade reserver redovisas som en egen post i balansräkningen. Uppskjuten skattefordran redovisas för avdragsgilla temporära skillnader och för möjligheten att i framtiden använda skattemässiga underskottsavdrag. Värderingen baseras på hur det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller skuld förväntas återvinnas respektive regleras. Beloppen baseras på de skattesatser och skatteregler som är beslutade per balansdagen och har inte nuvärdeberäknats.

Intäkter
Det inflöde av ekonomiska fördelar som företaget erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för rabatter.

Försäljning av varor
Vid försäljning av varor redovisas intäkten vid leverans.

Tjänsteuppdrag och entreprenadavtal
Inkomst från uppdrag på löpande räkning redovisas som intäkt i takt med att arbete utförs och material levereras eller förbrukas.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 2 Medelantal anställda	2023	2022
Medelantal anställda		
Medelantalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
Medelantal anställda har varit	9,00	13,00
varav kvinnor	3,00	1,00
varav män	6,00	12,00

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:
9C35E9FE29CD416AA7BA34ED3307887

NOTER

Not 3	**Personal**	**2023**	**2022**
	Medelantal anställda		
	Medelantalet anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
	Medelantal anställda har varit	12	13
	varav kvinnor	3	1
	varav män	9	12
	Löner, ersättningar m.m.		
	Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:		
	Styrelsen och VD:		
	Reserv	332	-0
		332	0
	Övriga anställda:		
	Löner och ersättningar	7 679	8 895
	Pensionskostnader	978	1 006
		8 657	9 901
	Sociala kostnader	2 907	3 224
	Summa	11 896	13 125

Not 4	**Leasingavtal - Operationell leasing leasetagare**	**2023**	**2022**
	Under året har företagets leasingavgifter uppgått till	313	1 376
	Framtida minimileasingavgifter för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:		
	Inom 1 år	411	775
	Mellan 2 till 5 år	435	505
		846	1 280

Not 5	**Räntekostnader och liknande resultatposter**	**2023**	**2022**
	Räntekostnader och liknande resultatposter	387	200
	Räntekostnader till koncernföretag	6 579	2 346
		6 966	2 546

Not 6	**Bokslutsdispositioner**	**2023**	**2022**
	Lämnade koncernbidrag	0	-4 500
		0	-4 500

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:

NOTER

Not 7 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 178	1 178
Försäljningar/utrangeringar	-1 178	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	0	1 178
Ingående ackumulerade avskrivningar	-589	-353
Försäljningar/utrangeringar	791	0
Årets avskrivningar	-202	-236
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	-589
Utgående redovisat värde	0	589

Not 8 Inventarier, verktyg och installationer

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	616	616
Inköp	57	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	673	616
Ingående ackumulerade avskrivningar	-519	-394
Årets avskrivningar	-94	-126
Utgående ackumulerade avskrivningar	-613	-520
Utgående redovisat värde	60	96

Not 9 Andelar i koncernföretag

Företag Organisationsnummer Säte	Antal/Kap. andel %	2023-12-31 Redovisat värde	2022-12-31 Redovisat värde
NVBS Anläggning Nord AB, 559279-5214, Sundbyberg	51	13	13
		13	13

Not 10 Långfristiga skulder

	2023-12-31	2022-12-31
Långfristiga skulder	0	487
Amortering inom 1 år	0	487
Amortering inom 2 till 5 år	0	0
Amortering efter 5 år	0	0
	0	487

Not 11 Kortfristiga skulder till koncernföretag

	2023-12-31	2022-12-31
Kortfristiga skulder		
Skulder till koncernföretag	19 230	21 010
Avser medel gemensam cash pool	132 918	80 467
Summa	152 148	101 477

Bolaget ingår från och med maj 2020 i moderbolaget, Expin AB 559225-1887, cash pool och har inte längre någon egen checkräkningskredit.

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:

NOTER

Not 12 Rättelse av fel

	Innan rättning	Rättelse av fel	Rättade räkningar
	2021	**2021**	**2021**
Nettoomsättning	**175 833**	-75 430	100 403
Råvaror och förnödenheter	-145 963	-24 772	-170 735
Nytt årets resultat efter rättningar 2021	**3 016**	**-100 202**	**-97 186**
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	107 305	-96 953	10 352
Projektrelaterade upplupna kostnader	2 025	3 249	5 274

	Innan rättning	Rättelse av fel	Rättade räkningar
	2022	**2022**	**2022**
Nettoomsättning	84 159	-21 552	62 607
Råvaror och förnödenheter	-69 554	7 435	-62 119
Nytt årets resultat efter rättningar 2022	**-117**	**-14 118**	**-14 236**
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	101 560	-99 193	2 367
Projektrelaterade upplupna kostnader	-1 208	-15 127	-16 335
Fritt eget kapital	32 204	-114 320	-82 116

Not 13 Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Efter rättningar som beskrivits i förvaltningsberättelsen, konstateras att mer än hälften av det registrerade aktiekapitalet var förbrukat. Styrelsen kallade då till Kontrollstämma 1 där det beslutades att hänföra beslutet om bolagets framtid till Kontrollstämma 2. Bolagets framtida fortlevnad, och tillämpandet av fortlevnadsprincipen vid upprättandet av de finansiella rapporterna, är beroende av tillskott från moderbolaget för att återställa aktiekapitalett. Om inte detta sker, och om kontrollbanasräkningen fortsatt visar på ett förbrukat eget kapital vid kontrollstämma 2, kommer bolaget försättas i tvångslikvidation. Det finns i nuläget inga beslut tagna om tillskott från moderbolaget, eller några andra åtgärder som skulle kunna återställa aktiekapitalet, och därmed föreligger det väsentlig osäkerhet kring bolagets förmåga till fortsatt drift.

Not 14 Koncernförhållanden

Företaget ägs till 100% av NVBS Rail AB, org nr 559247-8316 med säte i Stockholm.

Bolaget upprättar inte koncernredovisning med stöd av ÅRL 7:2. Koncernredovisning upprättas av Ratos AB (publ), org nr 556008-3585 med säte i Stockholm.

Not 15 Definition av nyckeltal

Soliditet
Soliditet: Justerat eget kapital i procent av balansomslutning
Balansomslutning: Totala tillgångar

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.
Document ID:

NVBS Anläggning AB
Org.nr. 559084-0061

NOTER

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska signatur

Robert Röder
Styrelseordförande

Stefan Jonsson
Styrelseledamot

Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Johan Holmberg
Auktoriserad revisor

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Document ID:

List of Signatures

FINAL NVBS Anläggning AB ÅR 2023 559084-0061 (2024-08-30).pdf

Name	Method	Signed at
JOHAN HOLMBERG	BANKID	2024-08-31 16:27 GMT+02
Robert Claus Otmar Röder	BANKID	2024-08-30 19:40 GMT+02
SAM STEFAN JONSSON	BANKID	2024-08-30 16:49 GMT+02

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

External reference: 5C35E9FE295D416AAF9A34ED83D77BB7

Building a better working world

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i NVBS Anläggning AB, org.nr 559084-0061

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för NVBS Anläggning AB för räkenskapsåret 2023.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av NVBS Anläggning ABs finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till NVBS Anläggning AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Väsentlig osäkerhetsfaktor avseende antagandet om fortsatt drift

Vi vill fästa uppmärksamheten på styrelsens kommentarer under Förvaltningsberättelsen och rubriken "Förväntad framtida utveckling samt osäkerhet kring bolagets förmåga till fortsatt drift" i Årsredovisningen sida 3, av vilket det framgår att bolaget är i behov av finansiellt tillskott under 2024. Detta förhållande tyder på att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor som kan leda till betydande tvivel om företagets förmåga att fortsätta verksamheten. Vi har inte modifierat vårt uttalande på grund av detta.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Penneo dokumentnyckel: OJY12-W5KDC-SPZA2-JOMJQ-A54QK-NTALP

Building a better working world

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av NVBS Anläggning AB för räkenskapsåret 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman behandlar förlusten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Vi är oberoende i förhållande till NVBS Anläggning AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av bolagets egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Anmärkningar

Vid ett flertal tillfällen under räkenskapsåret har arbetsgivaravgifter och mervärdesskatt inte betalats i rätt tid.

Årsredovisningen avgavs inte i sådan tid att det, enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen, varit möjligt att hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift

Ernst & Young AB

Johan Holmberg
Auktoriserad revisor

Penneo dokumentnyckel: OJT12-W5KDC-SPZA2-JQMUQ-A54QK-NTALP

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat genom Penneo™ för säker digital signering. Tecknarnas identitet har lagrats, och visas nedan.

"Med min signatur bekräftar jag innehållet och alla datum i detta dokumentet."

JOHAN HOLMBERG
Auktoriserad revisor
Serienummer: 246849e7640dd5[...]c2677d5420b74
IP: 147.161.xxx.xxx
2024-08-31 14:50:27 UTC

Penneo dokumentnyckel: QJN12-SPZA2-JQMJQ-ASSQK-N1ALP

Detta dokument är digitalt signerat genom **Penneo.com.** Den digitala signeringsdatan i dokumentet är säkrad och validerad genom det datorgenererade hashvärdet hos det originella dokumentet. Dokumentet är låst och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. All kryptografisk information är innesluten i denna PDF, för framtida validering om så krävs.

Hur man verifierar originaliteten hos dokumentet
Detta dokument är skyddat genom ett Adobe CDS certifikat. När du öppnar dokumentet i Adobe Reader bör du se att dokumentet är certifierat med **Penneo e-signature service <penneo@penneo.com>**. Detta garanterar att dokumentets innehåll inte har ändrats.

Du kan verifiera den kryptografiska informationen i dokumentet genom att använda Penneos validator, som finns på **https://penneo.com/validator**

Års- och hållbarhetsredovisning 2023

RATOS

1

Om Ratos

Ratos 2
Året som gått 4
Fördjupning: Teknik- och infrastrukturlösningar 8
Vd-ord 12
Mål och måluppfyllelse 16
Nycklar till framgång 17
Process för värdeskapande 18
Hållbarhet - översikt 19
Ratosaktien 24

2

Ratos affärsområden

Construction & Services 28
Industry 30
Consumer 32

3

Rapporter

Förvaltningsberättelse 36
Hållbarhetsrapport 41
Ordföranden har ordet 64
Bolagsstyrningsrapport 66
Styrelse och vd 74
Ledningsgrupp 76
Koncernens resultaträkning 78
Koncernens rapport över totalresultat 78
Rapport över finansiell ställning för koncernen 79
Rapport över förändringar i koncernens eget kapital 80
Rapport över kassaflöden för koncernen 81
Moderbolagets resultaträkning 82
Moderbolagets rapport över totalresultat 82
Moderbolagets balansräkning 83
Förändringar i moderbolagets eget kapital 84
Moderbolagets kassaflödesanalys 85
Notförteckning 87
Noter till de finansiella rapporterna 88
Revisionsberättelse 142

4

Ytterligare information

Femårsöversikt, koncernen 148
Avstämning av alternativa nyckeltal (APM) 150
Definitioner 151
Aktieägarinformation 152

Ratos 2

Året som gått 4

Fördjupning: Teknik- och infrastrukturlösningar 8

Vd-ord 12

Mål och måluppfyllelse 16

Nycklar till framgång 17

Process för värdeskapande 18

Hållbarhet - översikt 19

Ratosaktien 24

1

Om Ratos

Fokus på teknik- och infrastrukturlösningar

Ratos är en svensk koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. Koncernen består idag av tre affärsområden - Construction & Services, Industry och Consumer.

I affärsområdet **Construction & Services** är fokus att bygga och underhålla ett hållbart samhälle. Affärsområdet är indelat i två segment - *Critical Infrastructure* där tjänsteerbjudandet främst består av underhåll av infrastruktur inom järnväg, väg och energilösningar, samt *Construction Services* där samhällsbyggnad är i fokus. Exempel på det är uppförande av nya samhällskritiska byggnader som sjukhus, skolor, polishus och regeringsbyggnader i Norden.

Affärsområdet **Industry** består även det av två segment - *Product Solutions* och *Industrial Services*, och bolagen inom segmenten fokuserar på tekniklösningar och produktutveckling inom industrin. De är verksamma i marknader med stark tillväxt, exempelvis teknikkonsulttjänster, energieffektiv belysning, hållbara lättviktskonstruktioner och förnybar energi, modern dagligvaruhandel, farmakologi och eftermarknadslösningar.

Allt vi gör bygger på våra kärnvärden:

- Enkelhet
- Tempo i exekvering
- Allt handlar om människor

Rätt infrastrukturlösningar är en förutsättning för att Sverige och hela EU ska nå sina klimatmål. Det tillsammans med den stora infrastrukturunderhållsskulden i Norden gör att branschen har stora tillväxtmöjligheter framåt.

Ny teknik och teknikkonsulter spelar en viktig roll i omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Bland ingenjörer och i ny teknik skapas och finns många lösnihgar för att snabba på omställningen, en omställning som är och kommer att fortsätta vara lönsam för bolag som Ratos med rätt position.

34 miljarder SEK i omsättning*

2,2 miljarder SEK i justerad EBITA

11100 anställda*

*Exklusive Alibaba

Genom att utveckla ledande verksamheter inom teknik- och infrastruktur-lösningar och erbjuda ett utbud av tjänster och produkter som är nödvändiga i en hållbar framtid skapar Ratos värde såväl för sina aktieägare som för samhället i stort. Styrkan i Ratos unika styrmodell, baserad på uppföljning och resultatgenerering i en starkt decentraliserad koncern, blir tydlig i takt med att våra företag skapar synergier sinsemellan, på eget initiativ och genom tilläggsförvärv med industriella synergier. Det är en grundläggande princip att våra dotterbolag förblir oberoende men också kan dra nytta av att vara del av något större i Ratoskoncernen.

Året som gått

Ratstek

Under året har Ratoskoncernen vuxit såväl organiskt som med framgångsrika tilläggsförvärv, i linje med Ratos strategi. Ytterligare viktiga steg har tagits för att bli en mer likformig koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. Koncernen har fortsatt att vara lönsamma genom långsiktigt hållbara affärer.

Kvartal 1

2023-01-13

Speed Group vinner Stora Hållbarhetspriset

Speed Group utses till vinnare av Stora Hållbarhetspriset 2022. Priset delas ut av Borås Näringsliv, Högskolan i Borås, Borås Stad och Sparbanken Sjuhärads genom dess ägarstiftelse.

2023-01-19

Semcon ingår nytt ramavtal med GKN Aerospace Sweden AB i Trollhättan

Semcon tecknar ett nytt ramavtal med GKN Aerospace. Avtalet gäller tjänster som spänner över hela Semcons erbjudande, som exempelvis konstruktion, simulering och beräkningar, mjukvaruutveckling samt eftermarknadslösningar.

Semcon

Kvartal 1

2023-01-23

TFS HealthScience förvärvar Appletree CI Group

TFS förvärvar Appletree CI Group för att förbättra företagets befintliga expertis inom de komplexa områdena oftalmologi, medicintekniska produkter och pediatriska studier, samtidigt som förvärvet ger TFS kunder tillgång till flera marknader.

700 MSEK

2023-01-25

Vestia signerar kontrakt om cirka 700 MSEK med Mölndal stad för skolbyggen

Vestia signerar kontrakt med Mölndal stad avseende nybyggnation av Västerbergsskolan och Bifrosts förskola i Mölndal. Västerbergsskolan blir en F-6-skola för 570 elever på 9 500 kvm inklusive en fullstor idrottshall och beräknas vara färdig mars 2025. Bifrosts förskola blir norra Europas största förskola med 14 avdelningar på 4 200 kvm. Två avdelningar är anpassade för barn med funktionsvariation och två avdelningar är avsedda för öppen förskola. Förskolan ska stå klar i december 2024.

2023-02-14

Aibel tilldelas miljardkontrakt på Hammerfest LNG

På uppdrag av partnergruppen i Snøhvit Unit tilldelar Equinor Aibel ett EPCI-kontrakt (Engineering, Procurement, Construction, Installation) för modifieringsarbeten vid Hammerfest LNG-anläggningen. Kontraktet har ett värde på cirka 8 miljarder NOK.

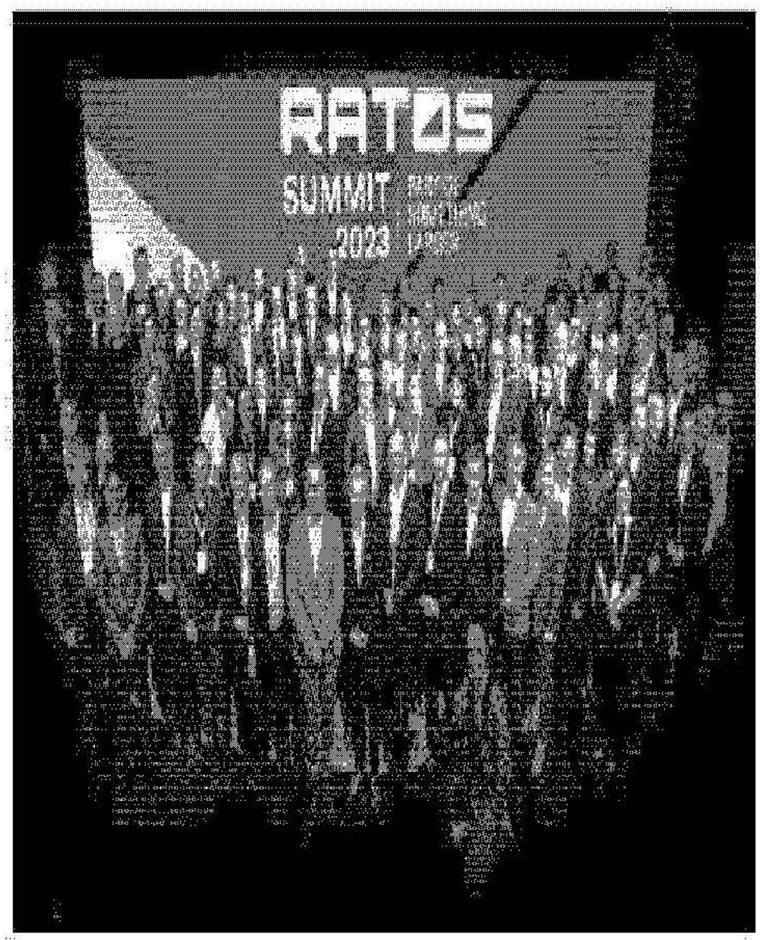
2023-02-16

HL Display förvärvar Akriform

HL Display tecknar avtal om att förvärva Akriform, en tillverkare av lösviktsbehållare och skräddarsydda lösningar för dagligvaruhandeln och leverantörer av märkesvaror i hela Norden. Förvärvet kommer att stärka HL Displays ledande position i Europa inom det snabbväxande segmentet förpackningsfri varuexponering och skapa ett starkt erbjudande för kunder på de nordiska marknaderna.

Oechsle Display Systems

2023-03-09

Ratos Summit 2023

Ratos Summit arrangeras i Stockholm. Ratos samlar alla styrelser och ledningar i Ratoskoncernen för en heldag och kväll med fokus på reflektion, nya insikter och fokus framåt.

2023-03-28

HL Display förvärvar Oechsle Display Systems och werba print & display

HL Display tecknar avtal om att förvärva Oechsle Display Systems, en tillverkare av kommunikations- och hyllhanteringslösningar, och dess systerbolag werba print & display, en leverantör av tryck- och displaylösningar. Förvärven är det sjätte respektive sjunde i ordningen sedan HL Displays förvärvsresa startade 2021, och de genomförda förvärven kommer att skapa stora industriella synergier.

Kvartal 2

2023-04-13

HENT signerar nytt miljardkontrakt med Statsbygg – bygger del av Norsk havteknologisenter i Trondheim

Statsbygg, som sköter merparten av norska statens fastighetsbestånd, väljer HENT som totalentreprenör för bygget av Norsk havteknologisenter (Norwegian Ocean Technology Center) Flygel B. Projektet är ett partneringprojekt och det blir ett av Norges mest unika byggnadsprojekt.

2023-06-07

Speed Group förvärvar Supplier Partner

Speed Group tecknar avtal om att förvärva Supplier Partner, ett Göteborgsbaserat företag inom industrilogistik. Genom förvärvet breddar Speed sitt erbjudande inom industrisegmentet och utökar sin närvaro i expansiva Arendal nära Göteborgs hamn.

Kvartal 3

2023-08-15

Vestia tilldelas nytt partneringprojekt med beräknad budget på 250 MSEK i Kungälvs kommun

Vestia, som är en del av SSEA Group, ska, i partnering med Kungälvs kommun, renovera, bygga om och bygga till Ytterbyskolan i centrala Ytterby. Projektet kommer leda till att skolan får inkluderande, effektiva lokaler anpassade för modern undervisning i en kommun med växande invånarantal. Projektet omfattar cirka 11 000 kvm.

1,6 miljarder SEK

2023-08-28

Vestia och HENT bygger Kaj 16 – ett nytt landmärke i trä som ritar om Göteborgs siluett

Ratosbolagen Vestia (som är en del av SSEA Group) och HENT bygger tillsammans med Vasakronan Kaj 16 - ett nytt landmärke i Göteborg. Entreprenadkostnaden för Kaj 16 förväntas uppgå till ca 1,6 miljarder SEK, varav en betydande del tilldelats Vestia och HENT.

2,3 miljarder NOK

2023-07-07

Presis Infra tilldelas nya kontrakt värda 2,3 miljarder NOK under första halvåret 2023

Ratosbolaget Presis Infra, som är verksamma inom underhåll av samhällskritisk infrastruktur inklusive drift och underhåll av färjekajer och bergssäkring i Norge och Sverige, tilldelas under det första halvåret 2023 nya kontrakt till ett värde av 2,3 miljarder NOK. Det rör sig om kontrakt tecknade med befintliga kunder och löptiden är från 2023 till 2028.

2023-08-08

Oase Outdoors byter vd

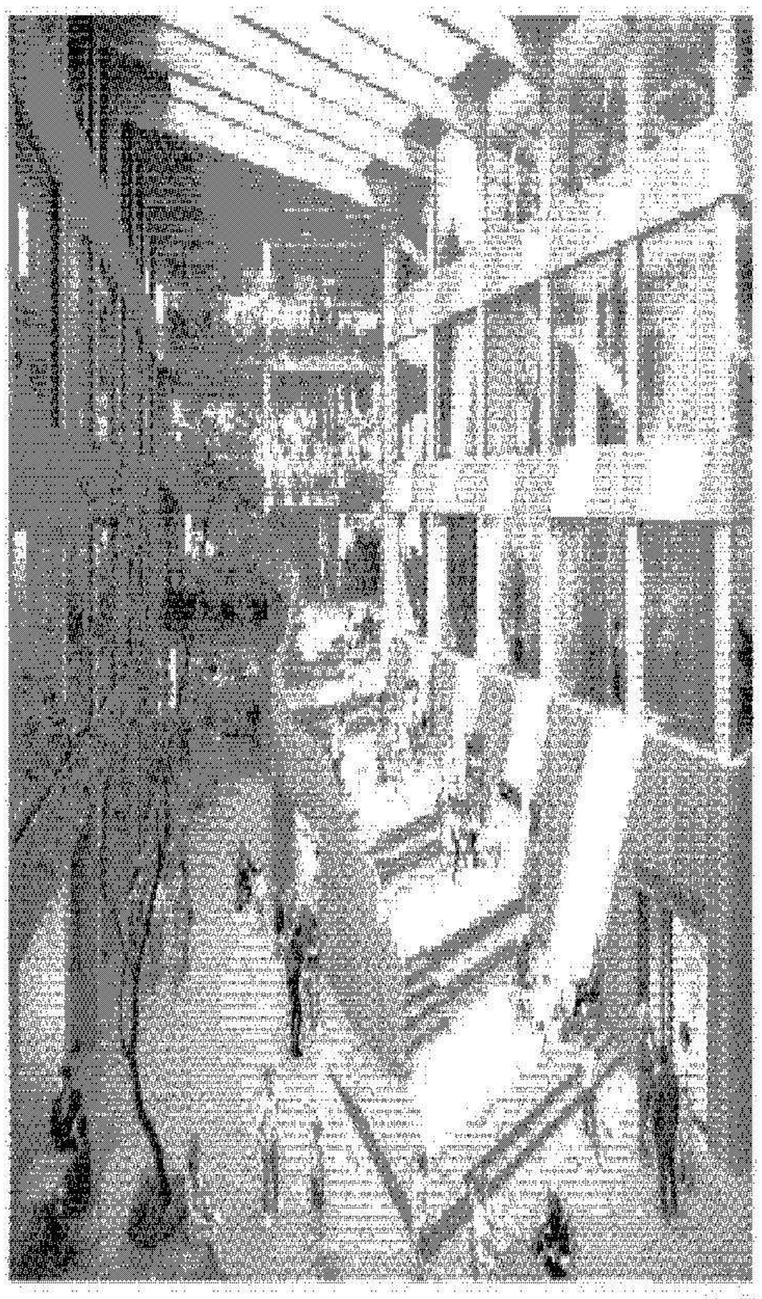
Henrik Arens, styrelseordförande och grundare av Oase Outdoors (Oase), återgår som vd i bolaget den 8 augusti 2023.

Kvartal 4

2023-10-09

SSEA vinner prestigekontrakt – bygger nytt stadshus i Ängelholm

Vinnarna av entreprenad- och arkitekttävlingen "Ängelholms nya stadshus" presenteras. Det är det Ratosägda byggbolaget SSEA (som är en del av SSEA Group) som tillsammans med arkitektkontoret Liljewall kommer att utforma och uppföra det nya stadshuset. Stadshuset förväntas bli en spektakulär mötesplats.

SSEA

Aleido

2023-10-17

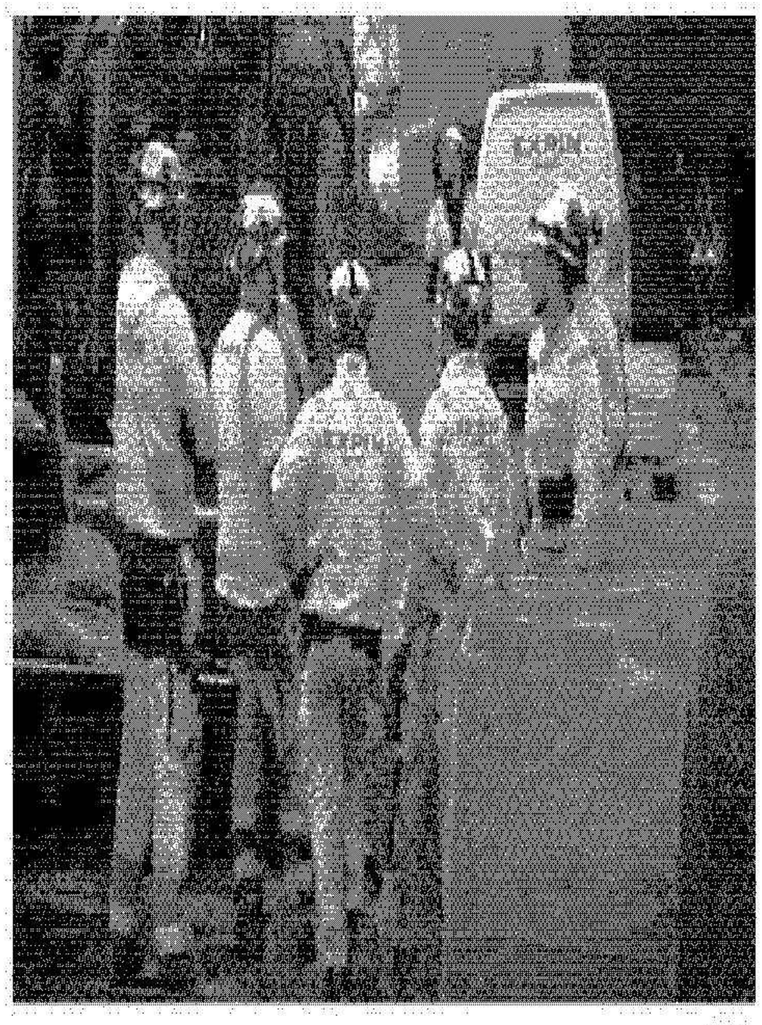
Semcon knoppar av affärsområdet Product Information – bildar nya bolaget Aleido

Semcon knoppar av affärsområdet Product Information, vilket markerar den officiella lanseringen av det nya och fristående bolaget Aleido. Detta strategiska steg tas för att stärka båda verksamheterna och för att fortsätta utveckla bolagens erbjudanden, dedikerade team och lönsamhet.

2023-11-08

Ratos tar ytterligare steg i sin nordiska infrastruktursatsning – lanserar varumärket Expin Group med Robert Röder som vd

Ratos samlar sina bolag med verksamhet inom spårbunden infrastruktur under varumärket Expin Group med Robert Röder som vd. Expin Group blir en fullserviceaktör som levererar nybyggnation, ombyggnation och underhåll för samtliga spårinfrastrukturägare i Norden. Med den nya koncernstrukturen skapas bättre förutsättningar för ökat värdeskapande, fler affärer och för att mer effektivt kunna utvinna de synergier som finns i bolagen.

Expin

Fördjupning

Ratos fokusområden teknik- och infrastruktur-lösningar

Semcon

Omställningen till ett mer hållbart samhälle är både avgörande för vår gemensamma framtid och lönsam för de bolag som investerar i branscher med betydelse för att omställningen ska lyckas. I Ratos fokusområden återfinns därför satsningar på unika teknikkonsultbolag och bolag som bygger och underhåller ett hållbart samhälle i form av infrastrukturunderhåll och uppförande samt underhåll av samhällskritiska byggnader. Under 2023 utvecklades dotterbolagen i Ratos fokusområden mycket positivt.

Teknikutveckling – avgörande för omställningen till ett klimatneutralt samhälle

Klimatkrisen är ett faktum och omställningen mot mer hållbara flöden, produktionssätt och affärsmodeller – med minskad inverkan på miljö och klimat – är av största vikt om vi ska nå målen i Parisavtalet till 2030. Uppskattningsvis kan exempelvis de globala utsläppen minska med 15 procent med hjälp av digital teknik och indirekt kan tekniken bidra till ytterligare 35 procents minskning, visar studier från klimatinitiativet Exponential Roadmap.

Unikt erbjudande i Semcon

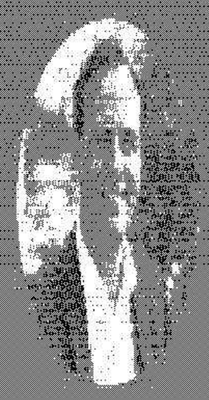
"Utvecklingen av gröna teknologier som elektrifiering och förnybar energi är viktigt i omställningen. Liksom ett produkttänk där saker används längre, tillverkas av hållbara material, går att laga eller göras om samt återvinns på ett effektivt sätt. Digitaliseringen är ett viktigt verktyg för förändring, bland annat då den möjliggör en mer utsläpps- och resurseffektiv produktion och konsumtion. Experttjänster inom dessa områden är avgörande för att få saker att hända, vilket ger mycket goda affärsmöjligheter för vår bransch", säger Markus Granlund, vd i Semcon, som förvärvades av Ratos 2022.

Semcon är en internationell teknikpartner som stöttar företag och organisationer i förändring. Bolaget kombinerar ingenjörskonst, digitala tjänster och hållbarhetskompetens till ett unikt erbjudande inom produkt-, produktions- och tjänsteutveckling.

"Vårt erbjudande är starkt. Vi kan ta ett helhetsansvar som strategisk teknikpartner och bidra med nya perspektiv till våra

”Vårt erbjudande är unikt. Vi kan ta ett helhetsansvar som strategisk teknikpartner och bidra med nya perspektiv till våra kunder, hela vägen från första idé till färdig lösning.”

Markus Granlund, vd, Semcon

”Även fysiska produkter är idag beroende av stora mängder mjukvara. Detta driver ett ökat behov av information kopplat till produkter och system.”

Johan Ekener, vd, Aleido

kunder, hela vägen från första idé till färdig lösning och vidare”, fortsätter Markus Granlund.

Två exempel på projekt där Semcon under 2023 bidrog till hållbara lösningar var projekten för svenska Modvion respektive norska Sporveien.

I det första projektet bistod Semcon träteknologiföretaget Modvion i utvecklingen av deras träkonstruktioner för vindkraftverkstorn. Ett torn byggt i moduler av laminerat trä möjliggör högre torn än stål vilket gör att det går att utvinna mer el samtidigt som CO_2-utsläppen från materiallogistiken minskar. Det nya tornet utanför Skara är världens högsta i trä.

I projektet för Sporveien har dataanalys och tillståndsbaserad monitorering, bland annat genom avancerad akustisk teknik, utmanat befintliga underhållsplaner för Oslos t-banevagnar. Simuleringar baserade på bl a trafikdata i realtid har gjort att underhållsplanen för växellådorna kan förlängas från 16 till 57 år. Detta minskar vagnarnas klimatavtryck, och sparar Sporveien (och norska skattebetalare) hundratals miljoner NOK.

Omställningen kräver längre livslängd på produkter – Aleido gör det avancerade lätt att förstå

”Allt fler produkter får ett ökat teknikinnehåll och blir därmed mer komplexa genom nya generationer och uppgraderingar. Även fysiska produkter är idag beroende av stora mängder mjukvara och allt fler blir dessutom uppkopplade på olika sätt. Detta driver ett ökat behov av information kopplat till produkter och system; både för att kunna använda dem och för att kunna utföra service och reparation och öka livslängd. För många tillverkare är eftermarknadsinformationen inte längre bara nödvändig för att uppfylla olika formella krav, utan skapar både konkurrensfördelar och ökad kundnöjdhet”, säger Johan Ekener som är vd i det nybildade bolaget Aleido.

Aleido bildades under 2023 och består av en avknoppning av det tidigare affärsområdet produktinformation i Semcon. De är marknadsledare inom eftermarknadsinformation och utbildningslösningar.

”Genom vår storlek sitter vi på en enorm mängd kunskap och ett stort antal referenscase. Detta gör att vi idag nästan kan ta på oss vilket uppdrag som helst, inom vilken bransch som helst och dessutom över en stor geografi”, säger Johan Ekener.

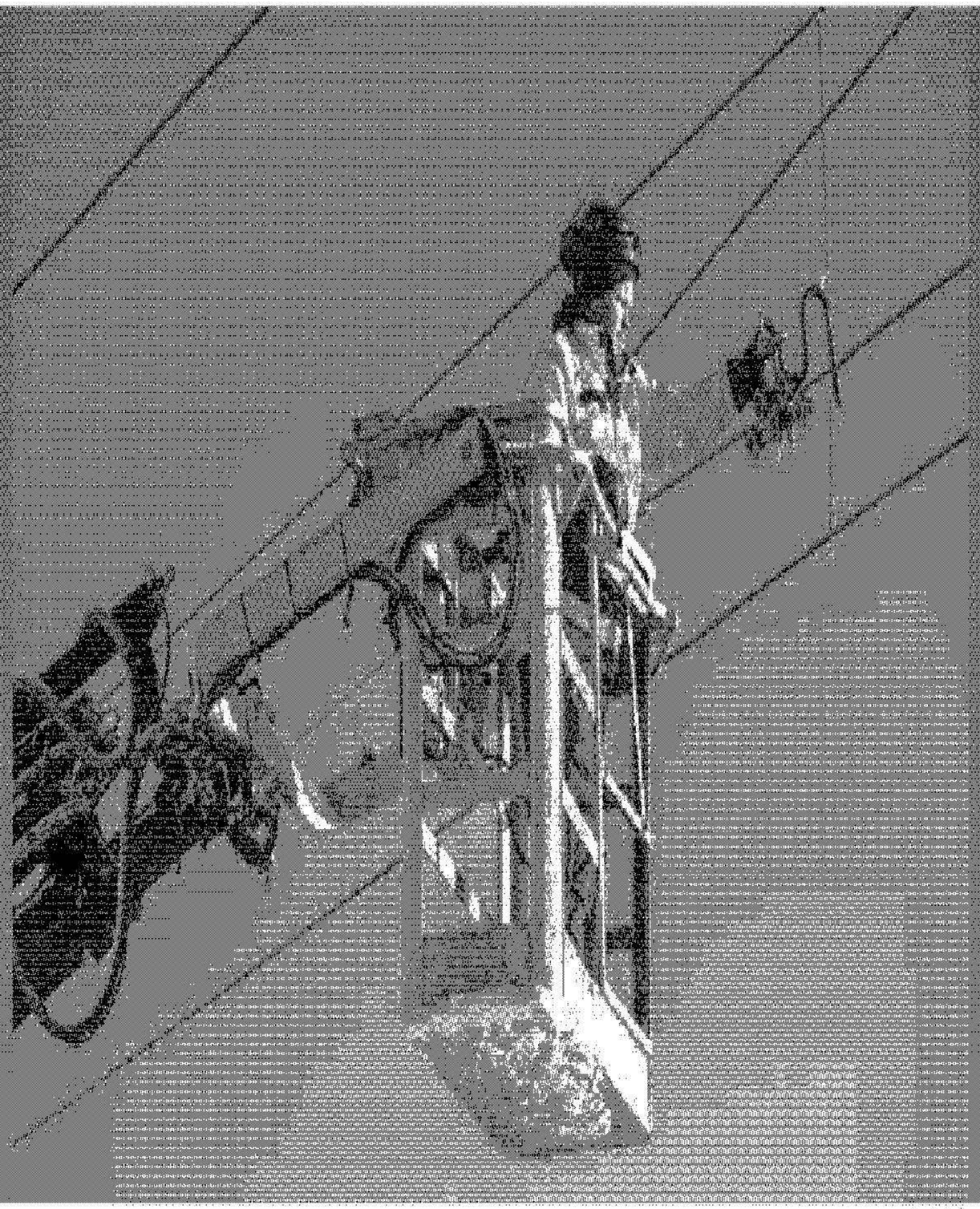
Knightec arbetar tillsammans med ledande globala företag för att förnya och utveckla produkter och tjänster

”Marknaden inom teknik, design och digitalisering är enorm och Knightec har en stor tillväxtpotential. Sammantaget har marknaden en storlek på närmare 70 miljarder kronor med en förväntad tillväxt på cirka 9 procent per år under perioden 2023 till 2025”, säger Dimitris Gioulekas, vd och medgrundare av Knightec som Ratos förvärvade majoritet i under 2022.

I skärningspunkten mellan strategi, design och teknik arbetar Knightec tillsammans med ledande globala företag för att förnya och utveckla deras produkter och tjänster. Genom kundrelationer,

”Den tekniska omställningen innebär en ökad efterfrågan på nya kunderbjudanden och tjänsteområden. Det är extra tydligt inom energi, hållbarhet och cybersäkerhet.”

Dimitris Gioulekas, vd, Knightec

”Behovet är stort för att säkerställa en punktlig och säker trafik. Spårbunden infrastruktur är en viktig pusselbit i omställningen mot ett mer hållbart samhälle.”

Robert Röder, vd, Expin Group

Ratatek

en stark samarbetskultur och samhällsengagemang har Knightec etablerat en tydlig marknadsposition.

”Den tekniska omställningen innebär en ökad efterfrågan på nya kunderbjudanden och tjänsteområden. Det är extra tydligt inom energi, hållbarhet och cybersäkerhet, områden där våra kunder ser störst tillväxtpotential. Därför bygger Knightecs strategi på att vi arbetar fokuserat inom dessa områden”, fortsätter Dimitris Gioulekas.

Under året gjordes många viktiga affärer i Knightec. Några exempel är utvecklingen av det partnerskap som under många år byggts med Scania, spännande projekt hos Handelsbanken (som stärker Knightecs marknadsposition i finanssektorn), utveckling av ABB Machines nya displayer, samt en stärkt position inom cybersäkerhet hos Getinge.

Knightec utsågs också till officiell IoT GreenGrass Service Delivery Partner för Amazon Web Services, som den första av deras samarbetspartners i Norden.

Infrastrukturens roll i den gröna omställningen

Rätt infrastrukturlösningar är en förutsättning för att Sverige och hela EU ska nå sina klimatmål. Det tillsammans med den stora infrastrukturunderhållsskulden i Norden gör att branschen har stora tillväxtmöjligheter framåt. Vidare är infrastruktur och exempelvis möjliggörande av militär mobilitet en mycket angelägen fråga med tanke på Sveriges betydelse i Nato.

I mars 2023 togs ett regeringsbeslut i Sverige att ge Trafikverket i uppdrag att se över sin trafikplan i syfte att identifiera brister, analysera de åtgärder som redan finns i plan och se vad man kan göra samlat för att snabbt komma framåt.

”Tiden är kritisk. Med tanke på den utveckling vi ser i nyindustrialiseringen i norra Sverige behöver vi se till att transporter och infrastruktur inte blir ett hinder för den gröna omställningen”, sa Sveriges Infrastrukturminister Andreas Carlson i samband med beslutet.

Expin Group har alla förutsättningar att bidra

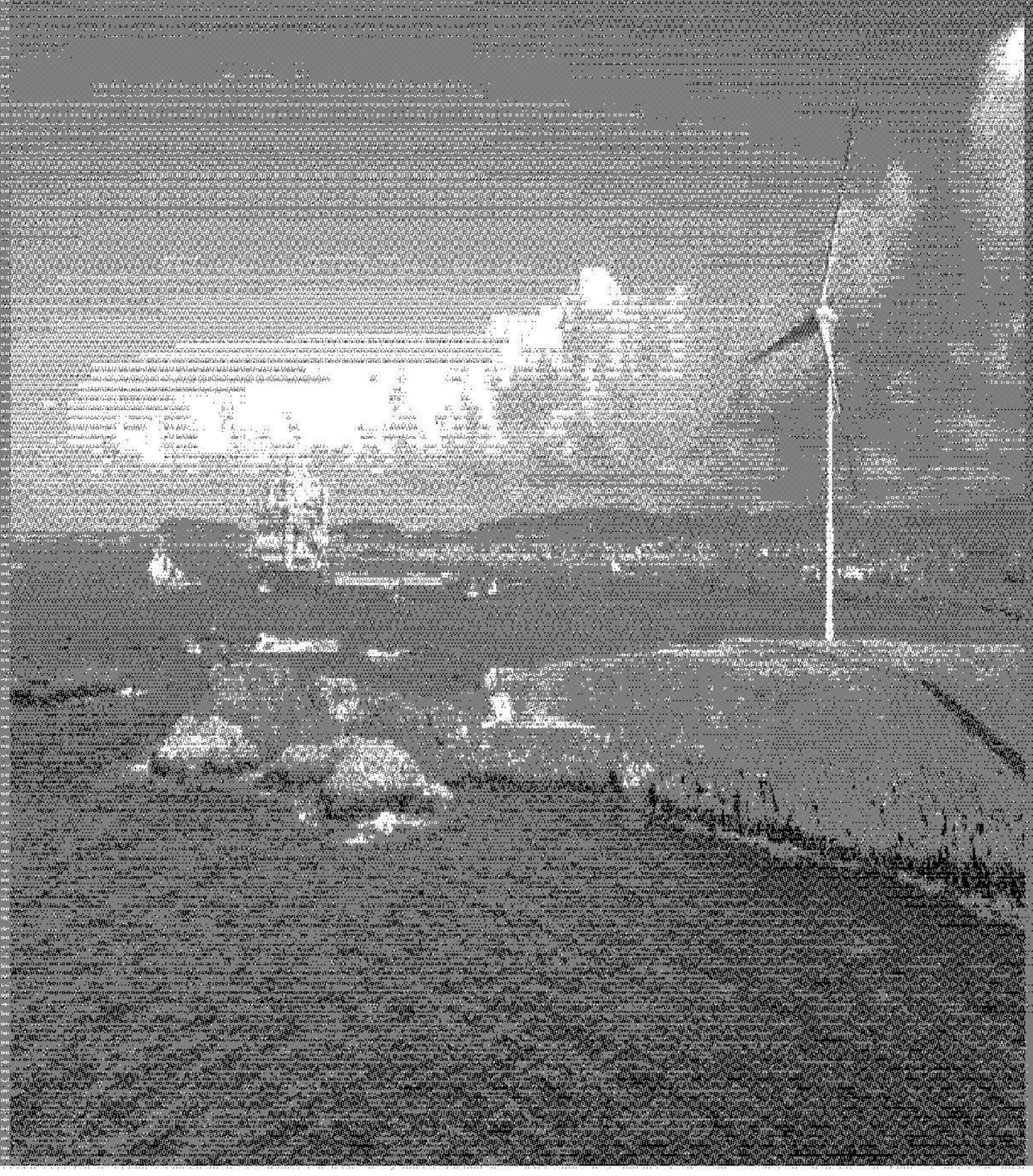
”Under 2023 blev det tydligt att den gröna omställningen går för långsamt och att beslutsfattare söker vägen framåt. Våra lagstiftare måste kravställa via sina myndigheter och upphandlingar och sedan låta kommersiella aktörer ta fram lösningar och genomföra omställningen. Expin Group har alla förutsättningar att bidra”, säger Robert Röder, som utsågs till vd i Expin Group under 2023.

Expin Group är en fullserviceaktör som levererar nybyggnation, ombyggnation och underhåll för samtliga spårinfrastrukturägare i Norden. Utvecklingen i Ratos nordiska infrastruktursatsning skedde i hög takt under 2023, och efterfrågan på tjänsterna var stor inom alla de tre fokusområdena energi, väg och spårtrafik.

”Den nordiska marknaden kommer att ha stark tillväxt kommande år. Behovet är stort för att säkerställa en punktlig och säker trafik. Till det kommer ökad digitalisering i syfte att öka kapaciteten i befintliga system, och därmed möta den ökade

"Det är lönsamt och bra för klimatet att underhålla våra vägar, och när det är möjligt, använda och förbättra den infrastruktur vi har i stället för att bygga nytt."

Eivind Iden, vd, Presis Infra

"Förnybar el kommer att omvandlas och transporteras genom Aibels offshore HVDC-plattformar till miljontals hem i Europa."

Mads Andersen, vd, Aibel

efterfrågan på spårbundna transporter. Spårbunden infrastruktur är en viktig pusselbit i omställningen mot ett mer hållbart samhälle", säger Robert Röder vidare.

Vägunderhåll – en samhällskritisk bransch där Presis Infra är en ledande aktör

"Underhåll av väginfrastruktur är en samhällskritisk bransch. Människor måste kunna ta sig till skolan, arbetet och ibland till sjukhus. Det är lönsamt och bra för klimatet att underhålla våra vägar, och när det är möjligt, använda och förbättra den infrastruktur vi har i stället för att bygga nytt. Våra byggbolag och politiker håller med om detta, och därför är vi optimistiska avseende marknadsutsikterna. Presis Infras ambition är att fortsätta vara en ledande aktör att räkna med", säger Eivind Iden, vd i Presis Infra som förvärvades av Ratos 2021.

Presis Infra är en norsk bolagsgrupp inom underhåll av infrastruktur med en ledande position i sin bransch. De är också verksamma inom drift och underhåll av färjekajer och bergsäkring. Utvecklingen var positiv i Precis Infra under året och tillväxten ökade 2023 jämfört med 2022.

Aibel – största norska leverantör av lösningar för havsvind i Europa

"Energitillgång är avgörande för mänsklig utveckling och välstånd. Aibel har förmågan att både vara skicklig på dagens marknad, där gas är en viktig energibärare, men är också mitt i skiftet mot förnybara energikällor i takt med omstruktureringen av energimarknaderna", säger Mads Andersen.

Aibel är ett ledande serviceföretag inom energisektorn, mitt i en framgångsrik omställning mot förnybar energi. Bolaget levererar innovativa lösningar inom teknik, konstruktion, modifikationer och underhåll.

"Vi är den största norska leverantören av lösningar för havsbaserad vindkraft i Europa och har nu sex leveranser värda över 15 miljarder NOK under leverans till Storbritannien och Tyskland. Totalt 6,6 GW ren, förnybar el kommer att omvandlas och transporteras genom Aibels offshore HVDC-plattformar till miljontals hem i Europa", fortsätter Mads Andersen.

2023 var ett bra år för Aibel, som satte rekord både avseende omsättning och resultat. Framsteg gjordes inom förnyelsebart som havsbaserad vindkraft, men även inom gas. Aibels verksamhet har starkt bidragit till att Norge kunnat axla en allt viktigare roll som säker och pålitlig leverantör av gas till Europa i en geopolitiskt osäker tid.

Stark finansiell position möjliggör accelererad tillväxt mot en mer renodlad koncern

År 2023 var ett bra år för Ratos med fortsatt ökande EBITA, minskad kapitalbindning och starka kassaflöden. Vår finansiella position är därmed stark och möjliggör en accelererad tillväxt via tilläggsförvärv och värdeskapande investeringar. Vägen mot en mer renodlad och transparent koncern fortsätter.

2023 – ett bra år ur flera perspektiv

Det fria kassaflödet uppgick till 3 073 MSEK vilket är 137 procent av justerad EBITA som uppgick till 2 244 MSEK, en ökning med 14 procent. Nettoomsättningen uppgick till 33 748 MSEK, en ökning med 13 procent. Skuldsättningsgraden sjönk till 1,1x. Sammantaget är detta vårt bästa år sedan vi lade om strategin från att vara ett Private Equity-bolag med investeringar i många sektorer till vår inriktning mot en renodlad koncern inom teknik- och infrastrukturlösningar.

Tilläggsförvärv

Förvärv och avyttringar kommer fortsatt vara viktiga för att uppnå den struktur vi fokuserar mot. Sedan 2021, då vår turnaround-resa var klar, har 19 tilläggsförvärv och 5 plattformsförvärv genomförts. Strategin framåt är tydlig. Vi kommer att fokusera på värdeskapande förvärv kopplade till de bolag som utgör grunden för framtiden. Tilläggsförvärv är starkt värdeskapande bland annat via synergier som i många fall varit betydande.

Ratos Business System (RBS)

RBS som introducerades 2018 har haft och har en betydande roll i förbättringar av resultat och kassaflöden och kommer att från och med 2024 utvidgas med ROIC, avkastning på investerat kapital. Omvärldsläget fortsätter att vara osäkert och svårbedömt med flera välkända utmaningar som påverkar marknaden. Vår operationella modell, med ovan nämnda RBS, bidrar till att vi kan agera snabbt på förändringar i marknaden.

Hållbarhet

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) är en del av EU:s agenda för hållbar finansiering och en nyckelkomponent för att näringslivet effektivt ska bidra till målen i EU:s gröna giv. Den nya lagstiftningen implementeras tidigast 2024, där ökad transparens och jämförbarhet blir centralt. Vi har under året arbetat med att genomlysa koncernen och förbereda oss för de ökande kraven.

Ratoskoncernen står starkt för att nå målen för 2025

I början av 2026 ska Ratos vara en starkt decentraliserad koncern inom teknik- och infrastrukturlösningar med en EBITA som överstiger 3 miljarder SEK och ha en god avkastning på investerat kapital. Vår starka finansiella position gör det möjligt att accelerera tillväxten genom bland annat tilläggsförvärv i bolagen som är grunden för en mer fokuserad koncern.

Teknik- och infrastrukturlösningar är helt avgörande för den brådskande omställningen mot ett mer hållbart samhälle där efterfrågan på ingenjörer kommer öka ytterligare. Bra och rätt infrastrukturlösningar är en förutsättning för att Sverige och EU ska nå sina klimatmål. Till det kommer en idag närmast akut situation för befintlig infrastruktur, exempelvis underhåll och utbyggnad av järnvägen i Sverige. Den stora infrastrukturunderhållsskulden i Norden gör att branschen har stora tillväxtmöjligheter framåt. Att tekniklösningar som lättviktskonstruktioner och digitala lösningar inklusive AI kommer att ha stor betydelse är lika självklart.

Ratos tillväxtresa mot en mer renodlad koncern fortsätter – ett stort tack till alla som bidragit till vår framgång under 2023.

Jonas Wiström
Verkställande direktör

Utvecklingen i våra affärsområden 2023

Construction & Services

+10% omsättning

+14% EBITA[1]

För helåret uppgick nettoomsättningen till 17 298 MSEK, vilket var en ökning med 10 procent jämfört med föregående år. Ökningen var driven av en stark organisk tillväxt om 11 procent där alla bolag i affärsområdet, förutom Expin Group och SSEA Group, redovisade en stark tillväxt. Justerad EBITA för helåret uppgick till 1 291 MSEK, en ökning med 14 procent. Den justerade EBITA-marginalen uppgick till 7,5 procent (7,2). Resultatförbättringen förklaras av en positiv utveckling både inom verksamheten inriktad mot samhällskritisk infrastruktur samt inom byggverksamheten. Efterfrågan inom samhällskritisk infrastruktur var fortsatt god. Inom byggverksamheten försämrades marknaden något under året påverkad främst av det högre ränteläget. Byggverksamheten i affärsområdet bygger främst fastigheter åt stat, kommun samt kapitalstarka privata aktörer vilket minskar riskexponeringen. Affärsområdets justerade EBITA påverkades negativt under kvartal 4 av nedskrivning av balansräkningsposter till följd av konstaterade fel i bokföringen i två dotterbolag inom Expin Group. Aibel redovisade ett starkt verksamhetsresultat och påverkades positivt av valutaeffekter. Affärsområdets redovisade EBITA påverkades under året positivt av reversering av tidigare nedskrivning av Aibel om 1 656 MSEK.

Industry

+36% omsättning

+44% EBITA[1]

För helåret uppgick nettoomsättningen för affärsområdet till 10 663 MSEK (7 755), vilket var en ökning med 36 procent jämfört med föregående år. Den organiska tillväxten var negativ och uppgick till –4 procent. Omsättningsökningen var främst hänförlig till förvärven av Semcon och Knightec, tilläggsförvärv i HL Display samt organisk tillväxt i TFS. Justerad EBITA för affärsområdet uppgick till 963 MSEK (671) och EBITA-marginalen uppgick till 9,1 procent (8,6) för helåret. Det förbättrade resultatet var främst hänförligt till resultatförbättringar i Diab och HL Display samt de förvärvade bolagen Semcon och Knightec. För Diab har efterfrågan inom vindsegmentet fortsatt att vara mycket svagt under året medan marknaden för Diabs övriga segment utvecklats väl. Under året har HL Display genomfört tre tilläggsförvärv. En av Speed Groups huvudkunder hade under året fortsatt låga volymer, vilket påverkade omsättningen negativt.

Consumer

–8% omsättning

–58% EBITA

Nettoomsättningen för helåret uppgick till 5 888 MSEK, vilket motsvarade en minskning med 8 procent jämfört med föregående år. Den organiska tillväxten var negativ och uppgick till 6 procent. Plantasjens försäljning minskade marginellt organiskt medan KVD till följd av en lägre försäljning av bilar från eget lager minskade organiskt med cirka 20 procent. Plantasjens marknad påverkades negativt under året av den höga inflationen med ett minskat köputrymme hos hushållen. EBITA för affärsområdet uppgick till 136 MSEK (326) och EBITA-marginalen uppgick till 2,3 procent (5,1). Resultatförsämringen förklaras av Plantasjen som genomförde en utförsäljning av varor till lägre bruttomarginal för att minska lagernivåerna. Även ökade hyreskostnader påverkade resultatet negativt. Som ett resultat av de minskade lagernivåerna ökade Plantasjens kassaflöde från löpande verksamhet med drygt 700 MSEK jämfört med föregående år. För att förbättra resultatet i Plantasjen kommer ett kostnadsbesparingsprogram att genomföras som beräknas ge betydande kostnadsbesparingar under 2024. KVD hade en god utveckling i förmedlingsaffären och det under 2022 genomförda kostnadsbesparingsprogrammet gav goda resultat.

[1] Justerad EBITA

Mål och måluppfyllelse

Den 8 februari 2021 fastställde Ratos styrelse finansiella mål som en följd av tidigare kommunicerat beslut att utveckla verksamhetens inriktning mot att bli en långsiktigt verksam koncern.

Finansiella mål	Mål 2025	Utfall 2023
EBITA-tillväxt	3 miljarder SEK EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025	2 244 MSEK (justerad EBITA)[1]
Skuldsättningsgrad	1,5–2,5x Nettoskuld, exklusive finansiell leasingskuld i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x	0,7x (ojusterad) 1,1x (justerad)
Utdelningsandel	30–50% Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare	51%

[1] Koncernens EBITA justerad för realisationsresultat och omvärdering av noterade aktier samt engångsposter som på affärsområdesnivå bedöms jämföreelseförvrängande

Nycklar till framgång

Ratos Business System (RBS) – Ratoskoncernens operativa modell bygger på Ratos kärnvärden enligt följande:

Enkelhet

Fokus på lönsamhet och uthållig vinsttillväxt
Ratos ökar vinsten i koncernen genom en kombination av operativt lönsamhetsfokus, organisk tillväxt och förvärv.

Starkt decentraliserad struktur
Ratoskoncernen har en starkt decentraliserad struktur och varje dotterbolag har ett stort mått av självständighet.

Hållbarhet i kärnan
Hållbarhet genomsyrar hela Ratos modell. Det som är långsiktigt hållbart är också långsiktigt lönsamt. Vi arbetar genomgripande med hållbara strategier – inte hållbarhetsstrategier.

Tempo i exekvering

Det bästa från det småskaliga i kombination med den större koncernens resurser
Med en liten och effektiv koncernorganisation, vars ledning har lång operativ erfarenhet, kombinerar vi flexibiliteten och snabbheten hos ett mindre bolag med den större koncernens resurser, nätverk och stabilitet. Vårt strukturkapital och vår modell bidrar till att vi kan agera snabbt på förändringar i marknaden och det ger oss alla förutsättningar att skapa aktieägarvärde.

Strukturerad uppföljning
Ratos löpande arbete sker genom regelbunda kontakter med bolagen genom bland annat månadsvisa uppföljningar av resultat, kassaflöde och balansräkning. Genom små, engagerade styrelser sker ett nära samarbete mellan Ratoskoncernen och dotterbolagen.

90-10-modellen
Ratos uppmanar dotterbolagen att tänka att 90 procent av fokus ska ligga på exekvering och resterande 10 procent på strategi. Det är viktigt att dotterbolagen har en tydlig idé om vart man är på väg, men att detaljplanera framtiden är ofta slöseri med tid eftersom ingen vet hur det faktiskt blir. Viktigare är att börja exekveringen mot den riktning man valt, lyssna på sina kunder, följa marknadsutvecklingen och snabbt parera i takt med att världen förändras.

[illegible]

Människor i centrum
Ratos roll är att möjliggöra för duktiga ledare och medarbetare att i en starkt decentraliserad struktur utvecklas snabbare. Kunskap, erfarenhet och kapital finns tillgängligt i Ratoskoncernens nätverk. Vi gör saker snabbt, enkelt och låter rätt personer få stort ansvar. Vi fokuserar på grundläggande förbättringar som skapar bestående värden. Vi är övertygade om att ägare som ställer höga krav, utmanar och visar respekt, skapar bäst förutsättningar för sina ledningar att bygga industriellt och långsiktigt framgångsrika dotterbolag.

Rätt vd i dotterbolag
Ratos enskilt viktigaste uppgift är att tillsätta rätt vd i dotterbolagen. När vi attraherar de bästa vd:arna till våra bolag kommer de i sin tur attrahera ett starkt team. Det finns inget som är viktigare för våra bolags utveckling.

Löpande erfarenhetsutbyte och nätverk
Genom att utbyta erfarenheter inom Ratos drar dotterbolagen nytta av att ingå i Ratos nätverk – såväl i de enskilda affärsområdena som i koncernen. Bolagens ledningar, Ratos styrelse och anställda på Ratos möts en gång per år på Ratos Summit för att diskutera centrala teman för värdeskapande. Olika specialistfunktioner möts därutöver i Ratos Networks för att diskutera och jämföra metoder och modeller för värdeskapande och effektivitet, exempel för teman i nätverken är hållbarhet, inköp, HR-frågor och IT- och Cyber Security.

Process för värdeskapande

I fokus för att skapa långsiktig vinsttillväxt och bygga aktieägarvärde är värdeskapande åtgärder i dotterbolagen, kompletterat med en aktiv förvärvsagenda. Förvärv som skapar riktiga industriella synergier är en viktig del i Ratos strategi. Väl genomförda tilläggsförvärv är mycket värdeskapande, de bidrar till konsolidering av viktiga marknader, tillför försäljningsvolym, kunder och ny kompetens. Ratos stabila balansräkning och starka fokus på kassaflöden i hela koncernen ger Ratos en framskjuten position från vilken de tillfällen som uppstår kan fångas.

Vårt övergripande mål är att öka EBITA, löpande och på lång sikt. Grunden för stigande EBITA är:

Stabilitet...

med en bra ledning, tydlig affärsplan och god förmåga hos ledningen att förutse bolagets utveckling, inklusive prognossäkerhet. När bolaget uppnått stabilitet övergår fokus på...

... lönsamhet

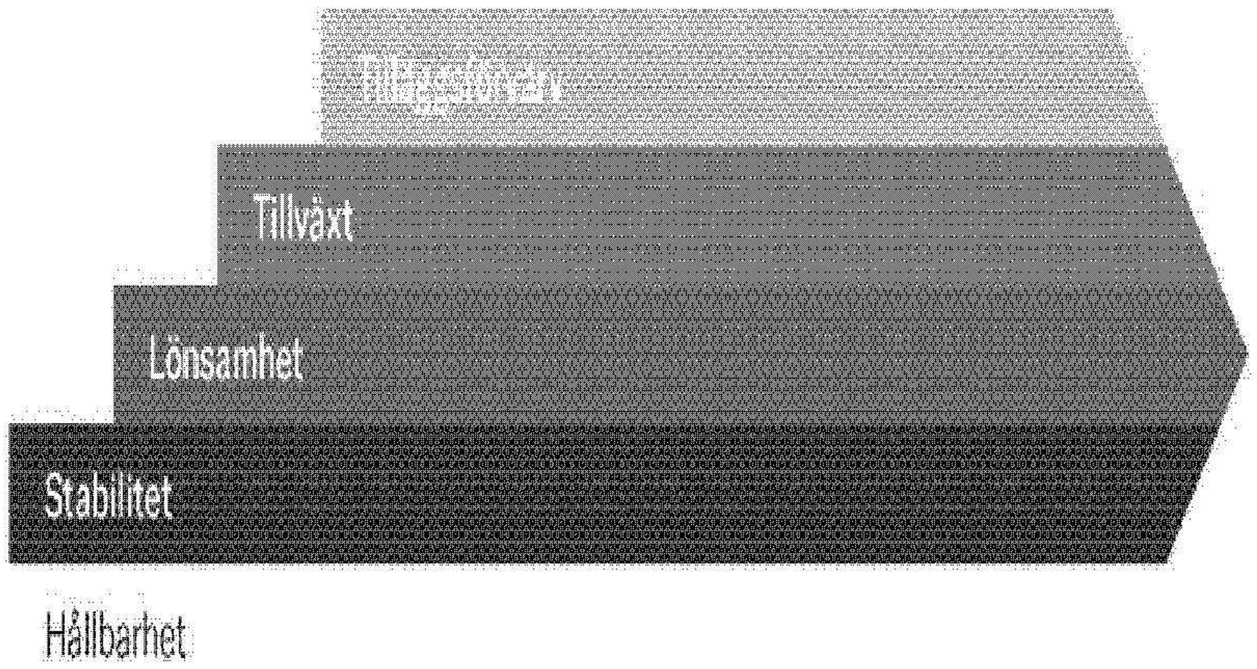
för att därmed skapa finansiella förutsättningar för tillväxt. Arbetet med att identifiera bolagets lönsamhetspotential bedrivs i en strukturerad process med bolagens ledningar för att tillsammans utveckla tydliga insikter. Fokus läggs på att förbättra bruttomarginalen och sänka kostnader. När man uppnått stabilitet och lönsamhet skiftar fokus mot...

... tillväxt.

Det mest värdeskapande för ett bolag är organisk tillväxt och därför är detta alltid högsta prioritet. När de tre första stegen är uppnådda kan en förvärvsagenda sättas för det enskilda bolaget med hela affärsområdets synergier i åtanke.

Tilläggsförvärv

Tilläggsförvärv driver stora värden när de kombineras med reella synergier på både kostnads- och intäktssidan. Genom tilläggsförvärv kompletterar vi den operativa utvecklingen i våra dotterbolag, med målet att skala verksamheten och förstärka bolagens ledarskap och kompetens. Efter ett förvärv lägger vi fokus på operativa synergier och implementerar best practice. Därutöver öppnar vi upp för Ratos nätverk och plattform av kunskapsutbyte mellan dotterbolagen, både i koncernen, i affärsområden och i segmenten, i syfte att ytterligare accelerera tillväxten. Ratos genomför även nya plattformsförvärv när en unik möjlighet uppstår i en bransch där Ratos har djup kunskap och förmåga att skapa värde.

Långsiktig vinsttillväxt och aktieägarvärde

Hållbarhet är kärnan i lönsamma bolag och långsiktigt värdeskapande

Vår övertygelse är att hållbara bolag, både avseende affärsidé och daglig verksamhet, är lönsamma och skapar långsiktiga värden. Därför är hållbarhet sedan länge en integrerad del av Ratos affärsstrategi.

I Ratos decentraliserade ägarmodell ligger det yttersta ansvaret för hållbarhetsarbetet på bolagsledningar och styrelser, men ska genomsyra allt arbete i bolagen. Hållbarhetsfrågorna är integrerade i Ratos processer för bolagsstyrning. Hållbarhet är också en avgörande komponent i Ratos val av fokusområden idag och framåt – teknik- och infrastrukturlösningar.

Vi gör inte skillnad på hållbarhetsrisker och affärsrisker

Ratos gör inte skillnad på hållbarhetsrisker och affärsrisker – de hänger ihop. Hållbart värdeskapande handlar om att förstå hur de stora samhällsutmaningarna påverkar affären på kort och längre sikt, och att ha förmågan att ständigt utvecklas så att rådande globala makrotrender ger vind i seglen. Vi förväntar oss ett synsätt i koncernen som utgår från att arbetet med att bli lite bättre imorgon än idag alltid pågår och aldrig räknas som klart. Intern dialog mellan olika funktioner i bolagen samt tät kund-dialog är avgörande för ett framgångsrikt hållbarhetsarbete som finns i kärnaffären.

Värden för det gemensamma

Ratos största bidrag till samhället är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare som bygger långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag som skapar värden till nytta för det gemensamma. Vi skapar jobb, tar hänsyn till människor och miljö och levererar produkter och tjänster av hög kvalitet. Ratos gör också skillnad genom att våra huvudägare utgörs av stiftelser som främjar forskning och därmed en långsiktig positiv samhällsutveckling. På Ratos huvudkontor arbetar 18 personer, och i koncernen finns totalt 11 100 medarbetare (exklusive Åibel som är ett intressebolag).

Fokus för hållbarhetsarbetet 2023

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)/ European Sustainability Reporting Standard (ESRS)

CSRD är en del av EUs agenda för hållbar finansiering och en nyckelkomponent i att nå målen i EUs gröna giv. 2023 har fokus legat på förberedelser inför CSRD och de nya redovisningsstandarderna i ESRS som träder i kraft 1 januari 2024. En förstudie och en gapanalys av nuläget i Ratos samtliga dotterbolag har genomförts, och den årliga genomlysningen av den dubbla väsentlighetsanalysen har också skett. I korthet innebar inte genomlysningen några större ändringar utöver att ett fåtal väsentliga frågor har konsoliderats. Mer information om den dubbla väsentlighetsanalysen finns på sidor 44–46.

Utbildning

Vidare har en stor utbildningsinsats av ledande befattningshavare i Ratos skett tillsammans med hållbarhetsexperterna i Goodpoint (som är en del av Semcon). Utbildningen har fokuserat på grundläggande förståelse för och kunskap om CSRD och ESRS. Vid decembers utgång 2023 har moderbolagsstyrelsen i Ratos samt ledningsgruppen i Ratos genomfört utbildningen, liksom samtliga CFO:er och hållbarhetsansvariga i bolagen. Ytterligare utbildningstillfällen kommer att ske under Q1 2024, med målet att samtliga styrelser, vd:ar och bolagsledningar i Ratoskoncernen ska få samma utbildning och därmed samma grundläggande förståelse för såväl krav som möjligheter med det nya EU-direktivet CSRD och dess tillhörande rapporteringsstandard ESRS.

Gruppgemensamma klimatmål för Ratoskoncernen

Under året har arbetet med att ta fram koncerngemensamma klimatmål (reduktionsmål) fortskridit. Arbetet kommer att fortsätta med ambitionen att målet ska vara på plats under andra halvan av 2024, vara i linje med kraven i Parisavtalet samt anslutas till Science Based Target initiative.

Klimatbokslut för hela Ratoskoncernen

2023 togs viktiga steg i termer av transparens på klimatsidan. Samtliga dotterbolag har rapporterat sina klimatavtryck, och vi publicerar för första gången ett gruppgemensamt klimatbokslut. Fokus 2023 är Scope 1 och 2, men arbetet fortsätter. Klimatbokslutet finns på sida 48.

Väsentliga hållbarhetsfrågor och fokusområden

Väsentliga hållbarhetsfrågor

I Ratos dubbla väsentlighetsanalys, som genomgått en årlig översyn under hösten 2023, identifieras följande hållbarhetsfrågor som mest väsentliga för koncernen.

Varje bolag ansvarar för att identifiera eventuella ytterligare hållbarhetsområden som är relevanta för sin verksamhet. Under året förs löpande dialog med bolagen för att följa upp och diskutera hållbarhetsarbetet. Alla bolag förväntas redovisa utvecklingen publikt i en årlig hållbarhetsrapport vars utformning och fokus styrs av intern dialog i kombination med tät kunddialog. Hållbarhetsarbetet ska vara en naturlig del av kärnaffären och bidra till lönsamheten i bolaget. För att stärka samarbetet och främja erfarenhetsutbyte mellan bolagen drivs bolagsgemensamma projekt, bland annat avseende finansiell rapportering kopplad till hållbarhet. Mer information om den dubbla väsentlighetsanalysen finns på sidor 44–46.

E ENVIRONMENT	S SOCIAL	G GOVERNANCE
• Byggnader • Klimatförändringar och energi • Ekosystem • Vatten	• Migrantarbetare • Arbetsmiljö och säkerhet[1] • Produkter och tjänsters kvalitet och säkerhet • Arbetsförhållanden[1] • Kompetensförsörjning	• Etik, värderingar och policyöverensstämmelse • Korruption och mutor • Dataskydd och integritet[2]

[1] Inkluderar ökad sannolikhet för negativa konsekvenser som följer av utmaningarna i leverantörskedjorna (till exempel snabbt genomförda insatser för att ersätta leverantörer/material)
[2] Inkluderar möjliga negativa konsekvenser av automatisering och digitalisering

Ratos fyra fokusområden

De fyra fokusområdena är utvalda baserat på de mest väsentliga aspekterna i vår väsentlighetsanalys, se sidor 43–46.

Miljö- och klimatpåverkan	Medarbetare	Transparens och Bolagsstyrning	Affärsetik och Antikorruption

Ratos i samhället

Ratos har en lång tradition av att bidra till samhället genom framför allt stöd till forskning och utbildning.

Ratos huvudägare är Torsten Söderbergs och Ragnar Söderbergs stiftelser, som är två av landets största privata finansiärer av vetenskaplig forskning inom ekonomi, medicin och rättsvetenskap. Under 2023 gick 17 procent (47 MSEK) av Ratos utdelning till dessa forskningsstiftelser. De senaste tio åren har Torsten Söderbergs stiftelse anslagit cirka 45 MSEK per år. Ragnar Söderbergs stiftelse har sedan 2012 beviljat anslag på totalt 591 MSEK.

Fokus på forskning, utbildning och social inklusion

Inom ramen för Ratos vidare samhällsengagemang ligger fokus på tre teman; forskning, utbildning och social inklusion. Under 2023 gav Ratos, utöver utdelningen till stiftelserna, stöd till utvalda samarbetspartners, bland annat Inkludera Invest och Handelshögskolan i Stockholm. Stödet var både finansiellt och genom engagemang i styrelser. Den årliga julidonationen gick till Röda korset och dess krishjälp i Ukraina.

Om Inkludera Invest

Inkludera Invest arbetar sedan tretton år tillbaka framgångsrikt med att främja sociala innovationer för att göra samhället mer inkluderande. Inkludera hjälper initiativ inom socialt entreprenörskap att växa från lokal till nationell nivå. Det gör man genom att skapa samarbeten med offentlig sektor och säkra privat finansiering. Sedan starten har man ingått 925 avtal med fler än 100 av Sveriges kommuner. 2024 firar Ratos tio år som stolt samarbetspartner.

Utbildning, nätverk och utblickar

Att vara en del av Ratoskoncernen innebär bland annat möjligheten att få ta del av utbildning, samarbete och nätverk: Business Executive Leadership Program (BELP) och Ratos Networks. Ledande företrädare från bolagen i koncernen inviteras dessutom årligen till en högnivåträff med externa talare och utblickar; Ratos Summit.

BELP – Business Executive Leadership Program

BELP är ett ledarprogram för chefer och topptalanger som skräddarsys av Handelshögskolan i Stockholm tillsammans med Ratos. Under utbildningen, som pågår under ett år, får deltagarna ta del av kunskapshöjande föreläsningar från både akademi, praktiskt ledarskap och övningar på faktiska case från Ratosbolagen. Programmet handlar också om att deltagarna får möjlighet att utbyta best practice, kunskap och erfarenheter. Under hösten 2023 startade den fjärde omgången av Ratos BELP.

Ratos Networks

De sju funktionsbaserade nätverken drivs av bolagen tillsammans med Ratos, och samlar medarbetare i Ratoskoncernen som jobbar inom samma område för att inspirera och möjliggöra kunskapsutbyte. Nätverken finns inom följande områden: HR, kommunikation, hållbarhet, juridik, finans och inköp/upphandling samt IT/Cyber Security. Nätverken hade olika aktivitetsnivå under året, flera av dem hade såväl fysiska som digitala träffar.

Ratos Summit

Ratos Summit är en årlig högnivåkonferens som samlar ledande företrädare i Ratoskoncernen för en heldag och kväll med profilerade externa talare, fördjupning i fokusområden för Ratos och utblickar för att tillsammans öka förståelsen för rådande makrotrender och utvecklingen i vår omvärld. 2023 hölls Ratos Summit i Stockholm i mars månad, och samlade 120 personer.

”Mixen av föreläsningar, praktiska case, studiebesök och interaktion med kurskollegor från Ratos olika bolag är verkligen ett lyckat recept. Med stöd och involvering av ledande personer från Ratoskoncernen möjliggjordes en öppenhet jag inte upplevt tidigare och jag kände verkligen att alla bidrog till att dela erfarenhet och kunskap. Att lära känna och jobba med personer med olika bakgrund, roller och från olika företag gav mig nya perspektiv och lärdomar som jag redan haft nytta av och kommer ha fortsatt nytta av lång tid framöver.”

Lovisa Hallman, Nordic Customer Service Manager, Plantagen, gick BELP 2022/2023

”Ratos hållbarhetsnätverk är guld värt för mig, tillsammans har vi både bred och djup kompetens, är jag osäker på något finns det alltid någon i gruppen som har svar.”

Jonas Marking, Sustainability Manager, HL Display, medlem i Ratos Sustainability Network

Ratosaktien

Ratosaktien utvecklades under 2023 med en totalavkastning (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) om -11 procent att jämföra med utvecklingen för SIX Return Index som var 19 procent.

Korta fakta

Aktienotering	Nasdaq Stockholm
Totalt antal aktier	326 516 488
Antal utestående aktier	326 516 488
Sista betalkurs, 2023-12-29	36,08 SEK (Ratos B)
Högsta/lägsta notering	45,76 / 28,96 SEK (Ratos B)
Börsvärde, 2023-12-29	12 miljarder SEK

Aktiens utveckling

Kursutvecklingen för Ratos B-aktie var -13 procent att jämföra med OMXSPI som under samma period var 15 procent. Årets högsta kurs (45,76 SEK) noterades i februari månad och den lägsta (28,96 SEK) i juni månad. Sista betalkurs den 29 december var 36,08 SEK. Under 2023 uppgick total-avkastningen (kursutvecklingen inklusive återinvesterad utdelning) för Ratos B-aktie till -11 procent att jämföra med SIX Return Index som under samma period var 19 procent.

Utdelning

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 1,25 SEK per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2023 och en total utbetalning om 408 MSEK. Baserat på sista betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 3,5 procent.

Ägarstruktur

De tio största ägarna svarade för 78 procent av rösterna och 50 procent av kapitalet. Andelen aktier som ägdes av fysiska eller juridiska personer utanför Sverige uppgick till 13 procent. Aktieägare i USA, Norge, Schweiz och Finland representerar den största andelen av det utländska ägandet.

Anställdas ägande i Ratos

Ratos nyckelpersoners incitamentsprogram är kopplade till utvecklingen för aktieägarna. Läs mer i förvaltningsberättelsen på sidorna 36–39 och på Ratos hemsida.

Återköp av egna aktier

Årsstämman 2023 gav styrelsen förnyat mandat att förvärva egna aktier. Innehavet av egna aktier får inte överstiga 10 procent av det totala antalet aktier i bolaget. Under 2023 har inga återköp av egna aktier skett.

Aktieägarstatistik

Storleksklasser	Antal aktieägare	Andel av kapital, %
1-500	43 865	1,95
501-1 000	8 378	2,05
1 001-5 000	10 188	7,20
5 001-10 000	1 667	3,79
10 001-15 000	475	1,84
15 001-20 000	298	1,66
20 001-	665	81,50
Totalt	**65 536**	**100**

Uppdelning av aktieslag

Aktieslag	Antal aktier	% av röster	% av kapital
Serie A	84 637 060	77,8	25,9
Serie B	241 879 428	22,2	74,1
Totalt	**326 516 488**	**100**	**100**

Källa: Monitor av Modular Finance AB. Sammanställd och bearbetad data från bland annat Euroclear, Morningstar och Finansinspektionen.

Emission av B-aktier

Sedan årsstämman 2009 finns ett beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos, genom kvittning, apportemission eller mot kontant betalning. Detta mandat förnyades vid årsstämman 2023 och avser högst 35 miljoner B-aktier.

Analytiker som följer Ratos

En aktuell förteckning över de analytiker som följer Ratos finns på vår hemsida under Investerare/Aktien/Analytiker och riktkurs.

Data per aktie*	2023	2022	2021	2020	2019
Resultat per aktie före utspädning, SEK	3,73	1,69	8,17	2,17	2,11
Utdelning per A- och B-aktie, SEK	1,25[1]	0,84	1,20	0,95	0,65
Utdelning per A- och B-aktie i % av resultat per aktie	34[1]	50	15	44	31
Utdelning per A- och B-aktie i % av eget kapital	3[1]	2	3	3	2
Eget kapital, SEK[2]	38	38	37	29	29
Börskurs vid årets slut, B-aktie, SEK	36,08	41,49	57,95	38,48	33,42
Börskurs/eget kapital, %	96	110	158	131	115
Direktavkastning, B-aktie, %	3,5[1]	2,0	2,1	2,5	1,9
Totalavkastning, B-aktie, %	-11	-27	54	17	46
P/E-tal	9,7	24,6	7,1	17,7	15,8
Högsta/lägsta betalkurs, B-aktie, SEK	45,76 / 28,96	58,75 / 36,84	82,95 / 37,20	39,46/16,40	36,36/18,10

Nyckeltal*	2023	2022	2021	2020	2019
Börsvärde, MSEK[3]	11 590	13 704	19 192	12 260	10 550
Antal aktieägare	65 536	70 908	73 741	53 357	52 070
Antal utestående A- och B-aktier i genomsnitt före utspädning	326 042 022	325 223 869	322 945 842	319 014 634	319 014 634
Utestående antal A- och B-aktier vid årets slut	326 516 488	325 898 988	324 676 320	319 014 634	319 014 634
Utdelning, MSEK[4]	408[1]	274	390	303	207

* Om inget annat anges avses B-aktien.

[1] Föreslagen utdelning.

[2] Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut.

[3] Avser utestående aktier.

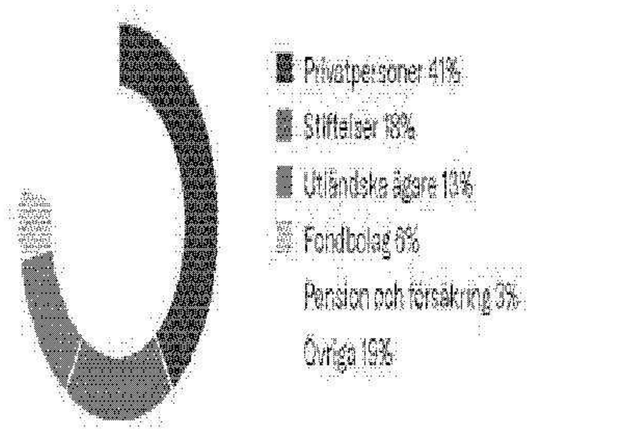
[4] Utdelning avser stamaktier.

Ratos aktieägare

2023-12-31	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Andel av kapital, %	Andel av röster, %
Familjen Söderberg med bolag mm	46 280 629	16 183 429	19,13	44,01
Torsten Söderbergs Stiftelse	12 056 186	16 063 900	8,61	12,55
Ragnar Söderbergs stiftelse	17 235 241	10 093 088	8,37	16,77
Spiltan Fonder	0	11 105 169	3,40	1,02
Avanza Pension	144 157	7 453 868	2,33	0,82
Vanguard	0	7 196 615	2,20	0,66
Dimensional Fund Advisors	0	7 194 817	2,20	0,66
Norges Bank	0	4 841 898	1,49	0,45
LGT Capital Partners	0	4 529 057	1,39	0,42
Tredje AP-fonden	0	4 200 346	1,29	0,39
Övriga	8 920 847	153 017 249	49,59	22,25
Totalt	**84 637 060**	**241 879 428**	**100**	**100**

Källa: Monitor av Modular Finance AB. Sammanställd och bearbetad data från bland annat Euroclear, Morningstar och Finansinspektionen.

Ägarfördelning, % av kapital

Källa: Monitor av Modular Finance AB. Sammanställd och bearbetad data från bland annat Euroclear, Morningstar och Finansinspektionen.

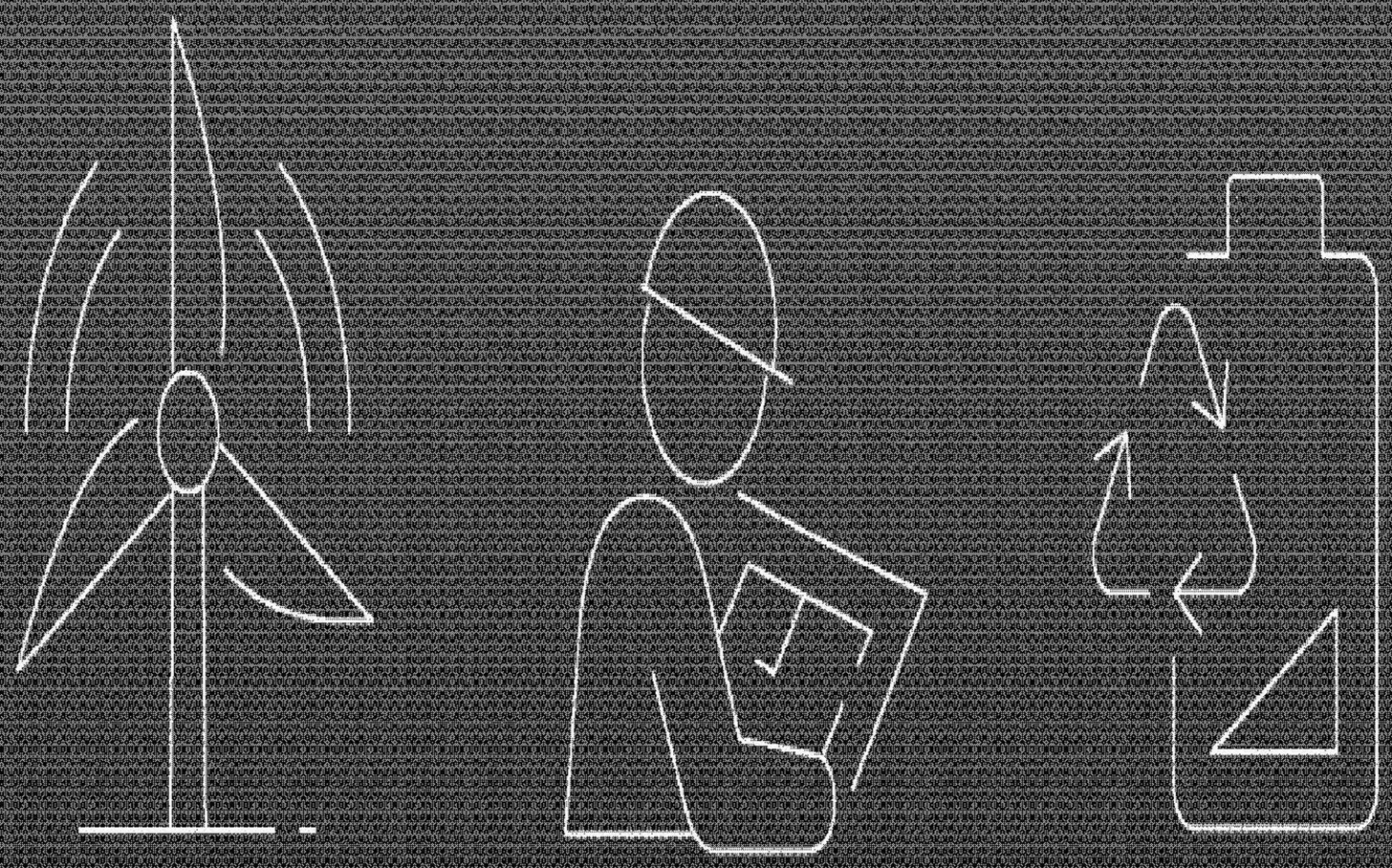
Construction & Services 28
Industry 30
Consumer 32

2 Ratos affärs-områden

Construction & Services

Affärsområdets fokus är att bygga och underhålla ett hållbart samhälle.

Tjänsteerbjudandet består i huvudsak av underhåll av infrastruktur inom järnväg, väg och energilösningar (Critical Infrastructure), samt uppförande av nya samhällskritiska byggnader som sjukhus, skolor, polishus och regeringsbyggnader i Norden (Construction Services).

Omsättning	17 298 MSEK (15 730)
Omsättningstillväxt	10% (52%)
EBITA, justerad	1 291 MSEK (1 130)
EBITA-marginal, justerad	7,5% (7,2%)

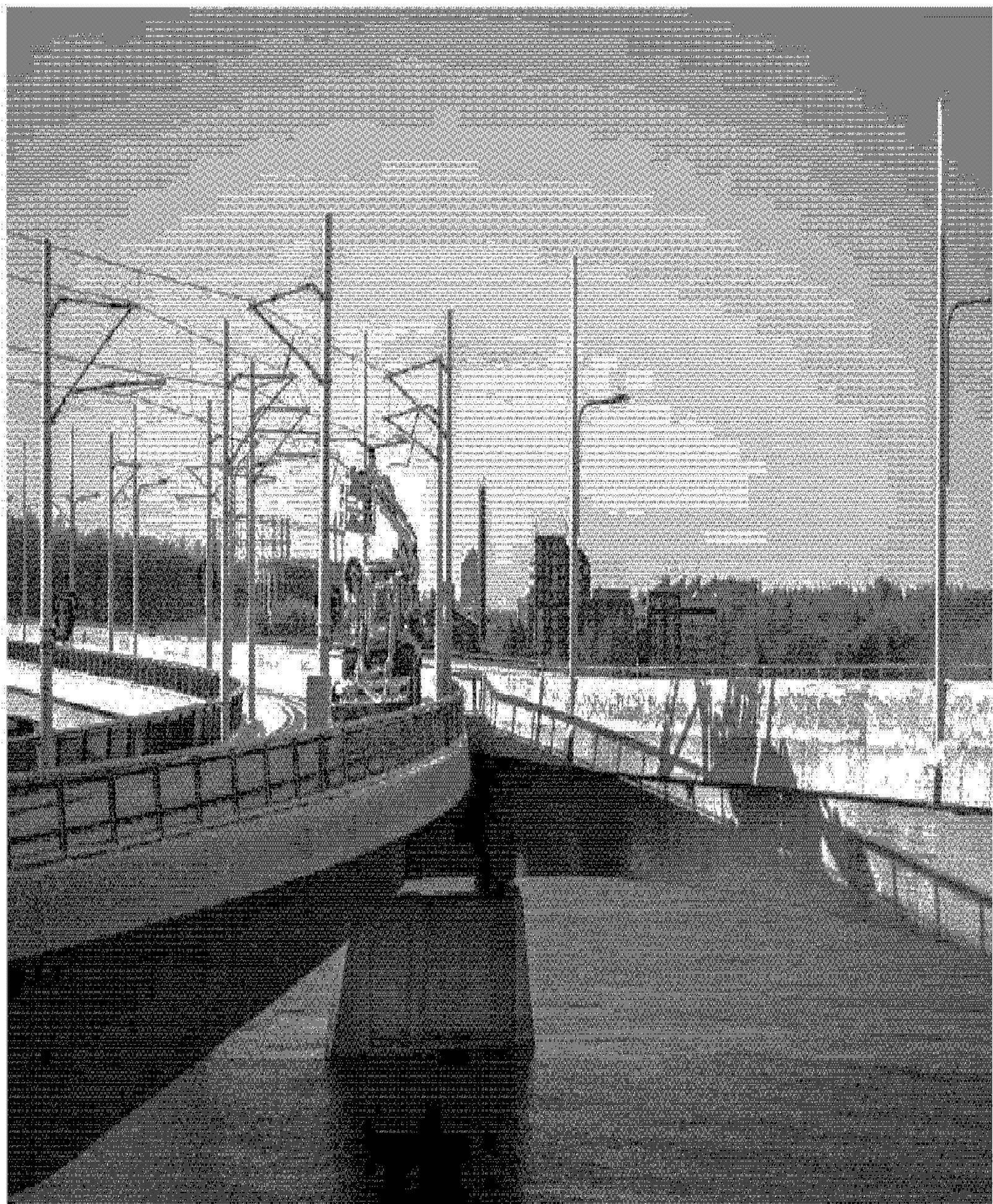
Affärsområdets verksamhet gynnas av rådande samhällsutveckling och trender såsom urbanisering, en växande befolkning, behovet av förnybar energi och effektiv resurshantering. Vi vill växa affärsområdet genom förvärv av verksamheter med kompletterande tjänsteutbud som bidrar med såväl hårda som mjuka synergier till den befintliga verksamheten. Precis som i övriga affärsområden är ledande marginaler och starka kassaflöden i kombination med en decentraliserad, lönsamhetsfokuserad företagskultur och långsiktigt hållbar affärsmodell i fokus.

Affärsområdet delas in i två segment där följande bolag ingår: Critical Infrastructure (Aibel, Expin Group, Presis Infra) och Construction Services (airteam, HENT, SSEA Group).

I syfte att skapa enhetliga affärsområden beslutades i samband med Q2-rapporten 2023 att redovisa bolaget Speed Group i affärsområdet Industry i stället för i Construction & Services.

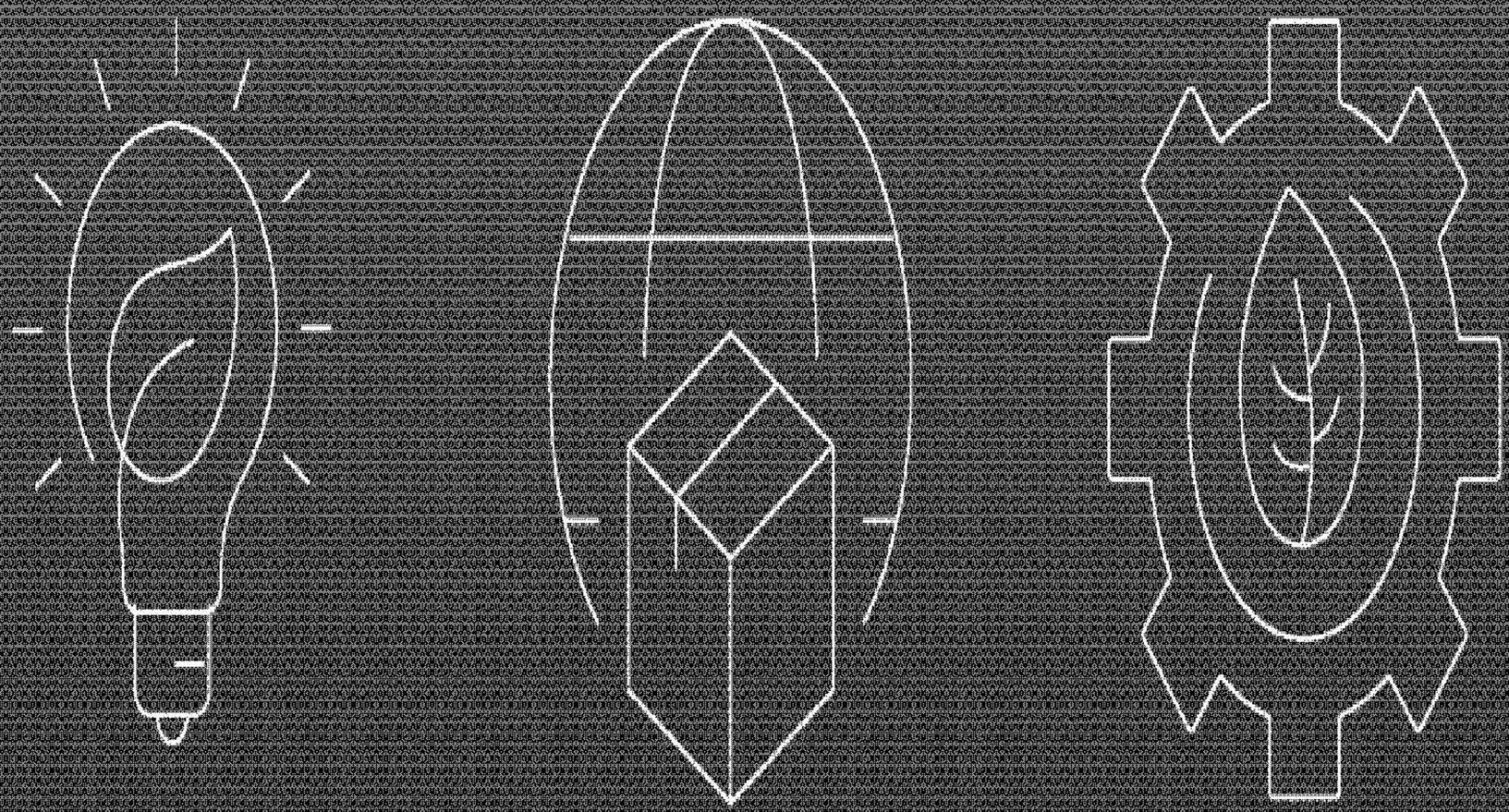

Affärsområdeschef:
Christian Johansson Gebauer

Industry

I affärsområdet är tekniklösningar och produktutveckling inom industrin i fokus. Bolagen i affärsområdet delas in i segmenten Product Solutions och Industrial Services, och är exponerade mot marknader med stark tillväxt – exempelvis energieffektiv belysning, hållbara lättviktskonstruktioner och förnybar energi, dagligvaruhandel, farmakologi och eftermarknadslösningar.

Omsättning	10 563 MSEK (7 755)
Omsättningstillväxt	36% (20%)
EBITA, justerad	963 MSEK (670)
EBITA-marginal, justerad	9,1% (8,6%)

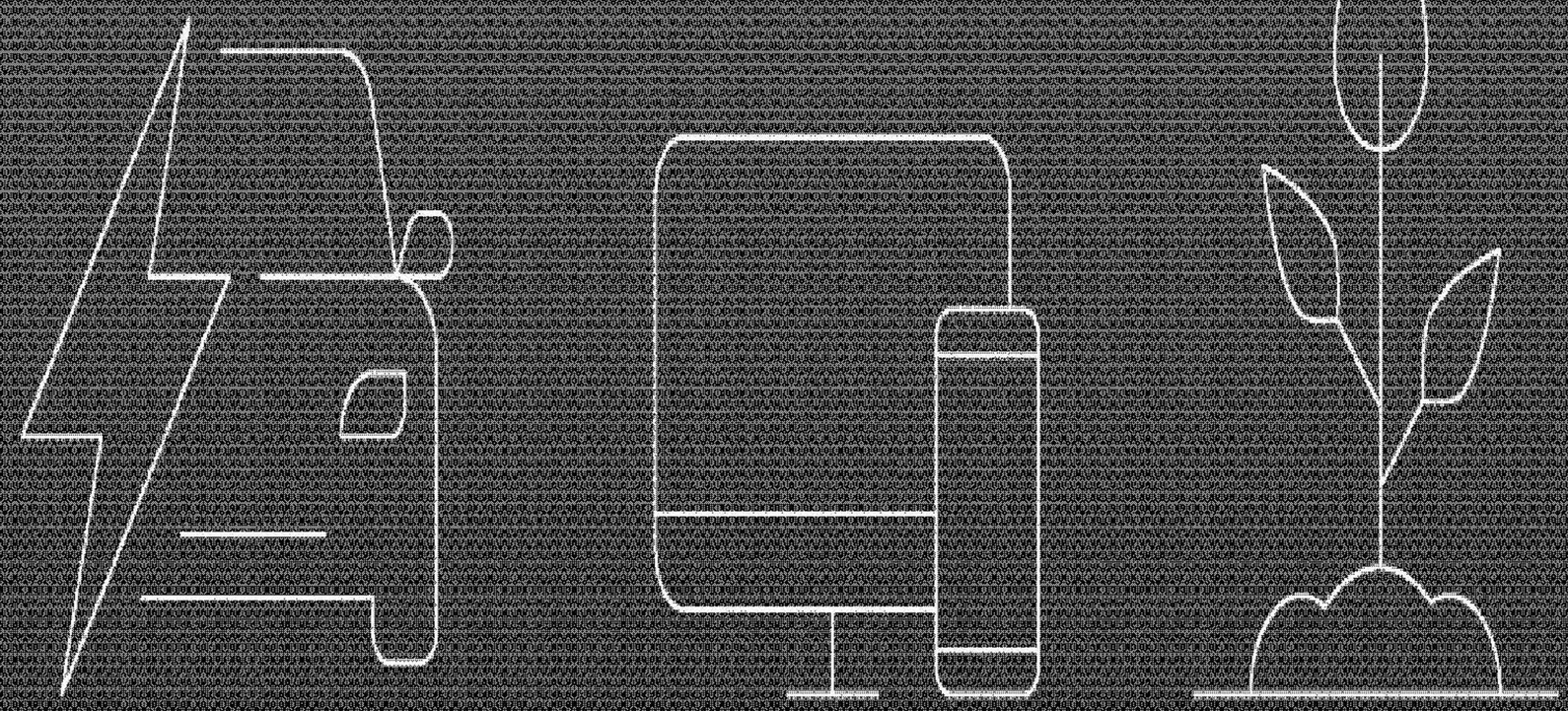
Bolagen i Industry är exponerade mot marknader med stark tillväxt, exempelvis energieffektiv belysning, hållbart lättviktsmaterial och förnybar energi, modern dagligvaruhandel, farmakologi och eftermarknadslösningar. Teknikkonsulter och eftermarknadslösningar spelar viktiga roller i omställningen mot ett mer hållbart samhälle. Bland ingenjörer och i ny teknik finns många lösningar för att snabba på omställningen, en omställning som är lönsam för bolag med rätt position. När vi letar nya bolag att addera till affärsområdet är det främst tilläggsförvärv som är i fokus. Affärsområdet delas in i två segment där följande bolag ingår: Product Solutions (Diab, HL Display, LEDiL, Oase Outdoors) och Industrial Services (Knightec, Semcon, Aleido, Speed Group och TFS). I syfte att skapa enhetliga affärsområden beslutades i samband med Q2-rapporten 2023 att redovisa bolagen Speed Group och Oase Outdoors i affärsområdet Industry i stället för i Construction & Services respektive Consumer.

Affärsområdeschef sedan 1 februari 2023:
Anders Slettengren

Consumer

Bolagen i affärsområdet Consumer arbetar för att förenkla och förbättra livet för konsumenter. Vi definierar enklare och bättre exempelvis som hälsosamt, hållbart och tidsbesparande.

Omsättning	5 888 MSEK (6 392)
Omsättningstillväxt	-8% (11%)
EBITA	136 MSEK (326)
EBITA-marginal	2,3% (5,1%)

Affärsområdet består av företag som är positionerade mot starka rådande makrotrender som att semestra på hemmaplan, friluftsliv, samt heminredning och växter. Bolagen har ledande positioner inom sina respektive segment i marknaden och består av välkända varumärken. I affärsområdet ingår KVD och Plantasjen.

I syfte att skapa enhetliga affärsområden beslutades i samband med Q2-rapporten 2023 att redovisa bolaget Oase Outdoors i affärsområdet Industry i stället för i Consumer.

Affärsområdeschef:
Anders Slettengren

Förvaltningsberättelse	36
Hållbarhetsrapport	41
Ordföranden har ordet	64
Bolagsstyrningsrapport	66
Styrelse och vd	74
Ledningsgrupp	76
Koncernens resultaträkning	78
Koncernens rapport över totalresultat	78
Rapport över finansiell ställning för koncernen	79
Rapport över förändringar i koncernens eget kapital	80
Rapport över kassaflöden för koncernen	81
Moderbolagets resultaträkning	82
Moderbolagets rapport över totalresultat	82
Moderbolagets balansräkning	83
Förändringar i moderbolagets eget kapital	84
Moderbolagets kassaflödesanalys	85
Notförteckning	87
Noter till de finansiella rapporterna	88
Revisionsberättelse	142

3

Rapporter

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Ratos AB (publ) 556008-3585 får härmed avge årsredovisning för 2023 för moderbolaget och koncernen. Styrelsens säte är i Stockholm, Sverige.

Bolagets verksamhet

Ratos är en svensk koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. Ratos har sitt ursprung i stålgrossisten Söderberg & Haak, Sveriges första grossist för järn och järnmanufaktur som bildades den 5 maj 1866. 1934 samlades tillgångarna i ett investmentbolag under namnet Ratos, som i Ragnar och Torsten Söderberg. Ratos börsintroducerades år 1954. Under årens lopp har affärsinriktningen förändrats, men som en röd tråd genom Ratos historia finns entreprenörskap, företagsutveckling och samhällsengagemang.

Per 31 december 2023 arbetar 18 personer på Ratos huvudkontor. Ratoskoncernen är indelade i tre affärsområden Construction & Services, Industry samt Consumer som per 2023-12-31 innefattar 17 bolag med huvudkontor i Norden.

Finansiella mål

Under 2021 fastställde Ratos styrelse nya finansiella mål som en följd av tidigare kommunicerat beslut att utveckla verksamhetens inriktning mot att bli en långsiktigt verksam koncern.

Ratos beslutade finansiella mål är följande:

EBITA-tillväxt

Mål: EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025.

Nettoskuldsättningsgrad

Mål: Nettoskuld, exklusive finansiell leasingskuld, i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5-2,5x.

Utdelningsandel

Mål: Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30-50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare.

Ratos Business System (RBS)

Ratoskoncernens operativa modell bygger på Ratos kärnvärden Enkelhet, Tempo i exekvering och Allt handlar om människor.

Process för värdeskapande

Ratos process för värdeskapande bygger på stabilitet, lönsamhet, tillväxt och tilläggsförvärv. Ratos är på en resa där målet är en likformig koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. I fokus för att skapa aktieägarvärde är värdeskapande åtgärder i dotterbolagen, kompletterat med en aktiv förvärvsagenda. Förvärv som skapar riktiga industriella synergier är en viktig del i Ratos strategi för att skapa långsiktig vinsttillväxt och aktieägarvärde. Ratos stabila balansräkning och starka fokus på kassaflöden i hela koncernen ger Ratos en framskjuten position från vilken de tillfällen som uppstår kan fångas. Ratos övergripande mål är att öka EBITA, löpande och på lång sikt, med en attraktiv ROIC.

Händelser under året

2023 har varit utmanande med effekterna av krig i vårt närområde, hög inflation, högt ränteläge och en svag konsumentmarknad. Trots detta har Ratos utvecklats starkt under året med organisk tillväxt, förbättrad EBITA samt starka kassaflöden. Ordinarie årsstämman 2023 beslutade om en utdelning för räkenskapsåret 2022 om 0,84 SEK per aktie (1,20), avstämningsdag fastställdes till 30 mars och utdelningen utbetalades den 4 april.

Aibel har utvecklats mycket positivt under de senaste åren och en transformation från fossil till förnybar energi pågår. En majoritet av orderstocken består idag av kontrakt relaterade till offshore wind och elektrifiering. För 2023 uppgick EBITA till 899 MNOK och bolaget avslutade året med en nettokassa uppgående till 1 865 MNOK och en orderstock om 32 miljarder NOK. Som en följd av detta har den nedskrivning som skedde av innehavet i Aibel under 2016 ej längre ansetts vara motiverad och reverserades därför i fjärde kvartalet.

Ratos har under året konstaterat fel i bokföringen inom NVBS Projekt och NVBS Anläggning (två dotterbolag i Expin Group), vilka till största del är hänförliga till tiden före Ratos förvärv av bolaget. Ratos utreder om de nu rättade felen uppstått på grund av oegentligheter. Till följd av detta har förvärvsanalysen justerats, vilket ökat ursprunglig redovisad goodwill med 308 MSEK. Expin Group har vidare beslutat att lämna marknaden för anläggningsprojekt och fokusera verksamheten på så kallade BEST-projekt (Bana El Signal och Tele). Sammantaget har detta medfört en nedskrivning av goodwill om 524 MSEK i perioden. Expin Group verkar på en marknad med stark tillväxt och de konstaterade, nu rättade felen, i bland annat tidigare projekt bedöms ej påverka bolagets långsiktiga intjäningsförmåga. Sammantaget har goodwillbeloppet hänförligt till förvärvet minskat från 666 MSEK till 450 MSEK efter de genomförda justeringarna.

Plantasjen har under de senaste två åren haft en svag finansiell utveckling. I samband med den årliga nedskrivningsprövningen i det fjärde kvartalet har en nedskrivning av goodwill om 250 MSEK gjorts. Under 2024 kommer ett omfattande kostnadsbesparingsprogram att genomföras.

För händelser i affärsområden under året se sidorna 27-38, där finns finansiella fakta och information om året som gått.

Förvärv och avyttringar 2023

Inga plattformsförvärv eller avyttringar har genomförts under 2023. Ett antal tilläggsförvärv har skett under året inom våra affärsområden, dessa redogörs för i not 4, se sidorna 97-99.

Hållbarhet

Genom att utveckla hållbara bolag skapas långsiktiga värden. Därför är hållbarhet en integrerad del av Ratos affärsstrategi. Det gäller både Ratos moderbolag och arbetet som aktiv ägare.

Ratos största bidrag till samhället är att vara en aktiv och ansvarsfull ägare som bygger långsiktigt framgångsrika och hållbara bolag vilka skapar jobb, tar hänsyn till människor och miljö samt levererar produkter och tjänster av hög kvalitet. Ratos gör också skillnad genom att våra huvudägare utgörs av stiftelser som främjar forskning och därmed samhällsutveckling.

På Ratos huvudkontor finns 18 medarbetare och i våra bolag totalt 11 100 medarbetare (exklusive Aibel). Genom ett aktivt ägande är Ratos drivande för att säkra hållbarhetsarbetet i våra bolag. Grunden är Ratos policyramverk som består av: Uppförandekod, Policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar samt Miljöpolicy (se Ratos hemsida). Policyramverket är baserat på FN Global Compacts tio principer för hållbart företagande. Utöver policyramverket är Ratos dubbla väsentlighetsanalys, där koncernens samlade väsentliga hållbarhetsfrågor är identifierade, ytterligare ett viktigt styrdokument. Den aktuella dubbla

väsentlighetsanalysen färdigställdes i början av 2022 och har under hösten 2023 genomgått en årlig uppdatering.

Ratos VD har det övergripande ansvaret för den koncernövergripande strategin och arbetet med hållbarhet samt ansvarsfulla investeringar. Samtliga affärsområdesansvariga hos Ratos har ett ansvar att säkerställa att hållbarhet finns på respektive bolags ledningss- och styrelseagenda. Respektive bolags VD och företagsledning är operativt ansvariga för det egna hållbarhetsarbetet genom direkt delegering av Ratos ledning.

För mer information, se sidorna 18–20 och 41–63, för den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med ÅRL.

Ratos väsentliga miljöpåverkan sker genom bolagen. Ratos ställer krav på att varje bolag kartlägger sin miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy. I bolagens hållbarhetsrapporter redovisas bland annat klimatpåverkan, energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Ratos AB:s direkta miljö- och klimatpåverkan är begränsad och består i huvudsak av energiförsörjning av huvudkontoret och resor. Ratos klimatkompenserar sina flygresor.

Koncernens resultat

Rörelseresultatet för året uppgick till 3 010 MSEK (1 618). Resultatförbättringen förklaras främst av ett ökat resultat i affärsområdena Construction & Services och Industry och avser både organisk tillväxt samt förvärvad. Affärsområdet Consumer minskade sitt resultat i perioden till följd av ett svagare resultat i Plantasjen. Reverseringen av nedskrivningen i Aibel samt nedskrivning av goodwill i Expin Group och i Plantasjen påverkade rörelseresultatet positivt med 882 MSEK.

Finansnetto uppgick till -737 MSEK (-440). Räntenetto till bank var -264 MSEK (-109), räntekostnader för finansiell leasing -276 MSEK (-266), valutaeffekter (inklusive valutaderivat) var -70 MSEK (-9) samt övriga finansiella poster var -127 MSEK (-56).

Resultat före skatt för året uppgick till 2 273 MSEK (1 178). Årets skattekostnad uppgick till -267 MSEK (-299). Lägre skattekostnad förklaras främst av högre ej avdragsgilla kostnader föregående år samt ökad aktivering av underskottsavdrag till följd av bättre resultat. Periodens resultat uppgick till 2 006 MSEK (879).

Koncernens kassaflöde

Kassaflöde från den löpande verksamheten uppgick till 4 276 MSEK (1 431). Kassaflöde från investeringsverksamheten uppgick till -542 MSEK (-4 257) och kassaflöde från finansieringsverksamheten uppgick till -3 798 MSEK (2 991). Kassaflöde för perioden uppgick till -65 MSEK (165). Förändringen av periodens kassaflöde hänförlig till den löpande verksamheten uppgick till 4 275 MSEK (1 431), där rörelseresultatet uppgick till 3 010 MSEK (1 618), erhållna utdelningar från intresseobolag uppgick till 122 MSEK (-) samt förändringar i rörelsekapitalet uppgick till 1 446 MSEK (-636). Investeringsverksamheten påverkades främst av lägre köpeskilling till följd av färre förvärvade bolag -333 MSEK (-4 542). Föregående år påverkades kassaflödet positivt av försäljning av noterade aktier (685 MSEK). Finansieringsverksamheten påverkades främst av förändringen av externa lån som uppgick till -2 257 MSEK (4 438).

Finansiell ställning och skuldsättning

Koncernens likvida medel uppgick vid periodens slut till 2 360 MSEK (2 532) och räntebärande nettoskuld exklusive finansiell leasingskuld uppgick till 2 720 MSEK (4 798). Skuldsättningsgraden exklusive finansiell leasingskuld uppgick vid periodens slut till 0,7x (2,5x). Koncernens räntebärande nettoskuld inklusive finansiell leasingskuld uppgick till 8 118 MSEK (10 468). Skuldsättningsgraden inklusive finansiell leasingskuld uppgick vid periodens slut till 1,5x (3,5x). Den totala omräkningseffekten av valuta för räntebärande skulder uppgick till cirka -220 MSEK varav cirka -60 MSEK avsåg skulder till kreditinstitut och cirka -160 MSEK finansiell leasingskuld.

Vid periodens slut uppgick koncernens räntebärande skulder till kreditinstitut till 4 509 MSEK (6 869).

Kreditfaciliteter och nyemissionsmandat

Moderbolaget har term loan på 4 382 MSEK. Utöver det har moderbolaget en revolverande kreditfacilitet (comitted credit facility) på 3 000 MSEK, med en återstående löptid om 2,7 år, samt checkräkningskrediter på 150 MSEK. Faciliteterna ska användas vid behov för att finansiera befintliga dotterbolag samt att finansiera nya förvärv. Faciliteten löper med en rörlig ränta och marginalen baserad på koncernens skuldsättningskvot. Vid årets slut uppgick moderbolagets outnyttjade krediter till 3 150 MSEK. Därutöver finns ett bemyndigande från årsstämman 2023 att emittera högst 35 miljoner Ratos B-aktier i samband med avtal om förvärv.

Moderbolaget

Rörelseresultatet uppgick för året till -142 MSEK (-135). Moderbolagets resultat före skatt uppgick till 217 MSEK (264) och påverkas positivt av utdelning från koncernföretag om 192 MSEK (102). Moderbolagets likvida medel uppgick till 876 MSEK (410). Moderbolaget har under året avyttrat samt fusionerat sina centrala holdingbolag till respektive affärsområdesbolag, detta speglar bättre Ratos operativa struktur och minskar administrationen. Se not 29 för Ratos legala struktur.

Ratos koncernen finansieras centralt, genom moderbolagets egna kassa och med lånade medel från externa banker. Syftet är att uppnå ökad kontroll samt besparingar i koncernen.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång.

Framtida utveckling

Ratos fokus framåt är teknik- och infrastrukturlösningar (inklusive samhällsbyggnad) vilka är marknader med stark underliggande tillväxt. Den allt snabbare teknikutvecklingen är en förutsättning för ett mer hållbart samhälle ur alla perspektiv och våra ingenjörer kommer att spela en viktig roll. Förvärv och avyttringar kommer fortsatt vara viktiga för att uppnå den struktur vi fokuserar mot.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Ratoskoncernens verksamheter innebär risker hänförliga till både moderbolaget och affärsområdenas bolag. Dessa omfattar framför allt marknadsmässiga, verksamhetsrelaterade och transaktionsrelaterade risker och kan avse både generella risker, såsom omvärldshändelser och den makroekonomiska utvecklingen, samt företags- och branschspecifika risker.

De finansiella riskerna består av likviditetsrisk, ränterisk, kreditrisk och valutarisk. Det finns ett flertal finansiella risker som majoriteten av bolagen är exponerade mot, främst relaterade till lån, kundfordringar, leverantörsskulder och derivatinstrument. De risker som bolagen utsätts för hanteras av respektive bolag.

Ratos är exponerat för finansiella risker främst vad avser värdeförändringar i bolagen och likviditetsrisk. Ratos framtida resultatutveckling är till stor del beroende av de underliggande bolagens framgång, vilken också bland annat är beroende av hur framgångsrika respektive bolags ledningsgrupp och styrelse är på att utveckla bolaget och genomföra värdeskapande initiativ.

Ratos genomför årligen en kartläggning och bedömning av risker och riskhantering för bolagen och Ratos moderbolag som sammanställs och diskuteras av bolagens respektive Ratos ledning och styrelse. Riskarbetet har ett brett perspektiv och inkluderar externa, strategiska, finansiella och operationella risker samt risker relaterade till compliance och hållbarhet. Se vidare Ratos bolagsstyrningsrapport. Ratos och respektive bolag är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall

inrymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande av Ratos revisionsutskott.

Ratos styrelse fastställer den finansiella strategin för moderbolaget medan koncern- och intressebolagens styrelse fastställer respektive företags finansiella strategier. Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicyn. Koncernen har en centraliserad treasury-funktion som finansierar koncernens bolag och bistår i finansiella frågor samt utvinner skolfördelar. Respektive koncernbolag upprättar egen finanspolicy anpassad till bolagets verksamhet och risker. För ytterligare information hänvisas till not 25 Finansiella risker och riskpolicy.

I bolagsstyrningsrapporten finns en redogörelse för styrelsearbetet, se sidorna 66–73.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Dessa riktlinjer omfattar styrelseledamöter, vd samt övriga ledande befattningshavare i Ratos ledningsgrupp. Riktlinjerna ska tillämpas på ersättningar som avtalas, och förändringar som görs i redan avtalade ersättningar, efter det att riktlinjerna antagits av årsstämman 2023. Riktlinjerna omfattar inte ersättningar som beslutas av årstämman. Styrelsen föreslår inga justeringar av riktlinjerna inför 2024.

Riktlinjernas främjande av bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet

Information om bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhetsarbete, framgår av bolagets webbplats, se www.ratos.com.

En framgångsrik implementering av bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, förutsätter att bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

I bolaget har inrättats långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram. De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. För mer information om dessa program, se www.ratos.com.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Formerna av ersättning m.m.

Ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pensionsförmåner och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar.

Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett år. Den rörliga kontantersättningen får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen. Ytterligare kontant rörlig ersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå i syfte att behålla befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver personens ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 25 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet.

För verkställande direktören ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

För övriga ledande befattningshavare ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Andra förmåner får innefatta bl.a. ersättning för tandvård och läkarvård (inklusive medicin), sjukvårdsförsäkring och bilförmån. Sådana förmåner får för vd utgå i sedvanligt begränsad omfattning.

Upphörande av anställning

Vid anställningens upphörande får uppsägningstiden vara högst tolv månader. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för sex månader för vd och tolv månader för övriga ledande befattningshavare. Därutöver kan ersättning för eventuellt åtagande om konkurrensbegränsning utgå. Sådan ersättning ska kompensera för eventuellt inkomstbortfall, uppgå till högst 60 procent av månadsinkomsten vid tidpunkten för uppsägningen i den utsträckning som den tidigare befattningshavaren saknar rätt till avgångsvederlag och utgå under den tid som åtagandet om konkurrensbegränsning gäller, vilket för övriga ledande befattningshavare ska vara högst tolv månader efter anställningens upphörande. Vid uppsägning från befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst sex månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Kriterier för utdelning av rörlig kontantersättning m.m.

Den rörliga kontantersättningen ska vara kopplad till förutbestämda och mätbara kriterier som kan vara finansiella eller icke-finansiella. De kan utgöras av individanpassade kvantitativa eller kvalitativa mål. Kriterierna ska vara utformade så att de främjar bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till affärsstrategin eller främja befattningshavarens långsiktiga utveckling. Andelen rörlig kontantersättning varierar beroende på vilken position den anställde har i bolaget. Den del av den rörliga kontantersättningen som är kopplad till utfallet av finansiella kriterier utgör normalt 100 procent för vd och CFO, cirka 80–90 procent för affärsområdeschefer och cirka 75 procent för övriga ledande befattningshavare, även om andelen kan vara större eller mindre beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, och ska vara beroende av (i) EBITA-tillväxt i Ratoskoncernen samt (ii) tillväxt i vinst före skatt (EBT) för Ratoskoncernen.

Den rörliga kontantersättningen betalas som huvudregel ut till 50 procent året efter intjänandeåret och till 50 procent året därefter. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen betalas ut året efter intjänandeåret, förutsatt att hela den mottagna kontantersättningen överstigande 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram.

När mätperioden för uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det bedömas/fastställas i vilken utsträckning kriterierna uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till vd, på förslag av ersättningsutskottet. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga befattningshavare ansvarar verkställande direktören för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen ta sin utgångspunkt i den av bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Lön och anställningsvillkor för anställda

Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid utgjort en del av ersättningsutskottets och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa. Utvecklingen av avståndet mellan de ledande befattningshavarnas

ersättning och övriga anställdas ersättning kommer att redovisas i ersättningsrapporten.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott. I utskottets uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningsutskottet ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget. Ersättningsutskottets ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte vd eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frångående av riktlinjerna

Styrelsen får besluta att tillfälligt frångå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningsutskottets uppgifter att bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Ratos-aktien

Totalt antal A-aktier vid årets slut	84 637 060
Totalt antal B-aktier vid årets slut	241 879 428
Totalt antal aktier	**326 516 488**

Aktier av serie A berättigar till en röst per aktie och aktier av serie B till en tiondels röst per aktie. A-aktier kan högst utges till ett antal som motsvarar 27 procent av aktiekapitalet, B-aktier till ett antal som motsvarar 100 procent av aktiekapitalet, C-aktier till ett antal som motsvarar 10 procent av aktiekapitalet och D-aktier till ett antal som motsvarar 10 procent av aktiekapitalet. Familjen Söderberg med bolag ägde vid årsskiftet aktier motsvarande 19,13 procent av kapitalet och 44,01 procent av rösterna. Ragnar Söderbergs stiftelse ägde 8,37 procent av kapitalet och 16,77 procent av rösterna. Torsten Söderbergs Stiftelse hade 8,61 procent av kapitalet och 12,55 procent av rösterna.

Det finns inga för bolaget kända avtal mellan aktieägare som kan medföra begränsningar i rätten att överföra aktierna.

Antal aktier samt återköpta/sålda aktier

Under 2023 har 617 500 nya B-aktier utfärdats i samband med utnyttjande/konvertering av teckningsoptioner samt konvertibelt förlagslån. Per den 31 december 2023 uppgick det totala antalet aktier tillika utestående aktier i Ratos (A- och B-aktier) till 326 516 488 och antalet röster till 108 825 003.

Förslag till vinstdisposition

	SEK
Överkursfond	184 354 102
Balanserat resultat	8 222 826 799
Årets resultat	291 659 309
Totalt	**8 698 840 210**
Styrelsen föreslår följande vinstdisposition:	
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 1,25 SEK/aktie[1]	408 145 610
Balanseras i ny räkning	**8 290 694 600**

[1] Baserat på antalet utestående aktier den 31 december 2023.

Generell information	42
Miljöinformation inkl Taxonomin	47
Social information	54
Styrningsinformation	55
GRI-index	56
Om hållbarhetsrapporten	62
Revisorns yttrande	63

Hållbarhetsrapport

Generell information

I detta avsnitt finns fördjupad information som kompletterar beskrivningen av Ratos hållbarhetsarbete på sidorna 18–20. Här redogörs för Ratos dubbla väsentlighetsanalys samt ytterligare information om Ratos hållbarhetsarbete i moderbolaget. Avslutningsvis finns en översiktlig redogörelse för Ratoskoncernens generella hållbarhetsarbete.

Om Ratos hållbarhetsredovisning

Ratos rapporterar i linje med Global Reporting Initiative (GRI) och årets rapport refererar till GRI Universal Standards 2021 (se sidorna 56–61 för GRI-index). Bolagets lagstadgade hållbarhetsrapport enligt årsredovisningslagen återfinns på sidorna 18–20 samt 41–63. Sedan 2015 lämnar Ratos även hållbarhetsredovisningen till Global Compact för Communication on Progress (COP).

Grunden för Ratos hållbarhetsarbete

I syfte att identifiera vilka hållbarhetsområden som Ratos ska fokusera och rapportera på används dubbel väsentlighetsanalys och intressentdialog.

Den dubbla väsentlighetsanalysen ligger till grund för prioriteringen av Ratos viktigaste hållbarhetsfrågor. Ratos använder metoden dubbel väsentlighet som innebär att olika hållbarhetsaspekter utvärderas utifrån två perspektiv; Ratos påverkan på omvärlden och omvärldens påverkan på Ratos.

Ratos dubbla väsentlighetsanalys omfattar:

- Kartläggning och analys av relevanta hållbarhetsfrågor för Ratos och dess dotterbolag.
- Kartläggning av typiska risker och omvärldsfaktorer, såsom relevanta regleringar.
- Dialog med nyckelintressenter.

Baserat på de frågor som identifierats som mest materiella, definieras Ratos mest väsentliga hållbarhetsfrågor. För var och en av dessa frågor kommer Ratos att, med start 2024 och i och med att CSRD träder i kraft, att ta fram mål och handlingsplaner för att genomföra och utveckla hållbarhetsarbetet, öka transparensen och stärka sitt långsiktiga värdeskapande.

Våra intressenter och väsentliga hållbarhetsaspekter

Intressentdialog

Ratos mest väsentliga hållbarhetsfrågor identifieras genom omvärldsbevakning, branschanalyser, riskkartläggningar samt intressentdialoger. Utöver detta gjordes en uppdatering av väsentlighetsanalysen under 2023. Sammantaget bildar dessa dialoger och analyser Ratos dubbla väsentlighetsanalys.

Dubbel väsentlighetsanalys gjordes 2022 och har genomgått årlig uppdatering 2023

Ratos mest signifikanta väsentliga frågor identifieras genom en analys i dubbel väsentlighet, som tittar på den påverkan Ratos har på omvärlden (utåtgående påverkan) samt den påverkan yttre hållbarhetsfrågor har på Ratos (finansiell påverkan).

Policyramverk och riskhantering

Ratos arbetar strukturerat med att hantera och möta relevanta risker. Ett viktigt verktyg är Ratos policyramverk som består av:

- Uppförandekod
- Policy för hållbarhet och ansvarsfulla investeringar
- Miljöpolicy

Ovanstående policies finns publicerade på Ratos hemsida. Policyramverket är baserat på FN Global Compacts tio principer för hållbart företagande. Ratos syn på hållbarhet utgår från FN:s mål för hållbar utveckling och FN:s principer för hållbara investeringar som utgår från det numera etablerade begreppet ESG.

Väsentliga hållbarhetsfrågor

I Ratos dubbla väsentlighetsanalys identifierades följande hållbarhetsfrågor som mest väsentliga för Ratoskoncernen.

Environment

- Byggnader
- Klimatförändringar och energi
- Ekosystem
- Vatten

Social

- Migrantarbetare
- Arbetsmiljö och säkerhet [1]
- Produkter och tjänsters kvalitet och säkerhet
- Arbetsförhållanden [1]
- Kompetensförsörjning

Governance

- Efterlevnad av (nya) lagar och policyer
- Korruption och mutor
- Datasäkerhet och integritet [2]

[1] Inkluderar ökad sannolikhet för negativa konsekvenser som följer av utmaningarna i leverantörskedjorna (till exempel snabbt genomförda insatser för att ersätta leverantörer/material)

[2] Inkluderar möjliga negativa konsekvenser av automatisering och digitalisering

Ratos fyra fokusområden

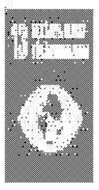
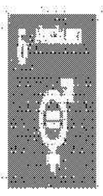
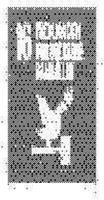
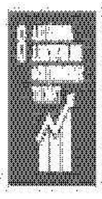
Ratos fyra fokusområden för hållbarhetsområdet är:

1. Miljö- och klimatpåverkan
2. Medarbetare
3. Affärsetik och antikorruption
4. Transparens och bolagsstyrning

De fyra fokusområdena är utvalda baserat på de mest väsentliga aspekterna i vår väsentlighetsanalys, se sidorna 44-46.

Kopplat till respektive fokusområde finns policyer som publiceras på Ratos hemsida. Detta arbete kommer att målsättas, fördjupas och utvecklas i och med att rapportering i linje med CSRD påbörjas tidigast 2024. Varje bolag ansvarar dessutom för att identifiera och agera på eventuella ytterligare hållbarhetsområden som är relevanta för sin verksamhet. Det sker genom intern dialog mellan olika delar av bolagen och i dialog mellan ledning och styrelse, samt i tät dialog med bolagens kunder. Under året förs löpande dialog med bolagen för att följa upp och diskutera hållbarhetsarbetet. Alla bolag förväntas också redovisa utvecklingen publikt i en årlig hållbarhetsrapport. För att stärka samarbetet och främja erfarenhetsutbyte mellan bolagen drivs bolagsgemensamma projekt, bland annat avseende finansiell rapportering kopplad till hållbarhet.

Ratos fokusområden och bidrag till FN:s globala mål för hållbar utveckling

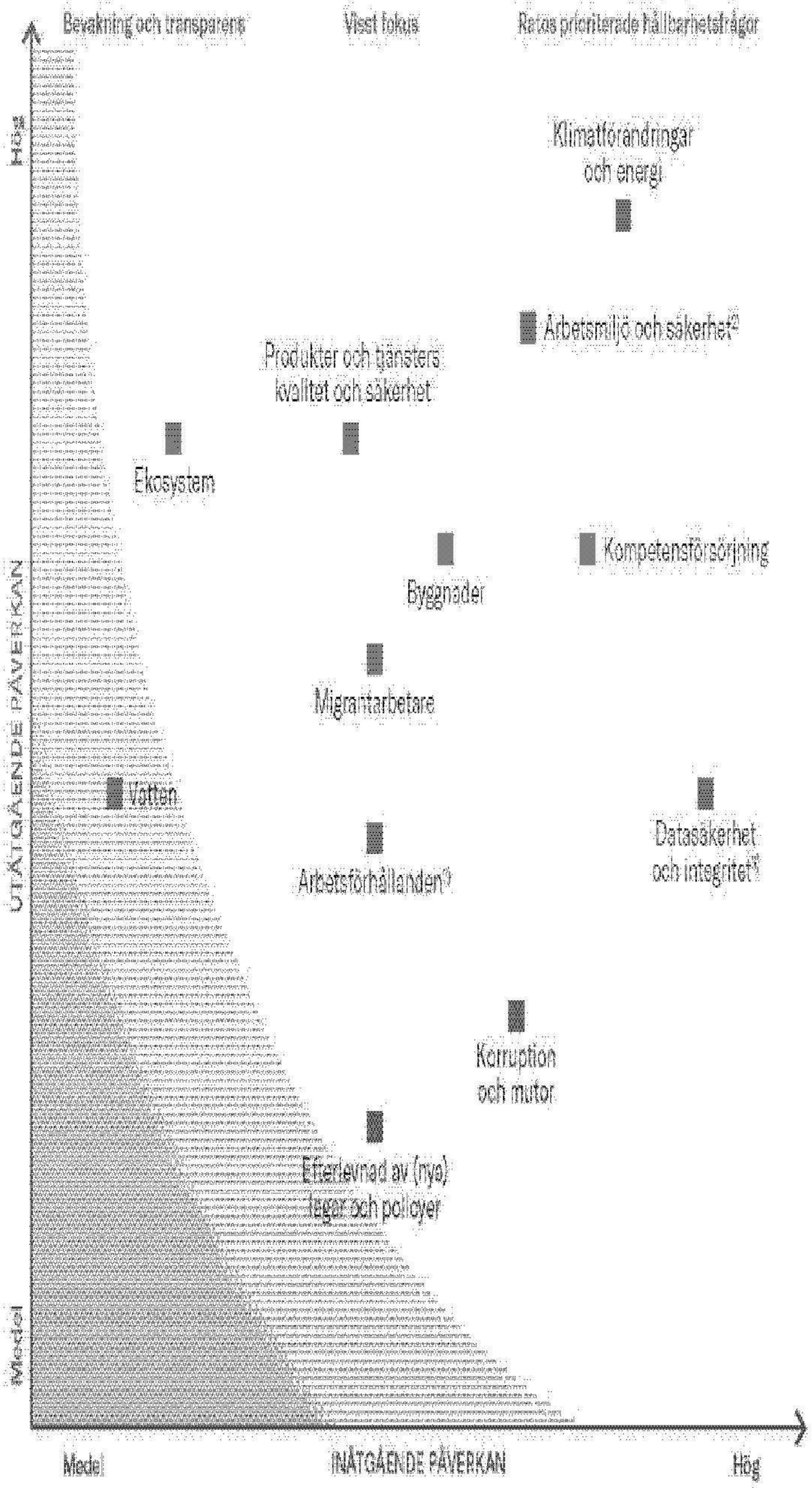
Fokusområde	Globalt mål	Globalt delmål	Ratos bidrag
1. Miljö och klimatpåverkan		**13.1** Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer. **13.3** Öka kunskap och kapacitet för att hantera klimatförändringarna.	Vi följer upp att Ratosbolagen mäter, rapporterar och följer upp sina CO_2-utsläpp.
2. Medarbetare		**5.5** Säkerställ fullt deltagande för kvinnor i ledarskap och beslutsfattande.	I Ratos uppförandekod fastställs att vi ska vara en icke-diskriminerande arbetsplats som främjar jämställdhet och mångfald. Koden gäller Ratos moderbolag och Ratosbolagen. Vi mäter andelen kvinnor bland Ratos medarbetare och andelen kvinnor i ledande befattningar.
3. Affärsetik och antikorruption		**16.5** Bekämpa korruption och mutor. **16.6** Bygg effektiva, tillförlitliga och transparenta institutioner.	Ratos moderbolag och Ratosbolagen ska säkerställa transparent och god bolagsstyrning, affärer med god affärsetik och ett proaktivt antikorruptionsarbete. Alla Ratos bolag ska ha en uppförandekod och ett externt whistle-blower system.
4. Transparens och bolagsstyrning	 	**8.1** Upprätthålla ekonomisk tillväxt. **12.2** Hållbar förvaltning och användning av naturresurser. **12.6** Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisa.	Ratos mål är att skapa långsiktigt framgångsrika och hållbara verksamheter. Ett av Ratos finansiella mål är att öka vinsten i Ratos koncern. Vi följer upp att Ratosbolagen: • Identifierar huvudsaklig miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy/miljöplan. • Mäter, rapporterar och följer upp sina CO_2-utsläpp. • Fastställer hållbarhetsmål och hållbarhetsredovisar. • Bidrar till Ratos EU-taxonomirapportering.

Intressentdialoger

Intressentgrupp	Metod för interaktion[1]
Medarbetare på Ratos	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Personalmöten, medarbetarsamtal • Strukturerade diskussionsgrupper med fokus på Ratos värderingar, företagskultur, arbetsmetoder och framtida utveckling
Medarbetare i Ratos bolag	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Möten inom Ratos årliga funktionella forum (VD, CFO, HR, Hållbarhet, etc)
Bolagens ledningsgrupper och styrelseledamöter	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Koncerngemensam utvärdering av styrelsearbetet
Ägare och investerare	• Intervjuer med representanter i samband med intressentdialog • Deltagande i enkäter från/eller dialog med organisationer som CDP, RobecoSAM, Vigeo och Sustainalytics • Årsstämma • Dialog och enskilda möten
Sakkunniga	• Intervjuer i samband med intressentdialog • Samtal vid behov

1) Totalt intervjuades 26 personer under 2023 års intressentdialog

Dubbel väsentlighetsanalys

2) Inkluderar ökad sannolikhet för negativa konsekvenser som följer av utmaningarna i leverantörskedjorna (till exempel snabbt genomförda insatser för att ersätta leverantörer/material)

3) Inkluderar möjliga negativa konsekvenser av automatisering och digitalisering

Beskrivning av dubbel väsentlighetsbedömning för 2023

För att förbereda sig för rapportering i enlighet med kraven i Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), och för att följa GRI Standards 2021, genomförde Ratos en dubbel väsentlighetsbedömning och intressentdialog under hösten och vintern 2022. Under 2023 har inga större förändringar skett inom Ratos och bedömningen har endast justerats i begränsad omfattning.

Väsentlighetsbedömningen syftar till att identifiera Ratos väsentliga ämnen, baserat på företagets mest betydande påverkan på miljön och på människor, inklusive deras mänskliga rättigheter, samt de mest betydande finansiella riskerna och möjligheterna för Ratos med avseende på hållbarhet. I denna process kartlades Ratos faktiska och potentiella, negativa och positiva effekter, risker och möjligheter, och perspektiv från fler olika intressenter inkluderades. Processen att identifiera de väsentliga frågorna omfattade följande steg:

Steg 1: Kartläggning av Ratos hållbarhetssammanhang

För att förstå den påverkan Ratos har eller kan ha på omvärlden genomfördes en kartläggning av Ratos värdekedja, aktiviteter och affärsrelationer. Detta steg syftade till att ytterligare fördjupa förståelsen för de branscher som Ratos bolag verkar i, branscher och material i bolagens värdekedjor, och de utmaningar som finns i dessa branscher, såväl som i samhället i stort. Denna kartläggning gav också förutsättningar för att förstå Ratos hållbarhetsrelaterade affärsrisker och affärsmöjligheter.

Steg 2: Identifiering av faktiska och potentiella konsekvenser, risker och möjligheter – sammanfattning

- I processen för den dubbla väsentlighetsbedömningen har information från Ratos dotterbolag om deras konsekvenser, risker och möjligheter använts. Dotterbolagen har väldigt olika typer av verksamhet, är aktiva i olika geografier och har olika typer av affärsrelationer. De har utgått från dessa särskilda omständigheter och andra faktorer i sina ansträngningar för att identifiera negativa och positiva konsekvenser.
- För att ta fram en bruttolista över Ratoskoncernens faktiska och potentiella konsekvenser, risker och möjligheter, genomfördes en skrivbordsanalys baserad på de branscher och värdekedjor som är aktuella för Ratos. Analysen baserades på en genomgång av intern dokumentation och externa källor. Bland källorna finns bland annat intervjuer, hållbarhetsredovisningar från Ratosbolagen, omfattande publik information och policys avseende Ratoskoncernen, slutlig version av ESRS för 2023 års uppdatering av väsentlighetsbedömningen, branschbaserade SASB-standarder relevanta för de branscher som Ratos företag är verksamma samt MVO Netherlands verktyg för CSR-risker. I samband med detta steg genomfördes även en intressentdialog för att få en bättre förståelse för vår verksamhet och identifiera påverkan på omvärlden och hur allvarlig denna påverkan är. För att ta fram bruttolistan över hållbarhetsrelaterade affärsrisker och affärsmöjligheter användes listan över konsekvenser och relaterade beroenden av hållbarhet för att fastställa potentiella och faktiska positiva och negativa finansiella effekter på Ratos.

Steg 3: Bedömning av betydelsen av påverkan, risker och möjligheter – sammanfattning

- Kartläggningen och intressentdialogen resulterade i en bruttolista över Ratos positiva och negativa konsekvenser som Ratos har eller kan ha på miljön, ekonomi och människor, inklusive deras mänskliga rättigheter. Betydelsen av konsekvenserna bedömdes med hjälp av resultaten från intressentdialog och samråd med externa hållbarhetsexperter. Ratos olika typer av konsekvenser jämfördes med varandra och negativa konsekvenser och positiva konsekvenser analyserades separat. Betydelsen av negativa konsekvenser bedömdes utifrån allvarlighetsgrad, en kombination av skala, omfattning[1] och återställbarhet. Betydelsen av positiva effekter bedömdes utifrån skala och omfattning. För potentiella konsekvenser togs även hänsyn till sannolikheten. Risker för negativ påverkan på mänskliga bedömdes med fokus på allvarlighetsgrad snarare än sannolikhet.
- Bedömningen gjordes i kvantitativa termer med hjälp av överenskomna nivåer för skala, omfattning, återställbarhet, sannolikhet och ekonomisk effekt.
- Vid bedömningen av allvarlighetsgrad – baserat på skala, omfattning och återställbarhet, har faktorer som kan ge upphov till ökad risk för negativa konsekvenser beaktats. Närmare bestämt har branscherna och de geografiska områden där investeringarna är verksamma vägts in. I vissa fall har företagsspecifika faktorer beaktats i bedömningen.
- Ratos dotterbolag deltog i det första steget i bedömningen av risker och möjligheter genom en enkät där respondenterna gjorde en numerisk bedömning av sannolikhet och ekonomisk effekt enligt fördefinierade nivåer.
- Resultaten vägdes mot de olika företagens respektive påverkan på Ratos totala finansiella resultat mätt som påverkan på investeringarnas aggregerade EBITDA. Detta bygger på antagandet att storleken på ett företags EBITDA motsvarar dess inflytande på Ratos vad gäller risker och möjligheter. (Om t.ex. energifrågan bedöms utgöra en affärsrisk för ett Ratosbolag och hälsa och säkerhet en risk för ett annat med dubbelt så hög EBITDA som det första, så kommer – allt annat lika – den ekonomiska effekten av risken kopplad till hälsa och säkerhet att ges dubbelt så stor vikt som energirisken.)
- De viktade resultaten validerades av representanter för Ratos.

Steg 4: Prioritering av konsekvenser, risker och möjligheter samt validering

Utifrån analysen i steg 3 fastställdes det för varje konsekvens och för varje risk och möjlighet om dessa skulle anses vara väsentliga eller inte. Tröskeln för konsekvensers väsentlighet har varit om påverkan på människor eller miljö, eller ur ett styrningsperspektiv, är tillräckligt betydande för att kräva åtgärder (t ex att särskilt bevaka frågan) av Ratos, eller tillräckligt betydande ur ett rapporteringsperspektiv för Ratos. Tröskeln för ekonomisk väsentlighet har varit frågor där påverkan på Ratos är tillräckligt stor för att kräva åtgärder (t ex att särskilt bevaka frågan) av Ratos, eller tillräckligt betydande ur ett rapporteringsperspektiv för Ratos.

[1] Omfattning: hur utbredda de negativa eller positiva konsekvenserna är. Vid miljöpåverkan kan omfattningen förstås som omfattningen av miljöskador eller en geografisk omkrets. Vid påverkan på människor kan omfattningen förstås som antalet personer som påverkas negativt (ESRS 1, Appendix A, AR10b OBS! På flera ställen i ESRS kallas omfattning istället tillämpningsområde. Det engelska uttryckt är *scope*.

Ratos investeringsprocess

Beslutsprocess, integration och ingångsparametrar

Hållbarhet ingår i Ratos grundliga genomlysning av bolag i samband med förvärv. I genomlysningen ser vi till bolagets hållbarhetsrelaterade risker, möjligheter, mognad och arbete – men framförallt ligger fokus på affärsidéns långsiktiga hållbarhet.

Bedömningen ingår i Ratos underlag inför investeringsbeslutet samt fungerar som rekommendation i den fortsatta ägarstyrningen. Ratos investerar inte i bolag som bryter mot internationella konventioner, bidrar till allvarlig miljöskada, producerar eller aktivt tillhandahåller pornografi eller som tillverkar tobaksprodukter. Vidare investerar Ratos inte i bolag som medverkar till kränkning av mänskliga rättigheter, arbetstagares grundläggande rättigheter eller korruption.

Ratos söker aktivt investeringar i bolag som bidrar till transformationen mot ett mer hållbart samhälle genom bl a minskade klimatavtryck, ny teknik, underhåll av infrastruktur och/eller energiomställningen.

Genomlysning inför förvärv sker genom sedvanlig finansiell genomgång av det aktuella bolaget, granskning av aktuella policys och styrdokument samt genom djupintervjuer med personer på nyckelpositioner.

Huvudansvaret för att identifiera, bedöma, prioritera, hantera och övervaka potentiell och faktisk påverkan på människor och miljö ligger hos de enskilda dotterbolagen. Mognadsgraden i fråga om att säkerställa tillbörlig aktsamhet i fråga om hållbarhet (sustainability due diligence) varierar kraftigt mellan företagen. Den dubbla väsentlighetsbedömningen har samordnats av Ratos hållbarhetsfunktion, med deltagande från företagen. Det slutliga beslutet om väsentlighet har tagits av Ratos ledning. De väsentliga frågorna har validerats av Ratos ledningsgrupp och kommer att vägleda innehållet i Ratos hållbarhetsredovisning. Den dubbla väsentlighetsbedömningen används som en del av Ratos övergripande riskhantering och kommer indirekt att påverka den övergripande affärsplaneringen.

Ändringar, modifieringar och framtida revisioner

Identifiering, bedömning och prioritering av väsentliga frågor skedde under 2022. Ändringarna för 2023 var främst:

- Uppdatering av företagens EBITDA, omsättning och ägarandelsnummer, med hänsyn tagen till namnändringar och strukturförändringar.
- Exkludering av data och frågor relaterade till Aibel eftersom Ratos inte är majoritetsägare och Aibels finansiella resultat därför inte konsolideras i Ratos årsredovisning. Aibel kommer att upprätta en egen hållbarhetsredovisning i linje med CSRD/ESRS och Ratos deltar i intressentdialogen.
- Förnyad konsolidering till ett mindre antal konsoliderade frågor, samtidigt som de väsentliga konsekvenserna, riskerna och möjligheterna behållits.
- En förnyad väsentlighetsbedömning planeras att ske under 2024 för redovisningen av räkenskapsåret 2024.

Uppföljning och översikt av koncernbolagens hållbarhetsarbete

Ratos krav och förväntningar på bolagens hållbarhetsarbete utgår från internationella konventioner, aktuell lagstiftning samt Ratos policy för hållbart och ansvarsfulla investeringar, miljöpolicy samt uppförandekod. I tabellen nedan redovisas hur bolagen lever upp till Ratos krav och förväntningar 2023.

	Uppförandekod	Miljöpolicy	Externt visselblåsarsystem	CO_2-rapportering	Hållbarhetsredovisning enl GRI[1]
Aibel	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
airteam	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Aleido	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Diab	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Expin Group	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
HENT	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
HL Display	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Knightec	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
KVD	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
LEDIL	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Case Outdoors	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Plantasjen	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Presis Infra	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Semcon	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Speed Group	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
SSEA Group	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
TFS HealthScience	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

[1] Bolagen som utfärdar en hållbarhetsrapport gör det minst med referens till GRI Universal Standards.

Miljöinformation (inkl Taxonomin)

Fokusområde 1: Miljö och klimatpåverkan

Ratoskoncernen strävar efter att kontinuerligt minska sin miljö- och klimatpåverkan.

Miljö- och klimatpolicy

Miljöarbetet på Ratos moderbolag utgår från vår miljöpolicy och tillhörande miljöplan. Då verksamheten i huvudsak bedrivs i kontorsmiljö är den direkta miljöpåverkan begränsad och kommer främst från affärsresor, primärt med flyg. Ambitionen är att minska utsläppen från resandet, till exempel genom digitala möten och riktlinjer för transportmedel. Vi kan konstatera att antalet flygresor under året är betydligt färre än det senaste jämförbara året innan pandemin. Det är ett bevis på att arbetet med att minska resandet med flyg ger effekt, ett arbete som alltjämt fortgår.

Krav på koncernbolagen

Ratos väsentliga miljöpåverkan sker genom aktiviteten i dotterbolagen. Ratos förväntar sig att varje bolag kartlägger sin miljöpåverkan och implementerar en miljöpolicy. I bolagens hållbarhetsrapporter redovisas bland annat klimatpåverkan, energiförbrukning, avfallshantering och vattenförbrukning. Våra bolag har ett integrerat hållbarhetsfokus i sin verksamhet. För att underlätta bolagens hållbarhetsrapportering erbjuds samtliga bolag ramavtal för klimatredovisningssystem och stöd i klimatrapportering. Under året rapporterade samtliga bolag i Ratoskoncernen sina CO_2-utsläpp avseende Scope 1 och 2. Under 2023 togs ytterligare steg mot koncerngemensamma hållbarhets-KPI:er samt ett koncerngemensamt reduktionsmål avseende CO_2, med målet att ha det på plats andra halvan av 2024. Under 2023 genomfördes flera gruppgemensamma aktiviteter på rapporteringsfronten, vilken den mest omfattande rörde EU-taxonomin och förberedelsearbete avseende CSRD/ESRS. Vi inledde också ett gott samarbete med Goodpoint som är Ratos-gruppens egna hållbarhetsexperter som en del av Semcon.

Miljöpåverkan och klimatbokslut i Ratos AB

Ratos mäter och följer upp klimatpåverkande aktiviteter i såväl dotterbolagen som moderbolaget i syfte att skapa medvetenhet och förståelse för vilka åtgärder som ytterligare kan minska Ratos klimatpåverkan. Under 2023 uppgick moderbolagets koldioxidutsläpp till 55 ton CO_2 (57 ton år 2022), en marginell minskning jämfört med 2022.

Ratos tar ansvar för sitt totala utsläpp i Ratos AB genom klimatkompensation. Klimatbokslut för hela koncernen finns på s. 48.

Totala utsläpp	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Tjänsteresor (Scope 3)	47	47	23	41	153	135
varav flyg	42	40	18	35	145	124
HK fastigheten (Scope 2)	3	5	7	10	19	16
varav elförbrukning (Scope 2)	0,2	0,3	2	2	2	3
Övrigt, inkl årsredovisning beräknad utifrån ett generellt LCA-perspektiv	5	4	12	39	6	4
Total klimatpåverkan (CO_2e)	**55**	**57**	**43**	**89**	**178**	**155**
Köp av klimatkompensation (tCO_2e)		57	43			

Klimatbokslut för Ratoskoncernen

Ratos redovisar 2023 för första gången klimatdata från alla sina dotterbolag i ett samlat klimatbokslut. Det är det första steget i arbetet med att sätta gruppgemensamma reduktionsmål och validera dessa med Science Based Targets initiative (SBTi). Planen är att ha målen på plats andra halvan av 2024, och att redovisa dem och planen för måluppfyllelse i års- och hållbarhetsredovisningen för 2024.

Klimatdatan redovisas per affärsområde. 76 procent (83) av dotterbolagen har gjort en egen klimatberäkning. Fyra bolag har rapporterat bränsle- och energiförbrukning i GWh som har beräknats i Ratos eget bokslut.

Datakvaliteten för de bolag som gör en egen beräkning anses vara god. Några dotterbolag har kommit längre i att göra ett komplett klimatbokslut som även inkluderar Scope 3-utsläpp, medan andra precis har börjat. Av det skälet har vi detta första år med koncernövergripande klimatbokslut valt att enbart rapportera dotterbolagens Scope 1 & Scope 2-utsläpp vilket är obligatoriskt enligt Green House Gas Protocol.

Dotterbolagen Presis Infra och Expin Group rapporterar sina utsläppsdata för första gången. Vi vet att det finns osäkerheter i dessa bolags rapporterade data, men väljer att ändå redovisa resultatet i år för att successivt öka transparensen. Presis Infra står ensamt för störst andel av koncernens utsläpp i Scope 1 och Scope 2. Här finns stor potential för reduktion kommande år.

Klimatutsläpp i Scope 2 presenteras både enligt platsbaserad och marknadsbaserad beräkningsmetod.

Market based metod

Totala utsläpp				Affärsområde		
Per scope	ton CO_2e	Ratos HQ	Dotterbolag	Construction & Services	Industry	Consumer
Scope 1	60 757	0,1	60 756	53 684	5 653	1 420
Scope 2	1 335 478	3	1 335 475	1 297 548	15 762	22 165
Totalt	**1 396 235**	**3**	**1 396 232**	**1 351 232**	**21 415**	**23 585**

Location based metod

Totala utsläpp				Affärsområde		
Per scope	ton CO_2e	Ratos HQ	Dotterbolag	Construction & Services	Industry	Consumer
Scope 1	60 757	0,1	60 756	53 684	5 653	1 420
Scope 2	94 952	3	94 949	72 150	20 479	2 320
Totalt	**155 709**	**3**	**155 706**	**125 834**	**26 132**	**3 740**

Ratos EU-taxonomi 2023

EU:s taxonomi utvidgades under 2023 till att omfatta ytterligare fyra miljömål: vatten och marina resurser, övergången till en cirkulär ekonomi, föroreningar, och biologisk mångfald. För räkenskapsåret 2023 ska icke-finansiella aktörer redovisa hur stor andel av deras verksamhet som omfattas av något av de sex målen i taxonomin (eligible), samt hur stor andel av deras verksamhet som också är förenlig med taxonomins kriterier (aligned). I denna text beskriver vi vår analysprocess, vilka verksamheter som omfattas av taxonomin samt våra slutsatser kring dessa verksamheters förenlighet med taxonomins krav.

EU-taxonomin är en del av EU:s handlingsplan för att finansiera hållbar tillväxt. Syftet är att styra företag och kapitalflöden i en mer hållbar riktning. Taxonomiförordningen är ett klassificeringssystem som innehåller gemensamma definitioner av hållbar ekonomisk verksamhet. Rapportering i linje med taxonomin kopplar samman företags finansiella rapportering för omsättning, kapitalutgifter och driftsutgifter med definierade hållbarhetskriterier för olika ekonomiska aktiviteter. De miljömål som ingår i taxonomin är: (i) begränsning av klimatförändringar, (ii) anpassning till klimatförändringar, (iii) hållbar användning och skydd av vatten och marina resurser, (iv) övergången till en cirkulär ekonomi, (v) förebyggande och kontroll av föroreningar, (vi) skydd och återställande av biologisk mångfald och ekosystem.

Analysprocess

Ratos taxonomirapportering omfattar hela koncernen inklusive samtliga dotterbolag förutom Albet, som är ett intressebolag. Varje dotterbolag har själva analyserat sin ekonomiska verksamhet med stöd av Ratos. Denna information har sedan sammanställts och kvalitetssäkrats på koncernnivå. Ratos har under året utbildat dotterbolagen för att säkerställa att de har tillräcklig kunskap om taxonomin för att kunna genomföra sina analyser och sin rapportering i enlighet med de krav och riktlinjer som taxonomin innehåller. Som komplement till denna utbildning har bolagen även haft tillgång till individuell vägledning för att underlätta taxonomianalysen i respektive bolag samt för att säkerställa att ramverket tolkas och implementeras konsekvent i hela koncernen. Ratos kommer att fortsätta med detta arbetssätt under 2024 för att säkerställa att EU-taxonomin hanteras på ett proaktivt och effektivt vis.

Som del av analysprocessen har också den kompletterande delegerade akten innehållande kärnenergirelaterade samt fossilgasrelaterade verksamheter analyserats. Ratos har i denna analys konkluderat att inget av koncernens dotterbolag omfattas av dessa verksamheter då inget av dotterbolagen utför, finansierar eller är exponerat mot de kärnenergirelaterade samt fossilgasrelaterade verksamheter som är listade i den kompletterande delegerade akten.

Verksamheter som omfattas av taxonomiförordningen (eligble)

Nio av koncernens bolag har identifierat aktiviteter som omfattas av taxonomin. På konsoliderad nivå för 2023 var 47 procent av omsättningen, 14 procent av kapitalutgifterna och 9 procent av driftsutgifterna omfattade av någon av taxonomins aktiviteter. Av Ratos tre affärsområden – Construction & Services, Industry samt Consumer – är den största andelen taxonomirelaterad verksamhet inom affärsområdet Construction & Services genom bolagen HENT, SSEA Group, airteam och Expin Group. Inom Industry bedriver Diab, Oase Outdoor och Semcon viss taxonomirelaterad verksamhet och inom Consumer är en del av KVD:s verksamhet omfattad av taxonomin samt att Plantasjen har en del kapitalutgifter som omfattas av taxonomin fristående från omsättningen.

HENT och SSEA Group är verksamma inom byggsektorn. Merparten av HENTs omsättning kan hänföras till aktiviteterna "Renovering av befintliga byggnader" och "Uppförande av nya byggnader". För SSEA Group utgör dessa två aktiviteter hela omsättningen. Båda bolagen har dessutom en del kapitalutgifter som är hänförlig till dessa två aktiviteter. Airteams kärnverksamhet är installation och underhåll av ventilationssystem. Bolagets samtliga intäkter genereras från aktiviteter som kategoriseras under taxonomiaktiviteten "Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning", vilket även omfattar ventilationstjänster. En betydande del av Expin Group verksamhet kretsar kring järnvägsunderhåll och entreprenad, vilket är en del av aktiviteten "Infrastruktur för järnvägstransport".

Diab, Semcon och Oase Outdoor är verksamma inom affärsområdet Industry. Närmare hälften av Diabs intäkter kommer från vindkraftssektorn, där deras unika produkter spelar en viktig roll i produktionen av vindkraftverk. Diabs teknik utmärker sig som den enda lösningen på marknaden för tillverkning av vindturbinblad med hjälp av så kallad sandwich-teknologi. Med tanke på den avgörande roll som denna unika lösning spelar i många vindkraftverk klassificerar vi denna del av företagets intäkter som omfattad av aktiviteten "Tillverkning av teknik för förnybar energi". Semcon får en liten del av sina intäkter från att utföra energirevisioner av byggnader, vilket kvalificerar det som en del av aktiviteten "Yrkestjänster i samband med byggnaders energiprestanda". En liten del av Oases omsättning kommer från verksamheten "Försäljning av begagnade varor", en aktivitet som nyligen lagts till i taxonomin relaterad till miljömålet cirkulär ekonomi.

Inom affärsområdet Consumer har KVD identifierat en liten del av sina kapitalutgifter som omfattas kopplat till aktiviteten "Installation, underhåll och reparation av laddningsstationer för elfordon i byggnader" samt en liten del av sina driftsutgifter som omfattas kopplat till aktiviteten "Transport med motorcyklar, personbilar och lätta motorfordon". Utöver detta är en majoritet av dess omsättning och driftsutgifter eligible under aktiviteten "Försäljning av begagnade varor" eftersom KVD:s verksamhet

bygger på handel med begagnade fordon. Plantasjen har ingen omsättning som omfattas av taxonomin, men nära en tredjedel av bolagets kapitalutgifter under 2023 omfattas av aktiviteten "Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning" då bolaget har investerat i energieffektiv utrustning i flera av sina butiker.

Övriga bolag i koncernen har för 2023 inte identifierat några eligible aktiviteter kopplat till varken omsättning, kapitalutgifter eller driftsutgifter. Redovisningsprinciper och bedömningar av aktiviteter som omfattas av taxonomin är i allt väsentligt oförändrade mot föregående år.

Aktiviteter som är förenliga med taxonomikraven (aligned)

Ratos bedömning är att koncernen för 2023 inte kan räkna in någon del av omsättningen, kapitalutgifterna samt driftutgifterna som förenligt med taxonomikraven. Mot bakgrund av rekommendationerna i den vägledande rapporten "Final report on minimum safeguards" från Platform on Sustainable Finance (oktober 2022) om hur ett bolag ken vara förenligt med taxonomins miniminiskyddsåtgärder (minimum safeguards) är bedömningen i nuläget att koncernen som helhet inte lever upp till de förväntningar som taxonomin har på en due diligence process i linje med OECDs riktlinjer för multinationella företag samt FNs vägledande principer. Detta gör då att ingen av koncernens aktiviteter som omfattas av taxonomin kan vara förenlig med taxonomikraven. I analyserna av de aktiviteter som omfattas av taxonomin har det i flera fall också varit svårt att uppnå de detaljerade krav som ställs på klimatriskanalyserna som för samtliga aktiviteter ska genomföras som en del av kriterierna kopplat till "orsakar inte betydande skada". Också de högt ställda kraven i kriterierna i appendix c för att inte orsaka betydande skada gentemot målet "förebyggande och kontroll av föroreningar" har visat sig vara svårt att uppnå.

Flera av koncernens bolag med aktiviteter som omfattas av taxonomin är redan idag förenliga med flera av de tekniska granskningskriterierna för att väsentligt bidra till taxonomimålet "begränsning av klimatförändringar". Det ger därmed goda förutsättningar för att under kommande år öka andelen taxonomiförenlig omsättning, kapitalutgifter samt driftutgifter genom att utveckla processerna och förstärka kommunikationen kring ovan nämnda miniminiskyddsåtgärder, klimatriskanalyser och processer för förebyggande och kontroll av föroreningar.

Det finns i nuläget ingen upprättad kapitalutgiftsplan i enlighet med taxonomins kriterier.

Framåtblick

Taxonomianalysen för 2023 ger en bra grund för att adressera och utveckla processerna relaterade till taxonomikraven under kommande år. Ratos väsentlighetsanalys i enlighet med konceptet dubbel väsentlighet och förberedelserna inför kommande ESRS rapportering är en viktig hörnsten i arbetet med att etablera den due diligence-process som behövs för att anpassa sig till taxonomins krav på miniminiskyddsåtgärder. Under 2024 kommer Ratos fortsatt aktivt att utveckla sin taxonomirapporteringsprocess och tillhandahålla löpande utbildning och vägledning till dotterbolagen.

	Andel av omsättning/ total omsättning	
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
CCM	0%	43%
CCA	0%	0%
WTR	0%	0%
CE	0%	40%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

	Andel av kapitalutgifter/ totala kapitalutgifter	
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
CCM	0%	9%
CCA	0%	0%
WTR	0%	0%
CE	0%	6%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

	Andel av driftsutgifter/ totala driftsutgifter	
	Taxonomiförenlighet per mål	Mål som omfattas av taxonomin
CCM	0%	6%
CCA	0%	0%
WTR	0%	0%
CE	0%	3%
PPC	0%	0%
BIO	0%	0%

CCM: Climate Change Mitigation
CCA: Climate Change Adaptation
WTR: Water and Marine Resources
CE: Circular Economy
PPC: Pollution Prevention and Control
BIO: Biodiversity and ecosystems

Omsättning

Finansiellt år 2023		2023		Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
Ekonomiska verksamheter	Kod	Omsättning	Andel av omsättningen, 2023	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Begränsning av klimatförändringen	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Miniminiskyddsåtgärder	Taxonomiförenlig andel (A.1) eller andel som omfattas av taxonomin (A.2) av omsättning, 2022	Kategori (möjliggörande verksamhet)	Kategori (övergångsverksamhet)
		MSEK	%	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	M	O
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
N/A																			
De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas omsättning (A.1)		0	0%																
av vilka möjliggörande verksamheter		0	0%																
av vilka omställningsverksamheter		0	0%																
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
Tillverkning av teknik för förnybar energi	CCM 3.1	418	1.2%	EL															
Försäljning av begagnade varor	CE 5.4	1328	3.9%					EL											
Infrastruktur för järnvägstransport	CCM 6.14	291	0.8%	EL															
Uppförande av nya byggnader	CCM 7.1/CE 3.1	10 mdkr	32.6%	FI				FI											
Renovering av befintliga byggnader	CCM 7.2/CE 3.2	908	2.6%	FI				FI											
Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning	CCM 7.3	1740	5.2%	EL															
Yrkestjänster i samband med byggnaders energiprestanda	CCM 9.3	1	0.0%	EL															
Omsättningen hos de verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		15 715	46.6%														44.9%		
Totalt (A.1 + A.2)		15 715	46.6%														44.9%		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
Omsättningen hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin (B)		18 033	53.4%																
Totalt		33 748	100.0%																

Kapitalutgifter

Finansiellt år 2023		2023		Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
Ekonomiska verksamheter	Kod	Kapitalutgifter	Andel av kapitalutgifter, 2023	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Minimiskyddsåtgärder	Taxonomiförenlig andel (A.1) eller andel som omfattas av taxonomin (A.2) av kapitalutgifter, 2022	Kategori (möjliggörande verksamhet)	Kategori (övergångsverksamhet)
		MSEK	%	J/N; N/H; N/A	J/N; N/H	J/N; N/H	J/N; N/A	J/N; N/H	J/N; N/H	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	M	O
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheter																			
N/A																			
De miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga) verksamheternas kapitalutgifter (A.1)		0	0%																
av vilka möjliggörande verksamheter		0	0%																
Av vilka omställningsverksamheter		0	0%																
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
Tillverkning av teknik för förnybar energi	CCM 3.1	18	1,3%	EL															
Infrastruktur för järnvägstransport	CCM 6.14	1	0,1%	EL															
Uppförande av nya byggnader	CCM 7.1/CE 3.1	90	6,0%	EL				EL											
Renovering av befintliga byggnader	CCM 7.2/CE 3.2	0	0,0%	EL				EL											
Installation, underhåll och reparation av energieffektivitetsutrustning	CCM 7.3	81	6,2%	EL															
Kapitalutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiförenliga) (A.2)		189	13,6%														6,6%		
Totalt (A.1 + A.2)		189	13,6%														6,6%		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
Kapitalutgifter hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin (B)		681	86,4%																
Totalt		888	100,0%																

Driftsutgifter

Finansiellt år 2023		2023		Kriterier för väsentligt bidrag						Kriterier avseende att inte orsaka betydande skada (DNSH)									
Ekonomiska verksamheter	Kod	Driftsutgifter	Andel av driftsutgifter, 2023	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Begränsning av klimatförändringar	Anpassning till klimatförändringar	Vatten och marina resurser	Föroreningar	Cirkulär ekonomi	Biologisk mångfald	Minimiskyddsåtgärder	Taxonomiföreslig andel (A.1) eller andel som omfattas av taxonomin (A.2) av driftsutgifter, 2022	Kategori (möjliggörande verksamhet)	Kategori (övergångsverksamhet)
		MSEK	%	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N; N/EL	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	%	M	O
A. VERKSAMHETER SOM OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
A.1. Miljömässigt hållbara (taxonomiföreenliga) verksamheter																			
N/A																			
Driftsutgifter för de miljömässigt hållbara (taxonomiföreenliga) verksamheterna (A.1)		0	0%																
Av vilka möjliggörande verksamheter		0	0%																
Av vilka omställningsverksamheter		0	0%																
A.2. Verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiföreenliga)																			
				EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL	EL; N/EL										
Tillverkning av teknik för förnybar energi	CCM 3.1	34	3,7%	EL															
Försäljning av begagnade varor	CE 5.4	31	3,4%					EL											
Transport med motorcyklar, personbilar och lätta nyttofordon	CCM 6.5	4	0,4%	EL															
Installation, underhåll och reparation av energieffektiv utrustning	CCM 7.3	16	1,8%	EL															
Driftsutgifter för verksamheter som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (ej taxonomiföreenliga) (A.2)		85	9,2%														10,8%		
Totalt (A.1 + A.2)		85	9,2%														10,8%		
B. VERKSAMHETER SOM INTE OMFATTAS AV TAXONOMIN																			
Omsättningen hos verksamheter som inte omfattas av taxonomin (B)		832	90,8%																
Totalt		916	100,0%																

Social information

Fokusområde 2: Medarbetare

Allt Ratos gör bygger på insikten att allt handlar om människor. Ratos ledare och medarbetare gör skillnad varje dag. Ratos som koncern sysselsätter 11 100 anställda (exklusive Aibel).

Attraktiv arbetsplats

En viktig förutsättning för att Ratos ska kunna nå sina mål är att Ratos och bolagen ska vara en ansvarsfull och attraktiv arbetsplats där det finns förutsättningar att rekrytera, behålla och utveckla medarbetare och ledare med rätt kompetens.

Ledarskap

Att rekrytera rätt personer i ledande ställningar är en av Ratos viktigaste uppgifter som ägare. Alla bolag ska ha tydliga processer för att identifiera, utveckla och premiera toppta lanser. Sedan Q2 2022 finns en policy för vd-rekrytering i koncernbolagen i Ratos. I policyn fastslås att det alltid ska finnas en kvinnlig och manlig slutkandidat i en vd-rekrytering. Policyn har under 2023 använts i dialog med rekryteringsfirmor. Att öka andelen kvinnor på ledande befattningar i Ratoskoncernen är en långsiktigt prioriterad fråga.

Kärnvärden

Ratos har fastställt tre kärnvärden som är vägledande för sättet att arbeta och agera, både internt och externt.

Dessa kärnvärden är:

- Enkelhet
- Tempo i exekvering
- Allt handlar om människor

Jämställdhet och mångfald

Ratos arbetar för att främja jämställdhet och mångfald, såväl i den egna organisationen som i koncernbolagen. Utöver att jämställdhet och mångfald har ett värde i sig självt ur ett rättighets- och demokratiperspektiv är vi övertygade om att det även stärker vår långsiktiga lönsamhet och konkurrenskraft. Rekrytering och karriärutveckling på Ratos ska baseras på relevanta meriter och kompetenser. Oskäliga löneskillnader får inte förekomma. Denna syn ska också prägla Ratosbolagen. I bolagens årliga hållbarhetsrapporter rapporteras bland annat andel kvinnor i ledande befattningar.

Arbetsmiljö

Ratos verkar för att Ratoskoncernens 11 100 medarbetare ska ha en god arbetsmiljö som främjar hälsa och välmående. Baserat på identifierade risker implementerar bolagen relevanta riktlinjer och processer samt bedriver ett systematiskt och förebyggande arbetsmiljöarbete. Flera bolag inom särskilt Construction & Services och Industry har verksamheter med förhöjd risk för personskada bland medarbetarna. I dessa bolag är det högsta prioritet att medvetandegöra och utbilda medarbetarna i risker på arbetsplatsen. Man utreder och följer upp eventuella incidenter och olyckor. Incidenter och olyckor är ett prioriterat nyckeltal som rapporteras månadsvis till Ratos. I vissa bolag finns risk för kompetensbrist, hög personalomsättning samt beroende av nyckelpersoner, vilket följs upp i bolagens ledningar och styrelser.

Styrningsinformation

Fokusområde 3 respektive 4: Affärsetik och antikorruption samt transparens och bolagsstyrning

Ratos ställer höga krav på att god affärsetik och proaktivt antikorruptionsarbete finns implementerat i bolagen. Hållbarhet är en integrerad del av Ratos ägarstyrning.

Vi ställer krav på ett aktivt hållbarhetsarbete och en transparent hållbarhetsrapportering. Utöver arbetet med att ständigt minska sin klimat- och miljöpåverkan är väsentliga frågor bland annat att följa rådande lagstiftning på samtliga hemmamarknader, att arbeta aktivt mot korruption och mutor samt att arbeta med data- och IT-säkerhet inklusive integritetsfrågor.

Uppförandekod

Ratos har en uppförandekod som gäller för anställda i Ratos moderbolag och Ratos styrelse. Uppförandekoden omfattar skrivningar gällande antikorruption och affärsetik. Vid nyanställningar introduceras medarbetaren till bland annat Ratos uppförandekod, arbetsmiljöpolicy, personalhandbok och miljöpolicy. Genom Ratos externa visselblåsarsystem sker en rapportering och uppföljning av avvikelser och oegentligheter. Såväl Ratos medarbetare som externa aktörer kan anmäla förmodade avvikelser anonymt. Liksom föregående år rapporterades under 2023 inga avvikelser från uppförandekoden, inklusive inga diskrimineringsärenden, i visselblåsarsystemet. Ratos ålades inte heller böter eller andra sanktioner på grund av överträdelser av lagar eller regler.

Krav på kod i Ratosbolagen

Bolagen ska implementera en uppförandekod som minst svarar upp mot Ratos uppförandekod, där det fastställs att erkända internationella konventioner, mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter och villkor ska respekteras.

Visselblåsarsystem

Alla medarbetare har ansvar att slå larm om man misstänker att en handling bryter mot rådande lagstiftning eller strider mot bolagets uppförandekod. För att göra det möjligt att anonymt rapportera händelser använder sig Ratos av en extern visselblåsartjänst, Whistle B. Tjänsten är helt frikopplad från Ratos IT-system och webbtjänster.

Antikorruption

Ratos ställer krav på förebyggande av korruption. Bolagen ska genomföra riskanalyser samt vidta åtgärder för att hantera identifierade risker. Det förebyggande arbetet inbegriper bland annat riktlinjer för anställda, utbildningsprogram för personer i riskställning samt krav på och uppföljning av affärspartners. Under 2023 analyserades samtliga Ratos 17 bolag för korruptionsrisk. Fyra av bolagen anses ha förhöjd risk för korruption, genom verksamhet i utsatta branscher eller i högrisländer, enligt Transparency Internationals korruptionsindex.

Mänskliga rättigheter

Ratos stödjer och respekterar skyddet av mänskliga rättigheter och vill att bolagen säkerställer att medverkan till brott mot mänskliga rättigheter inte förekommer. Vissa av Ratos bolag har leverantörer och partners i länder med förhöjd risk för kränkningar av mänskliga rättigheter eller arbetstagares rättigheter. Respekt för mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter ska ingå i bolagens uppförandekoder samt i arbetet med leverantörer och samarbetspartners.

Ägarstyrning i hållbarhetsfrågor

- Ratos styrelse har det yttersta ansvaret för den koncernövergripande strategin och arbetet med hållbarhet medan Ratos vd har det operativa ansvaret.
- Ratos affärsområdeschefer ansvarar för att säkerställa att hållbarhet finns på respektive Ratosbolags styrelse- och ledningsagenda.
- Ratosbolagens respektive styrelse har det yttersta ansvaret för att bolaget följer gällande lagar, riktlinjer och policyer gällande hållbarhet. Bolagets vd, hållbarhetschef och övriga ledning har det operativa ansvaret för hållbarhetsarbetet.

Ratosbolagen ska:

- Ha en process för riskidentifiering och hantering.
- Implementera en uppförandekod i linje med Ratos uppförandekod.
- Identifiera huvudsaklig miljöpåverkan och implementera en miljöpolicy/miljöplan.
- Mäta, följa upp och rapportera CO_2-utsläpp.
- Fastställa hållbarhetsmål och följa upp dem minst en gång per år.
- Ha ett externt och anonymt visselblåsarsystem.
- Ta fram en hållbarhetsredovisning inspirerad av GRI (Global Reporting Initiative).

GRI-index

Ratos hållbarhetsredovisning avser kalenderåret 2023. Siffrorna som redovisas är från 1/1/2023 - 31/12/2023 om inget annat anges. Denna rapport har upprättats med referens till GRI Sustainability Reporting Standards (GRI Standards). De krav och principer för användningen av GRI Standards (GRI 1) som använts är GRI 1: Foundation 2021. Ingen GRI-sektorstandard är applicerbar. Detta är Ratos åttonde hållbarhetsredovisning som använder GRI-standarderna och Ratos har för avsikt att redovisa årligen. Upplysningarna om styrningen av aspekterna omfattar både moderbolaget och innehaven. All beräkning kring energi och koldioxidutsläpp för moderbolaget är jämförelser mellan de finansiella åren 2018 och 2022, basår för miljödata är 2016. Uppgifterna tillhandahålls av tredjepartsleverantörer, om inget annat anges. Samtliga beräkningar gällande miljö är baserade på GHG Protokollet. Ratos har undertecknat FN:s Global Compact (UNGC). Det innebär att Ratos årligen redovisar sitt arbete med Global Compacts tio principer (Communication on Progress, COP). Informationen hämtas från Ratos Årsredovisning 2023.

GRI-index

Standard & upplysning		Plats / Sida	Utelämnad information: Utelämnat redovisningskrav i GRI Standards 2021 (Disclosure omitted)	Utelämnad information: Anledning för utelämnad information (Reason for omission)	Utelämnad information: Förklaring till utelämnad information (Required explanation)	Kommentarer	GC-princip
GRI 2: GENERELLA UPLYSNINGAR 2021							
2-1	Organisationsprofil	2, 96, 100, 140					
2-2	Enheter som ingår i organisationens hållbarhetsredovisning	88, 135–136					
2-3	Redovisningsperiod, frekvens och kontaktpunkt	42, 141, 153		Inte tillämpbar			
2-4	Förändringar av information	GRI-index				Inga förändringar	
2-5	Extern granskning	Revisionsberättelse					
2-6	Aktiviteter, värdekedja och andra affärsrelationer	28–33					
2-7	Information om anställda	2, 100	2-7: c, d, e	Information ofullständig	Informationen svarar ännu inte fullt ut på kravc, d och e i GRI Standards 2021 för 2-7 För denna fråga pågår ett förbättringsarbete.		
2-8	Information om andra arbetare som inte är anställda	GRI-index	2-8: a, b, c	Information ej tillgänglig	Information ej tillgänglig		
2-9	Styrningsstruktur	66–73					
2-10	Nominering till och val av det högsta styrningsorganet	68, 69					
2-11	Ordförande för högsta styrningsorganet	69					
2-12	Det högsta styrningsorganets roll i överseende av hantering av påverkan	19, 55	2-12: a, b, c	Information ofullständig	Informationen svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 2-12. För denna fråga pågår ett förbättringsarbete.		
2-13	Ansvarsdelegering för hantering av påverkan	37, 55					
2-14	Högsta styrningsorganets roll inom hållbarhetsrapportering	37, 55, 69					
2-15	Intressekonflikter	69					
2-16	Kommunikation av kritiska frågor	55					
2-17	Gemensam kunskapsnivå inom det högsta styrningsorganet	69					
2-18	Utvärdering av högsta styrningsorganets prestation	67–69					

GRI-index, forts

Standard & upplysning		Plats / Sida	Utelämnad information: Utelämnat redovisningskrav i GRI Standards 2021 (Disclosure omitted)	Utelämnad information: Anledning för utelämnad information (Reason for omission)	Utelämnad information: Förklaring till utelämnad information (Required explanation)	Kommentarer	GC-princip
2-19	Ersättningspolicyer	38, 66					
2-20	Process för att fastställa ersättning	38, 66					
2-21	Årlig total ersättningskvot	GRI-index	2-21: a, b, c	Information ofullständig	Ersättningskvoter är inte tillgängliga.	Ersättningskvoter är inte tillgängliga	
2-22	Uttalande kring strategi för hållbar utveckling	13, 56					
2-23	Policyåtaganden	19, 42, 47, 55					7
2-24	Förankring av policyåtaganden	47–55					
2-25	Processer för att åtgärda negativ påverkan	19, 47–55	2-25: a, b, c, d, e	Information ofullständig	Informationen svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 2-25. Förbättringsarbete kring processerna för att åtgärda negativ påverkan pågår.		
2-26	Processer för att söka råd och lyfta problem	55					
2-27	Lag- och regeletterlevnad	55					
2-28	Medlemskap i organisationer	GRI-index				Svenskt Näringsliv	
2-29	Metoder för intressentdialog	42–44					
2-30	Kollektivavtal	GRI-index	2-30: a, b	Inte tillämpbar	Ratos är inte anslutet till kollektivavtal	Ratos är inte anslutet till kollektivavtal	3

Väsentliga frågor

Standard & upplysning		Plats / Sida	Utelämnad information: Utelämnat redovisningskrav i GRI Standards 2021 (Disclosure omitted)	Utelämnad information: Anledning för utelämnad information (Reason for omission)	Utelämnad information: Förklaring till utelämnad information (Required explanation)	Kommentarer	GC-princip
GRI 3: VÄSENTLIGA FRÅGOR 2021							
3-1	Process för att bestämma de väsentliga frågorna	45					
3-2	Lista över de väsentliga frågorna	42		Inte tillämpbar			
BYGGNADER							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		8–9
KLIMATFÖRÄNDRINGAR & ENERGI							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19, 48, 49	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		8–9
GRI 305: Utsläpp till luft 2016							
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1)	48, 49					9
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser, energi (Scope 2)	48, 49					8
305-3	Övriga indirekta utsläpp av växthusgaser (Scope 3)	49					8
305-5	Minskning av växthusgasutsläpp	48					8
EKOSYSTEM							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	42	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		8
GRI 413: Lokalsamhällen 2016							
413-2	Verksamheter med betydande faktisk och potentiell negativ påverkan på lokalsamhällen	21					8
VATTEN							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		8

Väsentliga frågor, forts

			Utelämnad information				
Standard & upplysning		Plats / Sida	Utelämnat redovisningskrav i GRI Standards 2021 (Disclosure omitted)	Anledning för utelämnad information (Reason for omission)	Förklaring till utelämnad information (Required explanation)	Kommentarer	GC-princip
MIGRANTARBETARE							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		1–6
ARBETSMILJÖ OCH SÄKERHET							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	54	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		1–6
GRI 403: Arbetsrelaterad hälsa och säkerhet 2018							
403-7	Förebyggande och begränsning av arbetsrelaterad hälsa och säkerhet	54					
PRODUKTER OCH TJÄNSTERS KVALITET OCH SÄKERHET							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		1–6
ARBETSFÖRHÅLLANDEN							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	49, 50	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		1–6
GRI 405: Mångfald och likabehandling 2016							
405-1	Mångfald hos styrelse, ledning och anställda	62, 89					
GRI 406: Icke-diskriminering 2016							
406-1	Antal fall av diskriminering samt vidtagna åtgärder	51					

Väsentliga frågor, forts

			Utelämnad information				
Standard & upplysning		Plats / Sida	Utelämnat redovisningskrav i GRI Standards 2021 (Disclosure omitted)	Anledning för utelämnad information (Reason for omission)	Förklaring till utelämnad information (Required explanation)	Kommentarer	GC-princip
KOMPETENSFÖRSÖRJNING							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	22, 60	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		
EFTERLEVNAD AV (NYA) LAGAR & POLICYER							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	67–71	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		1–6 & 10
419: Socioekonomisk efterlevnad 2016							
419-1	Program för att utveckla anställdas kompetens och övergångsprogram	55					1–6 & 10
KORRUPTION & MUTOR							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	55	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		10
GRI 205: Anti-korruption 2016							
205-2	Kommunikation och utbildning i anti-korruptionspolicies och rutiner	55					10
205-3	Bekräftade fall av korruption och vidtagna åtgärder	55					10
DATASÄKERHET & INTEGRITET							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	55, 68–69	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		2

Väsentliga frågor, forts

Standard & upplysning		Plats / Sida	Utelämnad information: Utelämnat redovisningskrav i GRI Standards 2021 (Disclosure omitted)	Utelämnad information: Anledning för utelämnad information (Reason for omission)	Utelämnad information: Förklaring till utelämnad information (Required explanation)	Kommentarer	GC-princip
IT. AUTOMATION & DIGITALISERING							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		
BEGRÄNSNINGAR I LEVERANTÖRSKEDJAN							
GRI 3: Väsentliga frågor 2021							
3-3	Styrning av väsentliga frågor	19	3-3: a, b, c, d, e, f	Information ofullständig	Styrning svarar ännu inte fullt ut på alla krav i GRI Standards 2021 för 3-3. För denna fråga pågår arbete med utveckling av styrning.		

Om hållbarhetsrapporten

Ratos hållbarhetsrapport har upprättats i enlighet med ÅRL 6 kap 10-14§§ samt 7 kap 31a-c§§. Rapporteringen inklusive indikatorer och datapunkter avser räkenskapsåret 2023 om inget annat anges.

Ratos hållbarhetsrapport inkluderar en hållbarhetsöversikt och modell för bolagsutveckling (sidorna 18–20) samt redogörelse för materiella hållbarhetsfrågor i egenskap av aktiv ansvarsfull ägare, inklusive policies och processer för att hantera dessa samt redovisning av resultat (sidorna 41–63).

Majoritetsägda större bolag (dvs. bolag som självständigt kvalificeras för hållbarhetsrapportering i enlighet med EU-direktivet så som det införts i nationell lagstiftning eller liknande) har i tillägg till Ratos hållbarhetsrapport upprättat en egen hållbarhetsredovisning. Bolagens enskilda hållbarhetsrapporter kommer återfinnas på Ratos hemsida under andra kvartalet 2024.

Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org.nr 556008-3585

Uppdrag och ansvarsfördelning

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2023 på sidorna 41–62 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande

En hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 5 mars 2024

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Ordföranden har ordet

Jag kan stolt konstatera att 2023 var ett bra år för Ratos i en orolig omvärld. Arbetet med att bli en tydligare koncern fortsätter, det är viktigt för att öka förståelsen för Ratos riktning och fortsatta förutsättningar för värdeskapande.

Min inställning har alltid varit att det är bättre att leverera starka siffror som talar för sig själva, goda affärer och bra nyheter än att sälja en framtida plan som ändå med stor sannolikhet kommer att ändras. I Ratos gör vi just detta, och vi är på god väg. En förhoppningsvis ljusare transaktionsmarknad kommer att hjälpa till. Tålamod och långsiktighet är viktigt.

Tack vare lyckade förvärv de senaste åren har vi plattformsbolagen vi önskar i vårt fokus på teknik-och infrastrukturlösningar; en industri- och industriservicedel och en bygg- och infrastrukturservicedel. Renodlingen av koncernen kommer fortsätta under 2024. Ratos ska, inom ovan beskrivna områden, vara en rörelsedrivande koncern med stabil, god och växande kapitalavkastning. Med en stark finansiell position, långsiktiga ägare, en operativt erfaren ledning och skickliga, dedikerade medarbetare finns alla förutsättningar att lyckas.

Ratos verktygslåda, Ratos Business System, är basen och våra spelregler. Vi ser tydliga goda effekter av det systematiska arbetet som hela tiden pågår. Hållbart företagsbyggande handlar om hårt arbete. En liknelse jag gärna använder är att "ta trappan i stället för hissen". Sten för sten. Bygga sammanhållning och laganda, med tydliga, jordnära visioner och mål. Inga konstigheter.

På det hela taget går det bra – och vi ser nu konturerna av en svensk industrikoncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. Positionen och fokuset är rätt och jag är övertygad om att många med mig håller med om att det är avgörande branscher för att lyckas med den gröna omställningen. En omställning som är och kommer att fortsatt vara lönsam för ett bolag som Ratos. Tydlig styrning av dotterbolagen i en starkt decentraliserad modell är ett vinnande koncept.

Hållbarhetsfrågorna tar allt större plats, såväl i Ratos beslut om framtida fokus som i samhället. Viljan att bidra till ett hållbart samhälle är stark i Ratos, och det tycker jag är viktigt – både för att det är rätt att ta ansvar för vad vi lämnar efter oss, och för att det är lönsamt. Det pågår dagligen arbete med gradvisa förbättringar, och anpassning till den kommande nya EU-lagstiftningen i form av Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

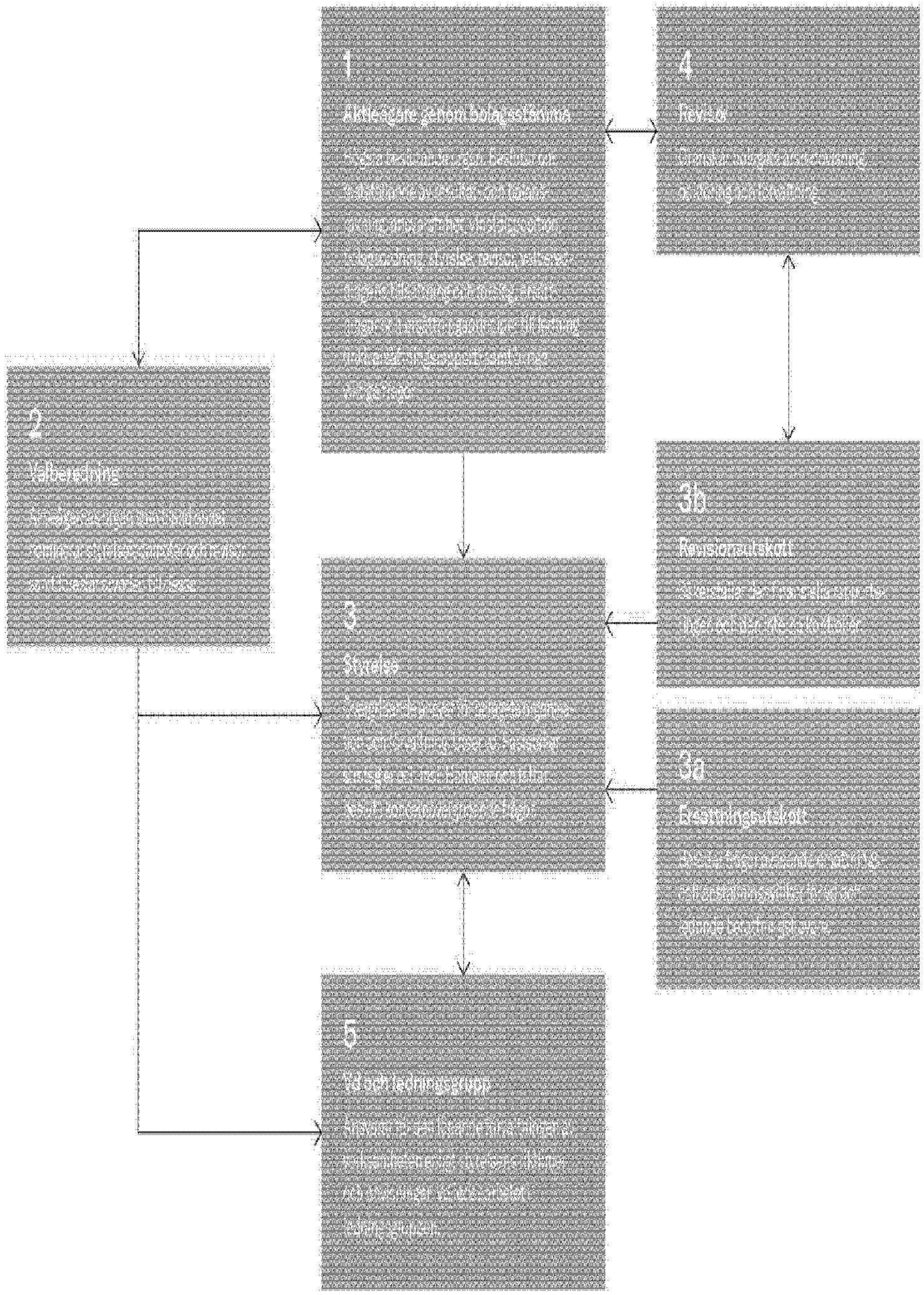
Det finns många goda exempel att peka på i koncernen – alltifrån Aibels imponerande transformationsresa med framtida fokus på förnyelsebar energi och elektrifiering, till den imponerande teknikutvecklingen vi ser att våra teknikkonsultbolag är med och driver. Det gör och kommer att fortsätta göra positiv skillnad.

Det är lönsamma företag som skapar de värden som ingjuter framtidstro i ett samhälle. Det är extra viktigt i oroliga tider med stor oförutsägbarhet i vår omvärld. Ratos kommer att på sitt sätt fortsätta bidra till ett rättvist, säkert och hållbart samhälle och det är jag mycket stolt över. Jag ser med tillförsikt på Ratos fortsatta utveckling under 2024.

Per-Olof Söderberg
Styrelseordförande

Bolagsstyrningsrapport

Styrningsstruktur i Ratos

Bolagsstyrning inom Ratos

Ratos AB är ett publikt aktiebolag och till grund för styrningen av Ratos ligger både externa och interna regelverk. I syfte att fastställa riktlinjer för bolagets drift har styrelsen utarbetat och fastslagit ett antal policydokument. I dessa lämnas en vägledning för organisationen och medarbetarna baserad på de grundläggande värderingar och principer som ska prägla verksamhet och uppförande.

Ratos tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning ("koden") och redovisar inte några avvikelser från koden för räkenskapsåret 2023, förutom vad avser valberedningens sammansättning (se Valberedning på sidan 68).

Denna bolagsstyrningsrapport strävar efter att undvika upprepningar av information som följer av tillämpliga regelverk och att i första hand beskriva bolagsstyrning för Ratos AB.

Bolagets revisorer har utfört en översiktlig granskning av bolagsstyrningsrapporten.

Viktiga externa regelverk

- Svensk aktiebolagslag
- Redovisningslagstiftning och rekommendationer
- Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter
- Svensk kod för bolagsstyrning

Viktiga interna regelverk och dokument

- Bolagsordning
- Styrelsens och styrelseutskottens arbetsordningar
- Beslutsordningar/attestinstruktioner
- Vd-instruktion och rapporteringsinstruktion
- Interna riktlinjer, policydokument och manualer som ger vägledning för koncernens verksamhet och medarbetare, till exempel Ratos kommunikationspolicy, ägarpolicy, uppförandekod, insiderpolicy och policy för hållbarhet, corporate responsibility och ansvarsfulla investeringar.

Aktieägare och bolagsstämmor

Aktiekapital och aktieägare

Ratos är sedan 1964 noterat på Nasdaq Stockholm. Aktiekapitalet uppgick vid årsskiftet till cirka 1 029 MSEK fördelat på totalt 326 516 488 aktier, varav 84 637 060 A-aktier och 241 879 428 B-aktier. Bolagets A-aktier ger rätt till en röst per aktie medan B-aktier ger rätt till en tiondels röst per aktie. A- och B-aktier medför samma rätt till andel av bolagets tillgångar samt berättigar till lika stor utdelning. Bolagsstämman beslutar om utdelning.

Vid årsskiftet hade Ratos totalt 65 534 aktieägare enligt statistik från Modular Finance, som sammanställer och bearbetar data från bland annat Euroclear, Morningstar och Finansinspektionen. De tio största ägarna svarade för 77,8 procent av rösterna och 50,4 procent av kapitalet. Mer information om Ratos-aktien och aktieägare finns på sidorna 24–26.

Bolagsstämmor

Bolagsstämman är det högsta beslutande organet i Ratos och det är genom deltagande på den som Ratos aktieägare utövar sitt inflytande i företaget. Normalt hålls bolagsstämma en gång per år, årsstämman, som sammankallas i Stockholm före juni månads utgång. Kallelse sker genom publicering i Post- och Inrikes Tidningar och på Ratos hemsida. Att kallelse skett annonseras i Svenska Dagbladet. Samtliga stämmodokument publiceras på Ratos hemsida (www.ratos.com) på svenska och engelska.

Aktieägare med minst en tiondel av rösterna i Ratos har rätt att begära en extra bolagsstämma. Även styrelsen och Ratos revisor kan kalla till extra bolagsstämma.

Aktieägare som vill få ett ärende behandlat vid en årsstämma ska skicka en skriftlig begäran till styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i kallelsen till årsstämman, normalt cirka sju veckor före årsstämman. Uppgift om senaste tidpunkt för en sådan begäran finns på Ratos hemsida.

Aktieägare som är registrerad i Euroclear Swedens aktieägarregister och som i tid har anmält sitt deltagande har rätt att delta i bolagsstämman, personligen eller genom ombud, och rösta för sitt innehav. Biträde till aktieägare får närvara om aktieägaren anmäler detta. En sammanställning över de huvudsakliga beslut som årsstämman fattar framgår av Ratos bolagsordning på Ratos hemsida.

Årsstämma 2023

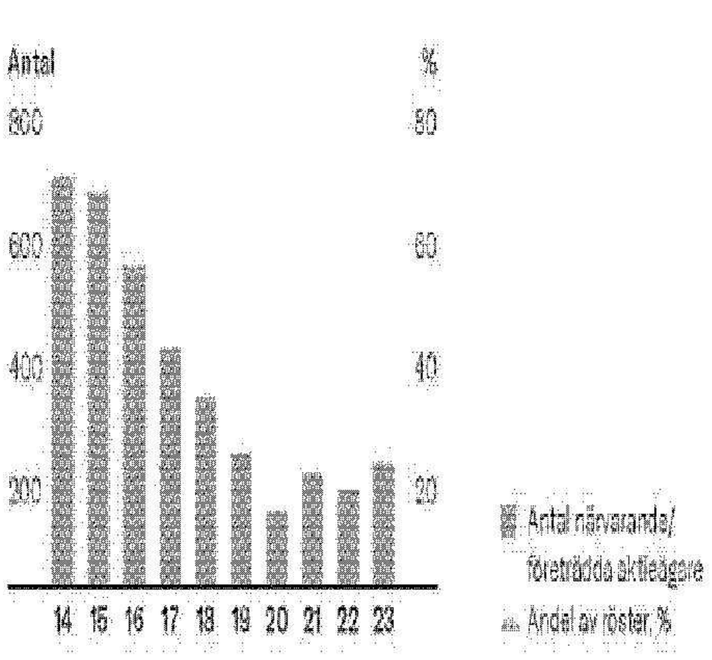
Årsstämman 2023 avhölls den 28 mars 2023 på Lilla Cirkus, Cirkus, Stockholm. Vid årsstämman var 202 aktieägare företrädda, personligen, via ombud eller genom poströstning, vilka sammantaget representerade 72,9 procent av rösterna och 49,6 procent av kapitalet.

Samtliga styrelseledamöter som valdes på årsstämman var närvarande, liksom Ratos vd och revisor. Protokoll och information om årsstämman 2023, både på svenska och engelska, samt vd:s anförande, finns publicerade på Ratos hemsida.

Årsstämman 2023 fattade bland annat beslut om följande:

- Utdelning med 0,84 SEK/aktie av serie A och B, totalt 274 MSEK
- Arvode om 990 000 SEK till styrelsens ordförande och 510 000 SEK till varje styrelseledamot samt ersättning till revisor
- Omval av styrelseledamöterna Per-Olof Söderberg, Tone Lunde Bakker, Ulla Litzén, Karsten Slotte, Jan Söderberg och Jonas Wiström. Omval av Per-Olof Söderberg som styrelsens ordförande
- Omval av revisionsfirma Ernst & Young AB (EY)
- Fastställande av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare
- Beslut om ersättningsrapport
- Erbjudande till vd och övriga nyckelpersoner i Ratos om förvärv av konvertibler och teckningsoptioner i Ratos
- Bemyndigande för styrelsen att förvärva och överlåta Ratosaktier
- Bemyndigande för styrelsen att besluta om nyemission av högst 35 miljoner aktier av serie B i samband med företagsförvärv.

Närvaro vid årsstämman

Årsstämma 2024

Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls tisdagen den 26 mars 2024 kl 14.00 på Grand Hôtel, entré Spegelsalen, lokal: 'Studio Stockholm', i Stockholm.

För ärenden till valberedningen och årsstämman hänvisas till Ratos hemsida. För ytterligare information om årsstämman se sidan 152.

Valberedningen

Årsstämman har beslutat om principerna för hur valberedningen ska utses och dessa principer ska gälla tills vidare tills annat beslutas av bolagsstämma. Valberedningen ska bestå av minst fem ledamöter, jämte styrelseordföranden. Valberedningens ledamöter ska utses av de till röstetalet största aktieägarna, eller grupp av aktieägare som ägargrupperats i Euroclear Sweden-systemet (sådan grupp anses som en aktieägare), baserat på aktieägarstatistik hos Euroclear Sweden AB per den 31 augusti året före årsstämman. Om någon aktieägare avstår från sin rätt att utse ledamot, ska den aktieägare som därefter är den till röstetalet största ägaren erbjudas utse en ledamot. Majoriteten av valberedningens ledamöter ska vara oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Valberedningens mandatperiod sträcker sig intill dess att ny valberedning utsetts. Om en ledamot avgår ur valberedningen ska den ägare som utsett ledamoten ha rätt att utse ersättare. I de fall en ägare som utsett ledamot i valberedningen väsentligt reducerat sitt aktieinnehav i bolaget, kan valberedningen erbjuda annan aktieägare att utse ersättare.

Valberedningens sammansättning meddelades på Ratos hemsida samt offentliggjordes genom pressmeddelande den 12 september 2023. Valberedningen består av:

- Jenny Parnesten, utsedd av Ragnar Söderbergs stiftelse, samt eget och närståendes innehav, valberedningens ordförande
- Jan Söderberg, eget innehav
- Maria Söderberg, utsedd av Torsten Söderbergs Stiftelse, samt eget innehav
- Erik Brändström, utsedd av Spiltan Fonder AB
- Katarina Hammar, utsedd av Nordea Funds
- Per-Olof Söderberg, ordförande i Ratos styrelse.

Tillsammans representerar valberedningen 61 procent av röstetalet för samtliga aktier i bolaget.

En sammanställning av valberedningens uppgifter finns i Ratos valberedningsinstruktion på Ratos hemsida.

Valberedningens arbete inför årsstämman 2024

Valberedningen har inför årsstämman 2024 hållit fyra protokollförda sammanträden och däremellan haft löpande kontakt. Valberedningen har för sitt arbete tagit del av den interna utvärdering av styrelsens arbete som utförts, tagit del av styrelseordförandens redogörelse för styrelsearbetet och vd:s redogörelse för bolagets strategi. Valberedningens ordförande, tillsammans med delar av valberedningen, har därutöver intervjuat enskilda styrelseledamöter.

Ratos är en svensk koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. Det ställs mot denna bakgrund höga krav på att styrelsen både har en bred industriell bakgrund och dokumenterad förmåga att driva och utveckla bolag i olika branscher och i olika utvecklingsfaser. Ratos styrelse har under de senaste åren successivt förnyats, samtidigt som en viss kontinuitet behållits. Det är valberedningens uppfattning att den nuvarande styrelsen fungerar väl och med ett stort engagemang från de enskilda ledamöterna. Styrelseledamoten Karsten Slotte har meddelat valberedningen att han avböjer omval vid årsstämman 2024. Vid sökandet efter nya ledamöter har det varit viktigt för valberedningen att hitta personer med goda ledaregenskaper, stort kontaktnät samt med både bred industriell bakgrund och dokumenterad förmåga att vidareutveckla verksamheten. Valberedningen anser att både Cecilia Sjöstedt och Mats Granryd dokumenterat dessa förmågor. Valberedningen bedömer att både Cecilia Sjöstedt och Mats Granryd har möjlighet att ägna rollen som ledamot den tid och det engagemang som fordras.

Sammantaget bedömer valberedningen att de föreslagna ledamöterna har en bred och kompletterande erfarenhet som mycket väl svarar upp mot kraven som ställs. Valberedningen anser vidare att den föreslagna sammansättningen med sju ledamöter är lämplig och ändamålsenlig.

Kraven på oberoende bedöms också vara uppfyllt.

Valberedningen har fortsatt diskuterat kraven på mångfald, bland annat utifrån bolagsstyrningskodens krav att ange hur mångfaldspolicyn har tillämpats och har valt att som mångfaldspolicy använda bolagsstyrningskodens avsnitt 4.1 som anger att styrelsen ska präglas av mångsidighet och bredd avseende kompetens, erfarenhet och bakgrund, samt att en jämn könsfördelning eftersträvats. Efter valberedningens överväganden rörande bland annat styrelseledamöternas bakgrund och erfarenhet konstateras att könsfördelningen i den föreslagna styrelsen kommer att bli 42,9 procent kvinnor och 57,1 procent män, eftersom de föreslagna ledamöterna är tre kvinnor och fyra män.

Förslagen till arvoden för styrelsen, liksom ersättning för utskottsarbete, har beretts av de fyra ledamöter i valberedningen som inte ingår i Ratos styrelse.

Aktieägarna har informerats om att förslag till årsstämman kan lämnas till valberedningen.

Valberedningens förslag, redogörelse för valberedningens arbete inför årsstämman 2024 samt kompletterande information om föreslagna styrelseledamöter offentliggörs i samband med kallelsen till årsstämman och redogörs även för på årsstämman 2024.

Inget arvode har utgått för medverkan i valberedningen.

Avvikelser/överträdelser

Ratos följer koden förutom vad avser kodens regel 2.4, andra stycket, som anger att om mer än en styrelseledamot ingår i valberedningen, får högst en av dem vara beroende i förhållande till bolagets större aktieägare. Per-Olof Söderberg (också styrelsens ordförande) respektive Jan Söderberg ingår i valberedningen och är båda att betrakta som beroende i förhållande till bolagets större ägare. Mot bakgrund av dessa personers långa medverkan i styrelsearbetet, deras djupa kunskap om Ratos och förankring i huvudägarkretsen samt deras nätverk i svenskt näringsliv har det bedömts vara gynnsamt för bolaget att på denna punkt avvika från koden.

Inga överträdelser av Nasdaq Stockholms Regelverk för emittenter eller god sed på aktiemarknaden har förekommit.

Styrelse

Styrelsens sammansättning

Ratos styrelse ska bestå av lägst fyra och högst nio ledamöter. Styrelsen utses av aktieägarna vid varje årsstämma. Mandatperioden är därmed ett år.

Årsstämman 2023 beslutade att styrelsen ska bestå av sex ledamöter, utan suppleanter. Omval skedde av styrelseledamöterna Per-Olof Söderberg, Tone Lunde Bakker, Ulla Litzén, Karsten Slotte, Jan Söderberg och Jonas Wiström. Omval skedde av Per-Olof Söderberg som styrelsens ordförande. Vd ingår i styrelsen och närvarar därmed vid styrelsemöten. Styrelsens sammansättning och en bedömning av varje styrelseledamots oberoende presenteras närmare på sidorna 74–75.

Styrelsens ansvar och uppgifter

Styrelsen har det övergripande ansvaret för Ratos organisation och förvaltning, i såväl bolagets som aktieägarnas intresse. Styrelsen fastställer finansiella mål och beslutar om bolagets strategi, affärsplan, säkerställer god intern kontroll, riskhantering och ett adekvat hållbarhetsarbete. Styrelsens arbete regleras av bland annat aktiebolagslagen, bolagsordningen, koden och styrelsens arbetsordning. Styrelsens övergripande ansvar kan inte delegeras men styrelsen kan utse utskott med uppgift att bereda och utvärdera frågor inför beslut i styrelsen.

Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för styrelsearbetet som ska tillse att bolagets operativa arbete och bolagets ekonomiska förhållanden kontrolleras på ett betryggande sätt. I arbetsordningen beskrivs styrelseordförandens särskilda roll och uppgifter, beslutsordningar, instruktioner för Ratos vd och rapportering samt ansvarsområden för utskotten. Därutöver fastställer styrelsen också årligen ett antal policydokument för bolagets verksamhet och säkerställer att det finns en tillfredsställande kontroll av bolagets efterlevnad av lagar, regler och interna riktlinjer. Styrelsen säkerställer nämnda efterlevnad bland annat genom Ratos årliga riskhanteringsprocess och assurance mapping, där ansvar för och validering av interna processer kopplade till identifierade risker tydliggörs.

Styrelseordförandens främsta uppgift är att leda styrelsearbetet och se till att styrelseledamöterna fullgör sina respektive uppgifter.

Styrelsens arbete under 2023

Under 2023 har sammanlagt 14 protokollförda styrelsemöten hållits: sex ordinarie, ett konstituerande per capsulam, två extra styrelsemöten samt fem per capsularmöten. Styrelsemötena har en återkommande struktur med bestämda huvudpunkter. Informationsmaterial och beslutsunderlag inför styrelsemötena utsänds i regel cirka en vecka före varje möte. Ratos chefsjurist är protokollförare i styrelsen.

Vid samtliga ordinarie styrelsemöten presenteras information om bolagets finansiella ställning och viktiga händelser som påverkar bolagets verksamhet. Vid extra styrelsemöten behandlas vanligtvis förvärvs- och avyttringsfrågor samt finansierings- och incitamentsfrågor och hålls när dessa beslutsärenden uppkommer. 2023 har varit ett år med tilläggsförvärvs-, incitaments- och finansieringsfrågor. Ledande befattningshavare i Ratos har deltagit i styrelsens möten såsom föredragande i särskilda frågor.

Utvärdering av styrelsen

Styrelsen utvärderar årligen styrelsens arbete i en strukturerad process där ledamöterna har möjlighet att ge sin syn på arbetsformer och effektivitet, styrelsematerial, ledamöternas insatser samt uppdragets omfattning för att utveckla styrelsens arbetsformer. För verksamhetsåret 2023 gjordes utvärderingen internt genom att styrelseledamöterna besvarat ett anonymt frågeformulär och resultatet av utvärderingen har föredragits av styrelseordföranden med efterföljande diskussion i styrelsen. Därutöver har valberedningens ordförande haft enskilda samtal med respektive styrelseledamot. Resultatet av utvärderingen har redovisats för valberedningen. Av utvärderingen framgår att styrelsearbetet bedömdes fungera väl.

Utskott

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott och ett revisionsutskott för att strukturera, effektivisera och kvalitetssäkra arbetet och bereda styrelsens beslut inom dessa områden. Utskottens ledamöter utses årligen vid det konstituerande styrelsemötet.

Styrelsens sammansättning

Namn [1]	Invald år	Oberoende av bolaget	Oberoende av större aktieägare	Totalt arvode [1], TSEK	Mötesnärvaro under 2023: Ersättnings-utskottsmöten	Revisions-utskottsmöten	Styrelse-möten
Per-Olof Söderberg	2000	Ja	Nej	1165	5/5	5/5	14/14
Jan Söderberg	2000	Ja	Nej	685	5/5	5/5	14/14
Ulla Litzén	2016	Ja	Ja	810	-	5/5	14/14
Tone Lunde Bakker	2022	Ja	Ja	610	-	5/5	14/14
Karsten Slotte	2015	Ja	Ja	685	5/5	5/5	14/14
Jonas Wiström [2]	2016	Nej	Ja	0	-	-	12/14
Summa				3 955			

[1] Avser arvoden för bolagsstämmoåret 2023/2024.

[2] Jonas Wiström uppbär inte något arvode för uppdraget som ordinarie styrelseledamot.

3a Ersättningsutskottets arbete

Ersättningsutskottet har dels en rådgivande (uppföljning och utvärdering), dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Följande frågor handläggs bland annat i ersättningsutskottet:

- Vd:s anställningsvillkor och villkor för bolagsledningen och direktrapporterande till vd
- Följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen
- Ärenden av principiell karaktär rörande pensionsavtal, avgångsvederlag, uppsägningstid, bonus/tantiem, arvoden, förmåner med mera
- Bereda frågor kring samt beslut avseende Ratos och bolagens incitamentssystem, i vissa fall för styrelsens och/eller bolagsstämmas beslut
- Styrelsens förslag till årsstämman avseende riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt rapport innehållande information om ersättning till ledande befattningshavare.

Ersättningsutskottet arbetar enligt fastställd arbetsordning. Normalt görs under tidig höst en genomgång av om det finns några större principiella ersättningsrelaterade frågor att förbereda. Om sådana finns behandlas dessa inför ett slutligt förslag vid de ordinarie mötena i december och januari. Under 2023 har ersättningsutskottet gjort en grundlig utvärdering av Ratos ersättningsstrukturer och incitamentsprogram, vilken resulterat i förslag från utskottet att endast göra mindre justeringar i kriterierna för rörlig kontantlön 2023 och i övrigt lämna strukturen för den rörliga kontantlönen för 2023 i huvudsak oförändrad samt att, i likhet med 2022, föreslå årsstämman 2023 ett långsiktigt incitamentsprogram i form av ett teckningsoptions- samt konvertibeloptionsprogram. Inför årsstämman 2024 föreslås inga justeringar i ersättningsriktlinjerna. Ersättningsutskottet gör även en årlig utvärdering av Ratos långsiktiga incitamentssystem samt upprättar en årlig rapport innehållande information om ersättning till ledande befattningshavare, som Ratos styrelse lägger fram på årsstämman för godkännande.

Under 2023 har Per-Olof Söderberg (styrelsens ordförande, tillika ordförande i ersättningsutskottet), Jan Söderberg och Karsten Slotte ingått i ersättningsutskottet.

Ersättningsutskottet har hållit fem protokollförda möten under 2023 och har däremellan haft löpande kontakt. Ratos chefsjurist är protokollförare i utskottet. Ersättningsutskottet lämnar fortlöpande muntliga rapporter till styrelsen och lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut. Protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. Vd och andra ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredragande i vissa frågor.

3b Revisionsutskottets arbete

Under 2023 har samtliga styrelseledamöter, förutom vd, ingått i revisionsutskottet. Samtliga revisionsutskottets ledamöter är att betrakta som oberoende i förhållande till bolaget och dess ledning. Ulla Litzén är ordförande i utskottet. Bolagets revisor har deltagit vid samtliga fem revisionsutskottsmöten under 2023.

Revisionsutskottet har hållit fem protokollförda möten. Ratos chefsjurist är protokollförare i utskottet.

Revisionsutskottet har dels en rådgivande, dels en beredande funktion för beslutsärenden innan behandling och beslut sker i Ratos styrelse.

Revisionsutskottet fastställer årligen en årscykel över de arbetsuppgifter och områden som revisionsutskottet ansvarar för. Utskottet ansvarar för och följer enligt ett fastställt schema upp bland annat redovisning och rapportering inklusive hållbarhetsrapportering, revision, intern kontroll, bolagsstyrning, riskhantering, inköp av icke-revisionstjänster, betalning av skatter, moderbolagets garanti- och kapitalåtaganden, försäkring, tvister och strategiska redovisningsfrågor samt efterlevnad av lagar och regler och vissa policydokument beslutade av Ratos styrelse. Vidare upprätthåller revisionsutskottet tillsyn av Ratos externt opererade visselblåsar-system. Revisionsutskottets arbete följer Ratos kvartalsrapportering samt Ratos arbete med värderingsfrågor och nedskrivningsprövningar, med fem ordinarie möten varje år där revisorn deltar i samtliga utskottsmöten. Frågor som särskilt behandlats under 2023 var frågeställningar relaterade till Ratos koncernrapportering, centrala finansiering, internkontroll och tvister. Vd och ledande befattningshavare deltar vanligtvis i utskottets sammanträden som föredraganden.

Revisionsutskottet lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut och protokollen görs tillgängliga för samtliga styrelseledamöter. Utskottets ordförande har dessutom löpande kontakt med bolagets revisor.

Ersättning till styrelsens ledamöter

Årsstämman 2023 beslutade att ersättning till styrelsens ordinarie ledamöter ska utgå med 510 000 SEK per ledamot och år. Ersättning till styrelsens ordförande ska utgå med 990 000 SEK per år. Till ordförande i revisionsutskottet beslutades att därutöver utbetala 300 000 SEK per år och till övriga utskottsledamöter 100 000 SEK per år. Till ordförande i ersättningsutskottet beslutades utbetala 75 000 SEK per år och till övriga utskottsledamöter 75 000 SEK per år.

4 Revisor

Revisor i Ratos utses årligen av årsstämman. Nominering sker av valberedningen. Revisorn har till uppgift att på aktieägarnas vägnar granska bolagets årsredovisning och koncernredovisning, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, ersättningen till ledande befattningshavare (inklusive ersättningsrapporten), hållbarhetsrapporten samt bolagsstyrningsrapporten. Granskningsarbetet och revisionsberättelsen föredras på årsstämman.

Vid årsstämman 2023 omvaldes Ernst & Young AB (EY) till revisionsbyrå intill nästa årsstämma. EY har utsett Erik Sandström till huvudansvarig revisor. Utöver uppdraget i Ratos är Erik Sandström huvudansvarig revisor i bland annat Atlas Copco, Epiroc och Essity. Vid årsstämman 2024 föreslås EY att utses till revisionsbyrå intill nästa årsstämma.

Ersättning till revisor

Arvode till bolagets revisor utgår enligt särskild därom träffad överenskommelse, i enlighet med beslut på årsstämman. För specifikation av revisionsarvode och kostnader för andra uppdrag, se not 8. Ratos policy för inköp av icke-revisionstjänster följs kontinuerligt upp av revisionsutskottet som även utvärderar innehållet i såväl revisions- som konsulttjänster.

Styrning i Ratos

Ratos principer för aktivt ägande och utövande av ägarrollen

Ratos är en svensk koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. I Ratos ägarpolicy finns vissa strategiska fundament som ligger till grund för hur vi väljer att agera som ägare och hur vi ser på bolagsstyrning. Ett av dessa fundament är att Ratos bolag ska vara oberoende av varandra, såväl strategiskt, som operativt och finansiellt. Ratos som ägare ska addera värde men värdeskapande och styrning är därmed inte detsamma i alla situationer. Att ha en tydlig ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och vd är viktigt för styrningen av Ratos bolag såväl som för moderbolaget Ratos AB och därmed en viktig del i Ratos affärsmodell och framgång som ägare. Mer om Ratos utövande av ägarrollen går att läsa på sidorna 17–18.

Vd och ledningsgruppen

Vd utses av styrelsen och ansvarar tillsammans med ledningsgruppen för den dagliga verksamheten i Ratos i enlighet med styrelsens instruktioner. Vd ger styrelsen löpande uppdateringar om verksamheten och tillser att den får information för att fatta väl avvägda beslut.

Ledningsgruppen i Ratos består av vd, CFO, affärsområdeschefer, chefsjurist samt kommunikations- och hållbarhetschef. Ledningsgruppens roll är att förbereda och implementera strategier, hantera bolagsstyrnings- och organisationsfrågor samt följa upp Ratos finansiella utveckling och hållbarhetsarbete.

Bolagens finansiella utveckling och pågående aktiviteter avhandlas vid månadsvisa möten där respektive bolags vd och CFO deltar tillsammans med Ratos vd, CFO samt andra ledande befattningshavare.

Ersättning till ledande befattningshavare

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare godkändes på årsstämman 2022. Mer information om fast och rörlig ersättning finns i not 7.

Utvärdering av behovet av internrevision

Ratos utvecklar bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Vid utgången av året hade Ratos 17 bolag vilka verkar inom tre affärsområden i olika branscher med olika risker. För Ratos har behovet av internrevision därmed bedömts lämpligare att diskutera och besluta för varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet än från moderbolags- eller koncernnivå.

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i bolagen respektive Ratos sammanfattas och diskuteras i bolagens respektive Ratos ledning och styrelse. Ratos ledning och styrelse kan med riskgenomgången som grund identifiera behov av fördjupning/utveckling av vissa områden, möjlighet att identifiera områden som behöver centraliseras/stärkas samt ge vägledning för revisionsutskottet vid revisionsprioriteringar.

Moderbolaget Ratos AB med 18 anställda vid årets slut har inga komplexa funktioner som är svåra att genomlysa. Behovet av att införa en internrevisionsfunktion för moderbolaget Ratos AB måste därför betraktas som litet, varför Ratos, i likhet med föregående år, beslutat att inte inrätta en internrevisionsfunktion varken på koncernnivå eller för moderbolaget Ratos AB.

Intern kontroll

Styrelsen har det övergripande ansvaret för att det inom Ratos finns en effektiv och adekvat riskhantering och intern kontroll. Syftet är att ge en rimlig försäkran att verksamheten drivs ändamålsenligt och effektivt, att den externa rapporteringen är tillförlitlig och att lagar såväl som interna regler och policydokument följs. Detta sker genom ett strukturerat styrelsearbete samt genom att uppgifter delegeras till ledningen, revisionsutskottet och andra medarbetare. Därutöver sker en dialog med koncernens revisorer avseende deras löpande observationer samt den årliga utvärderingen av intern kontroll, som genomförs under tredje kvartalet och avrapporteras till revisionsutskottet. Ansvar och befogenheter definieras även i Ratos "assurance mapping", vilket utgör en del av Ratos riskhanteringsprocess, samt i instruktioner för attesträtt, policydokument och manualer som anger riktlinjer och handledning för koncernens verksamhet och medarbetare. Som ett komplement till bolagens finansiella rapportering och hållbarhetsrapportering, skickar Ratos vartannat år även ut en complianceenkät till samtliga bolags finansdirektörer, vars slutsatser sammanställs och avrapporteras av chefsjuristen till revisionsutskottet bland annat som underlag för beslut om kommande revisionsprioriteringar för bolagen.

Vidare har respektive bolags styrelse ansvar för att bolaget i fråga följer lagar och regler samt för efterlevnad av interna policydokument och riktlinjer. En rutin har successivt implementerats för att stärka uppföljningen av dessa.

Ratos har ett ramverk med minimikrav avseende intern kontroll (MICR) kopplat till intern kontroll för finansiell rapportering (ICFR). Ramverket syftar till att få ytterligare förbättrad säkerhet i att den externa finansiella rapporteringen är tillförlitlig och upprättad i enlighet med lagar, förordningar, redovisningsstandarder och andra krav som är tillämpliga för Ratos. Uppföljning och utvärdering av minimikraven i respektive bolag görs årligen och återrapporteras till Ratos revisionsutskott.

Ratos riskhanteringsprocess

Ratos genomför årligen en riskgenomgång, där betydande risker i den egna verksamheten och bolagen sammanfattas och diskuteras i Ratos respektive bolagens ledning och styrelse. Processen syftar till att ge Ratos ledning och styrelse en förståelse för Ratos största risker.

Som en del av god bolagsstyrning förväntas bolagen ha en kontinuerlig process för att identifiera, bedöma och hantera sina risker. Respektive bolags vd och ledning är operationellt ansvariga för att en ändamålsenlig riskhanteringsprocess finns och är godkänd av respektive bolags styrelse.

Ratos stödjer sina bolag med upplägg och modeller för arbetet och arbetar löpande med att stärka såväl den egna som bolagens riskprocesser. Ratos riskhanteringsprocess kompletteras med en "assurance mapping", dvs. ett tydliggörande av ansvar och validering av interna processer och identifierade risker. Ratos största risker finns sammanfattade i förvaltningsberättelsen på sidorna 36–39.

Intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen

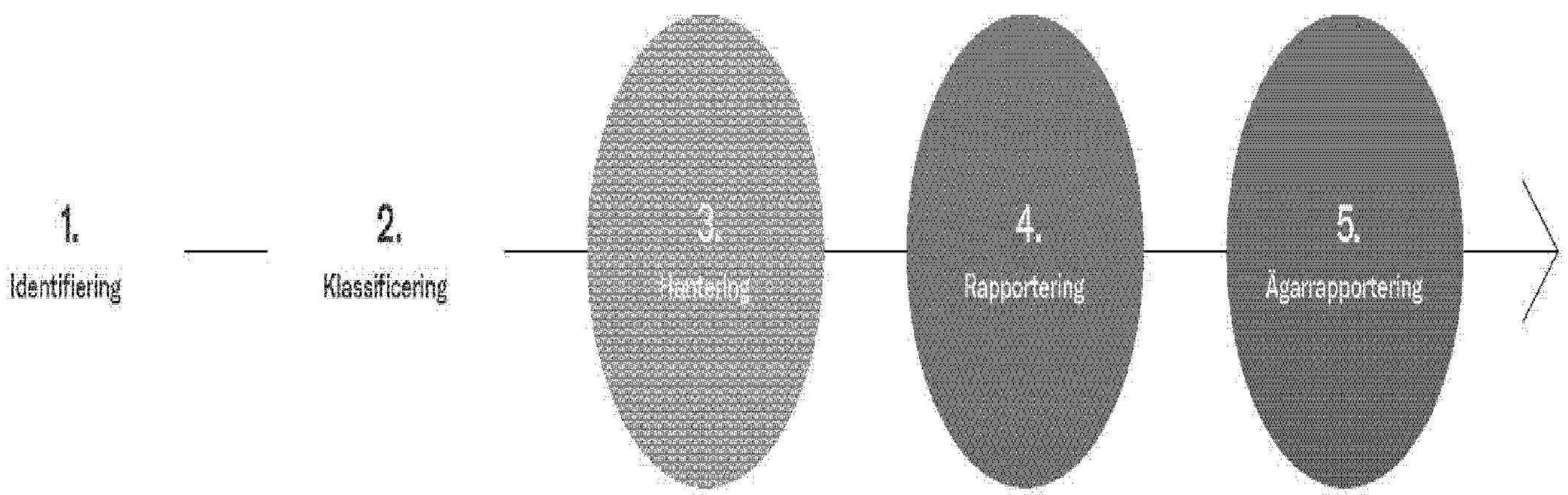
Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgår från hur Ratos verksamhet bedrivs och hur organisationen är uppbyggd. Ratos verksamhet består av att utveckla bolag med huvudkontor i Norden, som är eller kan bli marknadsledande. Ratos har tre affärsområden: Construction & Services, Industry och Consumer och varje affärsområde består för närvarande av två till nio bolag. Respektive affärsområde har ett dedikerat team som även arbetar aktivt i bolagens styrelser. Varje enskilt bolag är oberoende av andra bolag ägda av Ratos. Avsikten är inte att system- och rapporteringsmässigt integrera dessa bolag i Ratoskoncernen, utan resurser läggs på uppföljning och utveckling av dotter- och intresseföretagens rapportering. Ratos ambition är att, som en del i det värdeskapande arbetet med bolagen, skapa självständiga och högkvalitativa organisationer med en hög rapporteringskvalitet.

Ratos har ett övergripande ansvar men beslut och styrning sker i varje enskilt bolag utifrån behov, storlek och komplexitet. Den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utformas därför för att vara ändamålsenlig i såväl Ratos AB som i bolagen. Utvärdering och beslut tas av respektive styrelse och ledning. Det innebär att de väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende finansiell rapportering identifieras och hanteras såväl av Ratos som på bolagsnivå.

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av en övergripande kontrollmiljö där organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvarsområden har dokumenterats och kommunicerats i ett antal styrande dokument. Det innebär att befogenheter och ansvar inom Ratos AB finns fastställda i ett antal interna riktlinjer, policydokument och manualer. Det gäller till exempel arbetsfördelningen mellan styrelsen och vd och övriga organ som styrelsen inrättar, instruktioner för attesträtt samt redovisnings- och rapporteringsinstruktioner. Detta tjänar även till att minska risken för oegentligheter och otillbörligt gynnande av annan part på företagets bekostnad.

Samtliga bolag rapporterar månadsvis fullständiga bokslut samt helårsprognoser. Rapporteringen sker i ett gemensamt koncernredovisningssystem. Rapporteringen utgör grunden för koncernens konsoliderade finansiella rapportering. Varje enskilt bolag svarar för ekonomisk styrning och för att finansiella rapporter är korrekta, kompletta och levereras i tid inför koncernrapporteringen. Den finansiella rapporteringen är utarbetad för att följa gällande lagar och regelverk såsom till exempel IFRS. Bolagens IFRS-tillämpning i rapporteringen och hur den ansluter till de principval som Ratos har gjort följs upp löpande. Ratos Ekonomi har flertalet stödjande instruktioner och dokument avsedda som stöd för bolagens rapportering för att säkerställa fullständighet och riktighet i den finansiella rapporteringen.

Intern riskhanteringsprocess för Ratos

1. Identifiering	2. Klassificering	3. Hantering	4. Rapportering	5. Ägarrapportering
Ratos rekommenderar en bred ansats, där samtliga relevanta operationella, strategiska, finansiella samt legala områden täcks, för att identifiera bolagens största risker. Respektive bolag bör fånga upp och diskutera risker på lämplig nivå i organisationen i en bolagsanpassad process.	Klassificering och rangordning av identifierade risker, baserat på sannolikhet, påverkansgrad, typ av risk och tidsaspekt.	En plan för hur identifierade risker ska hanteras tas fram med aktiviteter och medel för att eliminera/minska/bevaka risken, samt vem som är ansvarig för respektive aktivitet.	Riskbedömningen och handlingsplaner presenteras och diskuteras i respektive bolags styrelse åtminstone en gång per år.	En rapport som summerar Ratos största risker sammanställs och diskuteras i Ratos styrelse årligen.

Säkerställandet av kvaliteten i den finansiella rapporteringen

Det är styrelsens uppfattning att kvaliteten i ett bolags finansiella rapportering i första hand styrs av organisationens kompetens i redovisningsfrågor samt hur ekonomi-, redovisnings- och finansfunktionerna är bemannade och organiserade. Inom Ratos är affärsområdesansvarig och Ratos ekonomiavdelning involverade i rapporteringen från bolagen. Detta innebär att kvaliteten i bolagens redovisning och rapportering kontinuerligt granskas och utvecklas. Ratos affärsområdesansvarig utvärderar tillsammans med Ratos ekonomiavdelning inrapporteringen från bolagen ur analytisk synvinkel med avseende på fullständighet och rimlighet samt att Ratos redovisningsprinciper efterlevs. Ratos ekonomiavdelning har en aktiv dialog med respektive bolag. Eventuella avvikelser som uppmärksammats i den legala och operativa uppföljningen korrigeras. Utvecklingen och risker som identifieras kommuniceras månadsvis till vd och CFO, som i tillämpliga fall i sin tur rapporterar till Ratos styrelse.

Varje månad avger bolagen en rapport där aktiviteter i bolaget och bolagets utveckling beskrivs och analyseras. Rapporten lämnas till Ratos ledning och i vissa fall till Ratos styrelse. Rapporterna kompletteras med månadsvisa möten mellan bolagen och Ratos ledning där rapporteringen diskuteras och analyseras för att förstå respektive bolags finansiella utveckling och uppföljning av verksamheten.

Redovisning av förvärv och avyttringar, liksom större transaktioner och redovisningsfrågor, diskuteras och stäms löpande av med Ratos revisorer. Koncernkonsolideringsprocessen innehåller ett antal avstämningskontroller, dels manuella, dels automatiska kontroller i till exempel koncernredovisningssystemet.

Ratos ekonomiavdelning är organiserad och bemannad utifrån behovet av att säkerställa att koncernen upprätthåller en hög redovisningsstandard samt följer IFRS och övrig normgivning inom redovisningsområdet. I arbetsuppgifterna ingår att upprätta löpande redovisning i huvudsak för moderbolaget samt att upprätta bokslut för både moderbolag och koncern. Ratos ekonomiavdelning leds av Ratos CFO och medarbetarna har relevant yrkeserfarenhet från rapportering och redovisningsfrågor.

Styrelsen övervakar genom revisionsutskottet den interna kontrollen samt den finansiella rapporteringens tillförlitlighet och utvärderar rekommendationer till förbättringar. Revisionsutskottet lämnar förslag i frågor som kräver styrelsens beslut.

Läs mer om Ratos bolagsstyrning

Läs mer om Ratos bolagsstyrning på vår hemsida under Bolagsstyrning

- Tidigare års bolagsstyrningsrapporter
- Bolagsordning
- Information från tidigare års bolagsstämmor
- Valberedning
- Styrelsen och dess utskott
- Ledningsgrupp
- Incitamentssystem
- Revisor

Styrelse och vd

Från vänster

Jonas Wiström, vd och koncernchef
Styrelseledamot sedan 2016. Styrelsens ordförande april 2016 – december 2017. Vd och koncernchef sedan december 2017. Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget. Beroende i förhållande till bolaget och bolagsledningen.
Civilingenjör, KTH Kungliga Tekniska Högskolan.
Född 1960, svensk.
Tidigare vd och koncernchef ÅF, vd och koncernchef Preves, vd norra Europa Silicon Graphics samt befattningar inom Philips, Saab-Scania och Sun Microsystems.

Aktier i Ratos (eget): 380 000 B-aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 450 000
Konvertibler i Ratos: 350 000

Per-Olof Söderberg, ordförande
Styrelseledamot sedan 2000 och styrelseordförande sedan december 2017. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Beroende i förhållande till större aktieägare i bolaget.
Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm. MBA Insead.
Född 1955, svensk.
Styrelseordförande och medgrundare i Söderberg & Partners AB. Styrelseordförande och grundare i föreningen Inkludera. Vice ordförande i Handelshögskolan i Stockholm.
Tidigare koncernchef på Dahl.

Aktier i Ratos (eget och närståendes):
17 538 382 A-aktier, 6 216 622 B-aktier

Karsten Slotte
Styrelseledamot sedan 2015. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget.
B.Sc. Econ.
Född 1963, finsk.
Tidigare vd och koncernchef Karl Fazer-gruppen 2007–2013. Vd för Cloetta-Fazer 2002–2006.

Aktier i Ratos (eget): 8 600 B-aktier

Tone Lunde Bakker
Styrelseledamot sedan 2022. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget.
Civilekonomexamen från Arizona State University i USA.
Född 1962, norsk.
Vd på Eksfin (Export Finance Norway).
Tidigare landschef för Swedbank i Norge 2017–2021 och Global Head of Cash Management på Danske Bank 2016– 2017. Ledande positioner på banker i Norden.

Aktier i Ratos (eget): 2 000 B-aktier

Styrelsesekreterare
Magnus Stephensen, Chefsjurist, Ratos.

Jan Söderberg, vice ordförande
Styrelseledamot sedan 2000 och vice styrelseordförande sedan december 2017. Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Beroende i förhållande till större aktieägare i bolaget.
Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm.
Född 1956, svensk.
Styrelseordförande i och grundare av Söderbergföretagen. Medlem av rådgivande kommittén i Ekonomihögskolan vid Lunds universitet. Styrelseledamot i Stiftelsen Min stora Dag.
Tidigare befattningar inkluderar vd och koncernchef för Bröderna Edstrand samt ledande befattningar i Dahl Invest AB, Fosselius & Alpen och Esselte.

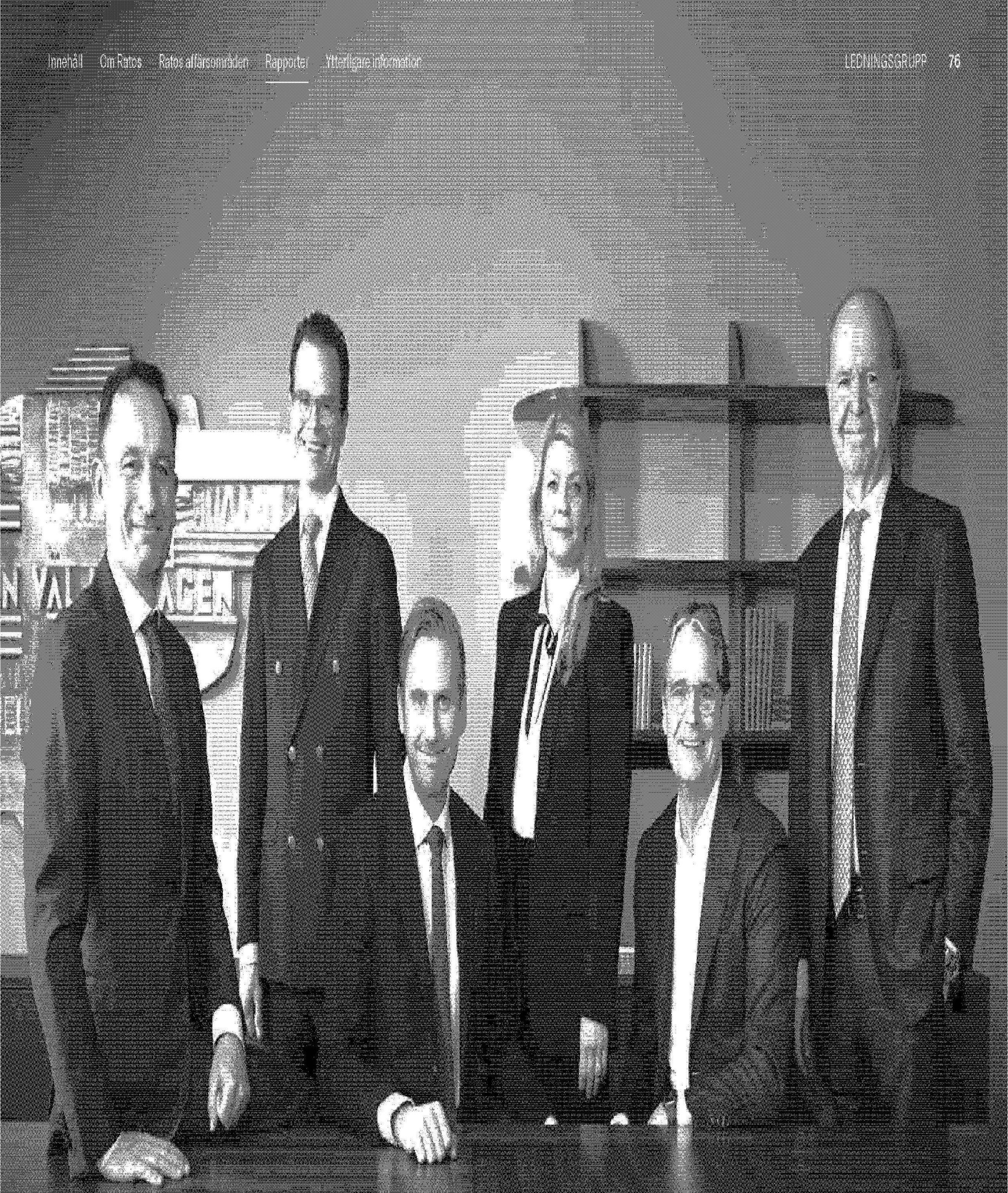
Aktier i Ratos (eget och närståendes):
14 557 996 A-aktier, 4 706 750 B-aktier

Ulla Litzén
Styrelseledamot sedan 2016. Oberoende i förhållande till bolaget, bolagsledningen samt större aktieägare i bolaget.
Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm. MBA Massachusetts Institute of Technology. Ekon dr h.c., Handelshögskolan i Stockholm.
Född 1956, svensk.
Styrelseledamot i Electrolux, Epiroc, Handelshögskolan i Stockholm och Handelshögskoleföreningen.
Tidigare vd för W Capital Management AB (helägt av Wallenbergstiftelserna). Ledande befattningar, och medlem av ledningsgruppen, i Investor AB.

Aktier i Ratos (eget): 105 000 B-aktier

Revisor
Vid 2023 års ordinarie bolagsstämma valdes revisionsbyrån Ernst & Young AB. Erik Sandström, auktoriserad revisor, har utsetts till huvudansvarig revisor för tiden till och med ordinarie bolagsstämma 2024.

Styrelsens och vd:s innehav per den 21 februari 2024, för aktuellt innehav se Ratos hemsida www.ratos.com.

Ledningsgrupp

Jonas Wiström
Vd och koncernchef samt styrelseledamot
Vd och koncernchef sedan december 2017 samt styrelseledamot sedan 2016. Styrelsens ordförande april 2016 – december 2017
Civilingenjör, KTH Kungliga Tekniska Högskolan
Född 1980, svensk
Tidigare vd och koncernchef ÄF
Vd och koncernchef Prevas
Vd norra Europa Silicon Graphics
Befattningar inom Philips, Saab-Scania och Sun Microsystems

Aktier i Ratos (eget): 380 000 B-aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 450 000
Konvertibler i Ratos: 350 000

Christian Johansson Gebauer
President Business Area Construction & Services
Civilingenjör, Linköpings universitet
Född 1980, svensk
Anställd på Ratos sedan 2014
Skanska 2011–2014
McKinsey & Co 2008–2011
Toyota 2005–2008

Aktier i Ratos (eget): 20 000 B-aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 375 000
Konvertibler i Ratos: 512 400

Anders Slettengren
Executive Vice President
President Business Area Consumer, President Business Area Industry, Head of Talent Management.
Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm
Född 1968, svensk
Anställd på Ratos sedan 2018
VD Industrifonden 2014–2018
Novax 2001–2014, som VD 2006–2014
Microsoft 1995–2001
Unilever 1993–1995

Aktier i Ratos (eget): 10 000 B-aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 300 200
Konvertibler i Ratos: 185 800

Magnus Stephensen
Chefsjurist
Legal & Compliance.
Jur. kand. Uppsala universitet
Född 1980, svensk och isländsk
Anställd på Ratos sedan 2017
Modern Times Group MTG AB (publ) 2012–2017
Linklaters Advokatbyrå AB 2005–2012

Teckningsoptioner i Ratos: 375 000
Konvertibler i Ratos: 451 500

Josefine Uppling
Vice President Communication & Sustainability
Statsvetare, Uppsala universitet
Född 1982, svensk
Anställd på Ratos sedan 2021
Head of Group Public Affairs, Swedbank och Swedbank Robur 2018–2021
Head of Group Press Office, Swedbank och Swedbank Robur 2017–2018
Analys- och Kommunikationschef, Mäklarsamfundet 2015–2017

Teckningsoptioner i Ratos: 87 500
Konvertibler i Ratos: 87 500

Jonas Ågrup
CFO och IR
Civilekonom, Stockholms Universitet
Född 1980, svensk
Anställd på Ratos sedan 2020
Group CFO Munters 2011–2019
Group CFO AF 2007–2011
Olika positioner inom WM-Data, Cardo och Atlas Copco

Aktier i Ratos (eget): 55 000 B aktier
Teckningsoptioner i Ratos: 275 000
Konvertibler i Ratos: 275 000

Ledningsgruppens innehav per den 21 februari 2024,
för aktuellt innehav se Ratos hemsida www.ratos.com.

Koncernens resultaträkning

MSEK	Not 2, 4	2023	2022
Nettoomsättning	3	33 748	29 875
Övriga rörelseintäkter	3	223	155
Kostnad för sålda varor och tjänster		-19 105	-16 168
Aktiverat arbete för egen räkning		3	3
Kostnader för ersättning till anställda	7, 22	-8 657	-6 494
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar	11, 12, 13	-2 298	-1 340
Övriga externa kostnader	8, 26	-2 997	-2 529
Realisationsresultat från koncernföretag	5	3	-0
Reverserad nedskrivning för investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	14	1 656	
Andelar av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	6, 14	433	265
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier			-118
Rörelseresultat		**3 010**	**1 618**
Finansiella intäkter	9	79	36
Finansiella kostnader	9	-745	-468
Valutakursvinster/förluster	9	-70	-9
Finansnetto		**-737**	**-440**
Resultat före skatt		**2 273**	**1 178**
Inkomstskatt	10	-267	-299
Årets resultat		**2 006**	**879**
Moderbolagets ägare		1 218	548
Innehav utan bestämmande inflytande		788	331
Resultat per aktie från årets resultat, SEK	21		
- före utspädning		3,73	1,69
- efter utspädning		3,72	1,68

Koncernens rapport över totalresultat

MSEK	Not	2023	2022
Årets resultat		**2 006**	**879**
Övrigt totalresultat			
Poster som inte ska återföras i resultaträkningen	22		
Omvärdering av förmånsbestämda pensioner, netto		-25	46
Skatt hänförlig till poster som inte ska återföras i resultaträkningen	10	1	-4
		-24	**42**
Poster som senare kan återföras i resultaträkningen	19		
Årets omräkningsdifferenser		-432	392
Årets förändring av säkringsreserv		-53	-9
Skatt hänförlig till poster som senare kan återföras till resultaträkningen	10	-2	1
		-487	**384**
Årets övrigt totalresultat, netto efter skatt		**-510**	**426**
Summa totalresultat för året		**1 496**	**1 305**
Summa totalresultat för året hänförligt till			
Moderbolagets ägare		829	913
Innehav utan bestämmande inflytande		667	392

Rapport över finansiell ställning för koncernen

MSEK	Not 4	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Goodwill	11	14 047	14 811
Övriga immateriella anläggningstillgångar	11	1 931	2 096
Materiella anläggningstillgångar	12	1 617	1 725
Nyttjanderättstillgångar	13	4 816	5 100
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	14	3 246	1 573
Aktier och andelar	15	0	8
Övriga fordringar	16	61	94
Uppskjutna skattefordringar	10	477	357
Summa anläggningstillgångar		**26 195**	**25 764**
Omsättningstillgångar			
Varulager	17	1 868	2 477
Skattefordringar		72	81
Kundfordringar	16, 25	3 277	3 699
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		464	552
Avtalstillgångar	32	725	1 250
Övriga fordringar	16	1 164	712
Derivatinstrument	16	5	7
Likvida medel	16, 30	2 360	2 502
Summa omsättningstillgångar		**9 935**	**11 411**
Summa tillgångar		**36 129**	**37 175**

MSEK	Not 4	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Aktiekapital	18	1 029	1 027
Övrigt tillskjutet kapital		421	408
Reserver	19	-258	115
Balanserat resultat inklusive årets resultat		11 123	10 740
Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare		**12 314**	**12 289**
Innehav utan bestämmande inflytande	20	2 137	1 499
Summa eget kapital		**14 451**	**13 788**
Skulder			
Långfristiga räntebärande skulder	16, 25, 26	9 141	11 318
Övriga långfristiga skulder	16, 32	1 875	1 668
Avsättningar för pensioner	22	65	60
Övriga avsättningar	23	45	44
Uppskjutna skatteskulder	10	801	742
Summa långfristiga skulder		**11 927**	**13 832**
Kortfristiga räntebärande skulder	16, 25, 26	1 268	1 717
Leverantörsskulder	16	2 803	2 916
Skatteskulder		188	182
Avtalsskulder	32	2 407	1 750
Derivatinstrument	16	18	6
Övriga skulder		1 101	1 158
Upplupna kostnader	24	1 437	1 377
Avsättningar	23	509	439
Summa kortfristiga skulder		**9 751**	**9 555**
Summa skulder		**21 678**	**23 387**
Summa eget kapital och skulder		**36 129**	**37 175**

Information om koncernens ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se not 27.

Rapport över förändringar i koncernens eget kapital

		Eget kapital hänförligt till moderbolagets aktieägare						
MSEK	Not 18, 19, 20	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Reserver	Balanserat resultat, inkl. årets resultat	Summa	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01		**1 023**	**431**	**-218**	**10 703**	**11 940**	**1 387**	**13 326**
Årets resultat					548	548	331	879
Årets övrigt totalresultat				333	32	365	61	426
Årets totalresultat				**333**	**580**	**913**	**392**	**1 305**
Utdelning					-390	-390	-262	-651
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							-0	-0
Överlåtelse av egna aktier			-52		55	2		2
Konvertering av konvertibellån till aktier		4	29			33		33
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån, netto					7	7		7
Optionspremier, netto					9	9		9
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande					-227	-227	-567	-794
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					4	4	-10	-6
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					-1	-1	36	35
Innehav utan bestämmande inflytande vid förvärv							522	522
Utgående eget kapital 2022-12-31		**1 027**	**408**	**115**	**10 740**	**12 289**	**1 499**	**13 788**
Ingående eget kapital 2023-01-01		**1 027**	**408**	**115**	**10 740**	**12 289**	**1 499**	**13 788**
Årets resultat					1 218	1 218	788	2 008
Årets övrigt totalresultat				-373	-17	-389	-121	-510
Årets totalresultat				**-373**	**1 201**	**828**	**667**	**1 496**
Utdelning					-274	-274	-177	-451
Innehav utan bestämmande inflytandes andel av kapitaltillskott, nyemission och nedsatt kapital							1	1
Konvertering av konvertibellån till aktier		2	13			15		15
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån, netto					3	3		3
Optionspremier, netto					6	6		6
Säljoption, framtida förvärv från innehav utan bestämmande inflytande [1]					-549	-549	200	-349
Förvärv av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande					-6	-6	-64	-70
Avyttring av andel i dotterföretag till innehav utan bestämmande inflytande					2	2	11	13
Utgående eget kapital 2023-12-31		**1 029**	**421**	**-258**	**11 123**	**12 314**	**2 137**	**14 451**

[1] För 2023 ingår ett belopp om -86 MSEK avseende justerad förvärvsanalys i Expin Group

Rapport över kassaflöden för koncernen

MSEK	Not 30	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Rörelseresultat		3 010	1 618
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		565	1 227
		3 575	2 845
Erhållna utdelningar från intressebolag		122	
Räntor och finansiella poster, netto		-552	-476
Betald inkomstskatt		-316	-301
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		**2 829**	**2 068**
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-)/Minskning (+) av varulager		571	-497
Ökning (-)/Minskning (+) av rörelsefordringar		25	-1 062
Ökning (+)/Minskning(-) av rörelseskulder		850	913
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**4 275**	**1 431**
Investeringsverksamheten			
Förvärv, koncernföretag		-339	-4 542
Avyttring, koncernföretag		-2	5
Investering och avyttring, immateriella/materiella anläggningstillgångar		-231	-405
Investering och avyttring, finansiella tillgångar		24	685
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-542**	**-4 257**

MSEK	Not 30	2023	2022
Finansieringsverksamheten			
Innehav utan bestämmande inflytandes andel i emission/kapitaltillskott		1	0
Överlåtelse av egna aktier			2
Inbetald optionspremie			17
Återköp/slutreglering optioner		-80	-11
Förvärv och avyttring av andel i dotterföretag från innehav utan bestämmande inflytande		-24	-0
Utbetald utdelning		-274	-390
Utbetald utdelning, innehav utan bestämmande inflytande		-194	-248
Upptagna lån		1 884	9 957
Amortering av lån		-4 141	-5 519
Amortering av finansiella leasingskulder		-970	-816
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-3 798**	**2 991**
Årets kassaflöde		**-65**	**165**
Likvida medel vid årets början		2 532	2 230
Kursdifferens i likvida medel		-108	138
Likvida medel vid årets slut		2 360	2 532

Moderbolagets resultaträkning

MSEK	Not	2023	2022
Övriga rörelseintäkter	3	9	15
Övriga externa kostnader	8	-33	-63
Personalkostnader	7, 22	-116	-86
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar	12	-1	-1
Rörelseresultat		**-142**	**-135**
Resultat från andelar i koncernföretag	5	192	212
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	9	484	253
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-455	-340
Valutakursvinster/förluster	9	-21	-19
Resultat efter finansiella poster		**59**	**172**
Koncernbidrag, erhållna		158	92
Resultat före skatt		**217**	**264**
Skatt	10	75	56
Årets resultat		**292**	**320**

Moderbolagets rapport över totalresultat

MSEK	2023	2022
Årets resultat	**292**	**320**
Årets övrigt totalresultat	**0**	**0**
Årets totalresultat	**292**	**320**

Moderbolagets balansräkning

MSEK	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar	12	4	3
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernföretag	29	10 736	10 150
Fordringar på koncernföretag	15, 16	3 919	6 180
Uppskjutna skattefordringar		205	130
Summa anläggningstillgångar		**14 864**	**16 464**
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Fordringar på koncernföretag	15,16	2 975	1 741
Övriga fordringar		11	16
Derivatinstrument	16	3	5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		24	30
Kassa och bank	16, 30	876	410
Summa omsättningstillgångar		**3 889**	**2 199**
Summa tillgångar		18 752	18 663

MSEK	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital	18		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		1 029	1 027
Reservfond		293	289
Fritt eget kapital			
Överkursfond		184	172
Balanserat resultat		8 223	8 167
Årets resultat		282	320
Summa eget kapital		**10 016**	**9 975**
Långfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Konvertibla förlagslån	16	110	79
Skulder till koncernföretag	16	160	206
Övriga räntebärande skulder	16	4 423	6 237
Uppskjutna skatteskulder		3	3
Summa långfristiga skulder		**4 687**	**6 524**
Kortfristiga avsättningar			
Övriga avsättningar	23	16	86
Summa kortfristiga avsättningar		**16**	**86**
Kortfristiga skulder			
Räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	3 940	1 464
Derivatinstrument	16	7	
Övriga räntebärande skulder	16	17	590
Ej räntebärande skulder			
Skulder till koncernföretag	16	0	
Leverantörsskulder	16	11	2
Övriga skulder		2	3
Upplupna kostnader	24	55	20
Summa kortfristiga skulder		**4 033**	**2 079**
Summa eget kapital och skulder		**18 752**	**18 663**

Information om moderbolagets ställda säkerheter och eventualförpliktelser, se not 27.

Förändringar i moderbolagets eget kapital

		Bundet eget kapital		Fritt eget kapital			
MSEK	Not 18	Aktie-kapital	Reserv-fond	Överkurs-fond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående eget kapital 2022-01-01		1 023	289	143	6 708	1 831	9 994
Övriga vinstdispositioner					1 831	-1 831	
Årets resultat						320	
Årets totalresultat						320	320
Utdelning					-390		-390
Överlåtelse egna aktier					2		2
Konvertering av konvertibelån till aktier		4		29			33
Optionspremier					9		9
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					8		8
Uppskjuten skatt på konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					-2		-2
Utgående eget kapital 2022-12-31		1 027	289	172	8 167	320	9 975
Ingående eget kapital 2023-01-01		1 027	289	172	8 167	320	9 975
Övriga vinstdispositioner					320	-320	
Årets resultat						292	
Årets totalresultat						292	292
Utdelning					-274		-274
Konvertering av konvertibelån till aktier		2		13			15
Optionspremier					6		6
Värdet av konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					4		4
Uppskjuten skatt på konverteringsrätt för konvertibla förlagslån					-1		-1
Utgående eget kapital 2023-12-31		1 029	289	184	8 223	292	10 016

Moderbolagets kassaflödesanalys

MSEK	Not 30	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		217	264
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		23	-133
		240	131
Betald inkomstskatt			
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		240	131
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital			
Ökning(–)/Minskning (+) av rörelsefordringar		8	-9
Ökning (+)/Minskning (–) av rörelseskulder		-115	877
Kassaflöde från den löpande verksamheten		133	798
Investeringsverksamheten			
Investering, aktier i dotterföretag		-12	-3 584
Avyttring, aktier i dotterföretag			5
Investering, materiella anläggningstillgångar		-1	-2
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-12	-3 581
Finansieringsverksamheten			
Återköp/inlösen optioner		-78	
Inbetald optionspremie			14
Konvertibla förlagslån		38	52
Förändring av externa lån		-2 267	4 744
Förändring av koncerninterna lån		2 925	-1 521
Överlåtelse av egna aktier			2
Utbetald utdelning		-274	-390
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		345	2 901
Årets kassaflöde		466	119
Likvida medel vid årets början		410	294
Kursdifferens i likvida medel		0	-3
Likvida medel vid årets slut		876	410

1 Redovisningsprinciper 88

2 Rörelsesegment 94

3 Intäktsredovisning 96

4 Förvärvade och avyttrade verksamheter 97

5 Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden 100

6 Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden 100

7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar 100

8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer 106

9 Finansiella intäkter och kostnader 106

10 Skatter 108

11 Immateriella anläggningstillgångar 110

12 Materiella anläggningstillgångar 114

13 Nyttjanderättstillgångar 116

14 Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden 117

15 Fordringar på koncernföretag 118

16 Finansiella instrument 119

17 Varulager 121

18 Eget kapital 122

19 Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande 124

20 Innehav utan bestämmande inflytande 125

21 Resultat per aktie 126

22 Pensioner 127

23 Avsättningar 128

24 Upplupna kostnader 129

25 Finansiella risker och riskpolicy 130

26 Leasing 133

27 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser 135

28 Närståenderelationer 135

29 Andelar i koncernföretag 135

30 Kassaflödesanalys 137

31 Viktiga uppskattningar och bedömningar 139

32 Avtalstillgångar och avtalsskulder 139

33 Händelser efter balansdagen 140

34 Valutakurser 140

35 Uppgifter om moderbolaget 140

Noter

Noter till de finansiella rapporterna

Not 1 Redovisningsprinciper

Överensstämmelse med normgivning och lag

Ratos koncernredovisning har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554), RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar till standarderna (IFRIC) så som de antagits av EU. Moderbolaget tillämpar samma redovisningsprinciper som koncernen utom i de fall som anges i avsnittet "Moderbolagets redovisningsprinciper" sida 93.

Ändrade redovisningsprinciper föranledda av nya eller förändrade IFRS

Det har under 2023 tillkommit ändringar i standarderna IAS 1 samt IAS 12 som har krävt förändring av redovisnings- eller värderingsprinciper. Till följd av förändringen av IAS 1 återger Ratos från och med 2023 endast de principer som bedöms väsentliga för bolagets koncernredovisning eller i de fall de innefattar speciella policyval som möjliggör olika redovisning av samma transaktion.

Övriga förändringar bedöms inte påverka koncernens principer i någon väsentlig utsträckning.

Förändring i tillämpade redovisningsprinciper under året

Ratos har från 1 januari 2023 ändrat uppställningsformen för kassaflödesanalysen för att harmonisera sin rapportering mot jämförbara bolag, skillnaden består i att räntor samt andra finansiella in- och utbetalningar från den 1 januari 2023 klassificeras som löpande verksamhet mot tidigare investerings- samt finansieringsverksamhet. Jämförelseåret är också omräknat enligt samma definition.

Nya IFRS som ännu inte börjat tillämpas

Framtida standarder, ändringar och förbättringar i befintliga standarder samt tolkningar som inte trätt i kraft för räkenskapsåret 2023 har inte förtidstillämpats vid upprättandet av denna finansiella rapport. Ratos bedömning är att inga av dessa ändringar, som ännu inte trätt i kraft, förväntas medföra någon väsentlig påverkan på koncernens finansiella rapporter.

Förutsättningar vid upprättande av moderbolagets och koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor som även utgör rapporteringsvaluta för moderbolaget och för koncernen. Det innebär att de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Belopp anges i miljoner kronor (MSEK) om inte annat framgår. Avrundningar kan förekomma i tabeller och räkningar, vilka får till följd att angivna totalbelopp inte alltid är en exakt summa av de avrundade delbeloppen.

Koncernens redovisningsprinciper, som återges på följande sidor, tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter. Principerna tillämpas även konsekvent på rapportering och konsolidering av moderbolag, dotterföretag och intresseföretag.

Bedömningar och uppskattningar

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver bedömningar och uppskattningar samt antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar.

Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet. Ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs.

Bedömningar vid tillämpningen av IFRS som har en betydande inverkan på de finansiella rapporterna, liksom gjorda uppskattningar som kan medföra väsentliga justeringar i det påföljande årets finansiella rapporter, beskrivs närmare i not 31.

Konsolideringsprinciper och rörelseförvärv

Dotterföretag

Dotterföretag är företag som Ratos har ett bestämmande inflytande över. Bestämmande inflytande innehas när koncernen exponeras för eller har rätt till rörlig avkastning från sitt innehav i företaget och har möjlighet att påverka avkastningen genom sitt bestämmande inflytande i företaget. Dotterföretag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen.

Förvärvsmetoden

Dotterföretag redovisas enligt förvärvsmetoden. Metoden innebär att förvärv av ett dotterföretag betraktas som en transaktion genom att koncernen indirekt förvärvar dotterföretagets tillgångar och övertar dess skulder. I förvärvsanalysen fastställs det verkliga värdet på förvärvsdagen av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt eventuella innehav utan bestämmande inflytande. Vid förvärv av rörelse finns två alternativa metoder för redovisning av goodwill, antingen proportionell andel eller full goodwill. Full goodwill innebär att innehav utan bestämmande inflytande redovisas till verkligt värde. Val mellan dessa två metoder görs individuellt för varje förvärv.

Villkorade köpeskillingar redovisas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Om den villkorade köpeskillingen klassificeras som en finansiell skuld omvärderas denna till verkligt värde vid varje rapporttillfälle. Omvärderingen redovisas i årets resultat. Om den villkorade köpeskillingen däremot klassificeras som egetkapitalinstrument görs ingen omvärdering, och reglering redovisas inom eget kapital.

Köp- och säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande

Säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger denne rätt att sälja andelar i dotterföretaget till verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Köpoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande avser avtal som ger Ratos rätt att köpa andelar i dotterföretaget till verkligt värde vid en framtida tidpunkt. Det belopp som kan komma att betalas om optionen utnyttjas redovisas initialt till nuvärdet av inlösenpriset, som gäller vid den tidpunkt då optionen först kan utnyttjas, som finansiell skuld med ett motsvarande belopp direkt i eget kapital. Värdering (nivå 3) av optionen görs löpande och förändringar redovisas direkt över eget kapital. Om optionen löper ut utan att utnyttjas, bokas skulden bort och en motsvarande justering av eget kapital görs. För information om utställda köp- och säljoptioner se not 16.

Förvärv och avyttringar i dotterföretag där det bestämmande inflytandet är oförändrat

Förvärv och avyttringar av andelar i dotterföretag där Ratos har, ett av transaktionen opåverkat bestämmande inflytande, redovisas som en transaktion inom eget kapital, dvs. mellan moderbolagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande.

Intresseföretag - kapitalandelsmetod

Intresseföretag är företag som Ratos har ett betydande inflytande över. Betydande inflytande innebär möjlighet att delta i beslut som rör företagets finansiella och operativa strategier, men innebär inte ett bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande. I normalfallet innebär ett ägande motsvarande lägst 20 procent och högst 50 procent av rösterna att ett betydande inflytande innehas.

Intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Kapitalandelsmetoden innebär att det i koncernen bokförda värdet på aktierna i

intresseföretagen motsvaras av koncernens andel i intresseföretagens eget kapital samt eventuella restvärden på koncernmässiga över- och undervärden reducerat med eventuella internvinster. I koncernens resultaträkning redovisas som "Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden" koncernens andel i intresseföretagens resultat efter skatt. Erhållna utdelningar från intresseföretag minskar redovisat värde. Tillgången avseende andelar i intresseföretag prövas årligen för nedskrivning, skulle värdet anses ha en värdenedgång skrivs andelen ned. Redovisade nedskrivningar reverseras utifall andelar i intresseföretag bedöms ha en bestående värdeuppgång till bokfört värde innan nedskrivning.

Utländsk valuta

Transaktioner

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på transaktionsdagen. Monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till den funktionella valutan till den valutakurs som föreligger på balansdagen. Valutakursdifferenser som uppstår vid omräkningar av finansiella tillgångar och skulder redovisas i finansnettot. Värdeförändringar som beror på valutaomräkning avseende rörelserelaterade tillgångar och skulder redovisas i rörelseresultatet.

Nettoinvestering i en utlandsverksamhet

Monetära långfristiga fordringar på en utlandsverksamhet för vilken reglering inte är planerad eller troligen inte kommer att ske inom överskådlig framtid, ärkipraktiken en del av nettoinvesteringen i utlandsverksamheten. En valutakursdifferens som uppstår på den monetära långfristiga fordringen redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i omräkningsreserv i eget kapital.

Intäktsredovisning

Intäktsredovisning enligt IFRS 15 ska ske på det sätt som bäst speglar överföringen av den utlovade varan eller tjänsten till kunden, med hjälp av en femstegsmodell som anges i standarden. För att tillämpa modellen måste ett företag identifiera ett kontrakt som innehåller en prestationsförpliktelse för att överföra en vara eller tjänst till en kund till ett fastställt transaktionspris (försäljningspris). Transaktionspriset utgörs av den ersättning som ett företag förväntar sig ha rätt att erhålla i utbyte mot att det överför varor eller tjänster till en kund. När transaktionspriset är fastställt så ska det fördelas till de respektive åtagandena i kontraktet. Intäkten redovisas när prestationsförpliktelsen är uppfylld. Intäktsredovisningen kan antingen ske vid en tidpunkt eller över tid, beroende på när kontrollen överförs till kunden. Ett företag uppfyller ett prestationsåtagande över tid om ett av följande kriterier är uppfyllt:

1. kunden erhåller omedelbar nytta när åtagandet uppfylls
2. företagets prestationer skapar eller förbättrar en tillgång som kunden kontrollerar
3. företagets prestationer skapar inte en tillgång som har en alternativ användning för företaget och företaget har en rätt till betalning för hittills utförda prestationer.

För mer information om intäktsredovisning, se not 3.

Finansiella intäkter och kostnader

I finansnettot redovisas bland annat utdelning, ränta samt kostnader för att uppta lån, beräknad med tillämpning av effektivräntemetoden samt valutakursförändringar avseende finansiella tillgångar och skulder. Utdelningsintäkter redovisas när rätten att erhålla utdelning fastställts. Realisationsresultat vid avyttring av finansiella tillgångar och nedskrivningar av finansiella tillgångar redovisas i finansnettot, liksom orealiserade och realiserade värdeförändringar avseende finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet. Värdeförändringar på derivatinstrument där säkringsredovisning ej tillämpas redovisas i finansnettot.

Därutöver fördelas betalningar avseende finansiella leasingkontrakt mellan räntekostnad och amortering. Räntekostnaden redovisas som finansiell kostnad.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill värderas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella ackumulerade nedskrivningar. Goodwill skrivs inte av utan prövas årligen för nedskrivningsbehov eller när indikation uppkommer som tyder på att tillgången minskat i värde. Goodwill som uppkommit vid förvärv av intresseföretag eller joint ventures inkluderas i det redovisade värdet för andelarna.

Övriga immateriella anläggningstillgångar

Övriga immateriella anläggningstillgångar som förvärvas av koncernen redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för nedskrivningar samt, om tillgången har en bestämbar nyttjandeperiod, ackumulerade avskrivningar.

Avskrivning

Avskrivningar redovisas i resultatet linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder, såvida inte sådana nyttjandeperioder är obestämbara.

Avskrivningsbara immateriella tillgångar skrivs av från det datum då de är tillgängliga för användning. De beräknade nyttjandeperioderna är:

Antal år	Koncernen
Varumärken[1]	Obestämbar nyttjandeperiod
Kundrelationer	5–10
Affärssystem	3–10
Övriga immateriella tillgångar	3–10

[1] De varumärken som för närvarande identifierats av koncernen har bedömts ha obestämbar nyttjandeperiod och skrivs därför inte av, se vidare not 11.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas i koncernen till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförbara till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Exempel på direkt hänförbara kostnader som ingår i anskaffningsvärdet är kostnader för leverans och hantering, installation, lagfarter, konsult- och juristtjänster.

Redovisat värde för en materiell anläggningstillgång tas bort ur Rapport över finansiell ställning vid utrangering eller avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde, med avdrag för direkta försäljningskostnader, redovisas som övrig rörelseintäkt/kostnad.

Avskrivningsprinciper

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod per komponent. Mark skrivs inte av.

Antal år	Koncernen
Byggnader	10–50
Maskiner och inventarier	2–20

Leasing

Från och med 1 januari 2019 redovisas huvuddelen av leasingavtalen som nyttjanderättstillgång med tillhörande skuld, från den tidpunkt då tillgången är tillgänglig för användning av leasetagaren. Samtliga leasingkontrakt ses som finansiella leasingavtal. Vid den initiala redovisningen av ett leasingkontrakt är värdet på nyttjanderättstillgången och leasingskulden vanligtvis lika stort. Varje leasingbetalning fördelas mellan ränta och amortering av leasingskulden. Räntan redovisas som finansiell kostnad i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje period belastas med ett belopp som motsvarar en fast ränta på den underliggande leasingskulden.

Nyttjanderättstillgången värderas till anskaffningsvärdet vilket motsvaras av värdet på leasingskulden, plus eventuella initiala direkta utgifter, plus åtaganden för till exempel nedmontering, bortforsling eller återställande efter leasingkontraktets slut. Huvudregeln är att nyttjanderättstillgången skrivs av linjärt över kontraktets löptid eller den tid som leasetagaren bedömer att utnyttja tillgången om en förlängningsoption finns. Leasingavtal av lågt värde, liksom leasingavtal med en leasingperiod om maximalt 12 månader, så kallade korttidsleasingavtal, inkluderas inte i leasingskulden utan redovisas med linjär kostnadsföring under leasingperioden. Med leasingavtal av lågt värde avses leasingkontrakt som understiger 50 KSEK eller 5 KUSD eller respektive bolags materialitetsnivå.

Leasingskulden värderas initialt till nuvärdet av framtida leasingavgifter. Leasingavgifterna ska diskonteras med användning av leasingavtalets implicita ränta, om denna räntesats lätt kan fastställas, men vanligaste metoden är att koncernen använder marginell låneränta. Framtida leasingavgifter som nuvärdesberäknas består främst av fasta avgifter, variabla leasingavgifter som beror på ett index och åtagande att betala ett restvärde vid kontraktets slut. Leasingskulder som förfaller inom 12 månader klassificeras som kortfristig skuld och skulder som förfaller bortom 12 månader som långfristig skuld.

Vid fastställande av löptid för leasingkontraktet tas hänsyn till förlängningsoptioner om det är troligt att de kommer att utnyttjas. Istället för avtalets kontraktstid så lägger leasetagaren till den tid som man tror man kommer att förlänga kontraktet med. Möjligheter att förlänga/säga upp leasingavtal inkluderas endast i leasingperioden om det är rimligt att anta att avtalet förlängs eller inte avslutas. Vissa optioner kan eventuellt utnyttjas vid ett senare tillfälle.

Marginell låneränta används som diskonteringsräntan för nuvärdesberäkning. Det är den ränta som leasetagaren skulle få betala om den istället upptar ett lån för att köpa motsvarande tillgång som leasingskulden avser, hänsyn tas bland annat till kontraktets löptid, land, valuta, säkerhet och kreditrisk för långivaren.

Finansiella instrument

Finansiella instrument som redovisas i Rapport över finansiell ställning inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kundfordringar, aktier och andelar, övriga fordringar och derivatinstrument. På skuldsidan återfinns leverantörsskulder, räntebärande skulder, övriga skulder och derivatinstrument.

Upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas med syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden endast består av kapitalbelopp och ränta, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Ränteintäkter från sådana finansiella tillgångar redovisas som finansiella intäkter genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinster och förluster som uppstår vid borttagning från rapport över finansiell ställning redovisas direkt i resultaträkningen inom finansnettot tillsammans med valutakursresultatet.

Skulder som redovisas till upplupet anskaffningsvärde är alla andra skulder än de som värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Räntekostnader från finansiella skulder som är värderade till upplupet anskaffningsvärde redovisas som finansiella kostnader genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinster och förluster som uppstår vid borttagning från rapport över finansiell ställning redovisas direkt i resultaträkningen inom finansnettot tillsammans med valutakursresultatet.

I kategorin upplupet anskaffningsvärde ingår kundfordringar, övriga fordringar, likvida medel, leverantörsskulder, skulder till kreditinstitut, finansiell leasingskuld samt övriga räntebärande skulder. Kundfordringar redovisas till det belopp varmed de förväntas inflyta, med avdrag för förlustreserv. Leverantörsskulder, som har en kort förväntad löptid, värderas till nominellt belopp utan diskontering.

Verkligt värde via resultaträkningen

Tillgångar och skulder som inte uppfyller kraven för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Koncernen värderar alla egetkapitalinstrument till verkligt värde. Förändringar i det verkliga värdet av finansiella tillgångar/skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas i resultaträkningen. En vinst eller förlust för ett skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen och som inte ingår i ett säkringsförhållande redovisas netto i resultaträkningen i den period vinsten eller förlusten uppkommer.

Skuldinstrument som ingår i kategorin är tilläggsköpeskillingar, syntetiska optioner, säljoptioner samt derivat med undantag för derivat som är identifierat och effektivt säkringsinstrument i samband med säkringsredovisning. Syfte med derivatinstrument, som inte klassificeras som säkringsinstrument, avgör om värdeförändringen redovisas i finansnettot eller i rörelseresultatet. Värdeförändring på utfärdade syntetiska optioner där marknadsmässiga premier har erlagts redovisas i finansnettot.

Egetkapitalinstrument som ingår i kategorin är innehav av aktier och andelar som inte redovisas som dotterföretag eller intresseföretag.

Derivatinstrument och säkringsredovisning

Koncernens derivatinstrument har anskaffats för att säkra de risker för ränte- och valutaexponeringar koncernen är utsatt för. För att säkra risken används olika typer av derivatinstrument såsom terminer, swappar och säkring av nettoinvestering i utlandsverksamhet.

Samtliga derivatinstrument redovisas till verkligt värde i Rapport över finansiell ställning. Transaktionskostnader belastar resultatet initialt. De värdeförändringar som uppstår vid omvärdering redovisas på olika sätt, beroende på om säkringsredovisning tillämpas eller ej.

I enlighet med IFRS 9 dokumenterar koncernen förhållandet mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten då transaktionen ingås, liksom även koncernens mål för riskhanteringen och riskhanteringsstrategin avseende säkringen. Koncernen dokumenterar också sin bedömning, både när säkringen ingås och fortlöpande av huruvida de derivatinstrument som används i säkringstransaktioner har varit och fortsätter vara effektiva när det gäller att motverka förändringar i verkligt värde eller kassaflödena som är hänförliga till de säkrade posterna. Säkringarnas utfall redovisas i årets resultat vid samma tidpunkt som vinster och förluster redovisas för de poster som säkrats.

Om säkringsredovisningen avbryts innan derivatinstrumentets förfallodag återgår derivatinstrumentet till att klassificeras som finansiell tillgång eller skuld värderad till verkligt värde via resultatet, och derivatinstrumentets framtida värdeförändringar redovisas därmed direkt i årets resultat.

Kassaflödessäkringar
De valutaterminer som används för säkring av framtida kassaflöden och prognostiserade inköp och försäljningar i utländsk valuta redovisas i Rapport över finansiell ställning till verkligt värde. I de fall säkringsredovisning tillämpas redovisas periodens värdeförändringar i övrigt totalresultat och de ackumulerade värdeförändringarna i säkringsreserven inom eget kapital till dess att det säkrade flödet redovisas i årets resultat, varvid säkringsinstrumentets ackumulerade värdeförändringar omklassificeras till årets resultat för att där möta och matcha resultateffekterna från den säkrade transaktionen.

Tillämpas inte säkringsredovisning redovisas periodens värdeförändring direkt i årets resultat.

Säkring av nettoinvestering
Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar.

Den andel av vinst eller förlust på ett säkringsinstrument som bedöms som en effektiv säkring redovisas i övrigt totalresultat och ackumuleras i eget kapital. Den vinst eller förlust som hänför sig till den ineffektiva delen redovisas direkt i resultaträkningen som övriga intäkter eller övriga kostnader.

Ackumulerade vinster och förluster i eget kapital omklassificeras till resultaträkningen när utlandsverksamheten avyttras helt eller delvis.

Nedskrivningar
Vid varje rapporttillfälle görs en bedömning av huruvida det föreligger någon indikation på att en tillgång minskat i värde. Om en indikation på värdenedgång finns beräknas tillgångens återvinningsvärde.

Bedömning av nedskrivning sker på annat sätt för vissa tillgångar. Detta gäller varulager, tillgångar som innehas för försäljning, förvaltningstillgångar som används för finansiering av ersättningar till anställda samt uppskjutna skattefordringar, se respektive rubrik nedan. IAS 36 tillämpas avseende nedskrivning av andra tillgångar än finansiella tillgångar vilka redovisas enligt IFRS 9.

Nedskrivning av goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar
Värdet på goodwill, immateriella och materiella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar bedöms vid varje balansdag för att avgöra om det finns indikation på nedskrivningsbehov. Om sådan indikation finns beräknas tillgångens återvinningsvärde. För goodwill, andra immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod samt immateriella tillgångar som ännu ej är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet dessutom årligen oavsett om en indikation på värdenedgång föreligger eller ej.

I Ratoskoncernen hänförs goodwill och immateriella anläggningstillgångar med obestämbar nyttjandeperiod till ett bolag, dvs. ett dotter- eller intresseföretag, då varje bolag utgör en kassagenererande enhet. En prövning av redovisat värde, inklusive värdet på goodwill och immateriella tillgångar som är hänförliga till bolaget i fråga, görs per bolag.

En nedskrivning belastar rörelseresultatet och redovisas när redovisat värde överstiger återvinningsvärdet. Nedskrivning fördelas i första hand till goodwill. Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. För utförlig beskrivning, se not 11.

Nedskrivning av finansiella tillgångar
Koncernen värderar de framtida förväntade kreditförlusterna relaterade till investeringar i skuldinstrument redovisade till upplupet anskaffningsvärde resp. verkligt värde med förändringar via övrigt totalresultat baserat på framåtriktad information.

Koncernen tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 en förenklad metod för nedskrivningsprövning av kundfordringar. Förenklingen innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången. För mer information se not 25.

Återföring av nedskrivningar
Nedskrivningar på andra tillgångar än goodwill återförs om det har skett en förändring i de antaganden som låg till grund för beräkningen av återvinningsvärdet. En nedskrivning återförs endast i den utsträckning tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som tillgången skulle ha haft om någon nedskrivning inte hade gjorts, med beaktande av de avskrivningar som då skulle ha gjorts.

Finansiella tillgångar skrivs bort när det inte längre föreligger rimlig förväntan om betalning, exempelvis när en gäldenär har misslyckats att uppfylla en återbetalningsplan eller fordran har förfallit över ett visst antal dagar. När lån och fordringar har skrivits bort, genomförs fortsatta åtgärder i försök att återkräva fordran. Om en tidigare bortskriven fordran återvinns redovisas beloppet i resultaträkningen.

Eget kapital
Koncernens egna kapital delas upp på aktiekapital, övrigt tillskjutet kapital, reserver, balanserat resultat inklusive årets resultat samt innehav utan bestämmande inflytande.

Förvärv och avyttringar i dotterföretag där det bestämmande inflytandet är oförändrat
Förvärv och avyttringar av andelar i dotterföretag där Ratos har, ett av transaktionen opåverkat bestämmande inflytande, redovisas som en transaktion inom eget kapital, dvs. mellan moderbolagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande.

Återköp av egna aktier
Förvärv av egna aktier redovisas som en minskning av eget kapital.

Likvid från avyttring av egna aktier redovisas som en ökning av eget kapital. Eventuella transaktionskostnader redovisas direkt mot eget kapital.

Utdelningar
Utdelningar redovisas som skuld efter det att årsstämman fattat beslut om utdelningen.

Ersättning till anställda
Avgiftsbestämda pensionsplaner
Som avgiftsbestämda pensionsplaner klassificeras de planer där företagets förpliktelse är begränsad till de avgifter företaget åtagit sig att betala. I sådant fall beror storleken på den anställdes pension på de avgifter som företaget betalar till planen eller till ett försäkringsbolag och den kapitalavkastning som avgifterna ger. Följaktligen är det den anställde som bär den aktuariella risken och investeringsrisken. Företagets förpliktelser avseende avgifter till avgiftsbestämda planer redovisas som en kostnad i årets resultat i den takt de intjänas.

Förmånsbestämda planer
Koncernens nettoförpliktelse avseende förmånsbestämda planer beräknas separat för varje plan genom en uppskattning av den framtida ersättning som de anställda intjänat genom sin anställning i både innevarande och tidigare perioder. Ersättningen diskonteras till ett nuvärde och det verkliga värdet på eventuella förvaltningstillgångar dras av. Diskonteringsräntan är räntan på balansdagen på en förstklassig

företagsobligation med en löptid som motsvarar koncernens pensionsförpliktelser. När det inte finns en aktiv marknad för sådana företagsobligationer används i stället marknadsräntan på statsobligationer med en motsvarande löptid. Beräkningen utförs av en kvalificerad aktuarie med användande av den så kallade Projected unit credit-metoden.

Incitamentsprogram, syntetiska optioner

Ratos AB har under åren 2007-2017 ställt ut syntetiska optioner. Syntetiska optioner kan även ställas ut av dotterföretag.

Erhållen premie redovisas som finansiell skuld. Det har initialt inte inneburit någon kostnad för företaget då en värdering av optionernas verkliga värde motsvarar den premie företaget har erhållit.

Skulden omvärderas löpande till verkligt värde genom tillämpning av en optionsvärderingsmodell, med beaktande av gällande villkor.

Värdeförändringar under optionens löptid redovisas som en finansiell post.

Om en syntetisk option utnyttjas av innehavaren regleras den finansiella skulden. Realiserat resultat ingår i resultatet som en finansiell post. Om de syntetiska optionerna förfaller värdelösa intäktsförs den redovisade skulden.

I de fall en marknadsmässig premie inte har erlagts redovisas och värderas dessa i enlighet med IFRS 2. Grundläggande för IFRS 2 är att företaget bär den kostnad det har inneburit att inte erhålla en marknadsmässig premie. Kostnaden som initialt motsvaras av marknadsvärdet på skulden redovisas som ersättningar till anställda. I vissa fall periodiseras kostnaden över en intjänandeperiod. Skulden omvärderas löpande till verkligt värde och värdeförändringar redovisas i årets resultat.

Incitamentsprogram, konvertibla förlagslån

Moderbolaget har emitterat konvertibla förlagslån till personalen, som erlagt ett marknadsvärde. Redovisning av det konvertibla förlagslånet delas upp i en räntebärande skuld och en konverteringsrätt. Konverteringsrätten redovisas i eget kapital. Det initiala verkliga värdet för det konvertibla förlagslånets skuldde beräknas genom användning av marknadsräntan på utgivningsdagen för en likvärdig icke konvertibel obligation. Efter första redovisningstillfället redovisas skulden till upplupet anskaffningsvärde till dess den konverteras eller förfaller. Resterande del av likviden fördelas till konverteringsrätten och redovisas netto efter skatt i eget kapital och omvärderas inte. Utgivet konvertibelt förlagslån medför inte några personalkostnader. Vid en eventuell framtida konvertering av förlagslånet emitteras nya aktier som ökar eget kapital samtidigt som skulddelen överförs till eget kapital. Om konvertering ej sker återbetalas skulden till deltagarna på förfallodagen.

Incitamentsprogram, teckningsoptioner

Moderbolaget har emitterat teckningsoptioner till personalen. Teckningsoptionerna erbjuds vederlagsfritt, vilket innebär att deltagarna erhåller en förmån motsvarande marknadsvärdet. Marknadsvärdet vid tilldelning är beräknat med Black & Scholes värderingsformel. Förmånen och därtill hörande sociala avgifter redovisas i sin helhet som personalkostnad vid emitteringstillfället då intjänande-, presentations- eller marknadsvillkor saknas. Kostnaden för förmånen redovisas med en motsvarande ökning av eget kapital. Vid ett eventuellt framtida utnyttjande av teckningsoptioner erhåller moderbolaget en likvid motsvarande lösenkursen varvid nya aktier emitteras och lösenlikviden redovisas som en ökning av eget kapital.

Avsättningar

En avsättning skiljer sig från andra skulder genom att det råder ovisshet om betalningstidpunkt eller beloppets storlek för att reglera avsättningen.

En avsättning redovisas i Rapport över finansiell ställning när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse som en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av ekonomiska resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen samt en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

Avsättningar görs med det belopp som är den bästa uppskattningen av vad som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen. Om effekten av när i tiden betalning sker är väsentlig, beräknas avsättningar genom diskontering av det förväntade framtida kassaflödet till en räntesats före skatt som återspeglar aktuella marknadsbedömningar av pengars tidsvärde och, om det är tillämpligt, de risker som är förknippade med avsättningen.

En avsättning för förlustkontrakt redovisas när fördelarna som koncernen förväntas erhålla från ett kontrakt är lägre än de oundvikliga kostnaderna för att uppfylla förpliktelserna enligt kontraktet.

En avsättning för garantier redovisas när de underliggande produkterna eller tjänsterna säljs. Avsättningen baseras på historiska data om garantier och en sammanvägning av tänkbara utfall i förhållande till de sannolikheter som utfallen är förknippade med.

Omstrukturering

En avsättning för omstrukturering redovisas när det finns en fastställd, utförlig och formell omstruktureringsplan och omstruktureringen har antingen påbörjats eller blivit offentligt tillkännagiven. Ingen avsättning görs för framtida rörelsekostnader.

Skatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultatet utom då underliggande transaktion redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i övrigt totalresultat eller i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Till aktuell skatt hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas med utgångspunkt i skillnaden mellan redovisat och skattemässigt värde på tillgångar och skulder. En värdering görs baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats eller aviserats per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas i den mån det är sannolikt att de kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Uppskjutna skattefordringar och -skulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt för aktuella skattefordringar och -skulder och när de uppskjutna skattefordringarna och -skulderna hänför sig till skatter debiterade av en och samma skattemyndighet och det finns en avsikt att reglera dessa genom en nettobetalning.

Vid behov bokas en reservering i form av skatteskuld avseende osäker skateposition. En osäker skateposition föreligger när det finns osäkerhet kring huruvida en viss hantering kommer att godkännas av skattemyndigheten. Det kan till exempel vara oklart hur skattelagstiftningen ska tillämpas på en viss transaktion eller under en viss omständighet.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Även av Rådet för finansiell rapportering utgivna uttalanden för noterade företag tillämpas. RFR 2 innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU antagna IFRS och uttalanden så långt det är möjligt inom ramen för årsredovisningslagen, tryggandelagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Rekommendationen anger vilka undantag från och tillägg till IFRS som ska göras.

Skillnaderna mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper framgår nedan.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för moderbolaget tillämpas konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Klassificering och uppställningsformer

Moderbolagets resultaträkning och balansräkning är upprättade enligt årsredovisningslagens scheman, medan Rapport över totalresultat, Rapport över förändringar i eget kapital och Rapport över kassaflöden baseras på IAS 1 Utformning av finansiella rapporter respektive IAS 7 Rapport över kassaflöden. De skillnader mot koncernens rapporter som gör sig gällande i moderbolagets resultat- och balansräkningar utgörs framst av redovisning av finansiella intäkter och kostnader, anläggningstillgångar, eget kapital samt förekomsten av avsättningar som egen rubrik i balansräkningen.

Intresse- och dotterföretag

Andelar i intresse- och dotterföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Detta innebär att transaktionsutgifter inkluderas i det redovisade värdet för innehav i dotterföretag och intresseföretag. I koncernen däremot redovisas transaktionsutgifterna för dotterföretag direkt i resultatet.

Villkorade köpeskillingar värderas utifrån sannolikheten av att köpeskillingen kommer att utgå. Eventuella förändringar av avsättningen/fordran ökar/reducerar anskaffningsvärdet. I koncernredovisningen redovisas villkorade köpeskillingar till verkligt värde med värdeförändringar över resultatet.

Koncernbidrag och aktieägartillskott

I de fall moderbolaget lämnar aktieägartillskott aktiveras dessa som aktier och andelar i den mån nedskrivning inte erfordras.

Koncernbidrag redovisas efter sin ekonomiska innebörd. Erhållna koncernbidrag redovisas som finansiell intäkt samt lämnade koncernbidrag redovisas som en finansiell kostnad.

Skatt

Moderbolaget har beskattas enligt reglerna för investmentbolag fram till 2020. Från 2021 har verksamheten ändrats i moderbolaget vilket innebar att skattestatus investmentbolag anses ha upphört och moderbolaget beskattas enligt konventionella inkomstskatteregler.

Leasing

Moderbolaget tillämpar lättnadsregeln i RFR 2 och redovisar leasingavgifter som kostnad linjärt över leasingperioden.

Not 2 Rörelsesegment

Ratos är en svensk koncern med fokus på teknik- och infrastrukturlösningar. Vid utgången av 2023 äger Ratos 16 dotterbolag samt ett intressebolag. Bolagen verkar i olika branscher samt agerar strategiskt, operativt och finansiellt på ett självständigt sätt. Ratos har tre affärsområden, Construction & Services, Industry samt Consumer. Den mest relevanta uppdelningsgrunden för att kategorisera intäkter är utifrån de tre affärsområdena. Denna uppdelning ger upplysning om det mest väsentliga och relevanta analysbehovet för Ratoskoncernen samt ger läsaren möjlighet att få förståelse för de olika branscher som Ratos är involverad i för att kunna bedöma konjunkturkänslighet för koncernen samt andra ekonomiska faktorer som kan påverka intäkterna.

Ratos ledning som är Ratoskoncernens "högsta verkställande beslutsfattare", följer regelbundet upp verksamheten i respektive affärsområde och beslutar om resursallokering samt utvärderar finansiella utfall utifrån Ratos finansiella målsättningar.

2023 MSEK	Construction & Services	Consumer	Industry	Koncernkostnader och elimineringar	Totalt
Nettoomsättning	17 298	5 886[1]	10 563	-0	33 748
EBITDA	**3 221**	**723**	**1 505**	**-141**	**5 308**
Av- och nedskrivningar av tillgångar	-273	-586	-543	-4	-1 408
EBITA	**2 947**	**136[2]**	**963**	**-146**	**3 901**
Jämförelsestörande poster	1 656				1 656
EBITA, justerad	**1 291**	**136**	**963**	**-146**	**2 244**
Av- och nedskrivningar av tillgångar uppkomna vid förvärv	-561	-254	-74		-890
Rörelseresultat	**2 386**	**-119**	**889**	**-146**	**3 010**
Finansnetto	-130	-366	-250	9	-737
Koncernbidrag		1	-160	159	
Resultat före skatt	**2 256**	**-483**	**478**	**22**	**2 273**
Kassaflöde från den löpande verksamheten	2 228	746	1 374	-74	4 275
Räntebärande nettofordran(+)/nettoskuld(-)	-1 079	5 807	2 549	1 042	8 118

[1] Varav Plantasjen 4 281 MSEK
[2] Varav Plantasjen -10 MSEK

2022 MSEK	Construction & Services	Consumer	Industry	Koncernkostnader och elimineringar	Totalt
Nettoomsättning	15 730	6 392[2]	7 755	-1	29 875
EBITDA	**1 370**	**877**	**985**	**-274**	**2 958**
Av- och nedskrivningar av tillgångar	-240	-552	-444	-4	-1 240
EBITA	**1 130**	**326[2]**	**540**	**-278**	**1 718**
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier				-118	-118
Jämförelsestörande poster			-130		-130
EBITA, justerad	**1 130**	**326**	**671**	**-160**	**1 966**
Av- och nedskrivningar av tillgångar uppkomna vid förvärv	-69	-4	-27		-100
Rörelseresultat	**1 061**	**321**	**514**	**-278**	**1 618**
Finansnetto	-114	-281	-138	94	-440
Koncernbidrag			-95	95	
Resultat före skatt	**947**	**41**	**280**	**-89**	**1 178**
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 490	-45	430	-444	1 431
Räntebärande nettofordran(+)/nettoskuld(-)	1 004	6 027	2 269	856	10 468

[1] Varav Plantasjen 4 407 MSEK
[2] Varav Plantasjen 325 MSEK

Forts. Not 2

	Nettoomsättning[1]					Anläggningstillgångar[2]				
2023 MSEK	Construction & Services	Consumer	Industry	Elimineringar	Totalt	Construction & Services	Consumer	Industry	Moderbolaget	Totalt
Norge	12 252	2 475	308		15 034	3 926	4 054	8		7 988
Sverige	3 324	3 132	3 825	-0	10 282	1 015	2 291	7 138	4	10 447
Övriga Norden	1 721	278	259		2 259	1 100	72	1 559		2 732
Övriga Europa		3	4 106		4 109		13	833		846
Övriga världen			2 064		2 064			397		397
	17 298	**5 888**	**10 563**	**-0**	**33 748**	**6 041**	**6 429**	**9 936**	**4**	**22 410**

	Nettoomsättning[1]					Anläggningstillgångar[2]				
2022 MSEK	Construction & Services	Consumer	Industry	Elimineringar	Totalt	Construction & Services	Consumer	Industry	Moderbolaget	Totalt
Norge	10 411	2 608	249	-1	13 267	4 151	4 414	10		8 575
Sverige	3 831	3 524	2 240	0	9 594	1 282	2 271	7 174	34	10 761
Övriga Norden	1 487	260	256		2 003	1 083	314	1 572		2 970
Övriga Europa			3 293		3 293		12	753		765
Övriga världen			1 717		1 717			662		662
	15 730	**6 392**	**7 755**	**-1**	**29 875**	**6 517**	**7 011**	**10 171**	**34**	**23 733**

[1] Nettoomsättning utifrån var kunden har sin geografiska hemvist.

[2] Med anläggningstillgångar avses materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar.

Inget enskilt land utöver Norge och Sverige bedöms som väsentliga för koncernen och särredovisas därför inte i tabellen ovan. Bedömningen om ett land är väsentligt eller inte görs utifrån om nettoomsättningen eller anläggningstillgångarna för landet överstiger 10 procent av koncernens totala nettoomsättning respektive totala anläggningstillgångar. Ingen enskild kund svarar för mer än 10 procent av den totala nettoomsättningen.

Not 3 Intäktsredovisning

Nettoomsättning

Koncernen

MSEK	2023	2022
Nettoomsättningens fördelning		
Varuförsäljning	10 732	10 901
Tjänsteuppdrag	7 927	5 267
Entreprenaduppdrag	14 535	13 351
Ersättningsbara utlägg	553	336
	33 748	**29 875**

MSEK	2023	2022
Tidpunkt för intäktsredovisning		
Vid en tidpunkt	14 611	14 982
Över tid	19 137	14 893
	33 748	**29 875**

Nedan beskrivs prestationsåtaganden samt viktiga bedömningar vid tillämpning av IFRS 15. Se not 32 för vidare information gällande avtalstillgångar och avtalsskulder.

Varuförsäljning

Prestationsåtagandet innebär försäljning av olika typer av varor till kund, bland annat kompositmaterial, butiksinredning, växter och trädgårdsutrustning. Åtagandet uppfylls antingen vid leverans av vara till kund alternativt om försäljning sker i butik direkt vid betalningen. Betalningsvillkoren varierar mellan 15–120 dagar. Skyldighet för returer föreligger avseende de varor som säljs direkt till privatpersonen och returperioden varierar mellan 7–30 dagar. Garantiåtagande finns för vissa varor och i dessa fall finns reserver för returer som baseras på historisk försäljning. Avtal innehåller fristående försäljningspriser. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas motsvarande till samtliga prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser. Nettoomsättning från varuförsäljning avser affärsområdena Consumer och Industry.

Tjänsteuppdrag

Prestationsåtagandet innebär att bistå kunder med olika form av tjänster, bland annat teknikkonsultsuppdrag, underhåll av infrastruktur samt tredjeparts logistiklösningar och bemanning. Utförandet av tjänster sker utifrån avtal. Åtagandet uppfylls antingen vid leverans av tjänsten till kund, det vill säga vid utförandet av tjänsten, eller proportionellt över avtalets löptid. Uppfylls åtagandet vid utförandet av tjänsten redovisas intäkten vid en tidpunkt. Detta avser intäkter från exempelvis tredjeparts logistiklösningar samt underhåll av infrastruktur. För prestationsåtaganden som uppfylls proportionellt över avtalets löptid, redovisas intäkten i takt med att prestationsåtagandet uppfylls. Betalningsvillkoren varierar vanligen mellan 30–90 dagar men även förskottsbetalning förekommer. Ingen skyldighet för returer, återbetalningar eller garanti föreligger. Avtalen innehåller fristående försäljningspris. I de fall rörlig ersättning (prisreduktion, mängdrabatt etc.) eller andra rabatter förekommer fördelas de ut på berörda prestationsåtaganden på basis av deras relativa fristående försäljningspriser. Nettoomsättning från tjänsteuppdrag avser affärsområdena Construction & Services och Industry.

Entreprenaduppdrag

Entreprenadverksamheten består huvudsakligen av att genomföra kontraktsuppdrag (projekt) med en varaktighet av några månader upp till två till tre år och gäller för alla typer av bygg- och anläggningsprojekt. Prestationsåtagande är att uppföra byggnation åt kund. Överföring till kund sker löpande och intäktsredovisning sker över tid (successiv vinstavräkning), då byggnationer uppförs på kundernas mark, det saknas alternativ användning för byggnader som uppförs samt det finns rätt till betalning. Successiv vinstavräkning innebär att intäkter redovisas när arbetet fortskrider, baserat på färdigställandegraden. Graden av färdigställande bedöms på grundval av den utförda produktionen och beräknas normalt som förhållandet mellan nedlagda kostnader per bokslutsdatumet och beräknad totalkostnad för respektive projekt. Resultatföring sker från första månaden i ett projekt där en intäkt tas upp till motsvarande nedlagd kostnad för projektet. Så snart ett slutresultat kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt börjar man löpande ta upp en vinst i förhållande till färdigställandegrad i projektet. Normalt faktureras kund månatligen med betalningsvillkor om normalt 30 dagar. Varje projekt har olika betalningsplaner. Fakturering sker antingen i takt med att arbetet fortskrider eller enligt avtalade betalningsplaner. Vid slutfaktura till kund uppgår betalningsvillkor normalt till 60 dagar. Upplupna intäkter som inte fakturerats redovisas som avtalstillgångar. Fakturerade intäkter som ännu inte har intjänats, redovisas som kortfristig avtalsskuld. Bolaget besitter ingen skyldighet för retur eller återbetalning. Bolaget har en garantiförpliktelse och gör avsättning för reklamationsarbete. Uppskattade garantiavsättningar baseras på historiska data från liknande projekt. Garantiperioden är vanligtvis från tre till fem år. Avtal innehåller fristående försäljningspris. Nettoomsättning från entreprenaduppdrag avser affärsområdet Construction & Services.

Övriga rörelseintäkter

Koncernen

Övriga rörelseintäkter

MSEK	2023	2022
Realisationsvinst vid avyttring materiella anläggningstillgångar	102	17
Hyresintäkter	44	42
Övriga rörelseintäkter	77	96
	223	**155**

Moderbolaget

Övriga rörelseintäkter

MSEK	2023	2022
Intern försäljning	9	7
Övriga rörelseintäkter	0	8
	9	**15**

Not 4 Förvärvade och avyttrade verksamheter

Under 2023

Förvärv inom Ratos

Förvärv av Semcon

2022 förvärvade Ratos Semcon AB (publ) via ett offentligt uppköpserbjudande. Den preliminära förvärvsanalysen har under 2023 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts. Inga väsentliga förändringar identifierades.

Ratos har under året slutfört processen med tvångsinlösen av återstående aktier i Semcon. bolaget är per den 31 december 2023 ett helägt dotterbolag.

Justerad förvärvsanalys Expin Group (tidigare NVBS)

Ratos har under perioden konstaterat fel i bokföringen inom NVBS Projekt och NVBS Anläggning (två dotterbolag i Expin Group), vilka till största del är hänförliga till tiden före Ratos förvärv av bolaget i andra kvartalet 2022. Till följd av detta har tillgångar och skulder som identifierades vid förvärvet rättats vilket ökat den ursprungligt redovisade goodwillen med 308 MSEK. Expin Group har vidare beslutat att lämna marknaden för anläggningsprojekt och fokusera verksamheten på så kallade BEST-projekt (Bana El Signal och Tele). Sammantaget har detta medfört en nedskrivning av goodwill om 524 MSEK i perioden. Sammantaget har goodwillbeloppet hänförligt till förvärvet minskat från 666 MSEK till 450 MSEK efter de genomförda justeringarna.

Justerad förvärvsanalys Expin Group

MSEK	Preliminär	Slutlig
Immateriella anläggningstillgångar	79	1
Materiella anläggningstillgångar	14	14
Nyttjanderättstillgångar	25	25
Finansiella tillgångar	1	1
Uppskjuten skattefordran	11	11
Kundfordringar	65	65
Omsättningstillgångar	383	51
Likvida medel	4	4
Uppskjuten skatteskuld	-24	-8
Långfristiga skulder	-114	-114
Kortfristiga skulder	-391	-391
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**53**	**-341**
Redovisad köp- och säljoption utställd till ägare utan bestämmande inflytande	-473	-87
Goodwill	666	974
Köpeskilling	**546**	**546**
varav kontant utbetald	546	546

Förvärv inom affärsområden

Construction & services

2022 förvärvade NVBS bolagen Ratatek samt TKBM Entreprenad AB. De preliminära förvärvsanalyserna har under 2023 uppdaterats till följd av att slutliga förvärvsbalanser har fastställts. Det har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

2022 förvärvade SSEA Group bolaget Kiruna Målbygg AB. Den preliminära förvärvsanalysen har under 2023 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts. Det har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

2022 förvärvade airteam bolaget Grundströms plåt i Kiruna AB. Den preliminära förvärvsanalysen har under 2023 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts. Det har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

Consumer

2022 förvärvade Plantasjen bolaget Flyinge Plantshop AB. Den preliminära förvärvsanalysen har under första kvartalet 2023 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts. Det har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

Industry

Den 15 februari förvärvade HL Display det svenska bolaget Akriform Plast AB. Bolaget är en tillverkare av lösviktsbehållare och skräddarsydda lösningar för dagligvaruhandeln och leverantörer av märkesvaror i hela Norden. Bolaget omsatte under de senaste 12 månaderna per 31 mars 2023 85 MSEK.

Under första kvartalet 2023 har TFS gjort ett mindre inkråmsförvärv till sitt dotterbolag i Israel, total köpeskilling uppgår till 0,2 MEUR.

Den 3 april förvärvade HL Display bolaget Oechsle Display Systems, en tillverkare av kommunikations- och hyllhanteringslösningar och dess systerbolag werba print & display, en leverantör av tryck- och displaylösningar. Båda bolagen har en årlig omsättning på 13 MEUR.

Den 2 juni förvärvade Speed Group det svenska bolaget Supplier Partner. Bolaget är ett Göteborgsbaserat företag inom industrilogistik och omsätter cirka 80 MSEK årligen.

2022 förvärvade TFS bolaget Appletree CI Group AG. Den preliminära förvärvsanalysen har under 2023 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts. Det har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

forts. Not 4

Nedan presenteras preliminär förvärvsanalys för de tilläggsförvärv som genomförts under året samt uppdaterade poster avseende fastställda förvärvsanalyser från tidigare förvärv.

MSEK	Construction & services	Consumer	Industry	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	58	3	19	80
Materiella anläggningstillgångar			34	34
Nyttjanderättstillgångar			40	40
Finansiella tillgångar			0	0
Uppskjuten skattefordran			0	0
Kundfordringar			56	56
Omsättningstillgångar			84	84
Likvida medel			14	14
Innehav utan bestämmande inflytande				
Uppskjuten skatteskuld	-12		-6	-18
Långfristiga skulder och avsättningar				
Kortfristiga skulder			-92	-92
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**47**	**3**	**149**	**199**
Goodwill	-10		63	54
Köpeskilling	**37**	**3**	**213**	**252**
varav kontant utbetald	1		195	196
varav villkorsstyrd tilläggsköpeskilling	36	3	18	57

Avyttringar inom affärsområden

Endast en mindre försäljning av dotterföretag har skett inom Semcon. Realisten uppgick till 4 MSEK.

Under 2022

Förvärv inom Ratos

Förvärv av NVBS

Den 16 maj förvärvade Ratos 74 procent av aktierna i det svenska bolaget NVBS Rail Group Holding AB (NVBS). NVBS blir ett nordiskt plattformsbolag för Ratos inom den attraktiva och växande järnvägsinfrastrukturmarknaden med närvaro i Sverige, Finland och Norge.

Förvärvsanalysen har uppdaterats under 2023, se sid 97 för mer information.

Förvärv av Knightec

Den 9 augusti förvärvade Ratos 70 procent av konsultbolaget Knightec och ingår därmed ett partnerskap med medgrundaren och vd:n Dimitris Gioulekas.

Knightec hör genom sina unika kunderbjudanden och starka samhällsengagemang etablerat en stark marknadsposition inom teknik, design och digitalisering av produkter och tjänster.

Köpeskillingen för aktierna i Knightec uppgick till 1 261 MSEK. Goodwill, vilket identifierats för 100 procent av aktierna, uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 1 293 MSEK och utgörs av synergier, tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill är inte skattemässigt avdragsgill.

Knightec ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 442 MSEK och ett resultat före skatt om 53 MSEK. För perioden helåret 2022 uppgick nettoomsättningen till 990 MSEK och resultat före skatt till 91 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till 3,8 MSEK.

Förvärv av Semcon

Den 27 oktober förvärvade Ratos Semcon AB (publ) via ett offentligt uppköpserbjudande. Erbjudandet accepterades av 98,7 procent av aktieägarna.

Semcon är ett internationellt teknikföretag med huvudkontor i Göteborg som erbjuder tjänster inom avancerad ingenjörskonst, strategisk innovation, digitala tjänster och produktinformationslösningar.

Köpeskillingen för aktierna i Semcon uppgick till 2 734 MSEK. Goodwill, vilket identifierats för 100 procent av aktierna, uppgår i den preliminära förvärvsanalysen till 2 144 MSEK och utgörs av synergier, tillväxt och affärsmodell. Denna goodwill är inte skattemässigt avdragsgill.

Semcon ingår i Ratoskoncernen från förvärvstidpunkten med en nettoomsättning om 380 MSEK och ett resultat före skatt om 47 MSEK. För helåret 2022 uppgick nettoomsättningen till 1 957 MSEK och resultat före skatt till 162 MSEK. Förvärvsrelaterade transaktionskostnader uppgick till 20,2 MSEK.

Förvärv av Presis Infra

Den 30 november 2021 förvärvade Ratos 75 procent av aktierna i Presis Infra, en ledande norsk underhållskoncern inom samhällskritisk transportinfrastruktur. Den preliminära förvärvsanalysen har under första kvartalet 2022 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvsbalans har fastställts, vilket medförde en utbetalning på 12 MSEK. Uppdateringen av förvärvsanalysen har inte medfört några väsentliga effekter för koncernen.

förts. Not 4

Preliminär förvärvsanalys

MSEK	Knightec	Semcon
Immateriella anläggningstillgångar	278	403
Materiella anläggningstillgångar	12	23
Nyttjanderättstillgångar	53	66
Finansiella tillgångar	0	
Uppskjuten skattefordran		3
Kundfordringar	179	306
Omsättningstillgångar	62	249
Likvida medel	121	203
Innehav utan bestämmande inflytande		-38
Uppskjuten skatteskuld	-69	-152
Långfristiga skulder och avsättningar	-157	-36
Kortfristiga skulder	-190	-440
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**274**	**590**
Redovisad köp- och säljoption utställd till minoritetsägare [1]	-306	
Goodwill	1293	2 144
Köpeskilling	**1 261**	**2 734**
varav kontant utbetald	1 261	2 734
varav villkorad tilläggsköpeskilling		

[1] Se not 16 för vidare information om koncernens köp- och säljoptioner.

Förvärv inom affärsområden

Construction & services

Den 30 december 2021 förvärvade Speed Group aktierna i dotterbolaget till Dream Logistics som erbjuder tjänster inom transport management, så kallad "fourth-party logistics" (4PL). Den preliminära förvärvsanalysen har under första kvartalet 2022 uppdaterats till följd av att slutlig förvärvs-balans har fastställts, vilket medförde en utbetalning på 0,5 MSEK.

Den 18 maj förvärvade NVBS aktierna i det finska bolaget Ratatek. Ratatek är specialiserade på att projektera, montera och underhålla kontaktledningsnät och elkraftsutrustning vid spår- och järnvägar med verksamhet i Finland och Sverige. Ratatek omsatte under 2021 25,5 MEUR med en justerad EBITA på 2,7 MEUR.

Den 1 juli förvärvade NVBS aktierna i anläggningsföretaget TKBM Entreprenad AB. TKBM har en stark ställning inom kabel- och kanalisationsentreprenader och omsatte under 2021 58 MSEK med en justerad EBITA på 1 MSEK.

Den 3 oktober förvärvade Speed Group logistikbolaget Scandi Terminal AB som en viktig leverantör av logistik och materialhantering till processindustrikunder. Bolaget har sin verksamhet i Stenungssund och omsatte under de senaste 12 månaderna 48 MSEK med ett rörelseresultat på 8 MSEK.

Den 3 oktober förvärvade airteam ventilationsbolaget Grundströms Plåt i Kiruna AB. Bolaget utför om-, till- och nybyggnationer inom ventilation åt företag i gruvindustrin samt inom bygg och fastigheter och omsatte 2022 25 MSEK med en EBITA på 4 MSEK.

Den 4 november förvärvade SSEA Group, bygg- och måleriföretaget Kiruna Målbygg AB. Bolaget utför bygg- och målerarbeten i Kiruna med omnejd och omsatte senaste verksamhetsåret 28 MSEK med en EBITA på 1 MSEK.

Consumer

Den 1 mars förvärvade Plantasjen bolaget Flyinge Plantshop AB som är en ledande plantskola i Sverige. Bolagets omsättning uppgick 2021 till 82 MSEK med en EBITDA om 12 MSEK.

Den 15 september förvärvade KVD ett mindre bolag, WF Inventarier AB, till sin verksamhet inom Forsbergs Fritidscenter.

Industry

Den 1 december förvärvade HL Display, som ingår i affärsområdet Industry, det irländska bolaget Allied POS. Bolaget är en ledande leverantör av Point of Sale (POS)-lösningar till dagligvaruhandeln, apotek och andra butiker i Irland. Bolaget har en årlig försäljning på 2 MEUR och en årlig EBITA på 0,3 MEUR.

Den 23 december förvärvade TFS HealthScience, som ingår i affärsområdet Industry, bolaget Appletree CI Group AG. Bolaget är en expertnisch CRO (kontraktsforskningsorganisation) och global regulatorisk tjänsteleverantör. Bolaget finns i 5 europeiska länder och hade 2022 en försäljning på 3,3 MCHF och en EBITA på 0,6 MCHF.

Preliminär förvärvsanalys

MSEK	Construction & services	Consumer	Industry	Totalt
Immateriella anläggningstillgångar	6			6
Materiella anläggningstillgångar	27	12	0	40
Nyttjanderättstillgångar	24		1	25
Finansiella tillgångar	1	0	0	1
Kundfordringar	54	2	13	69
Omsättningstillgångar	43	10	9	63
Likvida medel	11	8	9	28
Innehav utan bestämmande inflytande	-1			-1
Uppskjuten skatteskuld	-2	-3		-4
Långfristiga skulder och avsättningar	-30	-6		-35
Kortfristiga skulder	-109	-8	-10	-127
Netto identifierbara tillgångar och skulder	**24**	**16**	**23**	**63**
Goodwill	214	43	27	285
Köpeskilling	**239**	**59**	**50**	**348**
varav kontant utbetald	208	50	40	298
varav villkorad tilläggsköpeskilling	30	9	10	50

Not 5 Realisationsresultat från koncernföretag och investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen

Realisationsresultat vid försäljning av koncernföretag

MSEK	2023	2022
Semcon, försäljning Semcon Engineering UK Ltd och Semcon UK Ltd	4	
HL Display, likvidation Colour Display Ltd och HL Display Korea Co Ltd	-0	
HL Display, likvidation SCI L'Eclipse		-0
	3	-0

Moderbolaget

Resultat från andelar i koncernföretag

MSEK	2023	2022
Utdelning	192	102
Resultat vid avyttring av aktier och liknande		110
	192	212

Not 6 Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Koncernen

MSEK	2023	2022
Resultatandelar		
Allbe	430	252
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden, ägda av koncernföretag	4	3
	433	255

Not 7 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares och styrelsens ersättningar

Medelantalet anställda[1]

	2023		2022	
	Totalt	Varav kvinnor, %	Totalt	Varav kvinnor, %
Moderbolaget	20	40	20	40
Koncernföretag	11 034	45	8 195	37
Koncernen totalt	**11 054**		**8 215**	
Varav i:				
Sverige	4 834	40	3 250	38
Norge	2 522	48	2 161	31
Danmark	343	30	344	32
Finland	329	40	263	46
Australien	8	25	9	22
Belgien	3	0	4	25
Brasilien	422	77	71	22
Ecuador			8	38
Frankrike	130	59	118	69
Förenade Arabemiraten	7	14	6	0
Indien	7	57	7	43
Irland	8	63	7	57
Israel	8	88		
Italien	151	22	248	14
Kanada	7	43	6	67
Kina	300	39	286	39
Litauen	81	27	78	32
Nederländerna	39	49	40	48
Polen	334	60	326	57
Portugal	23	87	12	92
Rumänien	3	100	3	100
Schweiz	14	71	14	64
Slovenien	2	0	2	0
Spanien	243	82	244	82
Storbritannien	391	34	293	33
Thailand	18	61	17	59
Tjeckien	12	67	11	72
Tyskland	323	51	112	47
Ungern	252	47	44	46
USA	224	72	213	45
Österrike	17	29	19	26
	11 054		**8 215**	

[1] Exklusive Allbe som redovisas enligt kapitalandelsmetoden.

Könsfördelning i styrelse och bland ledande befattningshavare[2]

	2023-12-31 Andel kvinnor	2022-12-31 Andel kvinnor
Styrelse		
Moderbolaget	33%	33%
Koncernen totalt	13%	14%
Företagsledning		
Moderbolaget	17%	17%
Koncernen totalt	18%	19%

Forts. Not 7

Koncernen

Löner och andra ersättningar

MSEK	Styrelse och ledande befattningshavare[2)]	Övriga anställda	Totalt
2023			
Koncernen, totalt	370	6 154	6 524
(varav tantiem)	(89)		(89)
Varav i Sverige	183	2 486	2 668
(varav tantiem)	(45)		(45)
Varav i övriga länder	187	3 668	3 855
(varav tantiem)	(44)		(44)
Medelantal personer	171		
2022			
Koncernen, totalt	317	4 607	4 925
(varav tantiem)	(66)		(66)
Varav i Sverige	154	1 611	1 765
(varav tantiem)	(15)		(15)
Varav i övriga länder	163	2 996	3 160
(varav tantiem)	(51)		(51)
Medelantal personer	152		

2) Med ledande befattningshavare avses i dessa tabeller ledande befattningshavare i respektive underkoncern.

Sociala kostnader

MSEK	2023	2022
Sociala kostnader	1 861	1 334
(varav pensionskostnader)	(496)	(363)

Av koncernens pensionskostnader avser 46 MSEK (43) styrelse och ledande befattningshavare i koncernens företag. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 14 MSEK (15).

Moderbolaget

Löner och andra ersättningar

MSEK	2023	2022
Ledande befattningshavare och vd		
Medelantal personer[1)]	6	7
Löner och andra ersättningar[2)]	53	32
(varav bonus)[3)]	(26)	(6)
Löner och andra ersättningar, övriga anställda	19	14
Summa	73	46

1) Per balansdagen var antalet personer sex (sex).

2) Inklusive semesterarvsavsättning 0,8 procent.

3) Rörlig kontantlön utbetalas över två år och fördelas med 50 procent per år. Kostnaden för respektive års rörliga lön kostnadsförs i sin helhet det år ersättningen intjänats. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2023 betalas ut redan 2024, förutsatt att hela delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2024.

Sociala kostnader

MSEK	2023	2022
Sociala kostnader	37	29
(varav pensionskostnader)	(12)	(12)

Av moderbolagets pensionskostnader avser 3,0 MSEK (2,9) vd.

Ersättning till styrelse och ledande befattningshavare

Riktlinjer och principer för ersättning till ledande befattningshavare

De riktlinjer för ersättnings- och incitamentssystem för ledande befattningshavare som redogörs för nedan beslutades av årsstämman 2023. Riktlinjerna har tillämpats under hela 2023.

Riktlinjernas främjande av bolagets affärsstrategi, långsiktiga intressen och hållbarhet

Information om bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, framgår av bolagets webbplats, se www.ratos.com.

En framgångsrik implementering av bolagets affärsstrategi och tillvaratagandet av bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, förutsätter att bolaget kan rekrytera och behålla kvalificerade medarbetare. För detta krävs att bolaget kan erbjuda konkurrenskraftig ersättning. Dessa riktlinjer möjliggör att ledande befattningshavare kan erbjudas en konkurrenskraftig totalersättning.

I bolaget har inrättats långsiktiga aktierelaterade incitamentsprogram. De har beslutats av bolagsstämman och omfattas därför inte av dessa riktlinjer. För mer information om dessa program, se www.ratos.com.

Rörlig kontantersättning som omfattas av dessa riktlinjer ska syfta till att främja bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet.

Formerna av ersättning m.m.

Ersättningen till ledande befattningshavare ska vara marknadsmässig och får bestå av följande komponenter: fast kontantlön, rörlig kontantersättning, pensionsförmåner och andra förmåner. Bolagsstämman kan därutöver – och oberoende av dessa riktlinjer – besluta om exempelvis aktie- och aktiekursrelaterade ersättningar.

Uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning ska kunna mätas under en period om ett år. Den rörliga kontantersättningen får uppgå till högst 100 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Ytterligare kontant rörlig ersättning kan utgå vid extraordinära omständigheter, förutsatt att sådana extraordinära arrangemang är tidsbegränsade och endast görs på individnivå i syfte att behålla befattningshavare, eller som ersättning för extraordinära arbetsinsatser utöver personens ordinarie arbetsuppgifter. Sådan ersättning får inte överstiga ett belopp motsvarande 25 procent av den fasta årliga kontantlönen samt ej utges mer än en gång per år och per individ. Beslut om sådan ersättning ska fattas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet.

För verkställande direktören ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

För övriga ledande befattningshavare ska pensionsförmåner, innefattande sjukförsäkring, vara premiebestämda. Rörlig kontantersättning ska inte vara pensionsgrundande. Pensionspremierna för premiebestämd pension ska uppgå till högst 30 procent av den fasta årliga kontantlönen.

Andra förmåner får innefatta bl.a. ersättning för tandvård och läkarvård (inklusive medicin), sjukvårdsförsäkring och bilförmån. Sådana förmåner får för vd utgå i sedvanligt begränsad omfattning.

Upphörande av anställning

Vid anställningens upphörande får uppsägningstiden vara högst tolv månader. Fast kontantlön under uppsägningstiden och avgångsvederlag får sammantaget inte överstiga ett belopp motsvarande den fasta kontantlönen för sex månader för den verkställande direktören och tolv månader för övriga ledande befattningshavare. Därutöver kan ersättning för eventuellt åtagande om konkurrensbegränsning utgå. Sådan ersättning ska kompensera för eventuellt inkomstbortfall, uppgå till högst 60 procent av månadsinkomsten vid tidpunkten för uppsägningen i den utsträckning som den tidigare befattningshavaren saknar rätt till avgångsvederlag och utgå under den tid som åtagandet om konkurrensbegränsning gäller, vilket för övrig ledande befattningshavare ska vara högst tolv månader efter anställningens upphörande. Vid uppsägning från befattningshavarens sida får uppsägningstiden vara högst sex månader, utan rätt till avgångsvederlag.

Kriterier för utdelning av rörlig kontantersättning m.m.

Den rörliga kontantersättningen ska vara kopplad till förutbestämda och mätbara kriterier som kan vara finansiella eller icke-finansiella. De kan utgöras av individanpassade kvantitativa eller kvalitativa mål. Kriterierna ska vara utformade så att de främjar bolagets affärsstrategi och långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, genom att exempelvis ha en tydlig koppling till affärsstrategin eller främja befattningshavarens långsiktiga utveckling. Andelen rörlig kontantersättning varierar beroende på vilken position den anställde har i bolaget. Den del av den rörliga kontantersättningen som är kopplad till utfallet av finansiella kriterier utgör normalt 100 procent för vd och CFO, cirka 80–90 procent för affärsområdeschefer och cirka 75 procent för övriga ledande befattningshavare, även om andelen kan vara större eller mindre beroende på omständigheterna i det enskilda fallet, och ska vara beroende av (i) EBITA-tillväxt i Ratoskoncernen samt (ii) tillväxt i vinst före skatt (EBT) för Ratoskoncernen.

Den rörliga kontantersättningen betalas som huvudregel ut till 50 procent året efter intjänandeåret och till 50 procent året därefter. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen betalas ut året efter intjänandeåret, förutsatt att hela den mottagna kontantersättningen överstigande 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram.

När mätperioden för uppfyllelse av kriterier för utbetalning av rörlig kontantersättning avslutats ska det bedömas/fastställas i vilken utsträckning kriterierna uppfyllts. Styrelsen ansvarar för bedömningen såvitt avser rörlig kontantersättning till verkställande direktören, på förslag av ersättningsutskottet. Såvitt avser rörlig kontantersättning till övriga befattningshavare ansvarar verkställande direktören för bedömningen. Såvitt avser finansiella mål ska bedömningen ta sin utgångspunkt i den av bolaget senast offentliggjorda finansiella informationen.

Lön och anställningsvillkor för anställda

Vid beredningen av styrelsens förslag till dessa ersättningsriktlinjer har lön och anställningsvillkor för bolagets anställda beaktats genom att uppgifter om anställdas totalersättning, ersättningens komponenter samt ersättningens ökning och ökningstakt över tid utgjort en del av ersättningsutskottets och styrelsens beslutsunderlag vid utvärderingen av skäligheten av riktlinjerna och de begränsningar som följer av dessa. Utvecklingen av avståndet mellan de ledande befattningshavarnas ersättning och övriga anställdas ersättning kommer att redovisas i ersättningsrapporten.

Beslutsprocessen för att fastställa, se över och genomföra riktlinjerna

Styrelsen har inrättat ett ersättningsutskott. I utskottets uppgifter ingår att bereda styrelsens beslut om förslag till riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare. Styrelsen ska upprätta förslag till nya riktlinjer åtminstone vart fjärde år och lägga fram förslaget för beslut vid årsstämman. Riktlinjerna ska gälla till dess att nya riktlinjer antagits av bolagsstämman. Ersättningsutskottet ska även följa och utvärdera program för rörliga ersättningar för bolagsledningen, tillämpningen av riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare samt gällande ersättningsstrukturer och ersättningsnivåer i bolaget. Ersättningsutskottets ledamöter är oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen. Vid styrelsens behandling av och beslut i ersättningsrelaterade frågor närvarar inte verkställande direktören eller andra personer i bolagsledningen, i den mån de berörs av frågorna.

Frångående av riktlinjerna

Styrelsen får besluta att tillfälligt frångå riktlinjerna helt eller delvis, om det i ett enskilt fall finns särskilda skäl för det och ett avsteg är nödvändigt för att tillgodose bolagets långsiktiga intressen, inklusive dess hållbarhet, eller för att säkerställa bolagets ekonomiska bärkraft. Som angivits ovan ingår det i ersättningsutskottets uppgifter att bereda styrelsens beslut i ersättningsfrågor, vilket innefattar beslut om avsteg från riktlinjerna.

Konvertibla förlagslån och teckningsoptioner utställda under 2018–2023

Årsstämmorna 2018 till 2023 har beslutat om ett långsiktigt incitamentsprogram för vd och övriga nyckelpersoner i Ratos bestående av konvertibler och teckningsoptioner (nedan gemensamt "Instrumenten"), där deltagare i programmet, med visst undantag, äger fritt bestämma hur stor andel utav erbjudna Instrument som ska utgöras av konvertibler och/eller teckningsoptioner, förutom i LTI2021 och LTI2022 där deltagare, med visst undantag, äger fritt bestämma hur stor andel utav erbjudna Instrument som skulle utögras av konvertibler men att andelen teckningsoptioner högst fick utgöra 50 procent av de erbjudna Instrumenten. I LTI2023 ägde VD samt medlemmar av Ratos ledningsgrupp fritt bestämma hur stor andel utav erbjudna Instrument som ska utgöras av konvertibler och för andelen teckningsoptioner gällde att den fick utgöra högst 50 procent av de erbjudna Instrumenten medan övriga nyckelpersoner ägde endast rätt att teckna konvertibler men inte teckningsoptioner. En förutsättning för tilldelning av teckningsoptionerna är att medarbetaren har ingått avtal angående återköp m.m. med bolaget enligt vilket bl.a. bolaget eller av bolaget anvisad köpare har en rätt att återköpa teckningsoptioner om deltagarens anställning upphör. Ovan nämnda konvertibelprogram löper under högst cirka 4 år och kan tidigast utnyttjas efter cirka 3 år. Ovan nämnda teckningsoptionsprogram löper under högst cirka 3,5–5 år och kan tidigast utnyttjas efter cirka 3–3,5 år.

Värdering av teckningsoptionerna har utförts enligt sedvanlig värderingsmodell (Black & Scholes). För program utställda 2018–2019 samt 2021–2023 erbjöds teckningsoptionerna kostnadsfritt till deltagarna och de erhöll en förmån motsvarande marknadsvärdet på teckningsoptionerna vid tilldelning (optionspremien). Nettokostnaden för deltagare, efter subventionering, uppgick till cirka 50 procent av förmånsvärdet i LTI2018 och LTI2019 samt till cirka 25 procent av förmånsvärdet i LTI2021, LTI 2023 och LTI2023. För program 2020 erlades kontant betalning av deltagarna, utan subventionering.

forts. Not 7

Köpoptionsprogram utställda under åren 2016–2017

Årsstämmorna från 2001 och fram till och med 2017 har beslutat om köpoptionsprogram riktade till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner inom Ratos. Styrelseledamöter i Ratos omfattas inte av erbjudandet. Medarbetarna har erlagt marknadsmässig premie för köpoptionerna i samtliga program. Förvärv av köpoptioner subventioneras genom att köparen erhåller kontant extra ersättning motsvarande högst 50 procent av optionspremien efter avdrag för 55 procent schablonskatt, varvid ersättningen fördelas till lika delar över fem år. Utbetalning av ersättningen är i normalfallet villkorad av fortsatt anställning samt fortsatt innehav från Ratos förvärvade optioner eller aktier förvärvade genom optionerna. Köpoptionerna är utställda på återköpta aktier. Inga köpoptioner finns för närvarande utställda till någon deltagare.

Syntetiska optioner utställda under åren 2013–2017

Årsstämman från 2013 till och med 2017 beslutade om kontantavräknade optionsprogram relaterade till Ratos investeringar i bolagen som fortsatt är utestående. Programmen genomfördes genom utgivande av syntetiska optioner som överlåts till marknadspris. Programmen ger nyckelpersoner inom Ratos möjligheter att ta del av bolagens värdetillväxt. Det är först när Ratos genomsnittliga årliga avkastning överstiger en viss procentsats (som varierar mellan 8–15 procent) som optionerna har ett värde. Optionsköpen subventionerades genom att optionsköparen erhöll kontant extra ersättning motsvarande högst 50 procent av optionspremien, varvid ersättningen fördelades till lika delar på fyra år och förutsätter i normalfallet att vederbörande fortsatt är verksam i Ratoskoncernen och fortfarande innehade från Ratos förvärvade optioner. Varken vd eller styrelseledamöter har tilldelats några syntetiska optioner.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare 2023

MSEK	Styrelsearvode/ grundlön[1]	Rörlig ersättning[2]	Övriga förmåner[3]	Pensions-kostnad	Aktie-relaterade ersättningar	Summa	Pensions-förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande	1,2	-	-	-	-	1,2	-
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,7	-	-	-	-	0,7	-
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,7	-	-	-	-	0,7	-
Ulla Litzén, styrelseledamot	0,8	-	-	-	-	0,8	-
Tone Lunde Bakker, styrelseledamot	0,6	-	-	-	-	0,6	-
Jonas Wiström, vd	10,1	9,4	0,2	3,0	1,3	23,9	-
Andra ledande befattningshavare[4]	15,7	16,9	0,1	4,8	4,3	42,8	-

[1] Grundlön inklusive semestertillägg 0,8 procent. Styrelsearvodet avser arvode för stämmoåret april 2023 till och med mars 2024.

[2] Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2023. Utbetalning sker med 50 procent under 2024 och 50 procent under 2025. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2023 betalas ut redan år 2024, förutsatt att hela den delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2024.

[3] Består till största delen av bilförmån.

[4] Omfattar fem personer som ingått i ledningsgruppen under 2023. Per 2023-12-31 uppgår antalet till fem.

Ersättning till Ratos styrelse och ledande befattningshavare 2022

MSEK	Styrelsearvode/ grundlön[1]	Rörlig ersättning[2]	Övriga förmåner[3]	Pensions-kostnad	Aktie-relaterade ersättningar	Summa	Pensions-förpliktelser
Per-Olof Söderberg, styrelsens ordförande	1,1	-	-	-	-	1,1	-
Jan Söderberg, styrelseledamot	0,7	-	-	-	-	0,7	-
Karsten Slotte, styrelseledamot	0,7	-	-	-	-	0,7	-
Ulla Litzén, styrelseledamot	0,8	-	-	-	-	0,8	-
Tone Lunde Bakker, styrelseledamot	0,6	-	-	-	-	0,6	-
Helene Svahnberg, styrelseledamot[5]	0,4	-	-	-	-	0,4	-
Jonas Wiström, vd	9,7	0,8	0,1	2,9	1,6	15,2	-
Andra ledande befattningshavare[6]	16,8	5,1	0,1	4,6	6,7	33,3	-

[1] Grundlön inklusive semestertillägg 0,8 procent. Styrelsearvodet avser arvode för stämmoåret april 2022 till och med mars 2023.

[2] Rörlig ersättning avser bonus hänförlig till 2022. Utbetalning sker med 50 procent under 2023 och 50 procent under 2024. Dock kan upp till 100 procent av den rörliga kontantersättningen 2022 betalas ut redan år 2023, förutsatt att hela den delen av den mottagna rörliga kontantersättningen som överstiger 50 procent investeras i instrument i Ratos långsiktiga incitamentsprogram 2023. Ingen bonus hänförlig till 2022 har utgått till vd. Beloppet på 0,8 Mkr avser subvention för teckningsoptioner.

[3] Består till största delen av bilförmån.

[4] Omfattar sex personer som ingått i ledningsgruppen under 2022, en av dem under delar av året. Per 2022-12-31 uppgår antalet till fem.

[5] Mandattid april till och med oktober 2022.

forts. Not 7

Ersättningar till vd

Rörlig ersättning

Den rörliga ersättningens storlek beslutas av styrelsen på förslag av ersättningsutskottet och inom ramen för den totala rörliga ersättningen till ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner. Förvärv av teckningsoptioner subventioneras inom ramen för incitamentsprogram för ledande befattningshavare.

Pensionsvillkor

Pensionspremie uppgår till 30 procent av den fasta lönen. Pensionen är avgiftsbestämd. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från bolagets eller vd:s sida gäller en uppsägningstid om sex (sex) månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag.

Andra ledande befattningshavare

Rörlig ersättning

För ersättning till övriga ledande befattningshavare, se ovan tabell.

Pensionsvillkor

Pensionsförmånerna består av avgiftsbestämda pensionslösningar. Det finns inte någon avtalad pensionsålder.

Villkor för avgångsvederlag

Vid uppsägning från Bolagets eller ledande befattningshavares sida gäller normalt en uppsägningstid om sex månader. Det finns inget avtal om avgångsvederlag i något anställningsavtal.

Tecknings- och köpoptioner utställda av Ratos

	2023-12-31				2022-12-31			
	Teckningsoptioner		Köpoptioner		Teckningsoptioner		Köpoptioner	
	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
Utestående vid periodens ingång	2 071 700	2 071 700	0	0	1 573 464	1 573 464	62 500	62 500
Utställda	650 000	650 000			832 500	832 500		
Återköpta/inlösta	-130 000	-130 000			-334 264	-334 264	-62 500	-62 500
Utestående vid periodens utgång	**2 591 700**	**2 591 700**	**0**	**0**	**2 071 700**	**2 071 700**	**0**	**0**
varav inlösenbara	429 200				80 000			

Förra. Nast

Upplysningar om utställda teckningsoptioner under perioden
Varje option berättigar till inköp av en aktie.

	2023	2022
Förfallotidpunkt	2026-12-15	2025-12-15
Förmånsvärde inkl sociala avgifter, MSEK	7,3	11,9
Sammanlagda inbetalningar till Ratos om aktierna förvärvas, MSEK	21,9	36,1

Optionsvillkor för utestående teckningsoptioner

				2023-12-31		2022-12-31	
Förfallotidpunkt	Optionspris kr/option	Lösenpris[3] kr/aktie	Rätt att köpa antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier	Antal optioner	Motsvarande antal aktier
2023-06-08[2]	3,30	29,94	1,00	0	0	80 000	80 000
2024-06-14[1]	3,93	27,19	1,00	429 200	429 200	429 200	429 200
2025-04-30[2]	3,87	21,52	1,00	0	0	50 000	50 000
2024-11-29[2]	10,10	43,51	1,00	712 500	712 500	712 500	712 500
2025-12-15[2]	10,92	45,18	1,00	800 000	800 000	800 000	800 000
2026-12-15[2]	8,57	33,63	1,00	650 000	650 000		
				2 591 700	2 591 700	2 071 700	2 071 700
Maximal utökning av antalet aktier i förhållande till utestående aktier vid periodens slut					0,8%		0,6%

1) Då teckningsoptionerna erbjöds vederlagsfritt till deltagarna erhåller de en förmån motsvarande marknadsvärdet på teckningsoptionerna vid tilldelning (optionspremien). Nettokostnaden för deltagare, efter subventionering, uppgår till cirka 50 procent av förmånsvärdet.
2) Kontant betalning.
3) Omräknat för utdelning.

Incitamentsprogram i Ratos dotterföretag

Ratos arbetar aktivt för att en incitamentsstrategi ska finnas för styrelsen och ledande befattningshavare i de bolag som Ratos investerar i. Det förekommer olika typer av incitamentsprogram, som omfattar bland annat aktier, teckningsoptioner, syntetiska optioner och syntetiska aktier. Investering genomförs på marknadsmässiga villkor.

Dessa undantag har inte haft någon betydande inverkan på Ratoskoncernens resultat- och balansräkning. Sammantaget uppgår finansiella skulder avseende syntetiska optioner i Ratoskoncernen till 149 MSEK (153). Under året påverkades koncernens resultat med -80 MSEK (-17) avseende syntetiska optionsskulder.

Not 8 Arvode och kostnadsersättning till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Huvudansvarig revisor EY				
Revisionsuppdrag	26	21	5	3
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	1	2	1	2
Skatterådgivning	1	0		
Andra uppdrag	0	0		
	28	**23**	**6**	**5**
Övriga revisorer				
Revisionsuppdrag	4	3		
	32	**26**	**6**	**5**

Med revisionsuppdrag avses lagstadgad revision av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget avser övrig granskning som utförs i enlighet med avtal eller överenskommelse, exempelvis granskning av fusioner, likvidationer samt revisionsnära rådgivning. Detta inkluderar även övriga arbetsuppgifter som det ankommer bolagets revisor att utföra samt rådgivning och annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller vid genomförandet av sådana arbetsuppgifter.

Skatterådgivning avser bland annat skattekonsultationer, skatterådgivning i samband med företagsförvärv, transferprissättning samt skattetjänster relaterade till utlandspersonal.

Övriga arvoden avser alla övriga tjänster exempelvis rådgivning i transaktioner samt i samband med förvärv och avyttringar, värderingstjänster, rådgivning avseende redovisningsfrågor samt rådgivning kring processer och intern kontroll.

Not 9 Finansiella intäkter och kostnader

	Koncernen					
	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Totalt	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Finansiella intäkter						
Ränteintäkter	76	15			76	15
Resultat vid avyttring			1	5	1	5
Värdeförändring, syntetiska optioner				13		13
Övriga finansiella intäkter	2	3			2	3
	78	**18**	**1**	**19**	**79**	**36**
Finansiella kostnader						
Räntekostnader	-331	-117			-331	-117
Räntekostnader, finansiell leasing	-276	-266			-276	-266
Räntekostnader, konvertibla förlagslån	-9	-7			-9	-7
Värdeförändring, syntetiska optioner			-90	-34	-90	-34
Värdeförändring, villkorade köpeskillingar			-7	-12	-7	-12
Övriga finansiella kostnader	-23	-18	-6	-11	-29	-30
Nedskrivningar			-12		-12	
	-640	**-409**	**-105**	**-57**	**-744**	**-466**
Pensioner, räntekostnad					-2	-1
					-745	**-468**
Valutakursvinster/förluster						
Värdeförändring, valutaderivat						
- ej säkringsredovisade			-15	44	-15	44
Övriga valutakursförändringar	-56	-54			-56	-54
	-56	**-54**	**-15**	**44**	**-70**	**-9**
Finansnetto					**-737**	**-440**

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till 76 MSEK (15). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde i resultatet uppgår till -607 MSEK (-383). Koncernen har inga verkligt värdesäkringar.

Tillbaka till not 9

Moderbolaget

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Totalt	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Finansiella intäkter						
Ränteintäkter, koncerninterna	454	251			454	251
Ränteintäkter, övriga	30	2			30	2
Resultat vid avyttring						
	484	**253**			**484**	**253**
Finansiella kostnader						
Räntekostnader, koncerninterna	-128	-22			-128	-22
Räntekostnader konvertibla förlagslån	-9	-7			-9	-7
Räntekostnader, övriga	-269	-74			-269	-74
Värdeförändring, syntetiska optioner			-30	-26	-30	-26
Övriga finansiella kostnader	-19	-10			-19	-10
	-424	**-114**	**-30**	**-26**	**-455**	**-140**
Valutakursvinster/förluster						
Värdeförändring, derivat						
- ej säkringsredovisade			-9	36	-9	41
Övriga valutakursförändringar	-11	-55			-11	-55
	-11	**-55**	**-9**	**36**	**-21**	**-19**
Finansnetto					**9**	**94**

Ränteintäkter hänförliga till finansiella tillgångar ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till 484 MSEK (253 MSEK). Räntekostnader hänförliga till finansiella skulder ej värderade till verkligt värde via resultatet uppgår till -396 MSEK (-97 MSEK).

Not 10 Skatter

Redovisat i resultaträkningen

MSEK	2023	2022
Årets skattekostnad	-313	-295
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	5	-4
Uppskjuten skatt	41	-1
Totalt redovisad skattekostnad i koncernen	**-267**	**-299**

Avstämning effektiv skatt

MSEK	2023	2022
Resultat före skatt	2 273	1178
Avgår resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-433	-255
	1840	923
Skatt enligt gällande skattesats, 20,6%	-379	-190
Effekt av andra skattesatser i andra länder	-17	-3
Ej avdragsgilla kostnader	-248	-104
Ej skattepliktiga intäkter	348	13
Ökning av underskottsavdrag utan motsvarande aktivering av uppskjuten skatt	-92	-64
Nedskrivning av tidigare aktiverade underskottsavdrag	-4	-31
Utnyttjande av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	20	29
Aktivering av tidigare ej aktiverade underskottsavdrag	96	63
Skatt hänförlig till tidigare år	5	-4
Övrigt	3	-8
Redovisad effektiv skatt	**-267**	**-299**

Skatteposter som redovisats i övrigt totalresultat

MSEK	2023	2022
Uppskjuten skatt hänförlig till förändring av säkringsreserv	-2	1
Uppskjuten skatt hänförlig till omvärdering av förmånsbestämda pensionsåtaganden	1	-4
	-1	-3

Redovisade uppskjutna skattefordringar och skulder

	Uppskjuten skattefordran		Uppskjuten skatteskuld	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Immateriella anläggningstillgångar	11	15	385	421
Materiella anläggningstillgångar	52	56	49	47
Nyttjanderättstillgångar	123	119		
Finansiella anläggningstillgångar	1			0
Varulager	20	22		
Kundfordringar	3	6	1	1
Övriga fordringar	9	9	22	27
Entreprenadkontrakt			460	464
Räntebärande skulder			11	11
Avsättningar pensioner	7	7	0	0
Övriga avsättningar	68	82		
Övriga skulder	15	6		
Underskottsavdrag	369	355		
Obeskattade reserver/bokslutsdispositioner			73	71
Skattefordringar/skatteskulder	**677**	**656**	**1001**	**1042**
Kvittningar	-200	-299	-200	-299
Skattefordringar/skatteskulder, netto	477	357	801	742

Av redovisade uppskjutna skattefordringar förväntas 23 MSEK (29) att nyttjas inom ett år, 146 MSEK (144) inom fem år och 309 MSEK (184) över 5 år eller saknar fastställd nyttjandetidpunkt. Av redovisade uppskjutna skatteskulder förväntas 70 MSEK (84) att nyttjas inom ett år, 216 MSEK (281) inom fem år och 514 MSEK (397) över fem år eller saknar fastställd nyttjandetidpunkt.

Totala underskott uppgår till 16,0 miljarder SEK, varav 13,8 miljarder SEK hänför sig till Ratos AB. Av dessa förfaller 728 MSEK inom tio år och 15,3 miljarder SEK saknar fastställd förfallotidpunkt. Det skattemässiga värdet för underskottet uppgår till 3,3 miljarder SEK. Av totala underskott som finns i koncernen så har en uppskjuten skattefordran om 369 MSEK (355) redovisats.

Det är inte säkert att de ej redovisade skattefordringarna kommer att medföra lägre skatteutbetalningar i framtiden varför de ej åsatts något värde.

Global minimiskatt

BEPS Pillar 2 har börjat gälla avseende reglerna för global minimiskatt, Ratos har en omsättning överstigande EUR 750 miljoner varför dessa regler kommer påverka Ratos från och med 2024. Under 2023 har Ratos genomfört ett projekt för att utvärdera effekter av de nya reglerna om global minimiskatt och de bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på koncernen från 2024 och framåt.

I enlighet med IAS 12 redovisar Ratos ingen uppskjuten skatt till följd av tilläggsskatt från BEPS Pillar 2.

Moderbolaget

Moderbolagets skattekostnad 2023 uppgår till +75 MSEK (+56). Ratos AB har ackumulerade underskott som vid utgången av 2022 uppgick till 13,8 miljarder SEK (13,8), av dessa är 205 MSEK (130) redovisade som uppskjuten skattefordran på balansdagen.

Forts. Not 19

Förändring uppskjuten skatt 2023

MSEK	Ingående balans 2023	Redovisat i resultaträkningen	Redovisat i samband med förvärv av bolag	Redovisat i övrigt total-resultat/eget kapital	Omräknings-differens	Omklassi-ficeringar	Utgående balans 2023
Immateriella anläggningstillgångar	-408	23	-5		20	-6	-374
Materiella anläggningstillgångar	9	-2			-3	-0	4
Nyttjanderättstillgångar	119	7			-3	0	123
Finansiella anläggningstillgångar	0	1		0	-0	0	1
Varulager	22	-2	0		-1		20
Kundfordringar	5	-3			0	-1	1
Övriga fordringar	-18	3		0	0	1	-13
Entreprenadkontrakt	-464	-23			27		-460
Räntebärande skulder	-11	-0		-3	-0	4	-11
Avsättningar pensioner	7	-1		1	0	-0	7
Övriga avsättningar och skulder	67	17		0	-4	2	82
Underskottsavdrag	355	21			-8	1	369
Obeskattade reserver/periodiseringsfonder	-70	-1	-3		0	0	-73
Skattefordringar/skatteskulder, netto	**-386**	**41**	**-7**	**-1**	**28**	**0**	**-323**

Förändring uppskjuten skatt 2022

MSEK	Ingående balans 2022	Redovisat i resultaträkningen	Redovisat i samband med förvärv av bolag	Redovisat i övrigt total-resultat/eget kapital	Omräknings-differens	Omklassi-ficeringar	Utgående balans 2022
Immateriella anläggningstillgångar	-255	16	-161		-9	-7	-406
Materiella anläggningstillgångar	17	-8	-1		2	-1	9
Nyttjanderättstillgångar	104	12			3		119
Finansiella anläggningstillgångar	-1	-2		3			0
Varulager	24	-3					22
Kundfordringar	-1	5	2	-1			5
Övriga fordringar	1	19	-38		-1	1	-18
Entreprenadkontrakt	-338	-112			-15		-464
Räntebärande skulder	-8	-2		1	-1		-11
Avsättningar pensioner	12	-4	3	-4			7
Övriga avsättningar och skulder	68	1	-4	-1	2	1	67
Underskottsavdrag	266	83	11		7	-2	355
Obeskattade reserver/periodiseringsfonder	-16	-6	-56			8	-70
Skattefordringar/skatteskulder, netto	**-137**	**-1**	**-235**	**-3**	**-11**	**0**	**-386**

Not 11 Immateriella anläggningstillgångar

Koncernen

		Förvärvade immateriella tillgångar						
MSEK	Goodwill	Varu-märken	Kund-relationer	Övriga tillgångar	Affärs-system	Övriga tillgångar	Pågående projekt	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden								
Ingående balans 2022-01-01	11 413	909	57	443	498	41	3	13 363
Rörelseförvärv	4 400		755		69	0		5 224
Investeringar					62	1	10	72
Avyttringar/Utrangeringar					-5	-5		-11
Omklassificering					8	0	-8	0
Årets valutakursdifferenser	401	40	1	16	16	1		476
Utgående balans 2022-12-31	**16 214**	**949**	**813**	**458**	**647**	**37**	**5**	**19 123**
Ingående balans 2023-01-01	16 214	949	813	458	647	37	5	19 123
Rörelseförvärv	345[1]	20	-23	27		1		369
Investeringar					57	9	8	74
Avyttringar/Utrangeringar					-24	-3	-0	-27
Omklassificering			-4		16	5	-11	8
Årets valutakursdifferenser	-377	-48	-0	-12	-23	-0		-460
Utgående balans 2023-12-31	**16 183**	**921**	**786**	**473**	**673**	**48**	**3**	**19 087**

[1] 308 MSEK avser justering av förvärvsanalys av Exqin Group. Se not 1 för vidare information om den slutliga förvärvsanalysen.

Forts. Not 11

		Förvärvade immateriella tillgångar						
MSEK	Goodwill	Varu-märken	Kund-relationer	Övriga tillgångar	Affärs-system	Övriga tillgångar	Pågående projekt	Totalt
Ackumulerade av- och nedskrivningar								
Ingående balans 2022-01-01	-1 385	-7	-29	-236	-251	-37		-1 945
Rörelseförvärv					-64			-64
Årets avskrivningar			-37	-63	-77	-1		-179
Avyttringar/Utrangeringar					4	6		10
Årets valutakursdifferenser	-18	-0	-1	-11	-8	-1		-39
Utgående balans 2022-12-31	**-1 403**	**-6**	**-67**	**-311**	**-396**	**-33**		**-2 215**
Ingående balans 2023-01-01	-1 403	-6	-67	-311	-396	-33		-2 215
Rörelseförvärv								
Årets avskrivningar			-70	-46	-77	-2		-195
Årets nedskrivningar	-774							-774
Avyttringar/Utrangeringar					19	1		20
Omklassificeringar			1			-1		
Årets valutakursdifferenser	41	0	0	4	11	0		56
Utgående balans 2023-12-31	-2 136	-6	-136	-353	-443	-35		-3 109
Redovisat värde enligt Rapport över finansiell ställning:								
Per 2023-12-31	14 047	915	650	120	230	13	3	15 978
Per 2022-12-31	14 811	943	746	148	251	4	5	16 908

Nedskrivningar och prövning av goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod

Goodwill och övriga immateriella tillgångar med obestämbar nyttjandeperiod uppgick per den 31 december 2023 till ett bokfört värde om 14 962 MSEK (15 754). Nedan framgår hur beloppet fördelats mellan kassagenererande enheter, vilka utgörs av respektive bolag.

	Goodwill		Immateriella anläggnings-tillgångar[1]	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Presis Infra	2 324	2 489		
Plantasjen	1 365	1 713	657	704
Knightec	1 293	1 293		
Semcon[2]	1 236	2 144		
LEDIL	1 060	1 063		
airteam	1 029	1 027	18	18
HL Display	911	869		
Aleido[2]	889			
HENT	859	920		
	10 967	11 519	675	722
Bolag utan enskilt betydande värden	3 080	3 292	240	221
Totalt	**14 047**	**14 811**	**915**	**943**

[1] Immateriella anläggningstillgångar avser varumärken med obestämbar nyttjandeperiod som därmed inte skrivs av. Varumärken med obestämbar nyttjandeperiod avser nyckeltillgångar för de dotterföretag som har värderat dessa tillgångar. Arbetet med att förbättra och utveckla varumärkena sker fortlöpande. Nettokassaflöden som varumärkena genererar förväntas inte upphöra inom en överskådlig framtid. Varumärkena anses därför ha obestämbara nyttjandeperioder.

[2] Semcon har under oktober 2023 skilt ut affärsområdet Product Information, som nu verkar i det nya fristående bolaget Aleido.

Förra året: Not 11

Ratos bedömer löpande om det föreligger en indikation på att något bolag minskat i värde. För det fall att sådan indikation skulle föreligga beräknas bolagets återvinningsvärde. Goodwill och andra immateriella tillgångar med obestämd nyttjandeperiod prövas också årligen, oavsett om det finns en indikation på en värdeminskning eller ej. Prövning av redovisade värden sker genom att återvinningsvärdet beräknas för respektive bolag. Återvinningsvärdet, vilket utgörs av det högsta av nyttjandevärde och verkligt värde minskat med försäljningskostnader, jämförs med det redovisade värdet. Om återvinningsvärdet är lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. I första hand skrivs goodwill ned.

Nedskrivning av goodwill

Nedskrivning av goodwill under 2023

Plantasjen

Nedskrivningsprövningen för Plantasjen baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 10 procent efter skatt. Plantasjen har under de senaste två åren haft en svag finansiell utveckling med försämrade marginaler till följd av en nedgång i marknaden. Detta har föranlett ett nedskrivningsbehov och i det fjärde kvartalet har en nedskrivning om 250 MSEK gjorts. Under 2024 kommer ett omfattande kostnadsbesparingsprogram att genomföras. Se avsnitt känslighetsanalys för mer information avseende värden efter nedskrivning.

Expin Group

Nedskrivningsprövningen för Expin Group baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 9 procent efter skatt. Ratos har under perioden konstaterat fel i bokföringen inom NVBS Projekt och NVBS Anläggning (två dotterbolag i Expin Group), vilka till största del är hänförliga till tiden före Ratos förvärv av bolaget. Till följd av detta har förvärvsanalysen justerats, vilket ökat den ursprungligt redovisade goodwillen med 308 MSEK. Expin Group har vidare beslutat att lämna marknaden för anläggningsprojekt och fokusera verksamheten på så kallade BEST-projekt (Bana Ett Signal och Tele). Sammantaget har detta medfört en nedskrivning av goodwill om 524 MSEK i perioden. Se avsnitt känslighetsanalys för mer information avseende värden efter nedskrivning.

Nedskrivning av goodwill under 2022

Ingen nedskrivning.

Nedskrivningsprövning i bolag med betydande goodwill-poster

Nedan beskrivs genomförda nedskrivningsprövningar och viktiga antaganden, som använts vid beräkning av återvinningsvärde, för bolag där goodwill bedömts vara av betydande storlek. Goodwill hänförlig till övriga bolag är var för sig inte betydande i förhållande till Ratoskoncernens totala goodwill.

Presis Infra

Nedskrivningsprövningen för Presis Infra baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 8 procent efter skatt och 10 procent före skatt. Marknaden för infrastrukturunderhåll har varit stark under 2023 och förväntas på sikt fortsatta vara stark. Presis Infra prognostiserar i prognosperioden en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Knightec

Nedskrivningsprövningen för Knightec baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 7 procent efter skatt och 9 procent före skatt. Knightec prognostiserar i prognosperioden en omsättningstillväxt bland annat baserat på ökade marknadsandelar. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Semcon

Nedskrivningsprövningen för Semcon baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 7 procent efter skatt och 9 procent före skatt. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

LEDiL

Nedskrivningsprövningen för LEDiL baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 10 procent efter skatt och 13 procent före skatt. LEDiL prognostiserar en omsättningstillväxt under de närmaste åren baserat på ökade marknadsandelar och lansering av nya produkter. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt, god kostnadskontroll och fortsatta investeringar i R&D. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

airteam

Nedskrivningsprövningen för airteam baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. Orderingången har varit god under året och innehåller flera större ventilationskontrakt som sträcker sig över de kommande åren, vilket förväntas driva omsättningstillväxt. airteam har ett starkt lönsamhetsfokus och EBITA-marginalen förväntas hållas stabil drivet av effektivt projektgenomförande. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

HL Display

Nedskrivningsprövningen för HL Display baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. Prognosen för kommande år baseras på att bolaget är marknadsledande i Europa och har en god strategisk position med diversifierad kundexponering. Omsättningstillväxt och lönsamhet förväntas ligga på en stabil nivå de närmaste åren. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Aleido

Nedskrivningsprövningen för Aleido baserades på beräkning av nyttjandevärde. Detta värde bygger på framtida kassaflödesberäkningar

baserade på senaste resultatprognos. Tillväxttakten efter prognosperioden uppgår till 2 procent. De beräknade kassaflödena har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta på 7 procent efter skatt och 9 procent före skatt. Lönsamheten förväntas vara stabil de närmast kommande åren drivet av omsättningstillväxt och god kostnadskontroll. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

HENT

Nedskrivningsprövningen för HENT baserades på verkligt värde. Verkligt värdevärderingen ingår i nivå 3 och är baserad på indata i en värderingsmodell. HENT har haft en stabil utveckling under 2023. Orderstocken innehåller flera större entreprenadkontrakt som sträcker sig över de kommande åren, vilket förväntas driva omsättningstillväxt. HENT har ett starkt lönsamhetsfokus och EBITA-marginalen förväntas hållas stabil drivet av effektivt projektgenomförande. Beräkning visar att återvinningsvärdet överstiger bokfört värde och inget nedskrivningsbehov bedöms således föreligga.

Väsentliga antaganden som använts i beräkning av nyttjandevärde

Nyttjandevärde för ett bolag baseras på Ratos andel av nuvärdet av bolagets framtida beräknade kassaflöden.

Beräkningarna av nyttjandevärde är mest känsliga för avvikelser från nedanstående antaganden:

- Resultatprognos
- Diskonteringsränta
- Tillväxttal

Andra viktiga antaganden vid beräkning av nyttjandevärde är bland annat omsättningstillväxt samt brutto- och EBITA-marginaler. Antaganden som används är anpassade för respektive bolag då varje bolag i sig är en oberoende enhet med unika förutsättningar. Viktiga antaganden beskrivs på sidorna 104-105 under rubriken Nedskrivningsprövning i bolag med betydande goodwill-poster.

Resultatprognos

Resultatprognosen är baserad på av företagsledningen senast fastställda budgetar och prognoser samt rimliga och verifierbara antaganden som utgör Ratos bästa uppskattningar av de ekonomiska förhållanden som beräknas råda under prognosperioden. Utgångspunkt för att skatta värden för dessa är tidigare erfarenheter samt externa källor. Resultatprognos omfattar maximalt fem år.

Diskonteringsränta

Framtida kassaflöden har nuvärdesberäknats med en diskonteringsränta. Ratos har använt en diskonteringsfaktor efter skatt, då beräknade framtida kassaflöden även omfattar skatt. Ratos har utifrån det faktiskt använda avkastningskravet efter skatt (WACC) gjort en översättning till ett estimat motsvarande avkastningskrav före skatt genom att dividera med ett minus skattesats.

Diskonteringsfaktorn återspeglar marknadsmässiga bedömningar av pengars tidsvärde och de specifika risker som är knutna till tillgången.

Tillväxttal

Efter prognosperioden uppskattas ett slutvärde. Detta görs med hjälp av ett antagande om stabil tillväxt i nominella termer för respektive bolag som matchar antagen långfristig tillväxttakt för relevanta produkter, branscher, länder och marknader. I nedskrivningsprövningar för 2023 uppgår denna tillväxttakt till 2 procent (2).

Väsentliga antaganden som använts i beräkning av verkligt värde

Verkligt värde har fastställts i enlighet med nivå 3 i värderingshierarkin. Beräkningarna av verkligt värde är mest känsliga för avvikelser från nedanstående antaganden:

- Vinstmultipel
- EBITDA- och EBIT-prognos

Vinstmultipel

Använda vinstmultiplar är i nivå med noterade jämförbara bolag.

EBITDA- och EBIT-prognos

Se ovan avsnitt om resultatprognos.

Känslighetsanalys

Känslighetsanalys av beräkningarna av nyttjandevärde har genomförts, för ett antagande åt gången, där långsiktig tillväxttakt har sänkts med en halv procentenhet, diskonteringsräntan har höjts med en halv procentenhet respektive att prognostiserat kassaflöde har reducerats med tio procent. Känslighetsanalys för beräkningarna av verkligt värde har genomförts, för ett antagande åt gången, där vinstmultipel har justerats ned en nivå och resultatprognos har justerats ned med tio procent.

Till följd av nedskrivningarna av goodwill för Plantasjen och Expin Group är det redovisade värdet i linje med återvinningsvärdet och är därmed känsligt för förändringar i väsentliga antaganden. En sänkning med en halv procent i långsiktig tillväxttakt skulle påverka återvinningsvärdet för Plantasjen med 205 MSEK och för Expin Group med 179 MSEK, en ökning av diskonteringsränta med en halv procent skulle påverka återvinningsvärdet för Plantasjen med 252 MSEK och för Expin Group med 209 MSEK, en reducering av prognostiserade kassaflöden med tio procent skulle påverka återvinningsvärdet för Plantasjen med 378 MSEK och för Expin Group med 268 MSEK.

För samtliga övriga bolag är bedömningen att inga förändringar i viktiga antaganden leder till att beräknat återvinningsvärde understiger redovisat värde.

Not 12 Materiella anläggningstillgångar

Koncernen

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden				
Ingående balans 2022-01-01	952	2 987	211	4 151
Investeringar	111	164	79	355
Avyttringar/Utrangeringar	-19	-88		-107
Tillgångar i förvärvat företag	24	191		215
Överfört från anläggning under uppförande	0	85	-85	
Omklassificering		14	-7	6
Kostnadsfört			-1	-1
Årets valutakursdifferenser	44	127	14	184
Utgående balans 2022-12-31	**1 113**	**3 480**	**211**	**4 804**
Ingående balans 2023-01-01	1 113	3 480	211	4 804
Investeringar	76	151	66	303
Avyttringar/Utrangeringar	-97	-173		-270
Tillgångar i förvärvat företag		163		163
Överfört från anläggning under uppförande	22	172	-194	
Omklassificering	1	14	-33	-18
Kostnadsfört			-0	-0
Årets valutakursdifferenser	-29	-38	-0	-67
Utgående balans 2023-12-31	**1 087**	**3 778**	**50**	**4 916**

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade av- och nedskrivningar				
Ingående balans 2022-01-01	-506	-2 142		-2 648
Årets avskrivningar	-41	-226		-267
Årets nedskrivningar	-1	-23		-24
Ackumulerade avskrivningar i förvärvat företag	-10	-116		-126
Återförda nedskrivningar		6		6
Avyttringar/Utrangeringar	19	82		101
Omklassificering		-2		-2
Årets valutakursdifferenser	-23	-95		-118
Utgående balans 2022-12-31	**-563**	**-2 516**		**-3 079**
Ingående balans 2023-01-01	-563	-2 516		-3 079
Årets avskrivningar	-46	-269		-314
Årets nedskrivningar	-10			-33
Ackumulerade avskrivningar i förvärvat företag		-129		-129
Återförda nedskrivningar	6	12		18
Avyttringar/Utrangeringar	66	144		210
Omklassificering		-3		-3
Årets valutakursdifferenser	12	21		33
Utgående balans 2023-12-31	**-535**	**-2 764**		**-3 299**
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning				
Per 2023-12-31	**552**	**1 014**	**50**	**1 617**
Per 2022-12-31	**550**	**964**	**211**	**1 725**

Forts. Not 12

Moderbolaget

MSEK	Inventarier	Pågående nyanläggningar	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2022-01-01	2	2	4
Investeringar	1	1	2
Omklassificeringar	3	-3	
Kostnadsfört		-0	-0
Avyttringar/Utrangeringar	-1		-1
Utgående balans 2022-12-31	5		5
Ingående balans 2023-01-01	5		5
Investeringar	1		1
Utgående balans 2023-12-31	6		6
Ackumulerade avskrivningar			
Ingående balans 2022-01-01	-2		-2
Årets avskrivningar	-1		-1
Avyttringar/Utrangeringar	1		1
Utgående balans 2022-12-31	-1		-1
Ingående balans 2023-01-01	-1		-1
Årets avskrivningar	-1		-1
Utgående balans 2023-12-31	-2		-2
Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning			
Per 2023-12-31	4		4
Per 2022-12-31	3		3

Not 13 Nyttjanderättstillgångar

Koncernen

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Totalt
Ackumulerade anskaffningsvärden			
Ingående balans 2022-01-01	6 276	510	6 786
Tillkommande kontrakt under året	152	257	409
Avyttringar och förtidsavslutade kontrakt	-35	-39	-75
Nya kontrakt vid förvärv	129	40	170
Förändringar i befintliga kontrakt	268	-4	264
Omklassificeringar	-1	-6	-7
Övriga förändringar	10	1	10
Årets valutakursdifferenser	156	18	174
Utgående balans 2022-12-31	**6 954**	**777**	**7 731**
Ingående balans 2023-01-01	6 954	777	7 731
Tillkommande kontrakt under året	112	291	403
Avyttringar och förtidsavslutade kontrakt	-167	-94	-261
Nya kontrakt vid förvärv	38	2	40
Förändringar i befintliga kontrakt	74	3	78
Omklassificeringar		-9	-9
Övriga förändringar	393	6	398
Årets valutakursdifferenser	-202	-38	-240
Utgående balans 2023-12-31	**7 202**	**936**	**8 138**

MSEK	Byggnader och mark	Inventarier	Totalt
Ackumulerade av- och nedskrivningar			
Ingående balans 2022-01-01	-1 644	-136	-1 779
Avyttringar och förtidsinlösning av kontrakt	29	26	55
Omklassificeringar	0	1	2
Årets avskrivningar	-706	-169	-876
Övriga förändringar	13	2	16
Årets valutakursdifferenser	-44	-4	-48
Utgående balans 2022-12-31	**-2 351**	**-280**	**-2 631**
Ingående balans 2023-01-01	-2 351	-280	-2 631
Avyttringar och förtidsinlösning av kontrakt	146	72	217
Omklassificeringar		5	5
Årets avskrivningar	-813	-184	-998
Årets nedskrivningar		-1	-1
Övriga förändringar	-5	-1	-6
Årets valutakursdifferenser	79	13	91
Utgående balans 2023-12-31	**-2 945**	**-377**	**-3 322**

Redovisat värde enligt rapport över finansiell ställning			
Per 2023-12-31	4 257	558	4 816
Per 2022-12-31	4 603	497	5 100

Not 14 Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

Förändring av redovisade värden

Koncernen

MSEK	2023	2022
Redovisat värde vid årets ingång	1573	1259
Investeringar	1	0
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	500	337
Andel av skatt från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-66	-82
Andel av övrigt totalresultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-80	27
Utdelning	-122	-3
Nedskrivning samt reversering av nedskrivning [1]	1651	
Valutakursdifferenser	-210	35
Redovisat värde vid årets utgång	**3246**	**1573**

[1] Varav 1057 MSEK är hänförligt till moderbolagets aktieägare.

Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden fördelade mellan betydande och ej individuellt betydande andelar

	2023			2022		
MSEK	Aibel[1]	Individuellt ej betydande andelar	Totalt	Aibel[1]	Individuellt ej betydande andelar	Totalt
Andelar redovisade enligt kapitalandelsmetoden						
Ingår i koncernen enligt följande:						
Andel av resultat före skatt	496	4	500	334	3	337
Inkomstskatt	-66		-66	-82		-82
Andel av övrigt totalresultat	-80		-80	27		27
Andel av totalresultat	**349**	**4**	**353**	**279**	**3**	**282**
Redovisat värde	**3213**	**33**	**3246**	**1535**	**38**	**1573**
100%						
Nettoomsättning	15861			12919		
Årets resultat	859			604		
Övrigt totalresultat	-160			54		
Summa totalresultat	**699**			**558**		
Anläggningstillgångar	10561			7532		
Omsättningstillgångar	6112			5646		
Långfristiga skulder	-2046			-2985		
Kortfristiga skulder	-8190			-7122		
Nettotillgångar	**6427**			**3070**		

[1] Aibel Holding I AS ägs till 49 procent av NCS Invest. Mer information om koncernstrukturen framgår av not 29 Andelar i koncernföretag. Ratos ägarnära NCS Intressenter 64 procent av NCS Invest.

Nedskrivningsprövning av innehavet av Aibel

Aibel har utvecklats mycket positivt under de senaste åren och en transformation från fossil till förnybar energi pågår. En majoritet av orderstocken består idag av kontrakt relaterade till offshore wind och elektrifiering. För 2023 uppgick EBITA till 899 MNOK och bolaget avslutade året med en nettokassa uppgående till 1 865 MNOK och en orderstock om 32 miljarder NOK. Som en följd av detta är den nedskrivning som skedde av innehavet i Aibel under 2016 ej längre motiverad och har därför reverserats i fjärde kvartalet 2023.

Per 31 december 2023 uppgår det koncernmässiga värdet på Aibel till 2 056 MSEK. Med koncernmässigt värde avses koncernens andel av eget kapital och eventuella koncernmässiga över- och undervärden med hänsyn till innehav utan bestämmande inflytande (32 procent). Redovisat värde är konsoliderat värde som ingår i Rapport över finansiell ställning för koncernen (49 procent).

Genomförd nedskrivningsprövning för 2023, vilken baseras på en verkligt värde beräkning, visar inte på något nedskrivningsbehov.

forts. Not 14

Avstämning finansiell information i sammandrag för betydande investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden

	Aibel 100%	
MSEK	2023	2022
Ingående balans nettotillgångar	3 070	2 446
Årets resultat före skatt	992	668
Inkomstskatt	-132	-164
Övrigt totalresultat	-180	54
Utdelning	-239	
Reversering av nedskrivning	3 313	
Omräkningsdifferenser	-417	66
Utgående balans nettotillgångar	6 427	3 070

	Aibel 49%[1]	
MSEK	2023	2022
Andel i nettotillgångar	3 213	1 536
Redovisat värde	3 213	1 535

[1] Koncernmässigt värde, justerat för andel som tillfaller innehav utan bestämmande inflytande, uppgår till 2 056 MSEK (982).

Not 15 Fordringar på koncernföretag

Moderbolaget

	Långfristiga fordringar Koncernföretag	
MSEK	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	6 180	4 029
Tillkommande	1 045	1 981
Omklassificering	-1 569	139
Reglerat	-1 649	-0
Valutakursförändringar	-99	32
Utgående balans	3 919	6 180

	Kortfristiga fordringar Koncernföretag	
MSEK	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	1 741	1 145
Tillkommande	2 446	2 068
Omklassificering	1 226	-139
Reglerat	-1 509	-1 313
Valutakursförändringar	-53	-20
Utgående balans	3 845	1 741

Not 16 Finansiella instrument

Koncernen

31 december

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Derivat som används för säkringsändamål		Total enligt rapport över finansiell ställning	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Finansiella tillgångar								
Aktier och andelar	0	0		8			0	8
Övriga fordringar[1]	29	93					29	93
Derivatinstrument			4	5	0	2	5	7
Kundfordringar	3 277	3 699					3 277	3 699
Likvida medel	2 360	2 532					2 360	2 532
	5 666	**6 325**	**4**	**13**	**0**	**2**	**5 670**	**6 340**
Överskott i pensionsplan, tillgång							1	1
							5 671	**6 341**
Finansiella skulder								
Räntebärande skulder								
- Skulder till kreditinstitut	4 509	6 871					4 509	6 871
- Finansiell leasingskuld	5 398	5 670					5 398	5 670
- Konvertibla förlagslån	126	99					126	99
- Övriga räntebärande skulder	106	7	290	388			396	396
Övriga långfristiga skulder[2]			1 869	1 669			1 896	1 669
Derivatinstrument			13		6	6	18	6
Leverantörsskulder	2 803	2 916					2 803	2 916
	12 943	**15 563**	**2 171**	**2 058**	**6**	**6**	**15 119**	**17 626**
Avsättningar för pensioner							65	60
							15 184	**17 686**

[1] I övriga fordringar ingår 29 MSEK (93) som är räntebärande.

[2] Övriga långfristiga skulder avser i sin helhet köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande. Värdeförändringar på dessa optioner redovisas direkt över eget kapital.

Verkligt värde

Valutaterminer har värderats till verkligt värde med beaktande av aktuella räntor och kurser på bokslutsdagen. Verkligt värde för fordringar med rörlig ränta motsvarar dess redovisade värde. Merparten av de räntebärande skulderna löper med rörlig ränta, samt oftast en marginal som beror på skuldsättningsgrad, varför verkligt värde på balansdagen motsvarar redovisat värde.

I nedanstående tabeller lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestäms för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts utgår från följande nivåer:

Nivå 1: finansiella instrument värderas enligt priser noterade på en aktiv marknad.

Nivå 2: finansiella instrument värderas utifrån direkt eller indirekt observerbara marknadsdata och som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: finansiella instrument värderas utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Verkligt värde-hierarki, nivå 1

Koncernen hade under det första halvåret av 2022 tillgångar i nivå 1 i verkligt värde-hierarkin, i form av börsnoterade aktier. Dessa avyttrades i juni 2022.

Verkligt värde-hierarki

Tillgångar	Nivå 2	
MSEK	2023	2022
Derivat		
- Valutaterminer	5	7
	5	**7**

forts. Not 16

Verkligt värde-hierarki

Skulder	Nivå 2		Nivå 3	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Syntetiska optioner			149	153
Derivat				
- Valutaterminer	18	6		
Köp- och säljoption till innehav utan bestämmande inflytande			1 869	1 669
Villkorade köpeskillingar			141	236
	18	6	2 158	2 058

Förändring, nivå 3

Skulder	Syntetiska optioner		Köp- och säljoptioner		Villkorade köpeskillingar	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans	153	144	1 669	830	236	194
Redovisat i finansnettot	80	17			7	12
Redovisat i rörelseresultatet					21	-3
Redovisat mot eget kapital			263	221		
Nyutgivna/tillkommande		2		566	69	49
Förvärv, koncernföretag				8		26
Reglerat	-80	-11			-197	-46
Valutakursdifferens	-4	2	-63	44	-5	4
Utgående balans	**149**	**153**	**1 869**	**1 669**	**141**	**236**

Den utgående balansen avseende syntetiska optioner representerar det sammanlagda bedömda värdet av ett antal utestående optioner inom koncernen, vilka har Ratos olika bolag som underliggande tillgångar. Ratos värderar syntetiska optioner utifrån på marknaden vedertagna principer. Avgörande parametrar i samband med optionsvärderingen är antagna marknadsvärden avseende de underliggande tillgångarna, den underliggande tillgångens volatilitet och hur lång den återstående löptiden på optionen är. Av den utgående balansen består majoriteten av underliggande tillgång i HENT, TFS och airteam. Flera program avslutas under 2024.

Köp- och säljoptioner utställda till ägare utan bestämmande inflytande värderas med utgångspunkt i villkoren i köpeavtal och aktieägaravtal och redovisas till verkligt värde. Köp- och säljoptioner finns för minoritetsposter i Presis Infra, airteam, Knightec samt Expin Group. Den viktigaste parametern är aktiens värdeutveckling, vilken baseras på resultat fram till estimerad förfallotidpunkt. Av den utgående balans har optionen för Presis Infra samt airteam störst värde, estimerade förfallotider samt nominella belopp framgår i not 25 (löptidsanalys finansiella skulder).

Värdering av villkorade köpeskillingar beaktar nuvärdet av förväntade betalningar, diskonterade med en riskjusterad ränta. Olika scenarier för prognostiserat resultat beaktas för att bedöma storleken av de förväntade utbetalningarna och sannolikheten för dess inträffande. Av utgående balans förväntas 122 MSEK regleras under 2024 och maximalt nominellt belopp uppgår till 145 MSEK. Ett fåtal köpeskillingar saknar maxtak och maximalt nominellt belopp kan därför överstiga 145 MSEK.

Forts. Not 16

Moderbolaget

31 december

	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen		Total enligt rapport över finansiell ställning	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Finansiella tillgångar						
Fordringar på koncernföretag[1]	6 891	7 921	2		6 893	7 921
Derivatinstrument			3	5	3	5
Likvida medel	876	410			876	410
	7 767	8 331	5	5	7 772	8 336
Finansiella skulder						
Räntebärande skulder						
- Skulder till kreditinstitut	4 384	6 719			4 384	6 719
- Skulder till koncernföretag	4 091	2 304		3	4 091	2 306
- Konvertibla förlagslån	125	99			125	99
- Övriga räntebärande skulder			41	88	41	88
Skulder till koncernföretag, ej räntebärande						
Leverantörsskulder	11	2			11	2
Derivatinstrument			7		7	
	8 611	9 124	48	90	8 659	9 214

[1] I fordringar på koncernföretag ingår 6 733 MSEK (7 828) som är räntebärande.

Verklig värde-hierarki

Tillgångar	Nivå 2	
MSEK	2023	2022
Derivat		
- Valutaterminer interna	2	
- Valutaterminer externa	3	5
	5	5

Förändring, nivå 3

Skulder	Syntetiska optioner	
MSEK	2023	2022
Ingående balans	88	62
Redovisat i finansnettot	30	26
Reglerat	-77	
Utgående balans	41	88

Verklig värde-hierarki

Skulder	Nivå 2		Nivå 3	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Syntetiska optioner			41	88
Derivat				
- Valutaterminer interna		3		
- Valutaterminer externa	7			
	7	3	41	86

Omvärderingar som avser syntetiska optioner ingår i årets resultat, med 47 MSEK (-26), avseende skulder som ingår i den utgående balansen.

Not 17 Varulager

Koncernen

MSEK	2023	2022
Råvaror och förnödenheter	179	207
Varor under tillverkning	171	213
Färdiga varor och handelsvaror	1 475	1 990
Förskott till leverantörer	43	65
	1 868	2 477

Kostnad för varulager som resultatförts och ingår i kostnad såld vara uppgår till 6 060 MSEK (5 977). Nedskrivning av lager som kostnadsförts under året uppgår till 74 MSEK (58) och ingår i kostnad såld vara. Den del av varulagret som värderats till nettoförsäljningsvärde uppgår till 98 MSEK (126).

Not 18 Eget kapital

Aktiekapital

	Stam A		Stam B	
Antal	2023	2022	2023	2022
Utgivna aktier per 1 januari	84 637 060	84 637 060	241 261 928	240 101 760
Utgivna aktier per 31 december	**84 637 060**	**84 637 060**	**241 879 428**	**241 261 928**

	Totalt antal aktier	Kvotvärde	MSEK
Utgivna aktier per 1 januari 2023	325 898 988	3,15	1 027
Utgivna aktier per 31 december 2023	**326 516 488**	**3,15**	**1 029**

Omstämpling av aktier

Årsstämman 2003 beslutade om att ett konverteringsförbehåll avseende möjlighet att stämpla om A-aktier till B-aktier skulle införas i bolagsordningen. Detta innebär att ägare av A-aktier har en kontinuerlig möjlighet att genomföra en konvertering till B-aktier. Under 2023 har 0 (0) A-aktier omstämplats till B-aktier.

Koncernen

Övrigt tillskjutet kapital

Avser eget kapital som är tillskjutet från ägarna. Här ingår överkursfonder som betalats i samband med emissioner.

Reserver

Innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländsk verksamhet i annan valuta än SEK. Reserver inkluderar även effekter av kassaflödessäkringar och säkring av nettoinvesteringar.

Balanserat resultat inklusive årets resultat

I balanserat resultat ingår intjänade resultat och omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner som redovisats i övrigt totalresultat för moderbolaget och dess dotterföretag och intresseföretag. Tidigare avsättningar till reservfond ingår också i denna post.

Moderbolaget

Bundna fonder

Bundna fonder får inte minskas genom vinstutdelning.

Reservfond

Syftet med reservfonden har varit att spara en del av nettovinsten, som inte går åt för täckning av balanserad förlust. I reservfonden ingår även belopp som före 2006-01-01 tillförts överkursfonden.

Fritt eget kapital

Följande fonder utgör tillsammans med årets resultat fritt eget kapital, dvs. det belopp som finns tillgängligt för utdelning till aktieägarna.

Överkursfond

När aktierna emitteras till överkurs, dvs. för aktierna betalas mer än aktiernas kvotvärde, ska ett belopp motsvarande det erhållna beloppet utöver aktiernas kvotvärde föras till överkursfonden. Avsättning till överkursfond efter 2006-01-01 utgör fritt eget kapital.

Balanserat resultat

Balanserat resultat utgörs av föregående års balanserade resultat och resultat efter avdrag för under året lämnad vinstutdelning. Kostnader för återköp av egna aktier, erhållna köpoptionspremier och eventuellt tillkommande transaktionskostnader redovisas direkt i balanserat resultat.

Kapitalhantering

Koncernens målsättning är att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerares, kreditgivares och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, och att den långsiktiga avkastningen som genereras till aktieägarna är tillfredsställande.

Ratos övergripande mål är att öka aktieägarvärdet i ett Ratos som växer. Ratos finansiella mål fokuserar på vinstutvecklingen i bolagsportföljen samt aktiens totalavkastning. De finansiella målen är: (1) EBITA-tillväxt. EBITA ska uppgå till minst 3 miljarder SEK år 2025 (2) Skuldsättningsgrad, nettoskuld, exklusive finansiell leasingskuld, i förhållande till EBITDA bör normalt uppgå till 1,5–2,5x. (3) Utdelningsandel, Utdelningsandelen uppgår normalt sett till 30–50 procent av resultatet efter skatt, exklusive realisationsvinster och realisationsförluster, hänförligt till moderbolagets ägare.

Koncernens justerade EBITA för 2023 uppgick till 2 244 MSEK (1 966) för kvarvarande verksamhet, vilket ger en tillväxt på 14 procent.

Koncernens skuldsättningsgrad, exklusive finansiell leasingskuld, uppgick på balansdagen till 0,7x.

Styrelsen föreslår en ordinarie utdelning om 1,25 SEK per A- och B-aktie för räkenskapsåret 2023, vilket motsvarar en total utbetalning om 408 MSEK och utdelningsandel om 34 procent. Baserat på betalkurs vid årets slut uppgår direktavkastningen till 3,5 procent.

På årsstämman 2023 förnyades beslut om att Ratos i samband med förvärv kan emittera B-aktier i Ratos genom kvittning, apport eller mot kontant betalning. Det avser högst 35 miljoner B-aktier.

Kapital definieras som totalt eget kapital inklusive innehav utan bestämmande inflytande. Varken moderbolaget eller något av dotterföretagen står under externa kapitalkrav såsom till exempel tillsyn under en myndighet. För beskrivning av låneavtal kopplat till finansiering och dess lånevillkor, se not 25 Finansiella risker och riskpolicy.

Återköpta egna aktier som ingår i eget kapital-posten balanserat resultat inklusive årets resultat

	2023	2022
Antal aktier		
Ingående återköpta aktier		62 500
Sålda i samband med lösen av köpoptioner		-62 500
Utgående återköpta aktier		
Antal utestående aktier		
Totalt antal aktier	326 516 488	325 898 988
	326 516 488	**325 898 988**

Optioner

Teckningsoption 2018–2023

Årsstämmorna 2018–2023 beslutade om emittering av teckningsoptioner till personalen. Villkoren för utestående teckningsoptioner framgår av not 7.

Konverteringsrätt avseende konvertibla förlagslån 2018–2023

Årsstämmorna 2018–2023 beslutade om emittering av konvertibla förlagslån till personalen. Konvertibla förlagslån delas upp i en räntebärande skuld som framgår i not 16 och en konverteringsrätt. Konverteringsrätten redovisas i eget kapital. För ytterligare beskrivning se även not 7.

Utdelning

Efter balansdagen har styrelsen föreslagit följande utdelning:

	MSEK
Utdelning till innehavare av aktier av serie A och B 1,25 SEK/aktie[1]	408
Balanseras i ny räkning	8 291

[1] Baserat på antalet utestående aktier den 31 december 2023.

Föreslagen utdelning för 2023 blir föremål för fastställande på årsstämman den 26 mars 2024.

Not 19 Redogörelse för övrigt totalresultat samt förändring av reserver och innehav utan bestämmande inflytande

	Majoritetens andel av reserver				
MSEK	Omräknings-reserv	Säkrings-reserv	Totalt	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt
Ingående redovisat värde 2022-01-01	**-212**	**-6**	**-218**	**-131**	**-349**
Årets omräkningsdifferenser	338		338	53	391
Kassaflödessäkringar					
- redovisade i övrigt totalresultat		-7	-7	-2	-9
- skatt hänförlig till årets förändring		1	1	0	2
Utgående redovisat värde 2022-12-31	**126**	**-11**	**115**	**-79**	**35**
Ingående redovisat värde 2023-01-01	**126**	**-11**	**115**	**-79**	**35**
Årets omräkningsdifferenser	-340		-340	-92	-432
Kassaflödessäkringar					
- redovisade i övrigt totalresultat		-31	-31	-22	-53
- skatt hänförlig till årets förändring		-2	-2	-0	-2
Utgående redovisat värde 2023-12-31	-214	-44	-258	-193	-451

Omräkningsreserv

Omräkningsreserven innefattar alla valutakursdifferenser som uppstår vid omräkning av finansiella rapporter från utländska verksamheter som har upprättat sina finansiella rapporter i annan valuta än den valuta som koncernens finansiella rapporter presenteras i. Även säkring av nettoinvesteringar i utlandet ingår. Moderbolaget och koncernen presenterar sina finansiella rapporter i svenska kronor.

Säkringsreserv

Säkringsreserven innefattar den effektiva andelen av den ackumulerade nettoförändringen av verkligt värde på ett kassaflödessäkringsinstrument hänförbart till kassaflöden som ännu inte har inträffat.

Not 20 Innehav utan bestämmande inflytande

2023 MSEK	NCS Invest [1]	LEDIL	HENT	Individuellt ej betydande innehav utan bestämmande inflytande [2]	Total
I sin helhet, 100%					
Anläggningstillgångar	3 332	1 107	1 067		
Omsättningstillgångar	0	169	4 383		
Långfristiga skulder		-6	-506		
Kortfristiga skulder	-0	-222	-3 763		
Nettotillgångar	**3 332**	**1 045**	**1 182**		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	**1 157**	**348**	**221**	**412**	**2 137**
Nettoomsättning		470	9 516		
Årets resultat	2 205	69	457		
Övrigt totalresultat	-298	-5	-69		
Summa totalresultat	**1 917**	**63**	**388**		
Kassaflöde från löpande verksamhet	120	58	1 882		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-29	6		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet	-120	-70	-1 157		
Årets kassaflöde	**0**	**-1**	**731**		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	751	23	124	-109	788
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	-104	-2	-17	1	-121
Utdelning utbetald till innehav utan bestämmande inflytande	-43	-16	-44	-91	-194
Innehav utan bestämmande inflytande, andel	**36%**	**34%**	**27%**		

[1] NCS Invest äger 49 procent i Aibel Holding I AS. Ratos äger via NCS Intressenter 64 procent av NCS Invest.

[2] Betydande innehav utan bestämmande inflytande definieras som minst 10 procent av koncernens totala innehav utan bestämmande inflytande.

Forts. (Not 20)

2022 MSEK	NCS Invest	Speed Group	LEDiL	HENT	Individuellt ej betydande innehav utan bestämmande inflytande [1]	Total
I sin helhet, 100%						
Anläggningstillgångar	1535	1120	1116	1159		
Omsättningstillgångar	0	290	174	3055		
Långfristiga skulder		-587	-170	-374		
Kortfristiga skulder		-421	-90	-2886		
Nettotillgångar	**1535**	**403**	**1028**	**954**		
Redovisat värde på innehav utan bestämmande inflytande	**552**	**123**	**343**	**157**	**324**	**1499**
Nettoomsättning		1158	487	8032		
Årets resultat	252	82	80	173		
Övrigt totalresultat	60		83	34		
Summa totalresultat	**312**	**82**	**163**	**208**		
Kassaflöde från löpande verksamhet		219	96	913		
Kassaflöde från investeringsverksamhet		-29	-28	2		
Kassaflöde från finansieringsverksamhet		-226	-103	-878		
Årets kassaflöde		**-36**	**-35**	**38**		
Årets resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	91	25	27	47	142	331
Övrigt totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	22		28	8	4	61
Utdelning utbetald till innehav utan bestämmande inflytande		-30	-25	-126	-67	-248
Innehav utan bestämmande inflytande, andel	**36%**	**30%**	**34%**	**27%**		

[1] Betydande innehav utan bestämmande inflytande definieras som minst 10 procent av koncernens totala innehav utan bestämmande inflytande.

Not 21 Resultat per aktie

Resultat per aktie har beräknats på följande sätt:

MSEK	2023	2022
Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare	1213	548
Använt i beräkningen av resultat per aktie före utspädning	**1213**	**548**
Räntekostnad för konvertibla förlagslån, netto	9	1
Använt i beräkning av resultat per aktie efter utspädning	**1226**	**550**
Vägt genomsnittligt antal aktier		
Totalt antal stamaktier	326 516 488	325 898 288
Effekt av innehav av egna aktier samt utfärdande av nya aktier	-474 466	-675 099
Vägt genomsnittligt antal före utspädning	**326 042 022**	**325 223 889**
Köpoptioner		3 561
Teckningsoptioner	101 749	287 409
Konvertibla förlagslån	3 617 956	927 500
Vägt genomsnittligt antal efter utspädning	**329 761 727**	**326 442 359**
Resultat per aktie före utspädning, SEK	3,73	1,69
Resultat per aktie efter utspädning, SEK	3,72	1,68

Forts. Not 21

Köpoptioner
Ratos AB hade vid ingången av 2022 ett utestående köpoptionsprogram vars lösenkurs uppgick till 40,00 SEK. Samtliga köpoptioner löstes in under första kvartalet 2022 men har haft utspädningseffekt 2022 då lösenkurs på optionerna är lägre än stamaktiernas genomsnittskurs under perioden till inlösen. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Teckningsoptioner
Ratos AB har under 2023 haft sex utestående teckningsoptionsprogram. Lösenkurser uppgår till 29,94 SEK, 27,19 SEK, 21,52 SEK, 43,51 SEK, 45,18 respektive 33,63 SEK. Teckningsoptioner har haft utspädningseffekt ifall lösenkurs på optionerna är lägre än stamaktiernas genomsnittskurs under året, dock viktat i de fall de inte varit utestående hela året. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Konvertibla förlagslån
Utställda konvertibla förlagslån har inkluderats i beräkningen av resultat per aktie efter utspädning från emitteringstidpunkten genom att öka antalet aktier med det totala antalet aktier som konvertiblerna motsvarar och öka resultatet med den redovisade räntekostnaden efter skatt. Konvertiblerna har inte inkluderats i beräkningen av resultat per aktie efter utspädning i de fall resultat per aktie förbättras efter utspädning. För ytterligare information hänvisas till not 7.

Not 22 Pensioner

I koncernen finns både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner. Ratoskoncernen har inte någon koncerngemensam policy avseende pensioner utan varje enskilt bolags styrelse beslutar om pensionslösningar för bolaget.

Avgiftsbestämda pensioner
Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Pensionspremierna är lönerelaterade och kostnadsförs löpande.

Förmånsbestämda pensioner
Pensionsplanerna omfattar huvudsakligen ålderspension. Intjäningen baseras på antal år inom pensionsplanen och lönen vid pensioneringstillfället. Pensionsförpliktelserna är säkerställda genom pensionsstiftelser och dylikt eller av bolaget. De förmånsbestämda planerna är inte huvudlösningen för dotterföretagen utan utgör endast komplement till avgiftsbestämda pensionsplaner. Av Ratos nuvarande dotterföretag har fyra förmånsbestämda pensioner. Diab har det beloppsmässigt största förmånsbestämda pensionsåtagandet i koncernen och det uppgår till 55 MSEK (50). Diab står för 84 procent av koncernens förmånsbestämda pensionsskuld.

Åtagande för pension för tjänstemän i Sverige (ITP) tryggas delvis genom försäkringar i Alecta. Pensionsplanen som tryggas hos Alecta redovisas som avgiftsbestämd plan då det inte går att erhålla tillräckligt med uppgifter för att Ratos ska kunna redovisa sin andel av pensionsplanen som förmånsbestämd. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2023 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till preliminärt 157 procent (172). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19. Årets premier betalda till Alecta uppgår till 55 MSEK (41).

Pensionskostnad	Koncernen	
MSEK	2023	2022
Kostnad avseende tjänstgöring under innevarande period	1	1
Kostnad avseende tjänstgöring under tidigare perioder	0	0
Räntenetto	2	3
Effekter av reduceringar och regleringar	-1	1
Pensionskostnader för förmånsbestämda pensioner	**2**	**4**
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, Alecta	55	41
Pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner, övriga	233	153
Årets pensionskostnad	**290**	**197**

Pensionskostnaderna ingår i resultaträkningen på raden Kostnader för ersättning till anställda med undantag av räntenetto som ingår i finansnettot i resultaträkningen.

Förmånsbestämda pensionsplaner		
MSEK	2023	2022
Nuvärde av fonderade förpliktelser	37	36
Förvaltningstillgångarnas verkliga värde	-32	-32
	5	4
Nuvärde av ofonderade förpliktelser	59	55
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	**65**	**59**

Belopp som redovisas i balansräkningen		
Avsättningar för pensioner	65	60
Överskott i förmånsbestämd plan redovisad som långsiktig finansiell fordran	1	1
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	**65**	**59**

Forts. Not 22

Förändringar i förmånsbestämda pensionsförpliktelser

MSEK	2023	2022
Ingående balans	90	105
Pensioner intjänade under perioden	3	1
Räntekostnader	3	2
Betalningar från planen	-3	-4
Aktuariella vinster/förluster		
Finansiella antaganden	2	-21
Demografiska antaganden	0	-2
Erfarenhetsmässiga antaganden	2	6
Övrigt	-1	-2
Valutakursdifferens	1	4
Förmånsbestämda förpliktelser vid årets slut	**97**	**90**

Förändringar i förvaltningstillgångar

MSEK	2023	2022
Ingående balans	31	29
Ränteintäkter	0	0
Inbetalning från arbetsgivare	1	1
Inbetalning från de anställda	0	0
Betalningar från planen	-1	-2
Avkastning på förvaltningstillgångar exkl. ränteintäkter ovan	-0	-1
Övrigt	-0	0
Valutakursdifferens	1	2
Förvaltningstillgångar vid årets slut	**32**	**31**

Förvaltningstillgångarna består av följande:

MSEK	2023	2022
Tillgångar placerade hos försäkringsbolag	32	31
	32	31

Av förvaltningstillgångarna är 17 MSEK (15) noterade och 15 MSEK (17) onoterade tillgångar.

Väsentliga aktuariella antaganden på balansdagen

	Diab	
	2023	2022
Nettoskuld i Rapport över finansiell ställning	55	50
Diskonteringsränta, %		
Förstklassiga obligationer, Sverige	3,5	3,8
Förstklassiga obligationer, Italien	3,2	3,4
Förstklassiga obligationer, övrigt		4,7
Inflation, %	1,8	1,8
Förväntad löneökningstakt, %	2,8	2,8
Årlig ökning av pensioner och friårev, %	2,0	2,0

Moderbolaget

Moderbolagets pensionskostnader för avgiftsbestämda pensioner uppgår till 10 MSEK (10), varav 0 MSEK (0) avser Alecta.

Not 23 Avsättningar

Koncernen

Avsättningar, långfristiga

MSEK	2023	2022
Garantiåtaganden		
Vid årets början	7	6
Årets avsättningar		0
Outnyttjade reverserade avsättningar	0	0
Valutakursdifferens	-0	1
Vid årets slut	**8**	**7**
Övrigt		
Vid årets början	36	33
Årets avsättningar	4	7
Ianspråktagna avsättningar	-2	-1
Outnyttjade reverserade avsättningar	-0	-5
Avsättningar i förvärvat företag		1
Valutakursdifferens	-0	2
Vid årets slut	**37**	**36**
Summa långfristiga avsättningar	**45**	**44**

Forts. Not 23

Avsättningar som är kortfristiga skulder

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2023	2022
Garantiavsättningar		
Vid årets början	394	383
Årets avsättningar	190	120
Ianspråktagna avsättningar	-65	-94
Outnyttjade reverserade avsättningar	-15	-25
Omklassificering		-2
Omräkningsdifferens	-24	11
Vid årets slut	**479**	**394**
Övrigt		
Vid årets början	46	38
Årets avsättningar	17	102
Ianspråktagna avsättningar	-34	-91
Outnyttjade reverserade avsättningar		-4
Avsättningar i förvärvat företag		0
Omklassificering	-0	-0
Omräkningsdifferens	-0	1
Vid årets slut	**29**	**46**
Summa kortfristiga avsättningar	**509**	**439**

Avsättningarnas karaktär och förfallostruktur

Garantiåtaganden

Avsättningarna avser garantiåtagande för utförda arbeten. Avsättning för garantier börjar beräknas när en tjänst slutförs eller en vara har övergått till kund. För att uppskatta beloppen används huvudsakligen historiska data avseende reparationer och utbyten. Garantiperioderna sträcker sig över 2-10 år för de långfristiga avsättningarna och över 1 år för de kortfristiga avsättningarna.

Övriga avsättningar

Övriga långfristiga avsättningar består bland annat av legala krav. De övriga avsättningar beräknas regleras inom 2–5 år och de kortfristiga inom 1 år.

Moderbolaget

Avsättningar, kortfristiga

MSEK	2023	2022
Övrigt		
Vid årets början	86	65
Årets avsättningar	7	21
Ianspråktagna avsättningar	-16	-0
Outnyttjade reverserade avsättningar	-60	-1
Vid årets slut	**17**	**86**

Av moderbolagets avsättningar avser 0 MSEK (60) avsättningar för dotter- och intresseföretag.

Not 24 Upplupna kostnader

Koncernen

MSEK	2023	2022
Personalkostnader	1 087	1 034
Övrigt	349	343
	1 437	**1 377**

Moderbolaget

MSEK	2023	2022
Personalkostnader	50	14
Övrigt	5	6
	55	**20**

Not 25 Finansiella risker och riskpolicy

Principer för finansiering och finansiell riskhantering

Koncernen är genom sin verksamhet exponerad för olika slag av finansiella risker relaterade till kundfordringar, leverantörsskulder, lån och derivatinstrument. Ratos finansiella risker består av:

- valutarisk
- ränterisk
- likviditetsrisk
- kreditrisk

Ratos finansiering och finansiella risker hanteras inom koncernen i enlighet med den finanspolicyn som är fastställd av styrelse. Styrelsen beslutar även om den finansiella strategin för moderbolaget medan respektive koncernbolags styrelser fastställer bolagets finansiella strategier i enlighet med moderbolagets finanspolicy.

Moderbolaget

Moderbolagets finanspolicy, som anger riktlinjer för hantering, mandatfördelning och uppföljning av finansiella risker, fastställs årligen av Ratos styrelse. Styrelsen utvärderar och föreslår vid behov förändringar av finanspolicyn.

Koncernen eftersträvar att ha en god finansiell ställning, som bidrar till att bibehålla investerares, kreditgivares och marknadens förtroende samt utgör en grund för fortsatt utveckling av affärsverksamheten, samtidigt som den långsiktiga avkastningen till aktieägarna är tillfredsställande.

Koncernföretag

Den interna och externa finansieringsverksamheten är koncentrerad till Ratoskoncernens treasuryfunktion (Group Treasury). Därmed uppnås stordriftsfördelar beträffande prissättning på finansiella transaktioner och koncernens finansiering. Då moderbolagets treasuryfunktion utnyttjar kassaöverskott för att balansera kassunderskott inom koncernen kan koncernens finansieringsbehov, och därigenom räntekostnad, minimeras. Enligt Ratos finanspolicy är huvudregeln att alla koncernbolag där Ratos har en majoritetsägarandel (>50 procent) finansieras av Ratos AB.

Valutarisker

Med valutarisk avses risken att förändringar i valutakurser påverkar koncernens resultaträkning och/eller kassaflöden negativt. Valutarisker finns både i omräkningsexponering kopplad till utländska koncernföretag samt i finansiella tillgångar och skulder.

Valutaexponering av finansiella tillgångar och skulder per balansdagen

I moderbolaget får i normalfallet endast placeringar i svensk valuta förekomma. Normalt görs inte valutasäkring av aktier, aktieägarlån eller dylika balansposter i moderbolaget. Transaktionsexponering inför ett förvärv eller avyttring av ett utländskt företag kan valutasäkras.

Koncernbolagen hanterar sina valutarisker i enlighet med den finanspolicy och riskhanteringsstrategi som fastställts av respektive koncernbolags styrelse.

Ratoskoncernen bedriver verksamhet i cirka 30 länder och koncernbolagens resultat och finansiella ställning rapporteras i respektive koncernbolags hemvistvaluta och omräknas därefter till svenska kronor. Därmed kommer fluktuationer i växelkursen för svenska kronan att påverka koncernens resultat liksom eget kapital och andra poster i räkenskaperna.

En förändring av SEK med 10 procent gentemot Ratos exponering av nettoflöden i EUR, NOK, DKK, GBP och USD skulle påverka resultatet med cirka 18 MSEK (26). Känslighetsanalysen beräknas utifrån finansiella tillgångar och skulder i utländsk valuta per balansdagen.

Moderbolaget, och vissa koncernbolag, innehar valutaterminer och valutaswappar. De externa avtalen är i regel med större bank eller finansinstitut som inte förväntas komma på obestånd och har i regel löptider under 12 månader, huvudregeln för koncernbolagen är att dessa avtal skall göras med Ratos AB som absorberar och säkrar gruppens totala valutaexponering. Alla utestående terminer, som inte omfattas av säkringsredovisning, omvärderas till verkligt värde i bokslutet, varvid justeringen redovisas i resultaträkningen. Syftet med dessa har varit att minimera kursdifferenser hänförliga till fordringar och skulder i utländsk valuta.

Störst påverkan på resultatet efter finansnettot uppkommer då finansiella skulder och tillgångar räknas om. Tillämpas säkringsredovisning påverkas övrigt totalresultat fram till dess reglering sker, effekten förs då om till koncernens resultat. I koncernen förekommer säkringar av nettoinvestering i utlandsverksamhet.

Det verkliga värdet på terminskontrakt uppgick netto till –43 MSEK (1) per den 31 december 2023, varav i Rapport över finansiell ställning redovisats 5 MSEK (7) som tillgångar och 18 MSEK (6) som skulder. Redovisat belopp på terminskontrakt som säkringsredovisas uppgår till –5 MSEK (–4), varav 0 MSEK (2) redovisas som tillgång och 6 MSEK (6) som skuld.

Koncernens riskexponering i utländsk valuta vid utgången av rapportperioden, uttryckt i svenska kronor, framgår av tabellen nedan:

	EUR		NOK		DKK		GBP		USD		SEK	
MSEK	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	314	614	477	22	4	4	157	66	119	397	256	72
Övriga fordringar	410	346	2 133	2 363	191	192	399	112	528	336		
Övriga skulder	-904	-874	-1 185	-1 004			-157	-112	-308	-840	-22	-16
Leverantörsskulder	-308	-523	-415	-4	-30	-14	-52	-65	-72	-302	-257	-84
Valutaexponering finansiella tillgångar och skulder	**-488**	**-436**	**1 010**	**1 377**	**165**	**182**	**347**	**2**	**267**	**-408**	**-22**	**-28**
Valutaterminskontrakt	388	569	-764	-942	-212	-242	-243	-169	-293	-188		
Nettoexponering	**-100**	**134**	**246**	**435**	**-47**	**-60**	**105**	**-167**	**-26**	**-597**	**-22**	**-28**

forts. Not 25

Ränterisk

Med ränterisk avses risken att förändringar i räntenivåer påverkar koncernens finansiella resultat och kassaflöde. Ränterisker är främst relaterade till koncernens räntebärande nettoskuld som per den 31 december 2023 uppgick till 8 118 MSEK (10 468). Låneräntan är knuten till marknadsräntan.

Räntebindningen (durationen) för koncernen skall, enligt finanspolicyn, ta hänsyn till det prognostiserade kassaflödet från koncernbolagen, matchning mellan interna och externa tillgångar och skulder samt att ha en stabil utveckling när marknadsräntor förändras.

Det enskilda koncernbolagets räntebindning skall matcha dess struktur och koncernbolagets riskhanteringsstrategi som fastställts. I de fall räntebindningstiden förändrats sker detta genom användning av ränteswappar. Per 31 december 2023 har koncernen inga ränteswappar.

Om räntan förändras med en procentenhet i samtliga länder där Ratoskoncernen har lån eller placeringar blir effekten på finansnettot baserat på skulder till kreditinstitut per årsskiftet som ej är räntesäkrade, totalt cirka 45 MSEK (69). Känslighetsanalysen grundar sig på att alla andra faktorer (till exempel valutakurser) förblir oförändrade.

Samtliga av koncernens lån löper per 31 december 2023 med rörlig ränta.

Likviditetsrisk

Risken för att ett företag får svårigheter att fullgöra förpliktelser mot utomstående som i huvudsak sammanhänger med finansiella skulder, men även omfattar åtaganden från den operativa verksamheten.

Moderbolaget ska ha bindande lånelöfte från bank med minst 12 månader till förfall. En kombination av tillgängliga kreditfaciliteter och tillgänglig kassa ska sammantaget överstiga närmaste 12 måneders prognostiserade åtaganden. Pantsättning av aktier eller andra tillgångar som säkerhet för egna åtaganden eller för innehavens eller annans förpliktelser kan göras efter beslut i styrelsen. Moderbolaget ska inte gå i generell borgen gentemot någon långivare för innehavens eller annans förpliktelser. Garantier avseende tillskjutande av ägarkapital kan lämnas efter beslut i styrelsen.

Moderbolaget har per 31 december 2023 en lånefacilitet på 3 miljarder SEK samt checkräkningskrediter om 150 MSEK. Syftet med faciliteten är att kunna använda den vid behov för allmänna företagsändamål. Lånefaciliteten och checkkrediten var per 31 december 2023 outnyttjade. Utöver detta har moderbolaget ett bemyndigande från årsstämman att emittera aktier i samband med avtal om förvärv, se vidare not 18 avsnitt Kapitalhantering.

Vid årets slut uppgick koncernens räntebärande skulder till kreditinstitut till 4 509 MSEK (6 860). Totalt outnyttjade kreditfaciliteter uppgick till 3 198 MSEK (843), med förutbestämd räntemarginal. För större delen av koncernens kreditfaciliteter finns en skyldighet att bland annat understiga en skuldsättningskvot. Under året var samtliga kriterier uppfyllda.

Löptidsanalys finansiella skulder

För koncernens finansiella skulder per den 31 december 2023, visas följande förväntade förfallostruktur, omfattande odiskonterade kassaflöden avseende amorteringar och uppskattade räntebetalningar baserade på terminsavtal alternativt faktisk ränta samt uppskattade marginaler. Omräkning till SEK av belopp i utländsk valuta har gjorts till balansdagskurs.

Löptidsanalysen omfattar inte skulder avseende syntetiska optioner. Syntetiska optioner har fastställda förfallotidpunkter, men beroende på villkor eller händelser som exempelvis avyttring av bolag kan tidpunkt för förfall variera. Per den 31 december 2023 uppgick koncernens skulder avseende syntetiska optioner till 149 MSEK (153).

Löptidsanalys finansiella skulder

2023-12-31

MSEK	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	332	3 775	47	819	5	4 978
Finansiell leasingskuld	1 084	795	671	555	2 679	5 786
Övriga räntebärande skulder	128	51	54	38		271
Leverantörsskulder	2 803					2 803
Köp- och säljoptioner	750	166	987	269	25	2 197
Villkorade köpeskillingar	125	14	2	3		145
Valutaterminer						
- utflöde	-6					-6
- inflöde	-2					-2
Summa	**5 214**	**4 801**	**1 762**	**1 684**	**2 710**	**16 171**

2022-12-31

MSEK	Inom 1 år	Inom 2 år	Inom 3 år	Inom 4 år	5 år och senare	Summa
Skulder till kreditinstitut	811	1 050	5 347	16	309	7 533
Finansiell leasingskuld	950	937	685	589	3 052	6 173
Övriga räntebärande skulder	28	51	53			133
Leverantörsskulder	2 550					2 550
Köp- och säljoptioner	9	756		1 007	407	2 178
Villkorade köpeskillingar	140	67	6	3		216
Valutaterminer						
- utflöde	-23					-23
- inflöde	19					19
Summa	**4 484**	**2 861**	**6 071**	**1 595**	**3 767**	**18 778**

forts. Not 25

Kreditrisk

Kreditrisker uppstår dels i finansiella, dels i kommersiella transaktioner. Koncernen är i sin finansiella verksamhet exponerad för kreditrisk på motparten i samband med placering av överskottslikviditet på bankkonton, i räntebärande värdepapper och i samband med köp av derivatinstrument. Den kommersiella exponeringen består främst av kreditrisken i koncernens kundfordringar och avtalstillgångar och utgörs av risken att kunderna inte kan fullfölja sina betalningsåtaganden.

Aktuell finansiell kreditrisk

För att reducera moderbolagets finansiella kreditrisk och för att moderbolaget ska ha en hög beredskap för investeringar placeras likviditeten i bank eller räntebärande värdepapper med låg ränterisk, låg kreditrisk och hög likviditet. Förutom att placera de likvida medlen på bankkonto eller depositionskonto hos av Ratos godkända banker, får investeringar endast göras i värdepapper (statsskuldsväxlar, certifikat, obligationer eller motsvarande) emitterade av svenska staten, svenska kommuner, banker och företag som erhållit minst A+ rating av oberoende värderingsinstitut. Löptiden på placering av värdepapper får inte överstiga sex månader förutom värdepapper utgivna av Svenska Staten där statsskuldväxlar får ha en löptid på maximalt 12 månader och statsobligationer maximalt 24 månader. Moderbolagets likvida medel uppgick per 31 december 2023 till 876 MSEK (410).

Per den 31 december 2023 uppgick likvida medel i koncernen till 2 360 MSEK (2 532). Under 2023 förekom inga kreditförluster vid placering av likvida medel.

Aktuell kommersiell kreditrisk

Moderbolaget har inte några kundfordringar eller avtalstillgångar. Koncernen har kundfordringar och avtalstillgångar som är inom tillämpningsområdet för modellen för förväntade kreditförluster. Likvida medel är även inom tillämpningsområdet för nedskrivningar enligt IFRS 9, den nedskrivning som skulle komma i fråga har dock bedomts vara ej materiell.

Redovisat värde på koncernens kundfordringar och avtalstillgångar, i Rapport över finansiell ställning, avspeglar den maximala exponeringen för kreditrisk. Ratos koncernbolag är verksamma inom ett flertal olika branscher och på ett stort antal geografiska marknader, vilket ger en god riskspridning.

Branschspridningen i kombination med den globala verksamheten innebär att koncernen inte har någon väsentlig koncentration på enskilda kunder. Koncernen tillämpar i enlighet med reglerna i IFRS 9 den förenklade metoden för nedskrivningsprövning av kundfordringar och avtalstillgångar. Metoden innebär att reserven för förväntade kreditförluster beräknas baserat på förlustrisken för hela fordrans löptid och redovisas när fordran redovisas första gången. Förlustrisken baseras i första hand på historiskt utfall men även på individuell bedömning ifall andra faktorer indikerar på minskad betalningsförmåga. Detta omfattar kundernas betalningshistorik, förlusthistorik samt nuvarande och framåtblickande information om makroekonomiska faktorer som kan påverka kundernas betalningsförmåga. Den historiska förlustnivån justeras baserat på förväntade förändringar i dessa faktorer.

Kundfordringar och avtalstillgångar grupperas baserat på kreditriskkaraktäristika och antal dagars dröjsmål. Avtalstillgångarna är hänförliga till ännu ej fakturerat arbete och har i allt väsentligt samma riskkaraktäristika som redan fakturerat arbete för samma typ av kontrakt. Koncernen anser därför att förlustnivåerna för kundfordringar är en rimlig uppskattning av förlustnivåerna på avtalstillgångar.

Utifrån detta baseras förlustreserven för kundfordringar och avtalstillgångar på följande:

2023-12-31

MSEK	Ej förfallna	Förfallet 0–60 dagar	Förfallet 61–180 dagar	Förfallet 181–365 dagar	Förfallet mer än ett år	Summa
Redovisat belopp kundfordringar – brutto	2 616	93	107	48	101	2 965
varav byggverksamhet [1]	*321*	*31*	*27*	*23*	*43*	*445*
Förväntad förlustnivå i %	0%	1%	5%	11%	33%	1%
Kreditförlustreserv	**-1**	**-1**	**-5**	**-5**	**-33**	**-44**
Redovisat belopp avtalstillgångar – brutto	725					
Förväntad förlustnivå i %	0%					
Kreditförlustreserv	**0**					

2022-12-31

MSEK	Ej förfallna	Förfallet 0–60 dagar	Förfallet 61–180 dagar	Förfallet 181–365 dagar	Förfallet mer än ett år	Summa
Redovisat belopp kundfordringar – brutto	2 671	446	147	119	385	3 767
varav byggverksamhet [1]	*672*	*83*	*38*	*87*	*325*	*1 206*
Förväntad förlustnivå i %	0%	0%	14%	5%	10%	2%
Kreditförlustreserv	**-2**	**-2**	**-21**	**-5**	**-39**	**-68**
Redovisat belopp avtalstillgångar – brutto	1 250					
Förväntad förlustnivå i %	0%					
Kreditförlustreserv	**0**					

[1] Ett antal tvister har under 2023 slutligen avgjorts vilket medfört en väsentlig minskning av utestående kundfordringar kopplade till dessa projekt.

Forts. Not 25

Förändringen i förlustreserven under året specificeras nedan:

	Kundfordringar	
MSEK	2023	2022
Ingående balans, 1 januari	**-68**	**-22**
Förändring av förlustreserv redovisad i resultaträkningen	-8	-42
Under året bortskrivna fordringar	11	-5
Återföring av ej utnyttjat belopp	4	4
Valutakursdifferenser	6	-0
Förlustreserv, förvärvade bolag		-4
Övrigt	11	
Per 31 december	**-44**	**-68**

Nedskrivning av kundfordringar som redovisades i resultaträkningen uppgick till -4 MSEK (-25). För avtalstillgångar finns ingen förlust för 2023 och 2022.

Kreditrisk byggverksamhet

Koncernens byggverksamhet utgör en väsentlig del av koncernens totala kundfordringar samt avtalstillgångar. Historiskt har förlustrisken på dessa fordringar varit marginell vilket innebär att ingen framtida förlustreserv redovisas. Koncernens byggverksamhet har även bankgarantier och andra säkerheter för utestående fordringar uppgående till 107 MSEK (75) på balansdagen.

Not 26 Leasing

Koncernen

Leasingavtal

Av totala leasingtillgångar (nyttjanderättstillgångar) om 4 816 MSEK så utgörs 88 procent av byggnader och mark. Av denna anledning beskrivs endast villkoren av denna typ av leasingtillgång. Koncernens leasingkontrakt består främst av butikslokaler, lagerlokaler och kontor.

Hyreskontrakten för fastigheter innehåller normalt även en eller flera förlängningsoptioner. Utnyttjande av en förlängningsoption har inkluderats i beräkningen om det bedöms sannolikt att optionen kommer att utnyttjas. Rörliga kostnader såsom moms och fastighetskostnader som underhållskostnader, el, värme och vatten etc. exkluderas ur leasingskuldberäkningen i den mån kostnaderna går att separera från hyreskostnaden. För att beräkna leasingskulden (nuvärdet av framtida leasingavgifter) hänförlig till fastigheter används den implicita/marginella låneräntan. Majoriteten av hyreskontrakten innehåller någon form av indexuppräkning, vanligen konsumentprisindex. Bolagen har använts sig av lättnadsregeln att inte inkludera tillgångar av lågt värde, det vill säga leasingkontrakt som understiger 50 KSEK eller 5 KUSD eller respektive bolags materialitetsnivå. Det initiala anskaffningsvärdet för nyttjanderättstillgångar motsvarar det initiala värdet på leasingskulden minus direkta utgifter och åtaganden.

Avtalen har löptider som varierar mellan 5 och 20 år, men huvuddelen av avtalen har löptid 10 till 15 år. Flertalet av avtalen ger bolagen en ensidig rätt till förlängning. Övriga avtal ger bolagen ett indirekt besittningsskydd. Rätt till förlängning kan endast utnyttjas av bolagen och inte av leasegivaren. Avtalen kan inte avbrytas i förtid. De ger möjlighet till förlängning upprepade gånger efter löptidens utgång och innehåller inget slutgiltigt slutdatum i den meningen att det inte finns något hinder för ytterligare förlängning. Bolagen räknar med att avtalen för fatal lokaler kommer att avslutas i förtid och leasingskuld/-tillgång justeras, då överenskommelser träffats om förtida avflyttning. För 2023 uppgår justeringen till ej materiellt värde. För övriga lokaler och mark har bedömningen gjorts att förlängning av leasing-/hyresavtal sannolikt inte kommer att ske. Inga förlängningsoptioner ingår i huvuddelen av leasingskulderna/-tillgångarna. Bolagen omprövar årligen huruvida det är rimligt säkert att en förlängningsoption kommer att utnyttjas.

Förändringar kan ske i framtiden till följd av förändringar av hyresperiodernas längd i samband med omförhandling av avtal, samt i händelse av förtida upphörande av hyreskontrakt, när så är fallet kommer leasingskuld och nyttjanderättstillgång att justeras.

forts. Not 28

Koncernen

Resultaträkning

MSEK	2023	2022	Ingår i följande rad
Intäkter från sub-leasing	44	41	Övriga rörelseintäkter
Årets av- och nedskrivningar	-998	-876	Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar samt nyttjanderättstillgångar
Kostnader hänförliga till korttidsleasingavtal	-22	-11	Övriga externa kostnader
Kostnader hänförliga till leasingavtal av lågt värde	-5	-2	Övriga externa kostnader
Räntekostnader	-276	-268	Finansiella kostnader
Summa resultatpåverkan leasingavtal	**-1257**	**-1114**	

Rapport över kassaflöden

MSEK	2023	2022	Ingår i följande rad
Korttidsleasing avtal, avtal av lågt värde och variabla leasingbetalningar[1]	-27	-14	Löpande verksamhet
Amortering av finansiella leasingskulder	-970	-816	Finansieringsverksamheten
Betalda räntor för finansiella leasingskulder	-275	-265	Finansieringsverksamheten
Summa kassaflödespåverkan gällande leasingavtal[1]	**-1272**	**-1094**	

1) Exklusive påverkan från sub-leasing

Rapport över finansiell ställning

MSEK	2023-12-31	2022-12-31
Långfristig leasingskuld, räntebärande	4 450	4 754
Kortfristig leasingskuld, räntebärande	948	916
Totalt	**5 398**	**5 670**

Se not 25 Finansiella risker och riskpolicy för förväntad förfallotidpunkt av odiskonterade värden avseende finansiell leasingskuld.

Se not 13 Nyttjanderättstillgångar för nyttjanderättstillgångar som redovisas i Rapport över finansiell ställning.

Ingångna leasingavtal med tillträde 2024 eller senare

Bolag inom koncernen har tecknat hyresavtal med tillträde under 2024. Avtalen löper 1 - 5 år och preliminär prognos av nyttjandevärdet för dessa kontrakt beräknas till 58 MSEK.

Not 27 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser

Koncernen

Ställda säkerheter

MSEK	2023	2022
Nettotillgångar	2 288	2 128
Övriga ställda säkerheter	1 382	1 719
	3 670	3 847

Av övriga ställda säkerheter om 1 382 MSEK står HENT för 1 285 MSEK. Detta avser säkerheter som HENT ställt till banken i form av att banken har panter i varulager, kundfordringar samt övriga rörelsetillgångar.

Moderbolaget

Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har inga eventualförpliktelser till dotter- och intresseföretag (0).

Not 28 Närståenderelationer

Transaktioner med närstående sker på marknadsmässiga villkor.

Moderbolaget

Moderbolaget har en närståenderelation med sina koncernföretag, för mer information se not 29. Moderbolaget har inte några ställda säkerheter. Moderbolaget har inga eventualförpliktelser till dotter- och intresseföretag.

Nedan redovisas moderbolagets transaktioner gentemot dotter- och intresseföretag för året samt moderbolagets balansposter mot dotter- och intresseföretag vid utgången av året.

MSEK	2023	2022
Finansiella intäkter	469	252
Övriga intäkter	9	7
Finansiella kostnader	-133	-27
Övriga kostnader	-2	-2
Utdelning	192	102
Koncernbidrag	158	92

MSEK	2023-12-31	2022-12-31
Fordran cashpool	1 222	872
Övriga fordringar	5 671	7 049
Skuld cashpool	2 752	1 142
Övriga skulder	1 339	528
Avsättning	0	60

Transaktioner med nyckelpersoner i ledande ställning

Ersättning till ledande befattningshavare och styrelseledamöter framgår av not 7.

Not 29 Andelar i koncernföretag

Moderbolaget

MSEK	2023	2022
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	13 127	12 004
Investerat	9 396	3 983
Återbetalt aktieägartillskott	-113	-1 785
Avyttringar	-10 592	
Likviderat		-1 075
Vid årets slut	**11 818**	**13 127**
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-2 977	-4 028
Avyttringar	1 895	
Likviderat		1 052
Vid årets slut	**-1 082**	**-2 977**
Värde enligt balansräkning	**10 736**	**10 150**

Utifrån den nedskrivningsprövning som Ratos årligen gör, se not 11, utvärderas även eventuellt nedskrivningsbehov på det redovisade värdet av andelar i koncernföretag. Under 2023 och 2022 har inga nedskrivningar skett.

forts. Not 28

Dotterföretag, org nr, säte MSEK	Antal aktier	Ägd andel, %	2023-12-31	2022-12-31
Direktägda bolag				
Ratos Ind. AB, 556809-4402, Stockholm	50 000	100	5 899	719
Ratos Infra AB, 559052-2057, Stockholm [1]	50 000	100	3 280	339
Ratos Consumer AB, 559077-8675, Stockholm [2]	50 000	100	1 441	1 025
Ratos Fastighets AB, 556308-3863, Stockholm	50 000	100	6	6
Knightec HoldCo AB, 559384-1058, Stockholm [6]	817 496	66		821
Semcon AB, 556539-9549, Göteborg [3]	17 411 420	99		2 754
SSEA Group Svenska Samverkansentreprenadaktiebolag, 559281-7323, Stockholm [4]	500	100		180
Kelly Intressenter 1 AB, 556826-5705, Stockholm [7]	50 000	100		356
Kompositkärnan Förvaltning AB, 556777-2271, Stockholm [3]	100 000	100		665
Medoro Holding AB, 559026-2019, Stockholm [3]	50 000	100		409
Miehdnort AB, 556801-4731, Stockholm [3]	100 000	100		86
NCS Intressenter AB, 556801-8435, Stockholm [3]	100 000	100		699
Noiro Holding AB, 556993-7104, Stockholm [3]	50 000	100		416
NVBS Railtech Holding AB, 559304-1329, Stockholm [4]	25 000	100		325
Outdoor Intressenter AB, 559067-2456, Stockholm [3]	50 000	100		106
Presis Infra Holdco AS, 927 459 574, Oslo, Norge [5]	22 459 800	100		970
Speed Group Intressenter AB, 556801-8419, Stockholm [3]	100 000	100		216
			10 736	10 150

Andel i %	2023-12-31	2022-12-31	Underkoncern
Indirekt andel i underkoncernen			
Ratos Ind. AB			
Semcon AB, 556539-9549, Göteborg	100	99	Semcon
Aleido Group AB, 556606-0363, Göteborg	100		Aleido
Knightec HoldCo AB, 559384-1058, Stockholm	75	74	Knightec
HL Display Holding AB, 556809-4394, Stockholm	99	99	HL Display
Diab Group AB, 556603-1711, Helsingborg	97	98	Diab
Medoro Intressenter AB, 559026-5574, Stockholm	100	100	TFS
Ledil Group Oy, 2365174-6, Salo	66	66	LEDIL
Speed Group Holding AB, 559017-4578, Borås	70	70	Speed
Sunrise TopCo ApS, 37940682, Give	78	78	Oase Outdoors
Ratos Infra AB			
SSEA Group Svenska Samverkansentreprenadaktiebolag, 559281-7323, Stockholm [8]	78	70	SSEA
NCS Intressenter AB, 556801-8435, Stockholm	32	32	Aibel
Miehdnort AB, 556801-4731, Stockholm	73	73	HENT
NVBS Railtech Holding AB, 559304-1329, Stockholm	74	74	Expin Group
Presis Infra Holdco AS, 927 459 574, Oslo	72	72	Presis Infra
Airteam TopCo A/S, 37495077, Viby	70	70	Airteam
Ratos Consumer AB			
Plantasjen Holding AS, 917763933, Kongsvinger	99	99	Plantasjen
KVD of Sweden AB, 556826-5697, Stockholm	100	100	KVD

[1] Bolaget har under året bytt namn, tidigare Vento Intressenter AB.
[2] Bolaget har under året bytt namn, tidigare Blomster Intressenter AB.
[3] Bolaget har under året fusionerats med Ratos Ind. AB.
[4] Bolaget har under året fusionerats med Ratos Consumer AB.
[5] Bolaget har under året sålts till Ratos Infra AB.
[6] Bolaget har under året sålts till Ratos Ind. AB.

[7] Avser Ratos ägarandel i underkoncern för SSEA anges viktad ägarandel av dotterbolagens resultat efter skatt.

Not 30 Kassaflödesanalys

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Erhållen ränta	67	18	380	229
Betald ränta	-619	-435	-372	-193

Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Andel av resultat från investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden	-433	-255		
Realisationsresultat	-68	104		-110
Av- och nedskrivningar av tillgångar	2 298	1 340	1	1
Orealiserade kursdifferenser	48	-44	59	-53
Reversering av nedskrivning i intressebolag	-1 656			
Avsättningar samt övrigt	377	83	-37	29
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	**565**	**1 227**	**23**	**-133**

Likvida medel

	Koncernen		Moderbolaget	
MSEK	2023	2022	2023	2022
Kassa, bank	2 360	2 532	876	410
Likvida medel	**2 360**	**2 532**	**876**	**410**

Ej utnyttjad kreditfacilitet

Ej utnyttjad kreditfacilitet uppgår för koncernen till 3 198 MSEK (843) och för moderbolaget till 3 150 MSEK (805).

Avyttrade företag – koncernen

MSEK	2023	2022
Omsättningstillgångar	4	
Likvida medel	2	
Summa tillgångar	**6**	
Kortfristiga skulder och avsättningar	4	
Summa skulder	**4**	
Försäljningspris	5	
Avgår:		
Säljrevers	-5	
Likvida medel i den avyttrade verksamheten	-2	
Inbetald villkorad köpeskilling		5
Påverkan på koncernens likvida medel	**-2**	**5**

Förvärvade företag – koncernen

MSEK	2023	2022
Immateriella anläggningstillgångar	26	761
Materiella anläggningstillgångar	34	89
Nyttjanderättstillgångar	40	170
Finansiella anläggningstillgångar	0	2
Uppskjuten skattefordran	0	14
Kundfordringar	66	619
Omsättningstillgångar	-247	757
Likvida medel	14	355
Summa tillgångar	**-78**	**2 767**
Innehav utan bestämmande inflytande		36
Uppskjuten skatteskuld	7	249
Långfristiga skulder och avsättningar		353
Kortfristiga skulder och avsättningar	92	1 148
Summa skulder	**99**	**1 786**
Netto identifierbara tillgångar och skulder	-176	980
Goodwill	343	4 400
Redovisad köp- och säljoption utställd till minoritetsägare	86	-479
Köpeskilling	252	4 901
Avgår:		
Säljrevers	-35	
Avsättning villkorad köpeskilling	-57	-50
Likvida medel i den förvärvade verksamheten	-14	-355
Utbetald villkorad köpeskilling	187	46
Påverkan på koncernens likvida medel	**-333**	**-4 542**

forts. Not 30

Förändringar av skulder hänförliga till finansieringsverksamheten – koncernen

		Kassaflöde			Ej kassaflödespåverkande förändringar					
MSEK	Ingående balans 2023-01-01	Upptagna lån	Amortering	Återköp/ slutreglering optioner	Förvärvade och avyttrade bolag	Omklassificering	Valutakursförändring	Nya och ändrade leasingkontrakt	Övriga förändringar	Utgående balans 2023-12-31
Skulder till kreditinstitut långfristigt	6 314	1 766	-3 529			-75	-54			4 421
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	558	77	-609			75	-1		-12	88
Finansiell leasingskuld	5 670		-970		2		-162	859		5 398
Konvertibla förlagslån	99	38				-3			-7	126
Övriga räntebärande skulder[1]	160	3	-3	-80		99	-4		80	255
Totala skulder från finansieringsverksamheten	**12 800**	**1 884**	**-5 111**	**-80**	**2**	**95**	**-221**	**859**	**61**	**10 288**

		Kassaflöde			Ej kassaflödespåverkande förändringar					
MSEK	Ingående balans 2022-01-01	Upptagna lån	Amortering	Inbetald optionspremie	Återköp/ slutreglering optioner	Förvärvade och avyttrade bolag	Omklassificering	Valutakursförändring	Nya och ändrade leasingkontrakt	Övriga förändringar	Utgående balans 2022-12-31
Skulder till kreditinstitut långfristigt	2 059	9 150	-5 029			143	-138	129			6 314
Skulder till kreditinstitut kortfristigt	43	754	-394			4	138	3		9	558
Finansiell leasingskuld	5 507		-816			140		124	716		5 670
Konvertibla förlagslån	79	52					-7			-26	99
Övriga räntebärande skulder[1]	151	0	-96	17	-11	95		2		2	160
Totala skulder från finansieringsverksamheten	**7 839**	**9 957**	**-6 335**	**17**	**-11**	**383**	**-7**	**257**	**716**	**-15**	**12 800**

[1] Utöver ovan ingår även tilläggsköpeskillingar på 141 MSEK (236) i övriga räntebärande skulder som totalt uppgår till 395 MSEK (396).

Not 31 Viktiga uppskattningar och bedömningar

Ratos finansiella rapporter är upprättade i enlighet med IFRS. Detta kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Uppskattningar och bedömningar baseras på historiska erfarenheter, extern information och antaganden som företagsledningen anser vara rimliga under gällande omständigheter. Förändrade antaganden kan leda till justeringar av redovisade värden och det verkliga utfallet kan komma att avvika från gjorda uppskattningar och bedömningar.

Inom ramen för IFRS kan i vissa fall val göras mellan olika principer. Val av princip kräver i vissa fall att ledningen gör bedömningar av vilken princip som ger den mest rättvisande bilden av Ratos verksamhet.

Utvecklingen inom redovisningsområdet och valet av principer diskuteras även i Ratos revisionsutskott.

Nedan följer viktiga källor till osäkerheter i uppskattningar.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Prövning av dotter- och intresseföretag inklusive goodwill

Värdet på dotter- och intresseföretag inklusive goodwill prövas årligen genom att beräkna ett återvinningsvärde, dvs. det högsta av ett nyttjandevärde och verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader, för respektive bolag. Beräkning av dessa värden kräver att flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattningar av parametrar görs, såsom vinstmultiplar och framtida lönsamhetsnivå. En beskrivning av tillvägagångssättet återfinns i not 11. Framtida händelser och ny information kan förändra dessa bedömningar och uppskattningar.

Förvärv

Ratos och dess dotterbolag genomför förvärvsanalyser relaterade till rörelseförvärv. I förvärvsanalyser används värderingsmodeller för att fastställa verkligt värde på tillgångar och skulder vid tidpunkten för förvärvet. Värderingsmetoderna kräver att flera antaganden om framtida förhållanden och uppskattning av parametrar görs, såsom framtida kassaflöden samt återstående ekonomisk livslängd. På grund av uppskattningar och bedömningar så kan det slutliga resultatet variera från det beräknade utfallet.

Successiv vinstavräkning av projekt

Inom entreprenaduppdrag tillämpar Ratos intäktsredovisning över tid, så kallad successiv vinstavräkning. Ett grundläggande villkor för att kunna bedöma den successiva vinstavräkningen är att projektintäkter och projektkostnader kan fastställas på ett tillförlitligt sätt. Tillförlitligheten bygger bland annat på att bolagens system för projektstyrning följs och att projektledningen har nödvändiga kunskaper. Bedömningen av projektintäkter och projektkostnader baseras på ett antal uppskattningar och bedömningar som är beroende av projektledningens erfarenheter och kunskaper om projektstyrning, utbildning, och tidigare ledning av projekt. På grund av inslag av bedömning så kan det slutliga resultatet komma att avvika från det successivt upparbetade resultatet.

Tvister

Ratos och respektive bolag är från tid till annan part i juridiska processer, vars utfall innymmer osäkerhet. Aktuella tvister, och därtill hänförliga avsättningar, bevakas och följs upp löpande. På grund av inslag av bedömning så kan det slutliga resultatet komma att avvika från redovisad avsättning. Upplysning om avsättningar återfinns i not 23.

Uppskjutna skattefordingar på underskottsavdrag

Uppskjutna skattefordringar på underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas mot framtida överskott. Vid redovisning av uppskjutna skattefordringar görs således antaganden om framtida skattemässiga överskott.

Not 32 Avtalstillgångar och avtalsskulder

MSEK	2023	2022
Avtalstillgångar		
Entreprenadkontrakt	392	915
Övriga avtalstillgångar	333	336
Summa kortfristiga avtalstillgångar	**725**	**1 250**
Avtalsskulder		
Övriga avtalsskulder	6	7
Summa långfristiga avtalsskulder	**6**	**7**
Entreprenadkontrakt	1 945	1 233
Övriga avtalsskulder	462	517
Summa kortfristiga avtalsskulder	**2 407**	**1 750**
Tidpunkt för intäktföring av långfristiga avtalsskulder		
Övriga avtalsskulder		
Inom 1–3 år	6	7
Summa långfristiga avtalsskulder	**6**	**7**
Avtalsskulder intäktsförda under året som inkluderades i ingående balans		
Entreprenadkontrakt	1 015	326
Övriga avtalsskulder	238	164
Summa intäktsförda avtalsskulder	**1 253**	**490**

Orderstock

Av Ratos dotterföretag har HENT, Presis Infra och SSEA Group störst orderstock per 2023-12-31. HENT har per 2023-12-31 en orderstock som uppgår till 15,8 miljarder NOK (21,9 miljarder NOK per 2022-12-31). Ungefär 52 procent av orderstocken förväntas intäktsföras under 2024, resterande del under 2025–2027. Presis Infra har per 2023-12-31 en orderstock på 6,7 miljarder NOK (6,4 miljarder NOK per 2022-12-31) varav 33 procent av orderstocken förväntas intäktsföras under 2024. SSEA Group har per 2023-12-31 en orderstock på 1,9 miljarder SEK (2 miljarder SEK per 2022-12-31) varav 63 procent förväntas intäktsföras under 2024.

forts. Not 32

Väsentliga förändringar i avtalstillgångar och avtalsskulder

Förändringen av långfristiga och kortfristiga avtalstillgångar och avtalsskulder hänförliga till entreprenadkontrakt avser främst HENT och Expin Group. Utifrån HENTs verksamhet som består av byggentreprenad är det enligt förväntan med en viss variation i posterna mellan perioderna. Detta då posterna är beroende av framdriften samt fakturering i pågående projekt.

Förlustreserv avtalstillgångar

Avtalstillgångar är inom tillämpningsområdet för modellen för förväntade kreditförluster. Se not 25 avsnittet om kreditrisk för beskrivning och beräkning av kreditförlustreserv.

Entreprenadavtal

Entreprenaduppdrag intäktsförs i takt med upparbetning av projekten enligt IFRS 15. Se not 1, Redovisningsprinciper och not 3, Intäkternas fördelning.

Resultaträkningen

MSEK	2023	2022
Upparbetade intäkter	14 535	13 351
Nettoresultat	1 529	1 521

Rapport över finansiell ställning

Fordringar på beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

MSEK	2023	2022
Upparbetade intäkter	11 626	21 088
Fakturering	-11 232	-20 174
Summa fordran på beställare	**392**	**915**
Varav kortfristiga avtalsfordringar	392	915

Skulder till beställare av uppdrag enligt entreprenadavtal

MSEK	2023	2022
Fakturering	-22 058	-14 888
Upparbetad intäkt	19 549	12 937
Summa skuld till beställare	**-2 509**	**-1 951**
Varav kortfristiga avtalsskulder	-1 945	-1 233

Not 33 Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets utgång som bedöms få en väsentlig påverkan på koncernens räkenskaper.

Not 34 Valutakurser

Genomsnittskurser

SEK	2023	2022
Danska kronor, DKK	1,540	1,429
Euro, EUR	11,477	10 632
Norska kronor, NOK	1,095	1,052

Balansdagskurser

SEK	2023-12-31	2022-12-31
Danska kronor, DKK	1,489	1,496
Euro, EUR	11,096	11,128
Norska kronor, NOK	0,987	1,057

Not 35 Uppgifter om moderbolaget

Ratos AB är ett publikt svenskregistrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Moderbolagets aktier är registrerade på Nasdaq Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Mailbox 511, 114 11 Stockholm och besöksadressen är Sturegatan 10.

Koncernredovisningen för 2023 består av moderbolaget och dess koncernföretag. I koncernen ingår även ägd andel av investeringar redovisade enligt kapitalandelsmetoden.

Styrelsens och verkställande direktörens intygande

Koncernredovisningen respektive årsredovisningen har upprättats i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen respektive moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför. Vårt intygande omfattar även den lagstadgade hållbarhetsrapporten.

Stockholm den 5 mars 2024

Per-Olof Söderberg
Ordförande

Ulla Litzén
Styrelseledamot

Tone Lunde Bakker
Styrelseledamot

Karsten Slotte
Styrelseledamot

Jan Söderberg
Styrelseledamot

Jonas Wiström
Styrelseledamot
Verkställande direktör

Årsredovisningen och koncernredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen den 5 mars 2024.
Koncernens resultaträkning och rapport över finansiell ställning samt moderbolagets resultat- och balansräkning blir föremål för fastställelse på årsstämman den 26 mars 2024.

Vår revisionsberättelse har lämnats den 5 mars 2024

Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Ratos AB (publ), org nr 556008-3585

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Ratos AB (publ) för år 2023 med undantag för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 66–73. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 36–141 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt årsredovisningslagen. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året enligt International Financial Reporting Standards (IFRS Redovisningsstandarder), så som de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Våra uttalanden omfattar inte bolagsstyrningsrapporten på sidorna 66–73. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och resultaträkningen och rapporten över finansiell ställning för koncernen.

Våra uttalanden i denna rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som har överlämnats till moderbolagets revisionsutskott i enlighet med Revisorsförordningens (537/2014) artikel 11.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Detta innefattar att, baserat på vår bästa kunskap och övertygelse, inga förbjudna tjänster som avses i Revisorsförordningens (537/2014) artikel 5.1 har tillhandahållits det granskade bolaget eller, i förekommande fall, dess moderföretag eller dess kontrollerade företag inom EU.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen för den aktuella perioden. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till, årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet, men vi gör inga separata uttalanden om dessa områden. Beskrivningen nedan av hur revisionen genomfördes inom dessa områden ska läsas i detta sammanhang.

Vi har fullgjort de skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar i vår rapport om årsredovisningen också inom dessa områden. Därmed genomfördes revisionsåtgärder som utformats för att beakta vår bedömning av risk för väsentliga fel i årsredovisningen och koncernredovisningen. Utfallet av vår granskning och de granskningsåtgärder som genomförts för att behandla de områden som framgår nedan utgör grunden för vår revisionsberättelse.

Värdering av goodwill och andelar i koncernföretag

Beskrivning av området

Värdet av goodwill uppgår till 14,1 miljarder SEK i koncernens rapport över finansiell ställning och andelar i koncernföretag uppgår till 10,3 miljarder SEK i moderbolagets balansräkning per balansdagen. Som framgår av not 11 prövas värdet på goodwill årligen, samt så snart det finns indikationer på att ett nedskrivningsbehov kan föreligga, genom att beräkna återvinningsvärdet och ställa det i relation till de redovisade värdena. För andelar i koncernföretag bedöms löpande under året och vid bokslutet om det finns indikationer på värdenedgång och om så är fallet beräknas tillgångens återvinningsvärde. Nedskrivningsprövningarna för 2023 resulterade i nedskrivningar av goodwill om totalt 774 MSEK.

I not 11 framgår att återvinningsvärdet utgörs av nyttjandevärdet eller det verkliga värdet minus försäljningskostnader. Väsentliga antaganden vid beräkningen av nyttjandevärde är bland annat framtida intjäningsförmåga, tillväxt och diskonteringsränta. Vid värdering till verkligt värde utgör vinstprognos och vinstmultipel väsentliga antaganden.

Till följd av de uppskattningar och antaganden som görs i samband med nedskrivningsprövningarna samt storleken på redovisade värden har vi bedömt värdering av goodwill för koncernen och andelar i koncernföretag för moderbolaget som särskilt betydelsefulla områden i revisionen.

Hur detta område beaktades i revisionen

I vår revision av räkenskapsåret 2023 har vi utvärderat koncernens och moderbolagets process för att upprätta nedskrivningsprövningar samt för att identifiera kassagenererande enheter. Vi har granskat de väsentliga antaganden som ligger till grund för nedskrivningstesterna genom bland annat jämförelser mot historiskt utfall, framtida prognoser och jämförelse mot likvärdiga bolag. Vidare har vi genomfört känslighetsanalyser för förändringar i väsentliga antaganden.

Vi har involverat interna värderingsspecialister i vår granskning av väsentliga antaganden samt för att utvärdera de värderingsmodeller som använts.

Slutligen har vi granskat de upplysningar som lämnats i årsredovisningen.

Redovisning av entreprenaduppdrag

Beskrivning av området

Entreprenaduppdrag redovisas på basis av uppdragens färdigställandegrad och principerna för redovisningen framgår av not 3. Redovisning av entreprenaduppdrag kräver uppskattningar och bedömningar av bland annat total kostnad för att slutföra koncernens åtagande samt, i förekommande fall, för att bedöma utfallet i tvister hänförliga till uppdragen. Viktiga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för redovisningen framgår av not 31.

Till följd av de uppskattningar och bedömningar som behöver göras för att redovisa entreprenaduppdrag har vi bedömt att detta utgör ett särskilt betydelsefullt område i revisionen.

Hur detta område beaktades i revisionen

I vår revision av räkenskapsåret 2023 har vi utvärderat koncernens process för redovisning av entreprenaduppdrag. Vi har utvärderat och bedömt koncernens uppskattningar och bedömningar genom att granska ett urval av entreprenaduppdrag mot avtal och upprättad projektredovisning. Vidare har vi i förekommande fall inhämtat uttalanden från koncernens legala rådgivare.

Slutligen har vi granskat lämnade upplysningar i årsredovisningen.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen och återfinns på sidorna 2–33 och 148–152. Den andra informationen består även av ersättningsrapporten för räkenskapsåret 2023 som kommer att avges efter datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Om vi vid läsningen av ersättningsrapporten drar slutsatsen att det finns en väsentlig felaktighet i den måste vi ta upp den frågan med styrelsen och begära att den rättas.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och, vad gäller koncernredovisningen, enligt IFRS så som de antagits av EU. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Styrelsens revisionsutskott ska, utan att det påverkar styrelsens ansvar och uppgifter i övrigt, bland annat övervaka bolagets finansiella rapportering.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre an för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Vi måste också förse styrelsen med ett uttalande om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och ta upp alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende, samt i tillämpliga fall åtgärder som har vidtagits för att eliminera hoten eller motåtgärder som har vidtagits.

Av de områden som kommuniceras med styrelsen fastställer vi vilka av dessa områden som varit de mest betydelsefulla för revisionen av årsredovisningen och koncernredovisningen, inklusive de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan.

förra: Revisionsberättelse

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Revisorns granskning av förvaltning och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av Ratos AB (publ) för år 2023 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation, och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget.
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vårt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust, och därmed vårt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot bolaget, eller att ett förslag till dispositioner av bolagets vinst eller förlust inte är förenligt med aktiebolagslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Revisorns granskning av Esef-rapporten

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en granskning av att styrelsen och verkställande direktören har upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering (Esef-rapporten) enligt 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden för Ratos AB (publ) för år 2023.

Vår granskning och vårt uttalande avser endast det lagstadgade kravet.

Enligt vår uppfattning har Esef-rapporten upprättats i ett format som i allt väsentligt möjliggör enhetlig elektronisk rapportering.

Grund för uttalande

Vi har utfört granskningen enligt FARs rekommendation RevR 18 Revisorns granskning av Esef-rapporten. Vårt ansvar enligt denna rekommendation beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till Ratos AB (publ) enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de bevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att Esef-rapporten har upprättats i enlighet med 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, och för att det finns en sådan intern kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer nödvändig för att upprätta Esef-rapporten utan väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vår uppgift är att uttala oss med rimlig säkerhet om Esef-rapporten i allt väsentligt är upprättad i ett format som uppfyller kraven i 16 kap. 4 a § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden, på grundval av vår granskning.

RevR 18 kräver att vi planerar och genomför våra granskningsåtgärder för att uppnå rimlig säkerhet att Esef-rapporten är upprättad i ett format som uppfyller dessa krav.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en granskning som utförs enligt RevR 18 och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i Esef-rapporten.

Revisionsföretaget tillämpar ISQM 1 Kvalitetsstyrning för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och närliggande tjänster som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer och rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar.

Granskningen innefattar att genom olika åtgärder inhämta bevis om att Esef-rapporten har upprättats i ett format som möjliggör enhetlig elektronisk rapportering av årsredovisningen och koncernredovisning. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i rapporteringen vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur styrelsen och verkställande direktören tar fram underlaget i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i den interna kontrollen. Granskningen omfattar också en utvärdering av ändamålsenligheten och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens antaganden.

Granskningsåtgärderna omfattar huvudsakligen validering av att Esef-rapporten upprättats i ett giltigt XHTML-format och en avstämning av att Esef-rapporten överensstämmer med den granskade årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vidare omfattar granskningen även en bedömning av huruvida koncernens resultat-, balans- och egetkapitalräkningar, kassaflödesanalys samt noter i Esef-rapporten har märkts med iXBRL i enlighet med vad som följer av Esef-förordningen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 66–73 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplysningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Ernst & Young AB, Box 7850, 103 99 Stockholm, utsågs till Ratos AB:s revisor av bolagsstämman den 28 mars 2023 och har varit bolagets revisor sedan den 8 maj 2019.

Stockholm den 5 mars 2024
Ernst & Young AB

Erik Sandström
Auktoriserad revisor

Femårsöversikt, koncernen 148

Avstämning av alternativa nyckeltal (APM) 150

Definitioner 151

Aktieägarinformation 152

4 Ytterligare information

Femårsöversikt, koncernen

	2023	2022	2021	2020	2019
Nyckeltal[1]					
Resultat per stamaktie före utspädning, SEK	3,73	1,69	8,17	2,17	2,11
Utdelning per A- och B-aktie, SEK	1,25[2]	0,84	1,20	0,95	0,65
Direktavkastning, %	3,5[2]	2,0	2,1	2,5	1,9
Totalavkastning, %	-11	-27	54	17	46
Börskurs vid årets slut, SEK	36,08	41,49	57,95	38,48	33,42
Eget kapital per aktie, 31 december, SEK[3]	38	38	37	29	29
Eget kapital, MSEK[4]	12 314	12 289	11 940	9 368	9 298
Avkastning på eget kapital, %	10	5	24	7	7
Avkastning på sysselsatt kapital exklusive finansiell leasing, %	10,0	10,2	11,0	8,4	
Avkastning på sysselsatt kapital, %	8,8	8,6	9,0	7,0	
Skuldsättningsgrad exklusive finansiell leasing	0,7x	2,5x	0,1x	1,1x	
Skuldsättningsgrad	1,5x	3,5x	1,3x	2,3x	
Soliditet, %	40	37	47	39	38
Genomsnittligt antal stamaktier före utspädning	326 042 022	325 223 889	322 945 842	319 014 634	319 014 634
Utestående antal A-, B- och C-aktier	326 516 498	325 898 988	324 676 320	319 014 634	319 014 634
Resultaträkning, MSEK					
Nettoomsättning	33 748	29 875	22 551	20 941	21 286
EBITDA	6 306	2 968	2 669	2 422	2 130
EBITA, justerad[5]	2 244	1 956	1 802	1 468	702
Rörelseresultat	3 010	1 618	1 658	1 457	1 192
Resultat före skatt	2 273	1 178	1 306	873	718
Årets resultat från kvarvarande verksamhet	2 006	879	1 139	614	579
Årets resultat från avvecklad verksamhet			1 715	269	247
Årets resultat	2 006	879	2 855	883	827
Resultat hänförligt till moderbolagets ägare	1 218	548	2 657	693	673

[1] Om inget annat anges avses B-aktien

[2] Föreslagen ordinarie utdelning

[3] Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare, dividerat med antal utestående stamaktier vid periodens slut

[4] Hänförligt till moderbolagets ägare

[5] 2019 exklusive realisationsvinster från försäljning av fastighet samt bolag

	2023	2022	2021	2020	2019
Rapport över finansiell ställning, MSEK					
Immateriella anläggningstillgångar	15 979	16 909	11 418	8 082	13 463
Materiella anläggningstillgångar	1 617	1 725	1 503	1 198	1 173
Nyttjanderättstillgångar	4 816	5 100	5 006	4 677	4 423
Finansiella anläggningstillgångar	3 807	1 675	2 157	1 072	1 213
Uppskjutna skattefordringar	477	357	303	156	508
Omsättningstillgångar	9 935	11 411	7 998	6 995	8 625
Tillgångar som innehas för försäljning				6 458	
Tillgångar	**36 129**	**37 175**	**28 385**	**28 638**	**29 405**
Eget kapital	14 451	13 788	13 326	11 281	11 216
Avsättningar	619	543	535	561	1 111
Uppskjutna skatteskulder	801	742	440	275	464
Leasingskulder	5 398	5 670	5 507	5 155	4 871
Övriga räntebärande skulder	5 049	7 371	2 575	3 206	5 579
Ej räntebärande skulder	9 811	9 061	6 002	4 660	6 163
Skulder som hänförs till tillgångar som innehas för försäljning				3 501	
Eget kapital och skulder	36 129	37 175	28 385	28 638	29 405

Avstämning av alternativa nyckeltal (APMer)

Ratos använder sig av finansiella mått som inte är definierade i IFRS utan är så kallade alternativa nyckeltal (APM). Dessa alternativa nyckeltal anses utgöra värdefull kompletterande information för analytiker och övriga intressenter för att utvärdera och bedöma koncernens finansiella prestation och ställning. Ratos definitioner av dessa nyckeltal kan skilja sig från andra bolag och därför är dessa inte alltid jämförbara med liknande nyckeltal som används av andra bolag.

Nedan visas avstämningar och redogörelse för delkomponenter som ingår i de väsentliga alternativa nyckeltal som används i årsredovisningen. Avstämning sker mot den mest direkt avstämbara posten, delsumman eller totalsumman som anges i de finansiella rapporterna för motsvarande period. Definitioner återfinns på www.ratos.com och sidan 151.

Organisk tillväxt

MSEK	2023	2022
Tillväxt Nettoomsättning, %	**13%**	**32%**
Nettoomsättning	**33 748**	**29 875**
Förvärvad nettoomsättning	3 186	4 629
Effekter av valutaförändringar	-112	314
Övrigt	-194	-39
Nettoomsättning, justerad	**30 888**	**24 371**
Avyttrad nettoomsättning i jämförelseperiod	2	7
Nettoomsättning, justerad i jämförelseperioden	**29 873**	**22 544**
Organisk tillväxt	**1 014**	**1 827**
Organisk tillväxt, %	**3%**	**8%**

EBITDA, EBITA och rörelseresultat

MSEK	2023	2022
EBITDA	**5 308**	**2 958**
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 408	-1 240
EBITA	**3 901**	**1 718**
Reversering av nedskrivning i intressebolag	1 656	
Omvärdering och realisationsresultat noterade aktier		-118
Omstruktureringskostnader		-130
Justerad EBITA	**2 244**	**1 966**
Av- och nedskrivningar av immateriella tillgångar uppkomna vid förvärv	-880	-100
Rörelseresultat	**3 010**	**1 618**

Räntebärande nettoskuld

MSEK	2023-12-31	2022-12-31
Räntebärande skulder, övrigt	5 049	7 371
Finansiella leasingskulder	5 388	5 670
Avsättningar för pensioner	65	60
Räntebärande tillgångar	-84	-101
Likvida medel	-2 360	-2 532
Räntebärande nettoskuld	**8 118**	**10 468**

Definitioner

Tillväxtmått

Organisk tillväxt

Nettoomsättning i jämförbara enheter. Effekter av förvärv, avyttringar och valutaförändringar exkluderas.

Måttet visar på den underliggande försäljningstillväxten driven av förändringar i volym, pris och produktmix för jämförbara enheter mellan olika perioder.

Avkastningsmått

Avkastning på eget kapital

Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare för de senaste 12 månaderna dividerat med genomsnittligt eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare under de fem senaste kvartalen.

Måttet används för att visa på total lönsamhet i förhållande till eget kapital investerat av moderbolagets aktieägare.

Avkastning på sysselsatt kapital

Justerad EBITA för de senaste 12 månaderna i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital under de fem senaste kvartalen.

Måttet används för att visa lönsamhet i förhållande till hur effektivt kapitalet används.

Direktavkastning

Föreslagen utdelning på stamaktien i procent av B-aktiens stängningskurs vid periodens sista handelsdag.

Visar hur stor procentuell del av aktieägarens investering som återförs i form av utdelning varje år.

EBITDA

EBITA med återlagda av- och nedskrivningar (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation).

Måttet visar på det operativa resultatet och förmågan att generera intäkter från verksamheten utan hänsyn tagen till kapitalstruktur, investeringar i anläggningstillgångar eller skattesituation.

EBITDA-marginal

EBITDA i procent av nettoomsättningen.

EBITA

Rörelseresultat före nedskrivning av goodwill samt av- och nedskrivningar av andra immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsförvärv och därmed likställda transaktioner (Earnings Before Interest, Tax and Amortisation).

Måttet är centralt för ledningens resultatuppföljning då det visar på den underliggande lönsamheten genererad från den operativa verksamheten.

EBITA-marginal

EBITA i procent av nettoomsättningen.

Justerad EBITA

EBITA justerat för realisationsresultat och omvärdering noterade aktier samt engångsposter som på affärsområdesnivå bedöms jämförelsestörande.

Justerad EBITA-marginal

Justerad EBITA i procent av nettoomsättningen.

Totalavkastning

B-aktiens kursutveckling inklusive återinvesterad utdelning (årets utbetalda) på stamaktierna.

Måttet visar från ett ägarperspektiv den totala avkastningen på aktien.

Kapitalmått

Räntebärande nettoskuld

Räntebärande skulder (inklusive finansiell leasingskuld) samt pensionsavsättningar minus räntebärande tillgångar och likvida medel.

Används för att definiera finansieringen via finansiella skulder med hänsyn tagen till finansiella tillgångar, och används som en komponent vid bedömning av finansiell risk.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande nettoskuld i förhållande till EBITDA för de senaste 12 månaderna.

Måttet visar finansiell risk samt förmågan att betala skulder. Används av ledningen för uppföljning och övervakning av skuldsättningsnivån.

Skuldsättningsgrad exklusive finansiell leasing

Räntebärande nettoskuld exklusive finansiell leasing i förhållande till EBITDA för de senaste 12 månaderna.

Soliditet

Redovisat eget kapital i procent av balansomslutningen. I eget kapital inräknas innehav utan bestämmande inflytande.

Måttet visar den finansiella risken uttryckt i hur stor procentuell del av balansomslutningen som finansierats av ägarna.

Sysselsatt kapital

Eget kapital, innehav utan bestämmande inflytande samt räntebärande skulder.

Aktierelaterade mått

Eget kapital per aktie

Eget kapital hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med utestående antal stamaktier vid periodens slut.

Måttet ger en indikation om hur mycket kapital per aktie som är hänförligt till moderbolagets ägare.

P/E-tal

Börskurs för B-aktien i förhållande till resultat per aktie.

Resultat per aktie före utspädning

Årets resultat hänförligt till moderbolagets ägare dividerat med genomsnittligt antal utestående stamaktier.

Resultat per aktie efter utspädning

Vid beräkningen av resultat per aktie efter utspädning justeras resultatet och det genomsnittliga antalet aktier för att ta hänsyn till effekter av potentiella stamaktier, vilka under rapporterade perioder härrör från konvertibla skuldebrev och optioner utgivna till anställda.

Övriga mått

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Omfattar kassaflöde från den löpande verksamheten, erhållna utdelningar från intressebolag, räntor och finansiella poster, betald inkomstskatt samt förändring av rörelsekapital.

Mått som visar det kassaflöde som verksamheten genererar och som potentiellt kan användas för att återbetala kreditgivare, investeringar, utdelning till ägare och övriga strategiska initiativ.

Medelantal anställda

Totalt antal arbetade timmar under perioden omräknat till heltidstjänster.

Aktieägarinformation

Årsstämma den 26 mars 2024

Årsstämma i Ratos AB (publ) hålls tisdagen den 26 mars 2024 kl 14.00 på Grand Hôtel, entré Spegelsalen, lokal: 'Studio Stockholm', Södra Blasieholmshamnen 8, Stockholm.

Rätt att delta och anmälan

Det finns två sätt för aktieägare att delta vid stämman: (i) närvaro vid stämman personligen eller genom ombud, eller (ii) deltagande genom poströstning. I båda fallen måste aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn (vilket beskrivs närmare nedan).

Deltagande personligen eller genom ombud

Aktieägare som önskar delta vid stämman personligen eller genom ombud ska:

- dels vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken måndagen den 18 mars 2024,
- dels anmäla sitt deltagande till stämman senast onsdagen den 20 mars 2024, enligt anvisningarna nedan.

Anmälan om deltagande i stämman ska göras via bolagets webbplats www.ratos.com, per telefon 08-518 01 550 på vardagar kl. 09.00–16.00 eller med brev till Computershare AB, "Ratos årsstämma 2024", Box 5267, 102 46 Stockholm. Vid anmälan ska anges namn, person- eller organisationsnummer, adress, telefonnummer samt antalet eventuella biträden (högst två).

Sker deltagande i stämman genom ombud, ska en skriftlig och daterad fullmakt undertecknad av aktieägaren skickas in till ovan angiven adress före stämman. Fullmaktsformulär finns på bolagets webbplats www.ratos.com. Om fullmakten utfärdas av en juridisk person ska registreringsbevis eller annan behörighetshandling bifogas fullmakten.

För att underlätta registreringen vid stämman bör fullmakten samt registreringsbevis eller annan behörighetshandling vara bolaget tillhanda under ovanstående adress senast onsdagen den 20 mars 2024.

Poströstning

Styrelsen har beslutat att aktieägare ska kunna utöva sin rösträtt genom poströstning. Aktieägare som vill delta i stämman genom poströstning ska:

- dels vara införd som aktieägare i den av Euroclear Sweden AB förda aktieboken måndagen den 18 mars 2024,
- dels anmäla sitt deltagande i stämman genom att avge sin poströst senast onsdagen den 20 mars 2024, enligt anvisningarna nedan.

För poströstning ska ett särskilt formulär användas. Poströstningsformuläret finns tillgängligt på bolagets webbplats www.ratos.com. Ifyllt och undertecknat poströstningsformulär ska skickas via e-post till info@computershare.se eller med post till Computershare AB, "Ratos årsstämma 2024", Box 5267, 102 46 Stockholm. Ifyllt formulär måste vara Computershare tillhanda senast onsdagen den 20 mars 2024. Aktieägare kan även avge poströst elektroniskt genom verifiering med BankID via bolagets webbplats www.ratos.com. Sådana elektroniska röster måste också avges senast onsdagen den 20 mars 2024.

Aktieägaren får inte förse poströsten med särskilda instruktioner eller villkor. Om så sker är hela poströsten ogiltig. Ytterligare anvisningar och villkor framgår av poströstningsformuläret.

Om en aktieägare avger sin poströst genom ombud ska en skriftlig och daterad fullmakt undertecknad av aktieägaren bifogas poströstningsformuläret. Fullmaktsformulär finns på bolagets webbplats www.ratos.com. Om fullmakten utfärdas av en juridisk person ska registreringsbevis eller annan behörighetshandling bifogas fullmakten.

Aktieägare som vill delta i stämman personligen eller genom ombud måste anmäla detta enligt instruktionerna under rubriken "Deltagande personligen eller genom ombud" ovan. Det innebär att en anmälan om deltagande endast genom poströstning inte räcker för den som vill delta i stämman personligen eller genom ombud.

För eventuella frågor beträffande poströstningsförfarandet, kontakta Computershare, telefon 08-518 01 550, vardagar kl. 09.00–16.00.

Förvaltarregistrerade aktier

För att ha rätt att delta i stämman (inklusive genom poströstning) måste aktieägare som har sina aktier förvaltarregistrerade tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn så att aktieägaren blir upptagen i aktieboken måndagen den 18 mars 2024. Observera att förfarandet också gäller beträffande aktier som ligger på banks aktieägardepå och vissa investeringssparkonton (ISK). Sådan rösträttsregistrering begärs hos förvaltaren enligt förvaltarens rutiner i sådan tid i förväg som förvaltaren bestämmer. Rösträttsregistreringar som gjorts av förvaltaren senast onsdagen den 20 mars 2024 kommer att beaktas vid framställningen av aktieboken.

Utdelning och avstämningsdag

Styrelsen föreslår en utdelning för räkenskapsåret 2023 om 1,25 SEK per aktie (0,84) av serie A och serie B. Avstämningsdag för utdelningen föreslås bli den 28 mars 2024 och utbetalning från Euroclear Sweden beräknas ske den 4 april 2024.

Kalender

26 mars	Årsstämma 2024
29 april	Delårsrapport januari–mars 2024
18 juli	Delårsrapport januari–juni 2024
22 oktober	Delårsrapport januari–september 2024

Rapporterna finns tillgängliga på Ratos hemsida direkt efter offentliggörandet och utges på svenska och engelska. Årsredovisningen skickas per post till de aktieägare som så begär.

Beställning av information kan göras på www.ratos.com eller via post: Ratos AB
Mailbox 511
SE-114 11 Stockholm
e-post: info@ratos.com

Aktieägarkontakt

Jonas Ågrup, CFO och IR
Josefine Uppling, Kommunikations- och hållbarhetschef

Tel: 08-700 17 00
e-post: info@ratos.com

Kontaktinformation styrelse och valberedning

Ratos AB
Mailbox 511
SE-114 11 Stockholm
e-post: info@ratos.com

Produktion: Ratos i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson
Foto: Karl Nordlund, Semcon, Johan Westerlind, Getty Images: Westend61, Guido Mieth, Shutterstock, Anna Ruut, Johner Images samt egna bilder från Alibel, Expin Group, Geonsie Display Systems, Semcon, SSEA Group och Ratstek.
Tryck: Larsson Offsettryck AB, Linköping 2024
Papper: Munken Polar ID
Ratos AB (publ) org nr 556008-3585
This annual report is also available in English.

Tryckssak
3041 0299

FSC
MIX
Papper från ansvarsfulla källor
FSC® C104421

RATOS